

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cz.

ASIA: _____

Ministeri Saastamaisen kapp. no 1.
Lontoo.

2/I 1920.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 12/5

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 2/160 he. D. 1930		
8/1-30	9	LII
EUROPA	OSASTO	ASIA
5	07	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

3 p:nä tammikuuta 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen lähettää raportti-
ni No. 1-1930, jonka otsakkeena on:

Englanti ja Intia.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

Lähettiläs : *P. H. Saastamoinen*

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

H e l s i n k i .

FINNISH LEGATION

LONDON.

N^o

2, MORETON GARDENS,

SOUTH KENSINGTON		
S.W. 5.		
No 2 / 160 No. D. 1930		
8/12-30	NO	LEH
PAIKKA	OSASTO	ASIA
<i>J</i>	<i>07</i>	

Englanti ja Intia.

Kuten Ulkoasiainministeriölle on tunnettua sekä sanomalehtien että lähetystön sähkösanomien kautta, ovat Englannin ja Intian väliset suhteet joutuneet taas uuteen vaiheeseen.

Lahoressa, Intiassa, joulukuun 31 päivänä pidetyssä intialaisten kansallismielisten kokouksessa tehtiin seuraavat päätöslauseet Mr. Gandhin toimiessa kokouksen sieluna ja johtajana:

- 1) Kongressi lausui tunnustuksensa varakuninkaan yritykselle rauhallisella tavalla selvittää Intian kansallisen liikkeen;
- 2) Julistaa, ettei yhteisten neuvottelujen pitamisestä englantilaisten ja Intian asukkaiden välillä Intian tulevaisuuden järjestämiseksi olisi mitään hyötyä;
- 3) Että kongressin tarkoituksena on saavuttaa tulevaisuudessa täysi itsenäisyys ja riippumattomuus;
- 4) Kehottaa Intian keskusparlamentin ja maakunnallisten lainlaatijakuntien täydellistä boikottamista ja vaatia niiden nykyisten jäsenten eroamista;
- 5) Oikeuttaa koko Intiaa käsittävän kongressikomitean aloittamaan, milloin soveliaaksi katsoo, boikottaukseen hallituselimiä vastaan, kuten esimerkiksi kieltäytymiseen verojen maksamisesta.

Intian kansallismielisten kokous on luonnollisesti herättänyt kaikissa piireissä Englannissa mitkä suurinta huomiota,

mikä ei ole tietysti ihmeeseen, kun ajattelee, että teoreettisesti ainakin tässä on kysymys Intian eroamisesta brittiläisestä valtakunnasta, mikä merkitsisi sitä, että brittiläinen imperiumi menettäisi 2/3 asukasluvustaan. Siihen nähden, miten merkityksellinen tämä kongressi oli, on kumminkin aivan heti sanottava, että vaikkakin se on herättänyt täällä hyvin suurta huomiota, niin on kuitenkin pantava merkille, ettei se julkisuudessa ainakaan nauttanut erikoisesti hämmästyttävää englantilaisia sanomalehtiä. Tämä ei tietysti merkitse sitä, etteikö brittiläinen yleisö kasittaisi, mitä tämä merkitsee, tai mitä se voi tulla merkitsemään Englannille, vaan se on uusi todistus englantilaisten tavattomasta tyyneydestä ja harkitsevaisuudesta. Vasta tähän on mahdollista tehdä yhteenvedoa siitä, millainen tilanne on tällä hetkellä, sillä kongressi on nyt päättynyt, ja "Times" sekä työväenpuolueen äänenkannattaja, "Daily Herald", vasta tähän julkaisivat pääkirjoituksen asiasta. Osoituksena siitä, millä tavalla Englannin nykyinen hallitus suhtautuu tähän asiaan, katson oikeaksi suomentaa tähän kokonaisuudessaan "Daily Heraldin" pääkirjoituksen, jonka otsake on "Intia":

"Hra Gandhin ja hänen toverinsa eivät tähän saakka ole tehneet mitään Himalayan korkuista virhettä, vaan ainoastaan harvinaisen suuren tyhmyyden. Se politiikka, minkä he saivat yleisintialaisen kokouksen hyväksymään on, kuten eräs kongressin osanottaja, Mr. Kelkar, huomautti keskustelun kuluessa, turha ja ainoastaan kielteinen. Asema, mikä luotiin keskustelun kautta 31 päivänä joulukuuta 1929, on tämä: yleis-intialainen kongressi julistaa työskentelevänsä täydellisen riippumattomuuden hyväksi sen sijaan, että se tavoittelisi dominionin asemaa. Tämä on vaan teoreettinen muutos, joka ei sisällä mitään konkreettisia seuraamuksia. Se on oikeuttanut komiteansa julistamaan jolloinkin tulevaisuu-

dessa taistelun nykyistä oloa vastaan ja kieltäytymisen maksamasta veroja. Mutta tämä taas on päätös, joka tuskin voi astua voimaan, sillä jos kohta vasemman siiven tulisimmat sielut vaativat heti aloitettavaa toimintaa, ne tuskin voivat toivoa saavansa enemmistön komiteassa, joka hyväksyi ainoastaan hyvin pienellä enemmistöllä tuon paljon vähemmän vaarallisen askeleen, nimittäin lainlaatikuntain boikottamisen, ja on selvää, että ensimmäinen seuraus tällaisen taistelun aloittamisesta olisi yleis-intialaisen kongressin lopullinen hajoaminen eri ryhmiin, josta johtuisi taisteluohjelman nopea ja kunniaton hajalleminen.

Jälkellä on kaksi boikottamispäätöstä, nimittäin lainlaatikuntien boikottaminen ja englantilais-intialaisen kongressin boikottaminen. Tämä tietysti ei tuottaisi harmia kenellekään muulle kuin herra Gandhille ja niille toisille, jotka ovat ottaneet tämän asian ajamisen sydämenasiakseen. Jos lainlaatikuntien täytyy suorittaa työtään ilman heidän avustustaan, on se valitettavaa, mutta tuskinpa edes mitään epämukavuutta tuottavaa. Jos englantilais-intialaisen komitean on täytynyt olla vailla niiden yhteistoimintaa, niin on sekin valitettavaa, mutta intialaiset itse tulevat kärsimään enemmän vapaaehtoisesta poisjäämisestään.

Voi tietysti olla olemassa syitä yhteistoimintaa varten intialaisten kesken ja jos otaksuu, että intialaisilla olisi voimaa toteuttaa tahtonsa, voisi olla olemassa syitä taistelun puolesta ohjelman hyväksi, mutta mitään ei saavuteta sillä, että julistetaan, "että me emme tahdo olla missään mukana". Epäilemättä on kongressin johtajien realismi osoittanut, että ainoa oikea menettelytapa on yhteistoiminta Englannin ja Intian välillä tämän vaikean ja monimutkaisen probleemin ratkaisemiseksi. Brittiläisen hallituksen ja Intian hallituksen ohjelma yleis-intialaisen kongressin päätöksien johdosta on täysin selvä. Ohjelma on muuttumaton. Mikään mitä Lahoressa on tehty, ei anna aihetta pienempänkään muutoksen tekoon. Se päätös, mikä hallituksella on, on selvästi julistettu. Tie,

jota sen saavuttamiseksi on käytettävä, on myöskin hahmoiteltu. Se uusi henki, minkä Intian asioiden valtiosihteeri Benn ja varakuningas Irwin ovat tuoneet englantilais-intialaisiin suhteisiin, seisoo paikallaan. Kehoitus Intian johtomiehille ottaa osaa yhteiseen neuvottelukokoukseen, on edelleen voimassa.

Ei tule olemaan mitään käännettä tästä, yhtä vähän oikeaan kuin vasempaankaan. Jos tulisi puhkeamaan levottomuuksia, tai lainrikkomusta, niin tullaan niihin puuttumaan kaikella lujuuudella. Mutta lujuuutta, joka ylläpitää järjestystä, tulee seuraamaan yhtä suuri lujuus kiinnipitämisessä siitä ohjelmasta, joka merkitsee ystävyyttä, sovinnollisuutta ja jatkuvaa kulkemista siltä tiellä, joka vie itsehallintoon.

Onneksi on kumminkin vielä aikaa muuttaa se päätös, jonka mukaan kieltäytytään ottamasta osaa työhön uuden perustuslain laatimiseksi Intialle ja jokainen Intian ystävä toivoo, että tätä aikaa tultaisiin käyttämään selvään ajattelemiseen. Mr. Gandhi on osoittanut aikaisemmin muitten suurten ominaisuuksiensa ohella, että hänellä on rohkeutta myöntää tehneensä virheitä. Hänellä on nyt tilaisuus tehdä uusi suuri palvelus maalleen myöntämällä, että yhteistoiminta hallituksen kanssa on ainoa oikea tapa."

"Timesin" tämänpäiväinen johtava artikkeli on ajatukseltaan kaikessa pääasiassa samansisältöinen kuin "Daily Heraldin" artikkeli. "Times" viittaa niihin pitkiin selostuksiin Intian tapahtumista, joita se näinä päivinä on sähkösanomain muodossa julaisnut ja joista käy ilmi, että Intian nationalistien kokous ei ollut läheskään niin yksimielinen eikä Intiaa edustava kuin voisi luulla. Tästä syystä "Times" varoittaa lukijoitaan panemasta Lahoren kokouksen päätöksille liian suurta merkitystä. Samalla se kumminkin myöntää, että asia on hyvin vakava. "Times" painostaa voimakkaasti sitä, että intialaisille asteettain luvattu dominionin

asema on julkaistu itsensä kuninkaan ja keisarin julistuksen kautta, sekä toisiaan seuraavien Intian varakuninkaiden, lordi Chelmsfordin, lordi Readingin ja lordi Irwiniin saakka, sekä eri puolueisiin kuuluvien Intian asioiden valtiosihteerien kautta, alkaen Mr. Montagusta ja päättyen lordi Birkenheadiin. Saavutetaanko dominionin asema ennemmin tai myöhemmin riippuu pääasiallisesti Intian kansoista itsestään. Se mikä jää tosiasiaksi on, sikäli kun Englannista on kysymys, ettei Englanti tule rikokomaan antamaansa lupausta, yhtä vähän kuin se tulee sallimaan sellaista anarkiaa, jota yleis-intialainen kokous sekä saarnaa että osoittaa omissa asioissaan. "Times" lausuu kirjoituksensa lopussa viitaten Intian liberaalien pitämään kokoukseen, että eräät heistä, ja nämä ovat hyvin huomattavassa asemassa olevia henkilöitä, ovat asettuneet jyrkemmin vastustamaan yleis-intialaista kokousta kuin koskaan aikaisemmin. On luonnollista, että sellaisessa ilmapiirissä, jossa äärimmäiset ainekset ovat mukana, tulevat moderaatimmatkin lisämään vaatimuksiaan. Se tapa, jolla Intian kysymys tullaan ratkaisemaan, ja se aika, minkä kuluessa se tulee toteutettavaksi, tulee loppujen lopuksi riippumaan Englannin parlamentista, joka tietysti tulee ottamaan huomioon kaikki mahdolliset eri näkökohdat.

Minun mielestäni esittävät tässä mainitut kaksi pääkirjoitusta varsin hyvin sen kannan, millä Englanti on Intiaan nähden. Englannin kansan suuri enemmistö on epäilemättä sitä mieltä - ja siinä se tuskin on väärässä - ettei Intia ole vielä kypsä riippumattomuuteen ja ettei se myöskään vielä ole kypsä saavuttamaan heti paikalla dominionin asemaa. Tässä viimeksi mainitussa kohdassa on kylläkin erimielisyyksiä, sillä työvänehallitus olisi ilmeisesti valmis suomaan Intialle dominionin aseman lyhyemmässä ajassa kuin konservatiivit tai liberaalit, mutta toiselta

puolen on muistettava, että mitä englantilais-intialaisiin suhteisiin tulee, ovat liberaalit ja konservatiivit täydellisesti samalla kannalla. Näin ollen on tuskin luultavaa, että dominionin aseman myöntäminen Intialle tulee tapahtumaan lähitulevaisuudessa, vaan vuosikymmenien kuluessa - sikäli kuin asiain kulku riippuu Englannista.

Joka tapauksessa on asema Intiassa hyvin vakava ja tuottaa Englannille suurta huolta. Tähän saakkahan englantilaiset valtiomiehet ovat suurella taitavuudellaan ja kaukonäköisyydellään kyenneet varsin menestyksellisesti ratkaisemaan mitä vaikeimmatkin kysymykset ja tämän pohjalla voisi siis toivoa, että he tulevat menestyksellä selviytymään tästäkin tilanteesta niin vaikealta ja teoreettisesti katsoen ylivoimaiselta kuin se näyttääkin tällä hetkellä. Nyt on kumminkin muistettava, ettei Englannissa ole enää, kuten aikaisemmin, kaksi puoluetta, vaan että niitä on kolme, joista nuorin puolue, työväenpuolue, on kaikissa pääasioissa verrattavissa vastaaviin puolueisiin muissa maissa. Englannin politiikkaa ei enää johda yksinomaan englantilainen isänmaallisuus ja englantilaiset perintötavat, vaan ainakin tällä hetkellä uusi suunta, joka perustuu toisiin lähtökohtiin kuin vanhemmat puolueet, jotka ovat luoneet Englannin mahtavuuden ja maailmanvallan.

"Daily Heraldin" kirjoitus on kylläkin hyvä, ainakin teoriassa, mutta toinen asia on, mitä Labour-hallitus tulee todellisuudessa tekemään. Jos se esimerkiksi ryhtyy toteuttamaan dominionin oikeuksien antamista Intialle hyvin nopeassa tahdissa, voi tulos muodostua katastrofaliseksi sekä Intialle itselleen että Suur-Britannialle. Dominionin asemahan ei valtakunnan konferenssin jälkeen 1926 merkitse enää sisäistä itsenäisyyttä mitä laajimmassa muodossa, vaan todellisuudessa miltei täyttä suverenisuutta. Jopa siihen määrään, että dominioneilla on oikeus pitää omia lähettiläitään

vieraissa maissa. Näin ovat menetelleetkin ainakin Kanada, Etelä-Afrikan Unioni ja Irlannin Vapaavaltio. Tätä uutta asemaa kuvaa hyvin m. m. se seikka, ettei Englannin ulkoministeriö voi hyväksyä tai hylätä mitään toimilupaa jonkun maan varakonsulille esim. josakin Austraalian kolkassa saamatta siihen Austraalian hallituksen hyväksymisen. Englantia ja sen dominioneita yhdistää todellisuudessa vaan kuninkaan persoona. Tämä yhdysside ei tunnu vahvalta, sillä vuoden 1926 jälkeen eivät kenraalikuvernöörit dominioneissa ole enää, kuten ennen, hallituksen päämiehiä, vaan ainoastaan kuninkaan persoonallisia edustajia, seremonialisia herroja. Englannin hallitusta kussakin dominionissa edustaa n. s. "high-commissioner". Samannimiset virkamiehet edustavat dominioneita Lontoossa. Dominioneilla on omat parlamenttinsa, omat, Englannista riippumattomat budjettinsa ja omat hallituksensa, jotka kuningas muodollisesti hyväksyy. Jällellä on vielä valtakunnan korkein oikeus, kuninkaan salaneuvoston juridinen osasto, mutta virtaukset ovat käymässä tehdä tästäkin lopun dominioihin nähden. Jos ajatellaan, miten hiuksen hienoista langoista brittiläiset dominionit riippuvat kiinni Englannista, niin voi arvata, miten mahdottoman vaikeiksi kävisivät Englannin ja Intian suhteet jos jälkimmäinen - joka ei sitäpaitsi todellisuudessa ole muuta kuin maantieteellinen käsite - saisi dominionin oikeudet, sellaisina kuin ne nyt ovat.

Suur-Britannia on mielestäni nyt suurimman probleemin edessä. On selvää, ettei ratkaisua tule heti, vaan jolloinkin myöhemmin riippuen lukemattomista eri tekijöistä. Missään tapauksessa ei mielestäni voi ajatella, että valtakunta olisi vahvistumassa. Silti ei kumminkaan tarvitse välttämättömästi ennustaa, että se menisi suorastaan hajalle. Eihän se nykyään ole yhtenäinen valtakunta ainakaan siinä mielessä kuin me ymmärrämme tämän käsitteen. Englannin valtiomiehet ovat jo kymmenisen vuotta kutsuneet valtakuntaansa nimellä

"vapaiden brittiläisten kansojen liitto", ja se kai on sattuvimman aritelma. Jos Intiasta tulee dominioni, niin voinee väittää, että valtakunnallinen eheys siltä kohdaltaan on ainoastaan kyltti, joka ei kestä edes semmoisenaankaan muuta kuin hetken. Näin ollen ei voi tulla muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että Englannin valtakunnallinen kestävyys on nyt pantu mitä kovimmalle koetukselle. Tulevaisuus saa näyttää, miten se tulee läpäisemään tämän kokeen. Englannin sisäinen eheys on tällä hetkellä heikompi kuin kenties koskaan ennen, sen talouspoliittinen asema suuren työttömyyden vuoksi on raskas ja kansakunta on kaikkien näiden seikkojen vuoksi ja seurauksena maailmansodasta ja "maailmanrauhasta" mitä haluttomasti taisteltuun ainakin tällä hetkellä. Perspektiivi ei näin ollen ole mielestäni toivorikas Englannin kannalta katsottuna. Tämän myöntävät englantilaisetkin todeksi. Kumminkin on aina muistettava, että Englannin kansa on henkisesti ja fyysisesti terve ja voimakas ja lisäksi maailman toiseksi rikkain maa, eikä näin ollen ole kiinnitettävä katsetta liian ahtaasti nykyisiin oloihin ja mielialoihin. Tällainen kansakunta ei helposti hellitä otettaan, vaikkakin se tällä hetkellä tuntuisi nukkuvalta ja välinpitämättömältä. Herääminen voi tapahtua hyvinkin pian.

Lontoossa 2 päivänä tammikuuta 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A.H. Saastamoinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C7.

ASIA: _____

Ministeri Saastamaisen rap. no 2.
Lontoo

9/2. 80.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 31/10.

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
17/11/30		
13/11/30	10	LKL
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
5	07	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

Tammikuun 9 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini no. 2.-
1930, jonka otsakkeena on

Englannin työttömyys.

Vasteanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saastamoinen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

Nº

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 4/1160 he D. 10 30		
13	5.30	RE
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C9.	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

Raportti no. 2 - 1930.

Englannin työttömyys.

Eilisissä Englannin lehdissä oli julaiistu tavanmukainen työttömyystilasto, josta kävi esille se hämmästyttävä tosiseikka, että työttömien luku on viimeisen kahden viikon kuluessa kasvanut 206.643 henkilöllä. Työttömiä henkilöitä oli siis Englannissa joulukuun 31 päivänä 1929 1.510.200 eli noin 400.000 henkilöä enemmän kuin konservatiivien suistussa vallasta.

Eilisissä lehdissä olivat ylläolevat numerot, haluaisin sanoa, järkyttävät numerot, julaiistut ilman kommentaarioita ja ilman mitään suuremmissa otsakkeita ja luulin siis, että tämän päiväsissä lehdissä olisi tästä asiasta pitkiä kirjoituksia ja selonteokoja, mutta aivan erikoisesti karakteristisena seikkana englantilaiselle tyyneydelle on merkittävä muistiin, että yksi ainoa lontoolainen lehti, liberaalinen "The Daily News and Westminster Gazette" sisältää kirjoituksen tästä asiasta.

Minä en voi selittää tätä muuten kuin niin, että tahdotaan välttää huomion kiinnittämistä tähän valitettavaan tilanteeseen ja koettaa selviytyä siitä pienimmällä mahdollisella hänenpidolla ja rauhoittaa siten kansaa. Konservatiiveilla olisi ilmeisesti puoluetaktillisista syistä kaikki mahdolliset aiheet lyödä tästä suurta rumpua, mutta tähän saakka, kuten sanottu, ovat ne täydellisestii vaienneet koko asiasta. Olisi kai erehdys selittää tämän johtuvan yksinomaan hienotunteisuudesta, vaan arvattavastikin on tätä menettelytapaa noudataettu yleispoliittisista syistä

välttääkseen ulkomaita muodostamasta itselleen liian synkkää kuvaa Englannin oloista. Koska Intian kysymys on samalla uhkaavana pilvenä Englannin poliittisella taivaalla, mistä seuraukset voivat olla arvaamattomat, niin on tietysti Englannin kannalta katsoen viisasta olla erikoisesti esille tuomatta sen vaikeuksia. Mutta mikä muu kansakunta pystyisi tällaiseen itsehillintään?

Mennäkseni vielä tähän työttömyyden odottamattomaan kasvun joulukuun viimeisen kahden viikon aikana, on tietysti jossakin määrin perää siinä väitteessä, että joulun aikana lisääntyy työttömyys tavallisesti, mutta sittenkin jää tosiasiaksi, että lisäys, 206.000, on aivan yllättävä. Se osoittaa, kuten "Daily News" lausuu, ettei MacDonaldin hallitus ole kyennyt ollenkaan hoitamaan tätä Englannin suurinta sisäpoliittista kysymystä. Hallituksen muutenkin heikolle asemalle on tämä mitä raskain isku ja saa työväenpuolue jatkuvassa määrässä havaita, että se voi elää kituuttaa päivästä toiseen yksinomaan vastustajiensa armoilla. "Daily News" uudistaa muuten kehoituksensa siitä, että työttömyyskysymyksen hoito olisi kokonaan otettava pois puoluepolitiikasta ja hoidettava kaikkien puolueiden yhteisenä asiana. Sekä liberaalien että konservatiivien taholta on viime aikoina annettu ymmärtää, että he olisivat suostuvaiset tällaiseen järjestelyyn.

Työttömyyskysymys on nyt toden teolla astunut sellaiseen vaiheeseen, että ellei pikaista muutosta tapahdu parempaan suuntaan, voi nykyisen hallituksen kaatuminen ja uusien vaalien pitäminen tulla aktueelliksi koska tahansa. Noin kuukausi sitten kuulin ensi kerran, että Churchill ja Lloyd George veljeileisivät taaskin ja että heillä olisi aikomus, jos vaalit kävisivät onnellisesti, saada aikaan kokoomushallituksen. Katsoen Englannin sisäisiin vaikeuksiin ja siihen suorastaan kriittilliseen tilanteeseen

seen, mihin Intian kysymys on ajautunut, ja samoin Palestiina ja Egypti, tuntuisi tämä ajatus hyvin oikealta. "Kokoomushallitus" merkitseisi kaiketi yhteistoimintaa liberaalien ja konservatiivien välillä.

Joka tapauksessa on todettava, että asema Englannissa on raskas. Englannin valtakunnallinen eheys on myöskin ennenkuulumattoman koetuksen alaisena ja varmaankin tarvittaisiin maan parhaat voimat yhteistyöhön kokonaisuuden hyväksi.

Lontoossa, tammikuun 9 p:nä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saastamoinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.0

OSASTO: C7

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. no 3.

Lontoo

27/5 1980

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 178/38

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N ^o 8/161 re. D. 10 30		
31/1.30	N ^o	LIT.
KYHMY	OSASTO 9	ACIA
8	07	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Tammikuun 27 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen lähettää raporttini
No.3-1930, jonka otsakkeena on

Laivasto-konferenssi.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

Lähettäjä:

P.H. Mustamäen

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé.

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

Nº

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
8/11/61 (ue) D. 10 30		
31/1.30	Nº	LM
RYHMÄ	OSASTO	ASIA2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W.5.
5	27	

Raportti No. 3 - 1930.

Laivasto-konferenssi.

Mielialasta ja käsityksistä laivasto-konferenssin mahdollisuuksista olen pitänyt Ulkoasiainministeriöstä tapahtumain tasalla sähkösanomien kautta. Sanomalehdet ovat luonnollisesti sisältäneet laajoja kuvauksia konferenssin avajaisjuhlallisuuksista ja samoin on Amiraali von Schoultz antanut taitavasti kirjoitetun yleiskuvauksen konferenssin tarkoituksista. Eräissä sähkösanomassani lausuin, että konferenssin juhlalliset avajaiset ja siinä pidetyt puheet tekivät hyvän vaikutuksen asiallisuudellaan ja tämä minusta onkin tärkein seikka, mitä tällä hetkellä voi tästä konferenssista sanoa ja todeta. Kaikki muu on tällä hetkellä vain otaksunaa, josta yhtä hyvin voisi olla kirjoittamatta.

Mitä tähän konferenssiin itseensä tulee on se tietenkin jatkoa sille rauhantyölle, jota Versaillesin jälkeen on maailmassa koetettu tehdä. Erikoisesti se tietysti on jatkoa Washingtonin konferenssille vuodelta 1921 ja englantilais-amerikalaisille neuvotteluille viime vuosien aikana. Englannin aloite tässä asiassa merkitsee pohjimmaltaan sitä, että se tajuaa, ettei se voi enää monopolisoida merien herruutta, mikä seikka pakottaa sen hakemaan seuraavaa parhaita ratkaisua. Englannin kannalta katsottuna olisi arvatenkin jonkunlaisen entente cordialen aikaan saaminen Yhdysvaltain kanssa kaikkein edullisin ratkaisu. Sehän olisi sentimentalisesti hyvin miellyttävä - englanninkieltä puhuvien kansain liitto - ja sekä poliittisesti että materialisesti yhtä edullinen. Poliittisesti siitä syystä, että tällainen entente saisi mitä parhaimman vastakalun Englannin dominioneissa, joiden

vaikutus brittiläisessä valtakunnassa jo nyt on tavattoman suuri ja kasvaa edelleen päivä päivältä, ja edelleen poliittisesti ja ekonomisesti edullinen siitä syystä, että tämä olisi maailman kahden suurimman valtatekijän yhtymä, joilla sekä menneisyydessä että nykyisyydessä on harvinaisesti paljon ja voimakkaita yhtymäkohtia. Rohkeneisi siis luulla, että tulipa tämän konferenssin lopputulos olemaan mikä ikinä tahansa, tulisi siitä seurauksena joka tapauksessa olemaan Englannin ja Yhdysvaltain välinen lähentyminen. Ainakin tuntuisi mitä luonnollisimmalta, että Englannin taholta tultaisiin tekemään kaikki tämän tuloksen saavuttamiseksi. Onko tämä yhtä tärkeää Yhdysvaltain kannalta katsottuna on avoin kysymys, mutta joka tapauksessa sen luulisi olevan edullista niillekin.

Koko Englannin sanomalehdistö kannattaa aivan yksimielisesti englantilais-amerikalaisista lähentymistä ja kuvaavana siitä, miten pitkälle tässä suhteessa mennään, tahdon erikoisesti alleviivata, mitä Englannin ehken nykyhetkellä kuuluisin sanomalehtimies, J.L. Garvin, lausuu tämpäpäiväisessä (26/1/30) kirjoituksessaan "The Observer" lehdessä. Garvin kirjoittaa: "Journalismi ei tietenkään ole samaa kuin valtiomiestaito, eikä koskaan voi olla samalla tasolla kuin tuo ainutlaatuisesti informoitu funktio. Jos journalis- milla olisi valtiomiestaidon voima, olisimme me valmiit tekemään historiallisen vedon tässä konferenssissa. Me asettaisimme kaikkein kohtuullisimmilla ehdoilla amerikalaisien käytettäväksi sodan ja rauhan aikana - jos sota puhkeaisi kaikista ponnistuksista huolimatta - kaikki brittiläiset laivastotukikohdat kautta koko maailman" .

Selvemmin ei voi ajatuksiaan lausua kuin tässä on tehty. Garvin tosin on "tulenkantaja", joka kulkee edellä useimmista muista brittiläisistä sanomalehtimiehistä, mutta sittenkin merkitsevät hänen sanansa paljon ja varsinkin tässä tapauksessa, jolloin asioita on katseltava ei lähestulkoonkaan yksin Englannin, vaan etupäässä koko brittiläisen valtakunnan kokonaisuuden kannalta, on Garvin mie-

lestäni harvinaisessa määrin oikeassa.

Englannin valtakunta, "brittiläisten kansain liitto", sellainen valtiomuodostuma, mitä tämä valtakunta nykyään on, merkitsee jo sellaisenaan eristäytymistä, tai ainakin halua eristäytymiseen Europan asioista, mutta jos tämä "brittiläisten vapaiden kansojen liitto", jota termiä myöskin käytetään, laajentuisi muodossa tai toisessa "vapaiden englanninkielistä puhuvien kansain liitoksi", s.o. brittiläinen imperiumi ynnä Yhdysvallat, muodostaisi se yhä suuremmassa määrin "maailman maailmassa" ja koska se, Englantia lukuunottamatta, olisi kokonaan Europan ulkopuolella, vetäytyisi kai se yhä suuremmassa määrin omaan ilmapiiriinsä ja ottaisi osaa muun maailman asioihin ainoastaan hyvin laajakantoisten tapahtumain sattuessa.

On hyvin intressanttia panna merkille, mitä Garvin kirjoittaa Englannin suhtautumisesta muuhun Europaan:

"On kerta kaikkiaan ymmärrettävä, kuten jo sanoimme viime viikolla, että Suur-Britannia tulee olemaan horjumattomasti neutraali niin kauan kuin Amerika pysyy puolueettomana. Saksa on yhtä lujasti kuin Englanti sitä mieltä, ettei se koskaan aio riitautua Yhdysvaltain kanssa. Lisäksi: Suur-Britannia aikoo omalta kohdaltaan pysyä rauhassa, vaikkakin muut Europan maat rikkoisivat rauhan; me emme koskaan sekaannu mihinkään konfliktiin Europan mantereella, ellei meidän kimppuumme käydä suoranaisesti ja aiheettomasti. Kellogg-paktin toisen pykälän mukaan ei mikään kansa, joka ei ole hullu, voi uneksiakaan mennä sotaan neuvottelematta ensin Amerikan ja muiden merkittävimpien paktin allekirjoittajien kanssa".

Tämä Garvinin lausunto ei suinkaan ole sopusoinnussa yhtä vähän kansainliiton peruskirjan kuin Locarno-sopimuksenkaan kanssa ja on se pidettävä mielessä. Eiköhän muuten hyvin suuri osa, tai kenties suurin osa Englannin kansaa olekin Garvinin kannalla? Minä melkein luulisin niin.

Vaikkakin Garvin kirjoituksessaan lämpimästi puolustaa merivarustusten vähentämistä, nimenomaan taistelulaivojen alalla, on hänen kirjoituksensa voimakkain osa omistettu brittiläis-amerikalaisil-

le suhteille. Tälle puolelle hän panee pääpainon maailmanrauhan ylläpitämisessä. Hän ei kylläkään puhu tässä kirjoituksessaan siitä merkityksestä, mitä englantilais-amerikalaisesta ystävydestä olisi brittiläisen valtakunnan eheydelle, mutta että hänellä tämä ensiluokkainen näkökohta on mielessään, on kaikei kaiken epäilyksen ulkopuolella. Kirjoituksessaan mainitsee Garvin ystävällisessä sävyssä Ranskasta, Japanista, Italiasta ja Saksasta, mutta kaikki nämä jäävät kumminkin varjoon ja toiselle sijalle englantilais-amerikalaisen ystävyuden lujittamisen rinnalla.

Luulisi Garvinin kirjoituksen tekevän syvän vaikutuksen konferenssin osanottajiin. Sekävin tuntein sitä tietysti ajattelevat Ranska, Italia ja Japani, ja millä mielellä sitä ajattelevat Yhdysvaltain edustajat on tietenkin vaikea sanoa. Englannin ja Yhdysvaltain edustajat ovat tehneet kaikkensa antaakseen sen vaikutuksen, etteivät he ole tehneet mitään sopimusta tai ennakkopäätöstä, joka häiritseisi neuvottelujen vapaata kulkua ja näin ollen luulisi, etteittä tämä tärkeä kirjoitus olisi omiaan helpoittamaan neuvottelujen hoitoa.

Englannin sanomalehdistö on kauttaaltaan suhtautunut hyvin myönteisesti konferenssiin. MacDonaldin sanat: "Laivasto ei ole meille mikään ylellisyyskapine Me olemme laivasto itse" on saanut erinomaisesti edullisen vastakaiun myöskin kaikkein konservatiivisimmissa piireissä. Yhdysvaltain valtiosihteerin lausunto: "Me istumme täällä siksi, kunnes saamme tuloksia aikaa", ja "tämä konferenssi on katsottava vaan alkuaskeleeksi varustusten vähentämisen tiellä", ovat luonnollisesti tehneet vakavan vaikutuksen. Ranskan voimakkaannäköisen pääministerin sanat: "Me emme tuo mukanaamme ainoastaan Ranskan hyvän tahdon, vaan Ranskan tahdon", osoittavat selvästi ja peittelemättömästi, mitä Ranska tahtoo ja haluaa eikä tämä luonnollisestikaan ole jäänyt huomaamatta. Signor Grandin puhe

oli vaan "diplomatiaa" ja Japanin edustajan puhe kuuluisi mielestäni samaan luokkaan vaikkakin korkeampaan kategoriaan.

Kaikista neuvottelijoista on mielestäni Englanti kaikkein heikoimmassa asemassa. Se on konferenssin kokoonkutsuja, mutta samalla koskevat sitä merivarustusten vähentämiset kaikkein enimmän. Sen saarellisuus on tähän saakka ollut sen vahvin puoli, mutta merisotatekniikan kehittyminen sukellusveneiden alalla, on pahasti heikontanut sen asemaa. Sille on jokaisen laivan menettäminen reallinen tappio ja näin ollen ovat sen valtiomiehet ja meriasiantuntijat mitä vaikeimmassa asemassa. MacDonald on suuri idealisti, jolla on - tai ainakin voisi ajatella olevan - vaikea sovittaa yhteen idealisia periaatteita ja realiteetteja ja pitää tarpeellista tasapainoa niiden välillä. Meriministeri Alexander, entinen baptistimaallikkosaarnaaja, voi olla hyvinkin viisas mies, mutta on tähän saakka koettelematon ja enemmän tai vähemmän kokematon. Että Englannin meriexpertit ovat mitä vaikeimmassa asemassa on selviö.

Valtios sihteeri Stimson tekee ymmärtävän ja rauhallisen vaikutuksen. Hänen lähimmät työtoverinsa, suurlähettiläät Gibson ja Morrow ovat tunnetusti hyviä neuvottelijoita, mutta heillä on rinnallaan kaksi senaattoria, jotka mahdollisesti ovat toisella kannalla kuin presidentti Hoover ja hänen edustajansa. Yksimielisyys amerikalaisessa delegaatiossa ei näin ollen ole taattu, varsinkin kun se mahdollisuus on otettava huomioon, että Amerikan meriasiantuntijat voivat kernaamminkin kannattaa senaattoreita kuin Hooverin miehiä.

Tardieu tekee voimakkaan ja taitavan vaikutuksen, jonka käsissä MacDonaldilla on tuskin helppo olla.

Japanilaiset ovat arvattavasti taitavia neuvottelijoita, jotka lienevät hyvin selvillä siitä, mitä he tahtovat. Intelligenteiltä he ainakin näyttävät.

Grandi on minun mielestäni kyynikko par excellence, jolla kenties on liian ylevät käsitykset itsestään ja siitä valtiosta, jota hän edustaa. Minulla on sellainen tunnelma, että italialainen

delegatio tulee olemaan enemmän eristetyssä asemassa kuin muut.

Jos vielä ajattelee Englannin asemaa näissä neuvotteluissa, niin täytyy yhä uudestaan sanoa, että se on kaikkea muuta kuin ka-
dehdittava ja helppo. Elintarpeita on maassa, niin toistetaan yhä
uudestaan, ainoastaan seitsemäksi viikoksi. Meriteiden avoinna py-
syminen merkitsee siis Englannille sananmukaisesti olemassa-oloa tai
kuolemaa. Valtakunta on hajallaan yli koko maailman ja meriteiden
suojeleminen on mahdollista ainoastaan laivaston avulla. Meritei-
den pituus arvioidaan 80.000 meripeninkulmaksi eli 144.000 kilomet-
riksi. Englannin merijohto laskee, että tähän tarvittaisiin vähin-
tään 80 risteilijää. Genevessä vuonna 1927 ilmoitti Englannin hal-
litus, että se tyytyisi 72 risteilijään. Nykyinen hallitus ilmoitti
askettaen amiraliteetin lausuneen, että jos mitään sodanvaaraa ei
ole, tarvitseisi Englanti 50 risteilijää. Tämän luvun on hallitus
nyt nähtävästi ottanut lähtökohdeksi. Oikeiston taholta arvostellaan tätä mitä ankarimmin.

Arvosteltaessa Englannin asemaa näissä neuvotteluissa on
vielä muistettava, että Englannin nykyinen hallitus on vähemmistö-
hallitus. Toiseksi on muistettava, että asema Intiassa on kriitilli-
nen, jonne voi kenties olla pakko lähettää sotalaivasto-osastoja ja
sotaväkeä. Samoin on tilanne Egyptissä ja Palestiinassa raskas ja
voi sattua, että sinnekin on pakko neuvottelujen aikana lähettää
sekä sotalaivoja että sotaväkeä. Kolmanneksi on muistettava, että
menestys neuvotteluissa riippuu suuresti neuvottelijain henkilöli-
lisyydestä. Pääministeri MacDonaldilla on tällaisista neuvot-
teluista kokomusta varsin vähän, ulkoasiainministeri Hendersonilla
on tilillään ainoastaan neuvottelunsa Dvögalevskyn kanssa viime
syksynä ja meriministeri Alexander ei tietävästi ole vielä ollut
mukana kansainvälistä politiikkaa koskevissa asioissa ulkovaltain
edustajain kanssa.

Näin sivustakatsojasta tuntuisi siltä, että jos Englanti
pienentää laivastoaan on sen pakko korvata näin syntynyt heikkous

sopimuksella jonkun toisen suurvallan kanssa. Koska dominionit pelkäävät sotkeutumista Europan asioihin, tulisi sopimuskumppanina kysymykseen etupäässä Yhdysvallat. Tähän saakka ovat Yhdysvallat pyyttyneet erillään valtiollisista liitoista ja näin ollen voitovan liiton aikaansaaminen Englannille Amerikan kanssa kohdata loppujen lopuksi ylivoimaisia vaikeuksia. Mitä siis tehdä? Ideologiset ja finanssisyyt puhuvat laivastojen pienentämisen puolesta, mutta poliittiset realiteetit antavat siihen ainakin Englannin kohdalla varsin pieniä mahdollisuuksia. Tähän saakka näyttäisi vallalla olleen se mielipide, että sopimuksen aikaansaaminen olisi mahdollista ainoastaan taistelulaivoihin nähden ja toistaiseksi tuntuisi siltä, että muuta tulosta tuskin voi odottaakaan. Mutta tämäkään saavutus ei liene helppoa, sillä väitetään, että amerikalaiset pitäisivät tiukasti kiinni suurista ja voimakkaalla tykistöllä varustetuista taistelulaivoista.

Sanomalehtitietojen mukaan olisi viikon kuluessa saatu neuvottelujen kautta jo monta väärinkäsitystä hävennetyksi. Mitä nämä ovat koskeneet siitä ei ole mitään tietoa. Siitä vaan kerrotaan, että Ranska olisi halunnut alkaa neuvottelut kokonaistonnistojen pohjalla, eikä laivaluokittain, kuten Englanti. Amerika taas olisi muka halunnut ensimmäiseksi ottaa esille risteilijäkysymyksen, koska se on kaikkein vaikein. j.n.e.

Kongressin avajaistilaisuudessa oli läsnä koko diplomaattikunta. Erityisesti koetin saada silmiini Neuvosto-Venäjän suurlähettilästä, mutta en nähnyt häntä missään. Ilmeisesti hän ei ollut läsnä. Tällä seikalla on tietysti oma merkityksensä.

Lontoossa, tammikuun 27 p:nä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

P.H. Mestaruuden

974

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. no 4.
Lontoo

27/2 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

179/39

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N ^o	9 1161 p ^{re} .	D. 1930
31/1.30		LVL
RYHMÄ	LUOKA	ASIA
5	eg.	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

Tammikuun 27 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohelliseena pyydän kunnioittaen lähettää raporttini
No.4-1930, jonka otsakkeena on

Intia.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

Lähettäjä:

A.H. Saaremoinen

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

Nº

LONDON LEGATION		
9. 16. 30		
31/1. 30	12	12
5	C7	ASIA
		2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.
Raportti No.4-1930.		

Intia.

Viime lauantaina, tammikuun 25 päivänä 1930, luki lordi Irwin, Intian varakuningas, tärkeän julistuksen Intian eduskunnassa. Tämän julistuksen pääkohdat ovat seuraavat:

Luvattu dominionin aseman myöntäminen Intialle pysyy voimassa;

Suunniteltu englantilais-intialainen konferenssi tulee pidettäväksi niin pian kuin mahdollista (syksyn kuluessa), ottaen huomioon, että brittiläisen valtakunnan konferenssi (Imperial Conference) pidetään vuoden loppupuolella;

Lordi Irwin lausui sen toivomuksen, että pääministerillä itsellään olisi tilaisuus toimia tämän konferenssin puheenjohtajana;

Uudet vaalit Intiassa toimitetaan niin, että "uusi lainlaatiajakunnan kokous voidaan pitää seuraavassa istunnossa Delhiassa". Nykyisen lainlaatiajakunnan istuntoaika pidennetään heinäkuun 31 päivään 1931 jotta olisi parempi tilaisuus määrätä vaalipäivä siihen nähden, ettei englantilais-intialaisen konferenssin alkamispäivää Lontoossa ole vielä määrätty.

Ne henkilöt, jotka tulevat ottamaan osaa englantilais-intialaiseen konferenssiin ovat oikeutetut tuomaan esille mitä ehdotuksia he haluavat;

Intian suurin tarve on, että sen johtomiehet sopivat yhteisestä politiikasta, josta sen tulevaisuus riippuu enemmän kuin siitä, mitä Brittiläinen Hallitus tai mikä muu Intian ulkopuolella oleva elin voi tehdä;

Intian hallitus tulee täydellisesti täyttämään velvollisuutensa lain ja järjestyksen ylläpitämiseksi.

Tähän julistukseen näyttävät Englannin lehdet olevan tyytyväisiä. Liberalinen suurlehti "Daily News" kirjoittaa pääkirjoituksessaan tänään m.m. : "Meillä ei ole mitään epäilyksiä siitä, etteikö Britannian hallitus tulisi täydellisesti tukemaan varakuningasta hänen yrityksessään ylläpitää järjestystä. Se mikä on tärkeintä yleisedun kannalta on vakuutus siitä, että hänellä on tähän riittävästi voimia käyttettävissään".

Varakuningas Irwinin puhe oli satutettu tärkeäksi ajankohdaksi. Seuraavana päivänä nimittäin, sunnuntaina tammikuun 26 päivänä, piti Intiassa pidettävien suurien itsenäisyyskokouksien Bombayssa näyttää olleen suurempuoleisia mellakoita ja kuvaavaa on, että pari hyvin kuuluisaa naispuhujaa, joiden piti esiintyä, jäi pois kokouksesta. - Mitä muuten tulee Intiasta tuleviin uutisiin, jotka ovat Englannille vähänsäkin epäedullisia, on minulla pitkistä kokemuksista se käsitys, että niitä täällä lievennetään tai myöhästytetään mahdollisimman paljon.

Lontoossa, tammikuun 27 p:nä 1930.

L ä h e t t i l ä s: *P. H. Saastamoinen*

2/13

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: *5.*

OSASTO: *C7*

ASIA:

Ministeri Saastamaisen kapralli no 5.

Lontoo

29/1 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 195/44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 10/161 Rec. D. 10 ³⁰		
3/2. 30	10 ³	L.M.
RUHMA	OSASTO	ALIA
5	C7.	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Tammikuun 29 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän lähettää raporttini No. 5-1930, jonka
otsakkeena on

Intia.

Vasteanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saastamoinen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

No

195/44.

LAKOASIA		
20/11/30		
3/2-30	12	111
2, MORETON GARDENS,		
SOUTH KENSINGTON,		
S.W. 5.		

Reportti No.5-1930.

Intia.

Tilanteesta Intiassa antaa seuraava kirjoitus, jonka "Daily Telegraph" julkaisee tänään, tammikuun 28 päivänä, ja jonka on lähettänyt Intiasta mainitun lehden kuuluisa kirjeenvaihtaja Mr. Ellis Ashmead-Bartlett, kiintoisan kuvan. Tästä syystä käännän koko hänen artikkelinsa tähän.

"Harvat poliittiset johtajat, olkoonpa ne sitten maltillisia tai äärimmäisyyshenkiä, jotka koettavat nyt hankkia Intialle dominionin asemaa, haluavat koskaan katsoa tosiasioita silmiin sellaisina kuin ne ovat. Tietysti on olemassa myöskin huomattavia poikkeuksia, etenkin muhamettilaisten keskuudessa.

Ne, jotka eivät ole tunteittensa vallassa ja sokean fanatistisen vihan läpituokemia englantilaisia vastaan - mikä viha ei ole todellisuudessa niinkään syvä, mutta joka nyt on herätetty ylös agitation kautta - myöntävät avomielisesti, ettei maa ole vielä valmis itsehallintoon, mutta koska heiltä puuttuu moraalista rohkeutta - onhan sellaisia, joilla sitä on - ne eivät uskalla selostaa tosiasioita kuulijoilleen.

Kun niiden henkilöiden kanssa keskustelee kahden kesken, niin myöntävät he kaikki, ettei asianlaita ole niin kuin kokouksissa sanotaan. Toiset ovat kylliksi rehellisiä tunnustukseensa, missä vaikeuksissa he nyt ovat suuriin massoihin nähden, mutta valitettavasti on meidän heikkoutemme ollut syytä siihen, että olemme menettäneet maltillisten intialaisten kannatuksen.

He eivät enää voi ymmärtää, mitkä meidän tarkoituksemme ovat ja seurauksena tästä ovat he menettäneet uskonsa meidän valtaamme.

Tämä on seuraus siitä, että me olemme kompromissoineet kaikenlaisten agitaattorien kanssa ja antaneet vallankäytössämme tilaa väärinkäsitetylle ihmisystävällisyydelle ja yleensä heikoille kompromisseille. Nekin, jotka olisivat liittyneet kannattamaan "asteettaista evolutionia" ovat liittyneet niihin, jotka vaativat itsehallintoa.

Mitä äärimmäisyyksiä tulee, olisi viisainta jättää ne lastuista kokonaan pois ajateltaessa jotakin sopimusta, sillä tarjosipa brittiläinen hallitus heille miten laajaa itsehallintoa tahansa, joko maakunnallista tai yleistä, niin eivät he kumminkaan tyydy mihinkään, vaan tulevat esittämään yhä uusia vaatimuksia. Heillä on agiteeraaminen elämän tehtävä, joka voi johtaa heidät virka-asemiin ja valtaan.

Tällä hetkellä on oikein lausua varoituksen sana termin "dominionin aseman" väärinkäyttämisestä ratkaisukeinona Intian vaikeuksille. Äärimmäisyyksillä ei ole minkäänlaista aikomusta pysähtyä tähän. Dominionin asema olisi ainoastaan mukava puolimatkan levähdyspaikka täydelliseksi irtautumiseksi brittiläisestä valtakunnasta. Ei mikään yleisintialainen hallitus tulisi tyytymään jäämään brittiläiseen imperiumiin. Lopullinen päämäärä, jota ei enää millään tavalla salata, on täydellinen suvereniteetti, missä Englannilla ei olisi sen edullisempaa asemaa, kuin millään muulla maalla tahansa, joka tulisi lähettämään suurlähettilään Delhiin.

Valitettavasti Intian politiikan johtomiehet katsovat edullisemmaksi itselleen sekä nyt että tulevaisuutta silmällä pitäen huuata yhdessä suurimman osan kansasta, jotka korkeintaan muodostavat 1% 330 miljoonasta asukkaasta. Tällä hetkellä on massojen viha ja tässä on kysymys vain, kuten äsken sanoin, 1% Intian koko asukasluvusta, kohdistunut meitä vastaan villien puheitten ja villien lupauksen vuoksi. Me olemme kaiken pahan alku. Me olemme estäneet

sen edistymistä kaikilla elämän aloilla. Me olemme varastaneet sen rikkaudet ja me olemme orjuuttaneet sen kansat.

Mutta otaksukaamme, että Englannin hallitus lausuisi huomenna "Me olemme päättäneet lähteä Intiasta pois ja luovuttaa hallitusvallan teille viiden tai kymmenen vuoden sisällä." Silloin häviäisi kaikki viha ja propaganda. Me tulisimme hyvin populääreiksi ja kaikki ne vihan maljat, jotka nyt tyhjennetään meidän päittemme yli, heittäisivät hindut muhamettilaisia vastaan ja muhamettilaiset hinduja vastaan, ja jokainen eri kansakunta, uskonto, uskonnonlahko ja kasti alkaisi taistelun elämästä ja kuolemasta saadakseen hallitusvallan käsiinsä. Kun meidän lähtöpäivämme lähestyisi, tulisivat kaikki puolueet vaatimaan meitä vielä viipymään maassa sen kautta, että heidän keskinäinen vihansa ja pelkonsa toisen ryhmän vallasta olisi vielä suurempi kuin heidän vihansa meitä vastaan.

Pahinta tilanteessa Intiassa on vallitseva epävarmuus. Varakuninkaasta lähtien ei yksikään virkamies tiedä, mitä hänellä on odotettavissa; ei yksikään pankkiiri tai kauppias voi sanoa mikä hänen finanssiasemansa tulee olemaan muutaman kuukauden kuluttua; ei ole olemassa yhtään intialaista ruhtinasta, joka ei pelkäisi, etteikö hänen sopimuksenmukaiset oikeutensa tultaisi kumoamaan. Ei ole olemassa yhtään muhamettilaista, joka ei henkeensä saakka pelkäisi sitä, että hän voisi olla pian vihaamansa hindun vallan alla; eikä ole olemassa yhtään hindua, joka samalla tavalla erinäisissä maakunnissa ei vapiseisi pelosta joutua muhamettilaiseen vallanalaisuuteen; tuskin on olemassa yhtään ainoaa parias-luokkaan kuuluvaa henkilöä - ja niitähän on noin 70 miljoonaa - joka ei pelkäisi, että hän lähitulevaisuudessa voisi joutua brahminien armottomiin käsiin ja tulla ammutuksi paikan päällä, jos hänet tavattaisiin kävelemässä yleisellä maantiellä. Eikä ole olemassa yhtään englantilais-intialaista joka ei tuntisi joka hetki, että hänet voitaisiin heittää pois siitä asemasta, mikä hänellä on maassa ollut; samoin ei ole yhtään parseeuskonlahkoon kuuluvaa henkilöä, joka ei vapiseisi pelosta menettää

ne oikeudet, jotka hänellä on brittiläisen vallan alla. Ei voi ajatella, että olisi yhtään ainoata virkamiestä, jolla ei olisi se tunne, että hänet minä hetkenä tahansa voitaisiin panna Englantiin menevään laivaan menettäen täten virkansa ja eläkkeensä ja kaiken luomansa omaisuuden. Eikä Intian armeijassa ole yhtään upseeria, joka ei tällä hetkellä pohtisi kysymystä, tuleeko hän vielä ensi vuonna olemaan Intiassa, vaiko matkalla merten taakse kotimashansa. Ja loppujen lopuksi on tuskin yhtään ainoata edesvastuuntuntoista intialaista johtajaa, joka ei pelolla ja vavistuksella ajattelisi sitä mahdollisuutta, että hän tulisi olemaan jäsenenä ensimmäisessä yleisintialaisessa hallituksessa.

Minä puhun ainoastaan niistä Intian osista, jotka minä tunnen Bombayssa on finanssi-asema erittäin vaikea. Kauppa on melkein kokonaan pysähdyksissä seurauksena poliittisesta levottomuudesta, iankaikkisesta lakkoilusta ja rupee-kurssin vaihteluista. Englantilaiset ovat tietenkin masennuksissa, sillä heistä tuntuu toivottomalta jatkaa taistelua, koska heidän hallituksensa voi jättää heidät puoleen koska tahansa. Sikäli kun olen kuullut, on taloudellinen tilanne Calcutta'ssa hyvä ja kun olen tiedustellut mistä tämä johtuu, on saamani vastaus aina ollut sama: "Siksi, että liike-elämä Calcutta'ssa on käytännöllisten skotlantilaisten käsissä; Bombayssa johtavat liike-elämää parseet, hindut ja muhamettilaiset".

Mitä Intian finanssi-asemaan tulee, tuntevat pankit totuuden parhaiten. Bombayssa on ainoastaan hyvin harvoja englantilaisia, jotka eivät olisi korviinsa saakka velassa pankeilleen. Pankkimiehet tietävät kertoa, että raha alkaa virrata ulos Intiasta peloittavalla nopeudella. Ainoastaan harvoilla englantilaisilla Intiassa on irtoneista rahaa, jota he voisivat lähettää maasta ulos. Se raha mikä nyt pakenee Intiasta on intialaista rahaa, joka kuuluu kauppiaille, pankkeille, maanomistajille, ruhtinaille ja lopuksi ei suinkaan vähiten lakimiehille, oppineille ja politikoitsijoille, toisin sanoen niille, jotka huutavat äänensä käheiksi brittiläisen vallan

lopettamisen puolesta.

Joka taholla saa kuulla samaa: luottamusta Intiassa ei saada herätetyksi uudelleen, lakia ja järjestystä ei voi ylläpitää, kauppa ei voi käydä, koska ei tiedetä, mikä brittiläisen hallituksen tarkoitusperänä on. Kun Englannin hallitus on heikko ja horjuvainen, sen värähdykset läpi koko Intian; kun Englannin hallitus Intiassa on heikko tuntuvat sen seuraukset joka ikisessä paikassa kautta koko maan. Luottamusta ei ole nyt maassa eikä rohkeutta ole kenelläkään".

Kuvatakseni vielä oloja Intiassa tahdon sanoa, että suorastaan englantilaisen hallitusvallan alaisina on Intiassa noin 250.000.000 ihmistä. N.s. "alkuasukasvaltioissa", joita lienee kaikkiaan, kaikkein vähäpätöisimmätkin mukaan luettuina, noin 660 on noin 71.000.000 asukasta. Kieliä lienee Intiassa noin 220 ja olen nähnyt väitettävän (lordi Birkenhead "Daily Telegraphissa"), ettei muka yhdessäkään Intian kielessä olisi olemassa vastiketta sanalle "Intia". Tämä todistaisi siis, ettei Intian kansoilla olisi sitä käsitystä, että he muodostaisivat mitään yhtenäistä kokonaisuutta, vaan eläisivät vaan samassa "maanosassa" kuin esim. europalaiset tai amerikalaiset.

Sen jälkeen, kun olin kääntänyt yllä olevan Ashmead-Bartlettin kirjoituksen, käännyn erään ystäväni puoleen saadakseni tietää, mitä Lontoon pankkiireissä ajatellaan asemasta Intiassa ja mainitussakin kirjoituksessa kerrotusta kapitealin puosta Intiasta. Ystäväni kertoi kääntyneensä erään hyvin tunnetun pankinjohtajan puoleen, jonka erikoisalana olisi Intia ja olisi tämä pitänyt Intiassa nyt vallitsevaa levottomuutta ohimenevänä ilmiönä, kuten aina tähänkin saakka. Tätä oli hän perustellut sillä, että Intia ei ole kuten edelläolevassakin omasta puolestani esitin, mikään yhtenäinen kansa tai valtakunta, vaan niin rikkiäinen suuntaan ja toiseen, ettei siellä voisi syntyä mitään yhtenäistä toimintaa, vaikkapa siellä onkin muutama miljoona "valistunutta henkilöä", jotka puuhailevat ja meluavat dominionin asemasta ja jopa täydelli-

sestä riippumattomuudesta. Kapitaalien puolesta Intiasta ei sanottu pankinjohtaja ollut kuullut mitään, mutta oli lisännyt, että jos sellaista on, ei intialainen pääoma ole ainakaan hakeutunut Englantiin.

Tämä englantilaisen pankinjohtajan lausunto ei sanottavasti käy yhteen sen kanssa, mitä Ashmead-Bartlett kirjoittaa "Daily Telegraphissa". Toivottavasti on pankinjohtaja oikeassa ja "Daily Telegraphin" kirjeenvaihtaja väärässä. Tulevaisuus tietysti vasta voi osoittaa, kumpi on oikeassa. Minä puolestani luulisin, että pankkiherra on joko tahallaan tai tahtomatta liian optimistinen.

On hyvin mahdollista, että Ashmead-Bartlettin kirjoitus on laadittu ennen varakuningas Irwinin puhetta t.k. 25 päivänä, mistä tein selkoa raportissani tammikuun 27 päivältä. Mainitussa puheessaan lordi Irwin vakuuttaa, että hän tulee pitämään huolta siitä, ettei Intiassa tulla rikkomaan lakia ja järjestystä. Tämän päivän lehdissä ilmoittaa Indian Office (ministeriö Intian asioita varten), ettei se tule sallimaan, että Intia kieltäytyisi maksamasta ulkolaisia velkojaan, kuten Gandhi uhkasi. Voidaan siis todeta, että Englannin valtiovalta tulee hallitsemaan Intiaa vaikka asevoimin, jollei vähemmästä ole apua.

Lontoossa, tammikuun 29 päivänä, 1930.

Lähettäjä:

A. H. Saastamoinen

5/20 ✓

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C3

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. no 6.

Lontoo

1/2 1980

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

228/52

ULKOASIAINMINISTERI		
No 12/162/101 D. 19 30		
2. 30	No	Liit.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C7	
2, MORETON GARDENS, SOUTH-KENSINGTON, S.W. 5.		

Helmikuun 1 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen lähettää raporttini
no.6-1930, jonka otsakkeena on

Suojelustullipolitiikka Englannissa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

A.H. Saastamoinen

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

N^o2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,

12/16/30 S.W. 5.

5/2-30	2	12/16/30
TYHJÄ	CEP	

Suojelustullipolitiikka Englannissa.

Aikanani kirjoitin siitä, että loppuvuoden kuluessa oli kaksi Englannin suurinta sanomalehden omistajaa, lordit Rothermere ja Beaverbrook, alkanut suuren taistelun suojelustullien puolesta. Lordi Rothermeren esitys on puhtaasti suojelustullipolitiikkaa, jota vastoin lordi Beaverbrookin aikomuksena oli saada aikaan niin sanottu valtakunnan sisäinen vapaakauppa. Nämä molemmat, tavallaan hyvin vaikutusvaltaiset herrat, ovat pitäneet hyvin suurta melua suunnitelmistaan ja ovat kieltämättä herättäneet maassa suurta huomiota ja jonkun verran mielenkiintoakin suunnitelmiaan kohtaan. Noin viikko sitten muutti lordi Beaverbrook suunnitelmiaan sikäli, ettei hän tahtonut liittää "valtakunnan väliseen vapaakauppapolitiikkaan" dominioneita, vaan ainoastaan Englannin siirtomaat. Tämä tietysti johtui siitä, että hän oli tullut huomaamaan, etteivät dominionit olleet halukkaita avaamaan rajojaan englantilaisten tavaroiden tullittomalle maahan tuonnille. Tämä on tietysti hyvin ymmärrettävissä, sillä dominionit ovat vuosikymmeniä tehneet paraansa sadakseen maissaan syntymään mahdollisimman laajaa teollisuutta. Kanada on tietysti tässä suhteessa kaikista muista edellä ja on, kuten tiedetään, jo nyt hyvin suuri teollisuusmaa.

Keskiviikkona, tammikuun 29 päivänä, otti eräs konserva-

tiivisen puolueen jäsen, Mr. Remer, lordi Beaverbrookin ehdotuksen puheeksi parlamentissa, jonka tuloksena oli siirtyminen päiväjärjestykseen ilman äänestystä. Ainoastaan yksi konservatiivisen puolueen jäsen kannatti häntä, eikä hänkään ollut mikään huomattava henkilö, ja muut vaikenivat.

Lloyd George ja Snowden puhuivat tehtyä ehdotusta vastaan ja saattoivat sen enemmän tai vähemmän naurunalaiseksi.

Tällä hetkellä näyttää siis siltä, että lordi Beaverbrookin niin suurta melua harjoittava kampanja olisi ainakin toisaikaisesti rauennut. Tämänpäiväisessä "Daily Mailyn" numerossa, lordi Rothermeren johtamassa lehdessä, on hyvin kiivas artikkeli suojelustullipolitiikan puolesta. Luultavaa on, ettei hän jätä helpolla alkamaansa taistelua, mutta tulevaisuus saa näyttää, mille kannalle Englannin kansa tulee asettumaan hänen ehdotukseensa nähden. Epäilemättä on maassa hyvin paljon voimia, jotka suosivat suojelustullien asettamista, mutta toisaaltahan on, kuten näkyy, hyvin suuria voimia niitä vastustamassa. Mahdollista on, että koetetaan löytää joku välitie, joka tyydyttäisi mahdollisimman suurta osaa Englannin julkisesta mielipiteestä. Ensi viikolla tulee konservatiivinen puolue pitämään suuren kokouksen jossa Baldwin tulee pitämään puheen, ja silloin tullaan epäilemättä näkemään, missä määrin konservatiivinen puolue virallisesti tulee kannattamaan ajatusta suojelustullien aikaansaamisesta. Baldwinin asema tietysti tulee olemaan hyvin vaikea, sillä ilmeistä on, että Englannin teollisuus suuressa määrässä tarvitseisi tullisuoja, mutta toiselta puolen taas on vapaakauppaoppi siinä määrässä juurtunut Englannin kansaan, että suojelustullipolitiikka, edes laimennetussa muodossa, voi olla vaikea toteuttaa. Se minun mielestäni kuitenkin täytyy todeta, että Englannis-

sa on tällä hetkellä jonkun verran suojelustullipolitiikan kannattajia enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Kumminkin on huomautettava, ja tähän on meidän kannaltamme hyvin mielenkiintoista, että maassa tuskin saa kannatusta se ajatus, että elintarpeille ja raaka-aineille asetettaisiin minkäänlaista tullia.

Lontoossa 1 päivänä helmikuuta 1930.

Lähettiläs:

A. H. Saastamoinen

2702

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cj.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. J.
Lontoo.

4/2 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

242/55

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 13/162 Pal. 13 30		
10/2.30	1/2	LVI
RYHMÄ	OSASTO	...
5	C7	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,

S.W.5.

Helmiikuun 4 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen lähettää raporttini
no. 7-1930, jonka otsakkeena on:

Englanti ja Venäjä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni
vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

P. H. Jaustranovic

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

Nº

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
Nº 13/162 (v. 1930)		
10/2-30	Nº	132
RYHMÄ 5	OLASTO C9	ALUE
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON,		

S.W. 5.

Reportti no.7 - 1930.

Englanti ja Venäjä.

Aina siitä saakka, jolloin Englannin nykyinen hallitus solmi uudestaan diplomaattiset suhteet Neuvosto-liiton kanssa, on tämä sopimus ollut mitä ankarimpain hyökkäysten esineenä konservatiivien puolelta. Erikoisesti on propaganda-pykölä aiheuttanut kiivaita arvosteluja ja väittelyitä. Kuten muistetaan sitoutuivat molemmat sopimuspuolet siihen, etteivät ne harjoita mitään propagandaa toisiaan vastaan. Teoreettisesti tämä kohta oli täysin selvä jo semmoisenaan, mutta tuli se yhä selvemmäksi, katsottuna Englannin kannalta, sen kautta, että ulkoministeri ilmoitti neuvottelujen aikana Dvlgalevskylle, Venäjän edustajalle, että Englannin hallitus pitää kolmatta internationalea yhtenä neuvostohallituksen elimenä ja pitää sitä vastuunalaisena kaikesta kolmannen internationalen nimellä tapahtuvasta agitatiosta ja yllytyksestä. Kuvaavaa bolsheviikeille on, että he tämän vuoden alusta ovat julkaisseet täällä jokapäiväistä sanomalehteä, "Daily Worker", joka ei ole jättänyt käyttämättä mitään tilaisuutta levittääkseen bolsheviikkista oppia ja samalla hyökätäkseen Englannin hallituksen kimppuun. Tämä on luonnollisesti saattanut MacDonaldin hallituksen hyvin epämiellyttävään asemaan ja on Henderson valitellut tätä tietämäni mukaan ainakin yhdelle ulkovanallan edustajalle. Noin viikko sitten teki Henderson kaikesta tästä huomautuksen Neuvosto-liiton suurlähettiläälle, hra Sokolnikoffille. "Daily Worker" in melunpitoon ei tämä huomautus näytä vaikuttaneen mitään yhtävähän kuin Moskovan lehtien kirjoituksiin-kaan.

Eilen, helmikuun 3 päivänä, tehtiin parlamentissa taas konservatiivien taholta useita välikyselyitä Moskovan harjoittaman propagandan johdosta ja suomennan tähän keskustelun mielenkiintoisimmat kohdat.

Henderson: Minä olen jo useita kertoja esittänyt hallituksen kannan tähän kysymykseen nähden eikä minulla ole lisättävänä tähän mitään uutta. (Naurua konservatiivien taholta). Tahdon vaan käyttää tilaisuutta hyväkseni mainitakseni, että lokakuun 29 päivästä saakka olen vastannut 101 Neuvosto-liittoa koskevaan välikyselyyn, joista 42 on koskenut suoranaisesti propagandaa. (Naurua opposition taholta). Laivastokonferenssi on parhaillaan käynnissä ja on sekä minun että ulkoministeriön aika erikoisen tiukalla.

Parlamentin luvalla tahdon uudelleen sanoa, mikä on hallituksen kanta. Olen jo ennen tehnyt selväksi, ettei hallitus anna pakoittaa itseään tekemään harkitsemattomia päätöksiä näissä asioissa. Jos esiintyy vakavia syitä tulee hallitus ilmoittamaan parlamentille aikomuksensa, mutta hallituksen on ensi sijalla oleva vastuussa siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä tämän maan etujen valvomiseksi. (Hyvä-huutoja hallituspuolueen taholta).

Minä uskon myöskin, että hallitus voi odottaa parlamentilta, ettei se tule suurentelevaan välikohtauksia tai synnyttämään niitä taikka vaikeuttamaan suhteita ulkovaltoihin herättämällä kyselyjä, jotka aiheuttavat ikävyyksiä tuottamatta samalla hyötyä maalle. (Hyvä-huutoja hallituspuolueen taholta).

Sir K.Wood (konservatiivi): Kieltäkö siis ulkoministeri totuuden esityksiltäni? Eikö ole tosiasia, että sopimuksen määräykset ovat täysin selvät ja eikö samoin ole tosiasia, että hämasta siitä hetkestä saakka, jolloin ne allekirjoitettiin, on niitä törkeästi rikottu? (Hyvä-huutoja opposition taholta).

Henderson: Minä en ole kieltänyt mitään. Olen ainoastaan sanonut, ettei minulla ole mitään lisättävää siihen, mitä olen

lausunut. (Hyvä-huutoja hallituspuolueen ja naurua opposition taholta).

Sir Austen Chamberlain: On vielä toinenkin kysely, johon ulkoministeri ei ole vielä yrittänyt vastata. (Kysely koski sitä, mitä Venäjän lähettiläs vastasi ulkoministerin huomautukseen harjoitetun propagandan johdosta). Esityslistalla oleva kysely on, onko vastausta saatu.

Henderson: Tähän olen vastannut jo eräässä aikaisemmassa tilaisuudessa. Minulla ei ole mitään lisättävää.

Chamberlainin vielä ehdisteltua ulkoministeriä vastasi tämä tehneensä huomautuksen Sokolnikoffille, mutta ei siinä muodossa, että vastaustaloksi tarvinnut antaa.

Sir Austen Chamberlain: Saanko pyytää ulkoministeriä vastamaan tähän kysymykseen, mitä hän tähän saakka on välttänyt tekemästä.

Henderson: Jos olen huolellisesti kiertänyt vastauksen antamista, kuten puhuja sanoo, niin tietäähän hän riittävästä kokemuksesta, että on tilaisuuksia, jolloin yleinen etu vaatii vaikene-

maan.

Keskustelua jatkui ja kun ulkoministeriltä tiukattiin vastausta kysymykseen, onko hän tyytyväinen siihen tapaan, millä sopimusta on noudatettu, vastasi tämä: "Olen jo aikaisemmin lausunut, että ainoastaan tulevaisuus voi osoittaa, onko meillä syytä olla tyytymättömiä tai ei".

Tämä pieni näyte parlamenttikeskustelusta osoittaa hyvin, mitä parlamentissa ajatellaan puolin ja toisin. Neuvosto-liiton kanssa solmitusta sopimuksesta ja siitä tavasta, millä Moskova noudattaa sitä. Voinee pitää varmana, että työväenpuolueen oikeisto tuntee kasvavaa katkeruutta Moskovaa vastaan, mutta ilmeisesti on myöskin sellaisia, jotka haluavat katsella asioita miltei päinvastaisella tavalla.

Liberalisessa puolueessa ei tietenkään olla sokeita bolsheviikkien edesottamisille, mutta ilmeisesti ollaan sillä taholla sitä

mieltä, kuten esim. "Manchester Guardian" lausui eilen, että huolimatta sopimuksen rikkomisesta propaganda-kysymyksessä on sittenkin edullisempaa olla diplomaattisissa suhteissa Neuvosto-liiton kanssa kuin katkaista välit.

Englannin ja Venäjän välisiin suhteisiin vaikuttaa nykyään aivan erikoisen vahvasti Moskovan vaikutus Intian "kongressipuolueeseen" - itsenäisyyspuolueeseen. Lahoren kokouksessa kävi selvästi ilmi, että Intian itsenäisyydenmiehet ovat kosketuksessa Moskovan kanssa ja ihannoivat sitä.

Englannin hallituksen asema on Venäjän kysymyksenkin takia raskas, mutta ei kumminkaan uhattu tällä hetkellä ainakaan.

Tärkeää on todeta, että Englannin sanomalehdistö kiinnittää tätä nykyä suurta huomiota Venäjän tapahtumiin - kulakkien ja kirkonmiesten kasvavaan vainoon, ent. meriupseerien massamurhiin ja vaikealta näyttävään taloudelliseen asemaan. Täytyy suorastaan sanoa, että suurempaa huomiota Venäjän oloihin ei ole kiinnitetty pitkiin aikoihin, tuskinpa koskaan sitten vallankumouksen ensi aikojen. Tuskin myöskään erehtyyne väittäessään, että Neuvosto-Venäjä on nyt ilmeisesti huonommassa huudossa Englannissa kuin kenties koskaan tätä ennen.

Kenraali Kutepoffin katoaminen Parisissa on myöskin herättänyt suurta huomiota ja jos käy ilmi, että tämä on tapahtunut bolsheviikkien toimesta - joka ei ehken ole vielä aivan varmaa - niin tulee Venäjän asema tämänkin kautta huononemaan kaikkialla. Joka tapauksessa voi mielestäni sanoa, että Venäjän osakkeet ovat tällä hetkellä taas harvinaisen alhaalla.

Lontoossa, helmikuun 4 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s.

A. H. Saastamoinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C₂

ASIA:

Ministeri Saastamaisen raportti no 8.

Lontoo

5/2 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

255 | 58

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
17/162 he. 1930		
12/2.30	2	LC
RYHMÄ 5	29	100
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON,		

S.W. 5.

Helmikuun 6 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen lähettää raporttini
no. 8.- 1930, jonka otsakkeena on:

Työttömyys Englannissa.

Vastanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

A. H. Järveläinen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

N^o

AFROASIAH		
14/162 fac. 1930		
12/2.30	No	L.N.
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
5	102	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON		

S.W. 5.

Raportti no. 8 - 1930.

Työttömyys Englannissa.

Tänä päivänä julkaistu tilasto osoittaa, että Suur-Britanniassa oli tammikuun 27 päivänä 1930 yhteensä 1.491.500 työttöntä. Viikko sitten oli työttömien luku 1.473.402. Lisäys on siis 18.098. Viime vuonna tammikuun 27 päivänä oli työttömiä 97.422 vähemmän kuin tällä hetkellä ja tällöin on kumminkin muistettava, että viime vuonna tähän aikaan oli ennenkuulumattoman ankara talvi, jota vastoin se nyt on hyvin lauha ja kaikin puolin edullinen, joten sääsuhteiden puolesta ei ole mitään erityistä syytä työttömyyteen. Kehitys on siis kulkenut hyvin epäedulliseen suuntaan ja kuvastuu siinä Englannin taloudellisen elämän ahdinkotila.

Vertauksen vuoksi voi mainita, että Baldwinin keatuessa oli työttömiä 1.100.125. MacDonaldin aikana on työttömien luku noussut siis 393.275. Tässä on tietysti otettava huomioon, kuten ylläolevasta näkyy, että työttömien luku on aina suurin talvi-kuukausina, joten tämä vertaus ei sellaisenaan merkitse mitään - ellei ota huomioon sitä tavatonta arvostelua, jota Baldwinin hallituksen työttömyyspolitiikka sai aikoinaan osakseen ja joka vaikutti enemmän kuin mikään muu seikka työväenpuolueen vaalivoittoon.

Helmikuun 3 päivänä oli työttömyyskysymys taas esillä parlamentissa. "Työttömyysministeri" Thomas piti suuren puheen, jossa hän mitä suurimmalla avoimuudella ja rehellisyydellä myönsi aseman vaikeuden ja painosti nytkin, että todellista parannusta tuo vaan mukanaan aika ja Englannin teollisuuden modernisointi. Tässä hän on tietysti aivan oikeassa. Samalla kannalla

oli myöskin Baldwinin hallitus ja siitä syystä onkin konservatiivien MacDonaldin hallitukseen kohdistuva arvostelu tässä suhteessa varsin lievä. Thomasin henkilökohtainen asema on hyvä, sillä miltei yksimielisesti myönnetään - liberaalit ovat kriittisempiä - että hän on koettanut tehdä parhaansa niissä oloissa ja puitteissa, joissa hänen on pakko työskennellä ja niillä edellytyksillä, joita työväenpuolueen yleinen politiikka antaa. Vaatimattomuutensa ja suorautensa vuoksi on Thomas suorastaan suosittu henkilö eikä ainakaan vähimmin konservatiivien taholla.

Parlamenttipuheessaan huomautti Thomas, että kun uusi työttömyysavustuslaki astuu voimaan, voi työttömien luku kasvaa heti hyvinkin 100.000 hengellä. Tämä ei kylläkään merkitse todellista työttömyyden kasvua, sillä nämä henkilöt ovat jo työttömiä, mutta eivät joudu tilastoihin, koska heidät lasketaan henkilöihin, jotka eivät todellisuuksessa koeta hankkia itselleen työtä ("Not genuinely seeking work") eivätkä tämän vuoksi saa avustusta.

Kuten aikaisemmin olen jo maininnut, on sekä konservatiivien että liberaalien taholta esitetty, että työttömyyskysymyksen hoito otettaisiin kansalliseksi kysymykseksi, siis yhteiseksi kaikille puolueille. Tämän esityksen uudisti taas Sir Herbert Samuel helmikuun 3 päivänä parlamentti-istunnossa liberaalien puolesta. Aikanaan huomautin siitä, että rouva Snowden, finanssiministerin puoliso, ajoi tätä samaa asiaa syksyn kuluessa sanomalehdissä. Epäilemättä voitaisi asia paljon tämän järjestelyn kautta ja nostaisi MacDonaldin hallituksen niskoilta suunnattomasti raskaan taakan, Ambitionisyyt kai estävät työväenpuoluetta suostumaan tähän.

Työttömyyskysymyksen vuoksi alkaa arvostelu kohdistua yhä enemmän Snowdeniin ja hänen vapaakauppapolitiikkaansa. Pelätään, että hän tulee poistamaan n.s. MacKenna-tullit, joiden suojassa esim. automobiiliteollisuus on päässyt jaloilleen ja suuressi kukoistamaan. Näyttäisi siltä, että Thomas olisi sydämessään näitten tullien puolella. Hallituksessa on hänellä kumminkin kova vastarinta ja luultavasti on Snowden kyllin voimakas ajamaan tahtonsa läpi.

Liikemaailmassa vallitsee raskas mieliala ja luottamusta talloudellisen elämän elpymiseen ei näytä olevan. Snowdenin tekeillä olevaa budjettia pelätään. Epäilemättä se tulee olemaan raskas veronmaksajille. Työttömyysavustuksia yksin on lisätty yli 30 miljoonalla punnalla ja tämäkin merkitsee jo tuntuvasti. Salaisia säästöjä ei hallituksella ole tällä kertaa, sillä Churchill lakaisi viime budjetissaan kaikki ajateltavissa olevat paikat puhtaiksi saatuen siten seuraajansa tavallista epämielilyttävämpään asemaan. Snowden onkin tästä leppymättömästi katkera Churchillille ja tuosen aina uudestaan ja uudestaan esille. Näinä päivinä viittasi Snowden m.m. siihen, että Churchillin aikana kuoli paljon upporikkaita henkilöitä, joiden perintöverot suorastaan pelastivat Churchillin budjetin ainakin kerran näin kolmena viime vuotena.

Talouselämää painaa myöskin tilanne Intiassa ja antaa ennen kaikkea syytä pelkoon, että vienti Intiaan voi kärsiä, jos Gandhin y.m. itsenäisyysmiesten ohjelmaa koetetaan toteuttaa. Sitä vastoin on rahaa maassa runsaasti ja jos poliittiset seikat eivät aiheuta ikävyyksiä, kehitys Intiassa ennen kaikkea, niin voi talouselämään tulla uutta vauhtia. Tämä tulisi tietenkin vähentämään työttömyyttä, mikä olisi suuri helpoitus Englannille itselleen ja kaikille niille maille, joilla on vientiä Englantiin. Tällä hetkellä on kumminkin harvinaisesti vaikea sanoa, onko syytä optimismiin. Toivottavaa on tietysti mitä suurimmassa määrässä, että asiat tulisivat kulkemaan paremmin kuin miltä tällä hetkellä näyttää. Ikävä on kumminkin todeta, että Intiassa on näinä päivinä puhjennut lakko erällä suurella rata-osalla. Tämä voi olla vaan tavallinen työtaistelu, mutta sekin mahdollisuus on kenties otettava huomioon, että se voi olla ensi askel Gandhin hahmoittelemassa vastarinnassa hallitusta vastaan.

Lontoossa, helmikuun 5 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A.H. Saastamoinen

0247 V

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C7

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. no 9.

Lontoo

11/2 1980.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 299/66

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N ^o 15/162 (ai) D. 12 30		
18/2.30	N ^o	L.H.
KYHÄ	OSA-TO	A. 15
5	C7	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		

Helmikuun 11 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen lähettää raporttini
no. 9 - 1930, jonka otsakkeena on:

Suojelustullivirtaukset Englannissa.

Vastaanottaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukse-
ni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

A. H. Saastamoinen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

Nº

ULKOASIAMINISTERIÖ	
N:o 157162 (ae) D. 10 30	
17/2-30	LIL
RYHMÄ 2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.	

Raportti no. 9 - 1930.

Suojelustullivirtaukset Englannissa.

Konservatiivisella puolueella oli puoluekokous helmikuun 5 päivänä täällä Lontoossa. Siellä piti ent. pääministeri Baldwinin puheen, joka monessa suhteessa oli merkittävä, erittäinkin mitä tulee konservatiivisen puolueen - tai tarkemmin sanoen sen osan, jota hän johtaa - suhtautumiseen suojelustullipolitiikkaan.

Puheensa alkupuolella arvosteli Baldwinin hallituksen Venäjän politiikkaa ja kiinnitti huomiota Venäjällä kasvavaan terrorismiin, nimenomaan taisteluun uskontoa ja kirkkoa vastaan. - Baldwin kritikoi hallitusta myös sen johdosta, että se on noudattanut liian suurella määrällä salaisista diplomaattisista laivastokonferenssiin nähden. - Edelleen oli hänellä tietysti harvinaisesti kiitollinen aihe puhua työttömyyden kehityksestä MacDonaldin hallituksen aikana. Baldwinin mielestä on maa tässä suhteessa mennyt taaksepäin viisi vuotta viimeisten kahdeksan kuukauden aikana. Hänen käsityksensä on, että jos konservatiivinen hallitus olisi saanut olla vallassa olisi maa selvinnyt pulakaudesta kahdessa vuodessa. Tähän olisi päästy ankaran säästäväisyyspolitiikan kautta ja laajentamalla suojelustulleja.

Kysymys taloudellisen elämän tervehdyttämisestä olikin Baldwinin puheen pääsisältö ja veti hän siinä suuntaviivoja, jotka hyvinkin voivat muodostua pohjaksi Englannin talouspolitiikalle vastaisuudessa.

Kuten taas muutama päivä sitten kirjoitin, on Englannissa varsinkin viimeisten kuukausien aikana valmistettu maaperää siir-

tymiseksi traditionellisesta vapaakaupasta täyteen suojelustulli-politiikkaan. Yhdysvaltojen tapaan. Tämä oli varsinkin lordi Rothermeren ohjelma. Lordi Beaverbrook taasen on ajanut samaa ohjelmaa, mutta laajennettuna koko valtakuntaa käsittäväksi tulliuunioniksi. Viimeinen vaihe on tässä ollut tulliuunionin muodostaminen Englannin ja sen siirtomaitten välille jättämällä pois dominionit.

Mitä Baldwinin ohjelmaan tulee, voi minun mielestäni sanoa, hänen jonkun verran peitetyistä ajatuksista huolimatta, että hän on pohjimmaltaan samalla kannalla kuin Rothermere ja Beaverbrook. Hän ei kylläkään puhu suoraan prohibitiivisistä tulleista eikä valtakunnallisesta tulliuunionista, mutta lopputulos olisi kuitenkin sama tai ainakin hyvin lähellä sitä. Konkreettisin eroavaisuus on mielestäni siinä, että Baldwin ei ajattele elintarvetulleja kuten Rothermere ja Beaverbrook, vaan antaisi maanviljelykselle tukea toisessa muodossa.

Baldwinin käsityksen mukaan olisi pelastus haettavissa n. s. Industries Safeguarding Actin laajentamisessa. Industries Safeguarding Act merkitsee "teollisuuden suojelemislaki" ja on se vaan toinen nimitys käsitykselle "suojelustullisysteemi". Tämä laki tuli voimaan kuuluisen finanssimiehen McKennan ollessa finanssiministerinä ja koskee se muutamia määrättyjä teollisuusaloja kuten esimerkiksi automobiiliteollisuutta ja keinotekoisien silkkin valmistamista. Tämän tullisysteemin suojassa ovat nämä teollisuudet päässeet hyvin edistymään. Tullisuoja esimerkiksi autoteollisuudessa on kolmas osa tavarain arvosta ja on se siis katsottava suorastaan prohibitiiviseksi tulliksi. Baldwinin ehdoituksen mukaan pitäisi hallituksella välittömästi olla täysi valta päättää näiden tullien laajentamisesta mille teollisuusalalla tahansa.

Baldwin on siis suojelustullien kannalla. Käsitykseni on, koetettuani seurata kehitystä tässä maassa mitä tarkimmin, että täällä on voimakas virtaus kulkemassa tähän suuntaan. Vaikea ja kasvava työttömyys, jota tähän saakka on turhaan koetettu lieventää,

antaa Englannin kansalle jatkuvasti aihetta pohtia tätä asiaa ja tämän pakon alaisena se voi tulla lopuksi siihen tulokseen, että sen on siirryttävä vapaakauppa-politiikasta suojelustullisysteemiin. Tämän toteuttamiseen voi olla vielä pitkä matka - Baldwin itse luulee olevansa takaisin vallassa kahden vuoden kuluttua - mutta jo nyt on meidän minun käsitykseni mukaan ruvettava vakavasti harkitsemaan, mitä seurauksia tästä voisi olla meidän vientiä harjottaville teollisuuksillemme. Omasta puolestani olen taipuva kallistumaan siihen käsitykseen, että Englannin on vakavasti harkittava sitä mahdollisuutta, että sen on siirryttävä suojelustullisysteemiin. Teollisuus toimii täällä monessa suhteessa vaikeissa oloissa. Työpalkat ovat kalliit, työteho ei ole hyvä varsin monella alalla ja verot ovat korkeat. Englannin vienti useimpiin maihin on vaikea suojelustullisenkin vuoksi. Kaikesta tästä on myöskin ollut seurauksena, että monet maat ovat saaneet hyvän aseman teollisuustuotteilleen Englannin markkinoilla. Viimeisenä ilmauksena tästä on japanilaisten puuvillakankaiden tuonti Englantiin, joka on herättänyt suurta ja kiusallista huomiota koko maassa.

Maanviljelys on kaikesta päättäen vielä huonommassa asemassa kuin teollisuus. Ensiksikin on maanviljelevä väestö hyvin pieni osa Englannin kansasta - vajasta 1.000.000 henkeä - ja toisekseen on ilmeisesti tosiasia, ettei ammattitaito maanviljelyksen eri aloilla ole yhtä korkealla kuin Euroopan parhaimmissa maissa, kuten esim. Tanskassa ja Hollannissa. Meijerialalla on Englanti parhaiten suomalaisten ammattimiesten arvostelun mukaan tuntuvasti jälellä esim. Suomesta. Tämä on myöskin minun henkilökohtainen käsitykseni. Näistä kaikista seikoista johtuu, että Suur-Britannia kykenee tuottamaan ainoastaan vähäpätöisen osan maanviljelystuotteistaan ja ei sen taloudellinen tappaino ole siis ollenkaan sellainen kuin sen pitäisi olla. Elintarpeita ei maassa sanota millään hetkellä olevan pitemmäksi ajaksi kuin seitsemäksi viikoksi, - tähän sisältyy tietysti myöskin maahan tuodut tavarat - ja tällä tavalla on kysymys maatalouden elvyttämisestä ensiluokkainen ja polttava kysymys. Otettuna

Englannin kannalta on minun mielestäni selvää, että valtiiovallan on tuettava maataloutta lisätäkseen tuotantoa ja ensi aluksi estääkseen, ettei se väheneisi entisestään. Baldwinin hallitus teki tässä suhteessa varsin huomattavan ~~on~~ vähentämällä maatalouden veroitusta noin 2 - 3 miljoonalla punnalla. Tämä otettiin asianomaisissa piireissä kiitollisuudella vastaan. Äskeisessä suuressa puheessaan mainitsi hän nimenomaan, että hän vastustaa elintarvetulleja - epäilemättä tahtoen tällä tehdä kumarruksen liberaaleille ja työväenpuolueelle - mutta samalla lausui hän, kuten jo sanoin, että on koetettava etsiä muita keinoja maatalouden avustamiseksi. Nämä "muut keinot" voivat loppujen lopuksi lähennellä suojelustulleja, joten ei ehken tässäkään suhteessa Rothermeren, Beaverbrookin ja Baldwinin katsantokantojen eroavaisuus ole läheskään niin suuri kuin pinnalta katsoen näyttäisi.

Lordi Beaverbrook piti pari päivää sitten suuren puheen, eräällä maanviljelysalueella Keski-Englannissa, jossa hän hyvin suopeasti arvosteli Baldwinin ottamaa kantaa teollisuuden suojelemiseen nähden, mutta arvosteli ankarasti hänen maatalouspolitiikkaansa. Lordi Rothermere, joka henkilökohtaisesti vihaa Baldwinia, on aivan leppymätön eikä sanomalehdistössään jätä käyttämättä ainoatakaan tilaisuutta suorastaan herjataaksen Baldwinia mitä raaimmalla tavalla.

Työväenpuolue vastustaa tietenkin suojelustulleja poikkeuksetta kaikille tuotteille. Liberaalinen puolue on perintötavoilleen uskollinen ja on vapaakaupan kannalla. Kumminkin on kuuluisa taloustieteilijä J.M.Keynes sitä mieltä, että nykyinen Safeguarding of Industries Act olisi säilytettävä. Tästä arvostelee moni liberaali häntä mitä häikäilemättömimmin. Lloyd George lausui äskettäin, että sellaisia maita, jotka maksavat maataloustuotteilleen vientihyvitystä - Saksa ja Ranska - on kohdeltava samalla tavalla Englannin puolelta. Lloyd Georgen lausuma ei siis varsinaisesti merkitse luopumista vapaakauppa-doktriinista, mutta Keynes on, kuten näkyy, valmis tekemään

siitä laajakantoisen poikkeuksen. Viitaten erääseen edelliseen raporttiini tahdon toistaa, että "työttömyysministeri" Thomas toi eräässä äskeisessä parlamenttipuheessaan selvästi ilmi, että hän on puolestaan suopea "teollisuuden suojelemislaille" ja että hän tästä on jo keskustellut "asianomaisella taholla". Tässä hän tarkoittaa Snowdenia. Thomas on siis valmis ainakin rajoitetussa määrin - Baldwinin Safeguarding Actin puitteissa - kannattamaan suoje-
lustulleja. Voihan olla niin, että hän tässä suhteessa on yksin puolueessaan, mutta voihan olla toisinkin.

Sunnuntaina, helmikuun 9 päivänä, käsitteli "Observer" suo-
jelustullipolitiikkaa suosivia virtauksia. Kirjoituksesta kävi ilmi, että nämä virtaukset ovat huomioon otettavia ja voivat hy-
vinkin kasvaa yhä voimakkaimmiksi. Omaa kanteansa ei lehti määri-
tellyt, mutta lausuu lopuksi seuraavan tapaan: "Suojelestulliasia ei riipu kovinkaan paljon Rothermeresta, Beaverbrookista ja Bald-
winista, vaan ennen kaikkea Snowdenista. Jos Snowden lopettaa
teollisuutta suojelevan lain, kuten hän on uhannut, voivat seura-
umukset olla arvaamattomat".

Tällä Snowdenin jo kesällä lausumalla uhalla on ollut suu-
ret seuraukset. Ne teollisuudenalat, jotka elävät suojelestullien
varassa, kuten automobiiliteollisuus ja keinotekoinen silkki,
elävät suuressa epävarmuudessa tulevaisuuteen nähden. Tekosilkki-
alalla vallitsee jo nyt jonkunlainen seisähdys ja muut uhatut
teollisuudenhaarat odottavat pelolla ja vavistuksella, mitä tule-
man pitää. Työttömien luku on jo noussut tästäkin syystä.

Rohkeneeko Snowden nykyisissä oloissa, työttömyyden yhä kas-
veessa, kumota teollisuuksia suojelevaa lakia on avoin kysymys.
Muistellen kumminkin hänen keskusteluaan kanssani viime syksynä,
jolloin hän lausui m.m.: "Jos minä olen vakuutettu jonkun asian
oikeudesta ajan minä sitä niin pitkälle kuin jaksan, mutta jos
huomaan, että vaikeudet ovat voittamattomat, jätän minä asian enkä
jää sitä enää hautomaan", tunnu minusta siltä, että Snowden ajatte-

lee kahdesti ennen kuin hän menee kumoamaan kyseessä olevan lain. Mutta jos taas laki jää voimaan sillä perusteella, että se on välttämätön sen sisältämien teollisuusalojen suojelemiseksi, niin voidaan tietysti kysyä, eikö sen laajentaminen tuottaisi hyötyä maalle. Tästä on siis vaan askel eteenpäin samalla tiellä ja kun tilanne on maassa varsin raskas ja työttömien luku lisääntyy, on tässä kieltämättä voimakas argumentti suojelustullien puolesta kutsuttakoon niitä sitten millä nimellä hyvänsä.

Jos taas Snowden kumoaisi "suojelustullit" ja tilanne siitä yhä paheneisi, kävisi työväenpuolueen asema entistäkin uhatunnaksi ja se päivä läheneisi, jolloin konservatiivit olisivat taas vallassa. Se mahdollisuus on otettava huomioon, ettei Baldwin enää muodostaisi hallitusta, sillä häntä pidetään miltei läpeensä liian moderaattina ja sovittavana - Rothermere pitää häntä puolisosialistina - ja konservatiivien johtajana tulisi olemaan toinen mies ja todennäköisesti tulisi tämä olemaan paljon suoraviivaisempi ja kovempi kuin Baldwin.- Tällainen mies voisi koota kansan ympärilleen ja se tuntuu on melko vahvasti ilmassa, että sellaista miestä kaivataan. Sellaista voimakasta henkilöä kaipaa Englannin taloudellinen elämä ja sellaista miestä kaipaa koko brittiläinen imperiumi niin suhteessa kuin toisessa.

Osoituksena siitä, miten vakavaan asemaan kasvava työttömyys on saanut hallituksen, on mainittava, että työttömyyskysymystä ~~hoitavat~~ ministeri Thomas, Sir Oswald Moseley, Baronet, yleisten töiden ministeri Lansbury ja alivaltiosihteeri Johnston, näyttävät joutuneen pahaan erimielisyyteen siitä, miten työttömyyskysymystä olisi koetettava hoitaa. Thomas on kai sillä kannalla, että työttömyysavustukset ovat vaan hetken lääkkeitä, jotka eivät voi tuoda positivistia hyötyä, vaan että varsinainen parannus on aikaan saatavissa yksistään viennin lisäämisen ja teollisuuden modernisoinnin kautta. Thomas ja konservatiivinen puolue ovat käsityksissään hyvin lähellä toisiaan. Sir Oswald Moseley, Bt., on nuori mies,

hyvin rikas, äskettäin kääntynyt sosialistiksi, ja on arvattavasti hyvin radikaalinen. Hänen mainitaan laatineen uuden suunnitelman, jonka hän on esittänyt hallitukselle. Tätä hänen ehdotustaan kannattavat Lansbury ja Johnston. Lansbury, ent. pappismies, on työväenhallituksen heikoin nimi - Johnstonista ei tiedetä julkisuudessa paljon mitään - ja se seikka, että Lansbury on paronetti, Moseleyn kannalla ei sellaisenaan ole suositus suunnitelmalle. Saa nähdä, miten pulasta selviydytään. Pääasia onkin tässä se, että tämä kahnauskin osoittaa, miten tiukalle työttömyys on ajanut maan.

Olen tahtonut Ulkoasiainministerille esittää, miten vakavalla kannalla taloudellinen pula on Englannissa. Tällä hetkellä hän on liian aikaista mennä ehdottomasti ennustamaan tullaanko turvautumaan suojelustullisysteemiin, mutta toiselta puolelta on myöskin mahdollista väittää, etteikö niin tulisi käymään. Virtaus, joka siihen suuntaan käy, on joka tapauksessa vahva sekä puhtaasti ekonomisista että yleisvaltakunnallisista syistä. Meidän on minun käsitykseni mukaan vakavasti seurattava tätä kehitystä ja koetettava, jos voimme, etukäteen arvioida, mitä vaaroja sen toteuttaminen voisi meille tuottaa. Puolivalmiille tuotteille ja raaka-aineille on vaara pienempi, mutta valmiiksi jalostetuille tuotteille on se sitä suurempi.

Liitteenä ylläolevaan lähetän tässä Baldwinin puheen helmikuun 15 päivästä sekä lordi Beaverbrookin puheen sunnuntaina, helmikuun 9 päivänä, joka on erittäin tärkeä, nimenomaan ottaen huomioon maataloudelliset seikat.

Lontoossa, helmikuun 11 päivänä, 1930.

L ä h e t t i l ä s:

P. H. Saastamoinen

The Times
no 9 of controls
15/162. sec. A. 23
February 6 - 1930

IMPERIAL TRADE POLICY

MR. BALDWIN ON SAFEGUARDING

NO TARIFF TRUCE

Mr. Baldwin made an important speech on the policy of the Conservative and Unionist Party yesterday morning at the Coliseum. The audience was drawn from the Conservative Associations of the country, and on the platform the Leader of the Opposition was supported by Sir Austen Chamberlain, Mr. Churchill, and many other members of the last Government.

Mr. BALDWIN, who was received with cheers, said:—We are met here as representing the chief Opposition Party in the State and the immediate and present duty of an Opposition is to oppose. (Cheers.) The situation is not without difficulty—difficulty with a minority Government in power. We have to reconcile our duty as an Opposition with our duty to the nation and with seeing that the King's government is carried on, and we have to maintain, so far as we can, a united front facing all outside countries. This task is not made easier for us by some of the things the Government have done, and particularly in their treatment of Russia. (Cheers.) In the first place, though we may be bitterly opposed to a Labour Government, whatever Government is in power is a British Government, and it makes my blood boil to see the way in which the Government is referred to in the State-controlled Press of Russia and by Russian statesmen themselves. No such language as is constantly employed in that country has ever been employed by a so-called friendly country towards the Government of this country. In the second place, we resent the secrecy with which the diplomacy between this country and Russia is wrapped up. (Hear, hear.)

We have asked the Foreign Secretary in vain for what has passed between him and the Russian Ambassador in this country and for what reply was given to him when he made his protest about Communist propaganda. We can get no answer. The answer alleged to have been given on the part of the Russian Ambassador has been given freely in the Press in London. There is no reason why the House of Commons and the country should not be told all that is going on, and this secrecy, novel, I think, of its kind, makes it more difficult in our Opposition to maintain the attitude which it is in foreign affairs so desirable to maintain. But there is a more serious thing than that: it is impossible for us in this country to be blind to what is happening in Russia in regard to the persecution of Christians. (Cheers.) The indifference of our Government is to me inexplicable. I can find no ground on which to explain it. The Foreign Secretary is a man of sincerity and piety. It was not always thus that this country dealt with foreign nations who persecuted Christians. I have no doubt in my own mind that the Foreign Secretary's ancestors in the 17th century were the stuff of which Ironsides were made, and I have no doubt the Henderson of that time would have stood close behind Oliver Cromwell when he sent his famous dispatch, drafted by John Milton, on the massacre of the Vaudois. I hope it will be long before the opportunity arises, but I would give much to hear a conversation between the Arthur Henderson of the 20th century and the Oliver Cromwell of the 17th in the Elysian Fields, and to hear the Foreign Secretary explain to the Lord Protector that the advance of civilization and democratic freedom made it possible for him to advance far beyond the views held by Milton and Cromwell, and allowed him to welcome the persecutors of Christianity into the original home of religious freedom.

FRANKNESS ON THE NAVY

If the Government wish for the support which we wish to give them so far as we can in international affairs, there must be more frankness than there has been yet. (Cheers.) There is a Naval Conference sitting. The Government have taken the first opportunity which presented itself to hold such a conference. Had we been returned to power we should

probably have held the Conference also. We wish them well. We are as keen on the progress of disarmament as any other party in the country (hear, hear), but I put a question to the Prime Minister only last week asking him to keep us informed so far as he could, and I know the limitations, of what is proceeding. He gave me a reply to which in the circumstances I could take no exception. I and my colleagues have had long experience of the difficulties of these things, but the last sentence of his reply was this: "If I should think the House ought to be informed of anything that has happened, I shall arrange for a question through the usual channels"; and it was through the medium of the Press almost immediately afterwards that we learned for the first time that two cruisers were to be scrapped. That is the kind of thing which makes people in this country uneasy. If that scrapping was the result of an agreement inside the Conference we ought to have been told. If, on the other hand, it was merely a gesture, equally we ought to have been told. These things cause doubts which are always very easily aroused when secrecy is maintained, and I hope that what has happened in the last few days may be a lesson to the Government to be more frank with the country.

We have every intention of playing the game with the Government. We want them to play their part. We are not going to play the part which was played by the leaders of both Oppositions at the time when my friend Lord Bridgeman attended the Geneva Conference upon Naval Disarmament, and the leaders of both Oppositions allied themselves in this country with Mr. Shearer. We do take some comfort in a declaration made by the Prime Minister the other day when he gave expression to a sentiment with which we are in full agreement, but which, coming from the party which he leads, is the first time such an utterance had ever been made: "The Navy is us." I cannot resist, in the presence of Lord Salisbury, quoting a few words uttered more than three centuries ago by a distinguished ancestor of his who put in a rather longer phrase the sentiment just uttered by the Labour Prime Minister of England:—"The Kingdom of England cannot be assailed from Spain or the Low Countries except by sea, and therefore her Majesty's special and most chief defence must be ships." That is bred into the bone of the British people. That is why on all questions of Naval Disarmament—come as Naval Disarmament must and will—there is a peculiar sensibility among our people, people whose advent into these Islands was only made by crossing the seas, from whose coasts they watched for centuries to see the arrival of their enemies and to defeat them; the seas across which our own sons have gone into every corner of the world, taking with them their traditions of freedom and liberty, that island in which, whether the wind blows from the west or the east, there is not a corner of it in which the salt is not blown into our nostrils. The Navy, indeed, is us, and when we discuss naval matters we are touched far beyond our intellect; we are touched in the depths of our sentiment and of our hearts.

SET-BACK TO INDUSTRY

Since we left office eight months ago what a change there has been in the scene. When we went out, trade was improving (cheers), coal was improving, unemployment was falling rapidly, the cost of living was falling, and confidence had been restored. (Cheers.) We had filled up the gap which remained in the social services by giving widows pensions, and we had remodelled the old-age pension system. We had reduced taxation during our term, direct and indirect, and we had given the industries of the country the enormous benefit of derating (cheers), which would have been coming to fruition just when industry was ready to take advantage of it. Let me refer for one moment to my own election speeches. Wherever I went I told the people, and particularly in the manufacturing districts, of these things. I said that to me personally it does not matter who is Prime Minister; the one thing that matters is to abstain from interference with industry, which is now fast beginning to raise its head. And in another two years industry would have been in calm waters. (Cheers.)

The new Government came in, and they passed across the scene like Barnum's Circus. (Laughter.) If I may adopt the vocabulary of modern times, we had "movies" and "talkies," we had voyages and conferences, and what a Press "boosting" of the circus for the first three months. (Laughter.) Frankly, all that stage management left me cold. (Cheers.) We had heard before, and at the election time, that

everything was going to be done; we have heard since that everything is under consideration. (Laughter.) By Christmas the trade of the country was falling, the cost of living was rising, the unemployment figures were rising, and that very interference which I dreaded took place in the two most vital spots of our industry—interference with that martyred coal trade by legislation, interference with industry by fresh expenditure which will throw increased taxation on the country; which from the nature of the case must be direct and must deplete the capital of industry, and which has

done more than anything else to sap that confidence, that plant of slow growth, which we had gradually nurtured into being. I estimate that our industrial progress has been set back five years in the last eight months.

And as for unemployment and remedies, what a bitter farce! Nothing has been done, and nothing can be done by them, and the figures are going up, without any trade disputes to send them up, going up by leaps and bounds and, by the confession of the Minister in charge of that particular department, are bound for some time yet to go up. And we have been asked to treat this question non-politically. (Laughter.) It is difficult to put from one's mind the burning indignation of the Labour Opposition whenever unemployment was discussed—the cries of "murderer" and "liar" with which our Ministers were assailed, the threats and temper, and now when the figures are getting on for one half as much again, there is an air of complete indifference. The only man who seems to realize the gravity of it is Mr. Thomas himself. We, indeed, have tried to treat it non-politically. The Government have the assistance of the best brains in industry and in the banking world; their services are freely placed at their disposal because these men think of industry first and politics second. But I never could get the help of those who directed labour and the Trades Union Congress, because they put politics first.

BURDENS ON INDUSTRY POSITION "FAR GRAVER THAN LAST JUNE"

The situation is far graver than it was last June; it is graver than it has been at any time since the War, and it calls for more drastic measures. The first thing to which any new Government must devote itself, and to which I should devote myself if I were returned, is economy and the stoppage of fresh expenditure of any kind (cheers), until employment is better and the revenue of the country is increasing from improved trade. It has long been evident, and is admitted by all who know, that the only hope of reducing taxation lies in an increased revenue derived from improved trade. It is only out of an increased revenue that any further expenditure on objects, however desirable in themselves, can be made, because industry cannot stand one more straw added to the burdens already existing and about to be piled on it in the next Budget.

The vulnerability of our standard of life is only too obvious, and we must have something with which we can fight, and this is the moment when the Government talk, not only of removing the McKenna duties but of entering into a tariff truce—or, in other words, continuing to hug our own shackles. I have been criticized often for too great complacency to the Labour Party in their international policy. That may be true or not, but in no circumstances will I, or those whom I lead, be a party to anything that might be done by the present Government with regard to the making of a tariff truce. A tariff truce between this country and the world is a contradiction in terms. There can be no such thing. It is like a country armed with bows and arrows making arrangements with countries armed with modern artillery, that they will not add another bow and arrow to their armaments for two years. (Laughter and cheers.) We have never used modern artillery; it is time we did. (Cheers.) We have tried out our guns in a limited sphere, target practice, in safeguarding, and we believe it to be a thoroughly efficient modern weapon adapted to the circumstances of the time, where the circumstances of industry vary so infinitely as they do in this country.

I am not going to weary you for more than two minutes with arguments, because we are familiar with them on both sides. I will merely call your attention to two things which are typical. There was a letter in the *Yorkshire Post* last July from a chemical manufacturer. That is an industry which enjoys safeguarding. He found that, owing to safeguarding, he had been able to increase his output sixfold since safeguarding came in; that the earnings of all his employees had increased and that the selling prices had been reduced to a quarter of what they were. (Cheers.) That is typical. Another case to which I would draw your attention is the observations of a German director of a German firm in silk-making, which was also reported. He said that "after four years of trading we in Germany decided that it would be impossible to expand our business in this country except through a British factory employing British labour." (Cheers.) There you have both sides of the medal, and I must have, if I am to cope with unemployment as it stands to-day, a free hand from the country in safeguarding the manufacturers of this country. (Cheers.) We cannot begin to maintain the standards of our own people unless we have this power. The mere knowledge that we possess it will be a great safeguard in itself—the power to utilize the principle of safeguarding in making treaties with foreign countries. (Cheers.) The Government should be in a position to satisfy itself of the desirability in this case or that by its own investigations. (Cheers.) The Government should accept responsibility and the Government should then lay the results of its deliberations before the House of Commons and ask the House of Commons to give the necessary safeguarding that has been approved by the Government. (Cheers.)

RATIONALIZATION AND SAFEGUARDING

And let me remind you that there are two new factors of vital importance, factors which you will find considered in no text-books on political economy—which are always written after the event—factors which have arisen in the last three or four years. The increasing industrialization of foreign countries, coupled with the rationalization of industry which has been going on in foreign countries more than in this country, has led in the case of many goods to over-production, and there is only one market in the world where that over-production can be shot, and that market is this. Remember this—and this is my second point—that when industry is in process of rationalization at that time it is very like a lobster without its shell and it needs safeguarding while it is going through the metamorphosis. The men who are discharged during that process need to find industries to which they may go equally safeguarded. These are two new conditions which have arisen, and I see no way of dealing with that problem except in the manner which I have indicated to you.

There comes before us, the moment we think about our industries, the question of markets, and the moment you think about markets you think about Empire. Now the Empire, so far as the Dominions and India are concerned, consists of autonomous States fiscally, and we cannot lay down in this country a policy for them to pursue. We can only suggest and persuade. But while this process of autonomy has been proceeded with during the changes in the constitutional relationships which have marked the era since the War, my mind, as the mind of many, has been fixed more and more on the necessity, if the Empire is to persist, of visualizing the whole of that Empire as a unit (cheers)—the Colonies and India. (Cheers.) And I want for a moment to draw your attention to certain changes which have been taking place of recent years in the Dominions themselves. The situation is very different from that in which Mr. Chamberlain inaugurated his great fight in 1903. At that time the Dominions were almost entirely, at any rate predominantly, agricultural. They now, in common with the rest of the world, are seeking to industrialize themselves, and the movement has gone far in Canada, a country, I believe, destined to be one of the main manufacturing countries in the world. Now there is nothing to be alarmed at about that. It will be a benefit to the Empire and to the world in the long run. It means an increasing population and, therefore, with the higher wages obtained in manufacturing, a vastly increasing consuming power, and it means for the Dominions themselves the security that is brought by a large and stable population. It makes also a field for the immigration of skilled men and should ensure in the future a home for our skilled artisans who have to emigrate; ensure them emigrating under the flag and not into a foreign country. (Cheers.)

INDUSTRIAL EMPIRE UNITY

And holding these views I am convinced that the proper method to-day of approaching this question of the unifying of the British Empire lies primarily through the industrial side. I have been working for some time past, with some of my colleagues and with friends outside, to see what can be done to rationalize imperially, and not only to rationalize domestically. (Cheers.) I regard this matter as of such great importance that I am going into it in some detail, for familiar as I and some of my friends are with it, it is a new subject to most, and I am particularly anxious to have it examined candidly by business men in this country and by business men in the Dominions and in India. Every effort, in my view, should be made without delay to bring about arrangements between the industries—not the politicians, the industries—in this country and the corresponding industries in the Dominions (cheers) and in India. It is no answer to say that the Dominions' industries are competitors with our own. Amalgamations, cartels, working arrangements are made every year between keen competitors in the same country and even in different countries. Provided that the proposed arrangement is a business proposition from which British and Dominion industries will profit, the fact that they compete should not deter such arrangement. Competing industrialists find it convenient to get together in order to get more pooling arrangements to provide a market. In inter-Imperial arrangements I look for that but for much more. As a first step I want to see conferences between representatives of selected industries such as steel, cotton, and wool in the United Kingdom and representatives of those industries in one or more of the Dominions.

And it should be their object to see whether the representatives of the industry could not arrive at an agreement which would cover some, and if possible all, the following matters:—

As to the lines and types of production which Dominion industry may fairly manufacture exclusively for its own market, and an agreement as to the lines and types which British manufacturers should sell in that market. From both of these would come proposals for the adjustments of safeguarding and the necessary mutual preferences. (Cheers.)

As to the assistance which British industry could afford in technical advice, and in finance, and possibly in the supply of skilled labour, and agreement for combined research.

If agreement could be reached on these broad lines it might be possible further to provide selling arrangements in the export markets. British steel makers have now agreed that export from this country should be managed by a joint export committee. Why should not such a national agreement be expanded into an Imperial arrangement? There is every inducement for manufacturers to combine to sell. It is necessary for that purpose to give continuous service. That means skilled salesmen on the spot. Only the healthiest firms can afford it, and the cost, prohibitive for a single firm, is within the compass of a combination. Combined selling of this kind could be aided by our Trade Commissioners and by the Commercial Diplomatic Service pursuing a common Imperial policy, and such an arrangement would encourage the establishment of common standards throughout the Empire; a matter of great importance, and the closest cooperation between the appropriate standardization authority throughout the Empire ought to follow.

FACING COMPETITION EMPIRE INDUSTRY ACTING AS A UNIT

Such combination would lead to combination for a supply of raw materials, a great deal of which in a great many industries exists inside the British Empire, and in facing the cartels and trade combinations, whether of America or Europe, the Empire industry could act and speak as a unit, while in framing commercial treaties, wherever there was an Imperial trade arrangement the Governments of the Empire could act together. In order to amplify and fortify such agreements the Empire Governments would be invited to adjust their duties and mutual preferences, and the increased trade which we might hope to see between the component parts of the Empire would stimulate the trade of the Empire in all other commodities. At a time when foreign countries are seeking to subsidize and to protect their mercantile marine, it is to the interest of British shipping to support a policy which will lead to an increase in the carrying trade between one part of the Empire and another. (Cheers.) It is most important that nothing shall be done to diminish the value of the limited preference which we accord to the Dominions. It is necessary that no European commitments should be made which will prevent us from extending the policy of preference in order to supplement and fortify inter-Imperial trade agreements. (Hear, hear.)

We can only advocate a policy of inter-Imperial agreements such as has been outlined. We shall take active steps to promote a series of trade conferences in order to bring about such agreements. That, I think, would lead to an ideal I have always desired to see, such a facilitation of the unity of the Empire as exists in these islands, and the unity of these islands. It may be possible for industries in the Empire to move about to whatever point may be best adapted for production, whether that point be in Canada, Yorkshire, Scotland, or Australia, and I have, for that purpose, kept before you India, because, though there may seem no immediate possibility of such arrangements being made with that great country, no scheme of Imperial unity is complete without the inclusion of India. (Cheers.) I cannot but feel that if India herself realizes—and she must herself realize first—how much she may have to gain with regard to certain industries, common both to that country and ourselves, she will not be behind-hand in consulting with us and possibly—may I say probably?—in time may even be as eager to join in Imperial cooperation as any other part of our Empire.

THE CROWN COLONIES

With regard to the development of the Crown Colonies, that has always been primarily a question of money. We have always been eager for that development. We shall do what we can in that direction. But it would be rash at this moment without any knowledge of the financial situation to give any specific undertaking of any specific amount which may be available for that purpose. I would only add this, that so far as trade is concerned it must be the earnest endeavour of any Government, as it will be of our Government, to see that all steps are taken which are possible for the benefit of the trade of this country which goes into these Crown Colonies, and particularly that great trade which is suffering now possibly more than any trade in the country, the cotton

trade of Lancashire. Our only policy, the only policy of any Ministers responsible for the people of this country to-day ought to be, and must be, a policy of stimulating the industries of the country. I have shown you how we propose to stimulate the industries of the country so far as the manufacturing side of it is concerned.

A POLICY ON AGRICULTURE

I do not propose to-day, having already spoken at some length, to go into the question of how we shall stimulate that great industry agriculture. Agriculture is equally vital, but the methods suitable for the manufacturing industry are not suitable for agriculture. Safeguarding, I believe, is the most efficient weapon for the manufacturing industry, but it is not applicable to agriculture, for I am not proposing to tax food. (Cheers.) We gave agriculturists the greatest benefit they ever received—the benefit of derating—but much more must be done. There is no single policy which will suit agriculture, because it is an industry which varies almost county by county, and in parts of the country agriculture is not unprosperous. In other parts of the country bankruptcy is knocking at the door, and worse than that, the hideous spectre of unemployment, unknown in that industry, is beginning to raise its head in some districts. We are busy working out a policy on agriculture which I hope at no distant date to put before the country, but I regard the question as one of such importance that it demands—as industry itself—a speech all to itself. (Cheers.)

Of safeguarding I am confident. It is the only remedy that has not yet been tried to any considerable extent. It has been successful beyond all criticism in the limited sphere in which it has been employed. It has not yet had a chance of showing what it can do. Whether the day may come when the British Empire may become a unit in the sense that the United States is; whether it may be guarded by one tariff with a vast area of free trade within, I know not. Those things are in the distant future, but of one thing I am sure, and that is that, proceeding step by step, the course I have recommended to you to-day is the safest and the surest to take if we wish to reach the common goal of the united Empire which lies before all of us, and dream the dreams and see the visions that have always inspired, sometimes in a higher degree and sometimes, I am sorry to say, in a less, those who follow the banner of the Conservative and the Unionist Party. (Cheers.) I have only this to say to you in conclusion, that if you will stand firmly and united behind me in this fight—(cheers)—and on this programme, there is nothing that can stop us from a great victory within the next two years. (Loud cheers.)

DUTY OF RANK AND FILE

LORD FARRINGTON expressed the meeting's thanks to Mr. Baldwin for his inspiring speech. It was just what they wanted, he said. They could now return to their work, whether in Parliament or in the country, full of a new vigour and enthusiasm to work unceasingly for the great day when the country, having returned the Conservative Party to power, sent Mr. Baldwin back to Downing-street as Prime Minister. (Cheers.)

"Until the Unionist Party had its hands on the helm nothing but misery to the people and chaos in industry could be expected. To bring victory to their cause should be a religion with every loyal citizen. He urged them to close their ranks and fight loyally for the policy which had been unfolded to them that day and victory would be theirs. (Cheers.)

Cheers were given for Mr. Baldwin, and the meeting joined in singing "For He's a Jolly Good Fellow."

Mr. BALDWIN, acknowledging, said:—I thank you, Lord Farington, for your kind observations, and I thank you all for your generous reception of me, and I would also like to thank Sir Oswald Stoll for his kindness in lending us this magnificent theatre in which to hold our meeting. The battle really rests with you. The leaders can do something, but modern political warfare is a warfare of the rank and file. It is the rank and file alone that can win. It is trench warfare, and trench warfare in which gas masks are necessary. I rely on you. Trench warfare is only won when every unit stands loyally side by side with the next one, when there are no defaulters and no deserters. (Loud cheers.)

Among those on the platform were:—Lord Salisbury, Lord Londonderry, Lord Bridgeman, Lord Iveagh, Lord Onslow, Lord Jessel, Sir Austen Chamberlain, M.P., Mr. Churchill, M.P., the Duchess of Atholl, M.P., Mr. L. S. Amery, M.P., Lieutenant-Colonel Wilfrid Ashley, M.P., Sir Philip Cunliffe-Lyster, M.P., Mr. J. C. C. Davidson, M.P., Sir John Gilmour, M.P., Mr. Walter Guinness, M.P., Sir Samuel Hoare, M.P., Lady Iveagh, M.P., Colonel G. R. Lane-Fox, M.P., Mr. G. Locker-Lampson, M.P., Mr. Ormsby-Gore, M.P., Lord Rastaud Percy, M.P., Sir Philip Sassoon, M.P., Sir Arthur Steel-Maitland, M.P., Lord Winterston, M.P., Sir Laming Worthington-Evans, M.P., and representatives of the executive and women's advisory committees of the Operative and Unionist Party Organization.

List 2 (Cap. 9. Embrook; 18/16k. 1930)

"COME ON!"

EMPIRE CRUSADE SPEECH AT PRESTON.

L.G.'s INACCURACIES.

LANCASHIRE FARMERS HEAR THE NEW POLICY.

LORD BEAVERBROOK addressed a large gathering of Lancashire farmers in the Public Hall, Preston, on Saturday, under the auspices of the Lancashire branch of the National Farmers' Union, and expounded his policy of Free Trade within the Empire in relation to agriculture.

He referred to Mr. Baldwin's recent speech to Conservatives, and claimed that the ex-Premier knew that it would be right to put a tax on foreign food, but that he was following a policy of "Safety first" again.

"He says the course he recommended to us was the safest and surest to take," said Lord Beaverbrook. "But we don't want to take the safest and surest course; we want to take the bravest and best."

"KEEPERS OF ENGLISH SOIL."

LORD BEAVERBROOK said:— I come to you with a certain bond of sympathy, because, of course, we are opposed, and, indeed, we are oppressed, by all three political parties. So are the farmers. Therefore, we ought to have something in common.

Why is it that we are dissatisfied with the present system of free imports into Great Britain? It is because of the condition of the country after eighty years of this fiscal system.

Exports and Imports.

Great Britain's exports of manufactured goods now amount to less than twice the imports of manufactured goods into Great Britain.

In other words, for every £1 which the subject in Great Britain spends twelve shillings goes to the British manufacturer and eight shillings goes to the foreign manufacturer.

More than that, we are importing into Great Britain weekly £10,000,000 worth or more of foodstuffs from abroad.

Under these conditions trade is declining; export business is disappearing. I don't need to make any statistical case to establish that point; we all know it from our personal experience and daily contact with the routine of business.

The tariff barrier we desire to build up is not a tariff barrier around Great Britain only; we want to extend our tariff barrier all the way round the Empire, to include every part of it.

What is this Empire around which we desire to build up our tariff barrier? It is divided into two parts. There is, in the first instance, the non-self-governing Empire, the Empire where there is no responsible Govern-

ment. There are in many of these Colonies representative Governments, but there is no responsible Government. The administration of the non-self-governing Colonies is carried on under the hands and even the direction of Whitehall.

The Empire's Cradle.

The non-self-governing Empire may be divided into three sections. In the first place there is the American non-self-governing Empire, the British Empire in America—the British West Indian Islands, Bermuda, British Honduras, and British Guiana—those possessions are the very cradle and birthplace of the British Empire.

These colonies are rich in tropical and semi-tropical agricultural produce, with a great output of sugar cane and cocoa. British Guiana has immense virgin forests, yet undeveloped.

This American non-self-governing empire is rich indeed, but somewhat depressed under conditions of free imports which now exist. The American Colonial Empire is, no doubt, only too ready and willing to join in a fiscal union of the whole Empire, if we succeed in bringing it about.

Next comes the African Empire. On the western coast of Africa it consists of the Gold Coast, where there are valuable forests and cocoa trees, the colony of Nigeria—very rich in vegetable oils, Sierra Leone, and Gambia.

On the eastern coast there is Kenya, Uganda, Northern Rhodesia, and then there is the Sudan. These colonies are rich in cotton, exporting large quantities of it; in fact, the cotton industry in America could not get on without the supplies of raw cotton from these colonies in Africa.

Industry Fortified.

It is true the production of American cotton is very important; nevertheless the American cotton industry has to be fortified and strengthened by imports of cotton from the African colonies.

Lastly there is the Asiatic Empire; Ceylon, where tea is produced; Malaya with more than half the rubber and a great portion of the world's production of tin; British Borneo, and other important colonies.

This is the non-self-governing Empire. This Empire imports annually 250 millions of pounds worth of merchandise. The total exports of Great Britain annually amount to £716,000,000, so here you have the non-self-governing Empire importing annually more than one-third of the total exports of Great Britain.

Do not let it be supposed that this £220 millions of imports into the non-

self-governing Empire comes from Great Britain. Only 26 per cent. of the 252 millions is purchased from Great Britain; the balance comes from other countries, from the Dominions, and foreign countries.

Here there are no manufacturing enterprises to compete with British manufactures, and no produce to compete with British agricultural produce. It is complementary to production in this country, and not in the least conflicting.

It is this non-self-governing Empire that offers us a safe market for manufactured goods. When we have extended our tariff barriers to this non-self-governing Empire we shall invite the Dominions to join in this economic unit.

Lord Beaverbrook then examined the position of Canada, South Africa, Australia, New Zealand, and Newfoundland under the Empire Free Trade scheme, pointing out that theirs would be a limited partnership with Great Britain, in which the Mother Country would not compete with their manufacturing enterprises. He continued:—

In every community it is certain the farmer offers to the manufacturer the best domestic market that can be found. It is quite obvious the farmer relies for his prosperity on the manufacturer, and the manufacturer on the success of the farmer.

So that if Empire Free Trade brings general prosperity to the community, the farmers must share in a measure of that prosperity.

But the case does not end there. I pass at once to the consideration of the most important of all branches of agricultural produce, that of wheat. Wheat production is declining in Great Britain to-day, and declining rapidly. Nevertheless, wheat is completely essential to farming prosperity.

Low Production Cost.

We are challenged in Great Britain to-day by several factors. In the first place the wheat imported from the Argentine is produced at the very low cost of 20s. a quarter.

There are several reasons for this low cost, one of them being the cost of labour. The farmer relies on what can only be described as gipsy labour.

Under Empire Free Trade the Argentine wheat will not flow into the British market as under existing conditions. The tariff barrier that will have been erected round the Empire will be an impediment in the way of Argentine wheat.

Wheat from East Prussia is subsidised by 13s. 6d. a quarter.

But under Empire Free Trade not only will there be a tariff wall erected against imports of East Prussian wheat, but in addition a countervailing duty equivalent to this subsidy of 13s. 6d.

At this moment there is on sale in Great Britain 400,000 quarters of French wheat.

French wheat can be bought on this side of the Channel at the price of 37s. a quarter. Eighteen miles away, on the other side of the Channel, the price is 57s. a quarter. That difference of 20s. represents a bounty which the French Government pays to the exporter.

French Flour.

The bounty works out in practice this way. The importer of wheat into France receives, on exporting a similar quantity, an amount equivalent to the duty he has paid on importing wheat. A rebate amounting to 26s. a quarter represents this bounty.

French flour is subject to a similar bounty, and is actually being imported into England at this moment and selling at a most extraordinary price. I read a statement that French flour can be sold in England at 1s. 6d. a stone. That is equivalent to 30s. a sack of 280 lbs.

British flour is selling in London at 39s. a sack, a difference of nine shillings.

How is it come by? By the bounty paid by the French Government on wheat shipped into this market under conditions which Empire Free Trade would not tolerate. There would be a duty on that flour and a countervailing duty equivalent to the subsidy.

I will not deal to-day with the menace of the United States Federal Farm Board. That menace is real. It is another instance of a Government subsidy. The subsidy, as frequently seems to be the case, is rather obscure, and requires some examination in order to define it exactly.

The United States Government has set aside a sum of five hundred million dollars (£100,000,000) in the hands of the Federal Farm Board, which is instructed to make use of that money, or such portions of it as may be required, for the purpose of purchasing wheat at what is called a stabilising price. The board sells as much as can be readily disposed of in the United States market.

The surplus remaining must be sold abroad. There is only one market in the world where it can be sold under absolutely unrestricted conditions, and that is Great Britain.

That wheat brought here will be for sale by the Federal Farm Board at a price such wheat will command. The difference between buying and selling price will be borne by the United States Government, and will represent the amount of subsidy the United States Government will pay to the farmer.

Under Empire Free Trade there will not be an unlimited opportunity for the Federal Farm Board to sell United States wheat in this market. On the contrary, there will be a duty on that wheat, and a countervailing duty equal to that subsidy.

Beef Imports.

Beef is equally important with wheat in agriculture. Beef at present is being imported to the extent of 50 per cent. or more all over requirements.

It is being imported almost entirely from the Argentine. The price at which the Argentine rancher sells his beef is 27s. 6d. per live cwt. That is the price at which he sells it when he brings it to market in the Argentine.

The beef is sold to five firms. And there are only five firms engaged in the business of transporting it here and reselling it in Great Britain. Of these five firms four are American and one of them a British-Argentine firm.

These firms carry beef over here and sell it in this market, wholesale it, with the exception of the firm of Vesty, and they have 3,000 or more retail butchers' shops. The hide and edible or inedible offal will more than pay for transporting these carcasses. So that when the carcass reaches here, nothing has been added to its cost.

In fact, in the Argentine beef market everybody seems to be making money. The British farmer, on the other hand, is not having such a prosperous time. It is not such a pleasing situation for him. Under Empire Free Trade an impediment will be put in the way of Argentine beef.

DAIRY PRODUCE.

£75,000,000 WORTH OF IMPORTS.

And now I deal briefly with dairy produce. The dairy produce of Great Britain amounts yearly to nearly £100,000,000. But the import of dairy produce amounts to about £75,000,000. Of this half comes from the foreigner; £52,000,000 of it is butter, and £15,000,000 cheese.

Under Empire Free Trade there will be tariff barriers against foreign butter and foreign cheese, and the responsibility for production will rest upon the British farmer.

I have no doubt of his ability to discharge that responsibility with credit and profit to himself.

Pork, Bacon and Ham.

A similar argument applies to pork, bacon, and ham. Poultry represents an import of £17,000,000 annually. Holland's export of eggs to England last week amounts to three times the normal export of Holland to England.

Under Empire Free Trade England will produce the eggs that England consumes.

We shall be told, and we are told when we put it forward, that the policy is splendid, that the ideal is magnificent, that the scheme ought to be carried out, but unfortunately it cannot be done because it means a tax on the people's food.

Let us face the issue squarely.

Is it a tax on the people's food? I think not, and for these reasons.

In the first place, we do not propose any tax upon the food of the Empire; we propose only a tax on foreign food.

That is a vast difference to any policy put before the British electorate in the past, which involved a tax on foreign food and on Empire food.

Bear in mind, our policy is a tax only on foreign food. Empire food enters the market free. (Hear, hear.)

Next, there is a surplus of Empire foodstuffs. I have seen statements to the effect that there is a deficit of Empire foodstuffs. I heard Mr. Lloyd George make such a statement in the House of Commons.

It is difficult indeed to deal with ill-informed and ill-intentioned attacks on Empire Free Trade. Are there foodstuffs in the Empire to feed our people? I beg of you to turn to "Whitaker's Almanack" for 1930, page 58, and there you will find Empire production and Empire consumption of certain commodities clearly set forth.

Wheat Surplus.

If you examine wheat you will see that the Empire surplus of wheat actually amounts to thirty million quarters per annum. The total import of Great Britain annually is something like twenty-nine million quarters.

So there is a surplus of wheat in the Empire—not only sufficient surplus for Great Britain's requirements, but a surplus over and above these requirements.

Next comes barley. You will find one million quarters surplus. Oats—production almost balances consumption. There is a slight deficit, but a deficit that can be quickly made up by British farmers, if we have tariff barriers and fiscal justice.

If there is a surplus of foodstuffs in the Empire there cannot be within reason any increase in prices. An increase in prices comes from a shortage; it does not arise from a surplus.

In the days when the policy of tariff reform was put before the country things were different. The Empire could not produce the amount of foodstuffs the Empire required. Since those days the production of wheat in the Dominions has increased five times over.

It was different in the old days. When we are told that the tariff barrier was looked upon as a policy of taxation of the people's food there was not a sufficient amount of food in the Empire to feed us. Now there is.

It will be said, if I do not go on to beef, that I can only make a case for wheat and barley. I will make a case for beef. In Great Britain, Northern Ireland and the Free State there are twelve million head of cattle. Now twelve million head of cattle supplies us with nearly half our beef requirements.

Cattle Supplies.

Therefore we need another herd of twelve million on which to draw for the remainder of our requirements.

In the Dominions, including Northern and Southern Rhodesia, there are thirty-seven million head of cattle.

If we take the same index of population, less than ten million head of cattle will be required to feed these Dominions, so that we have a surplus of something like twenty-seven million head of cattle on which to draw for the balance of the requirements of Great Britain, which we have seen can be supplied by another twelve million head.

Lastly, I come to the price of bread. Apart from the statement that the Dominions will not have it, which we can explode, the only other obstacle we have to meet is this suggestion that the people will not stand an increase in the cost of food.

BREAD.

EFFECT OF ARGENTINE WHEAT.

The price of bread at this moment is 8d. to 9d.

I have made most careful calculations, and I am prepared to establish the contention that wheat at 55s. per quarter justifies a price of 9d. for bread, and that any reduction in the price of wheat below 55s. a quarter should result in a fall in the price of bread.

I am not going to give you a series of figures to establish my contention. I only say this: my statement has been contradicted, but without any evidence in support of the contradiction whatever.

I have gone through the country, from one meeting to another, making that statement, repeating it, reiterating it. I have here the figures on which I have based my calculations. I have submitted them to a firm of chartered accountants for verification, and I am waiting for the day when there is a

reasoned denial, in order to crush my critic.

Why is it that the price of bread is eightpence or ninepence when wheat has fallen to the present very low figure? In part because the flow of wheat from the Argentine to Great Britain passes almost entirely through the hands of three firms of brokers, one French, one Belgian, and the third a German firm.

Agitated Market.

As long as these conditions exist there will be a disturbed and agitated market for wheat. Under Empire Free Trade there will be room in Great Britain for the wheat of the Dominions as well as our own. But there certainly is not room in Great Britain for both the wheat of the Dominions and the foreigner.

As you know, Mr. Baldwin has spoken, but not on our policy. He made our laws for us for the last five years. He is proud of his period of administration—he says so.

He said in his speech the other day that he gave agriculture the greatest benefit it had ever received—the benefit of derating.

He said he believed that the safeguarding of manufacturing industries is the most efficient weapon for the manufacturers. But he says it is not applicable to agriculture. Why?

He does not deny that agriculture needs it; in fact, he draws the most depressing picture of the condition of agriculture. He says that bankruptcy is knocking at the door of the farmer and the ghost of unemployment is stalking about in the cottage of the farm labourer.

What is the reason, then, for refusing this most efficient weapon of safeguarding in one branch of industry—that is, farming—and giving it to another branch of industry, the manufacturers?

I will tell you. It is safety-first again. Mr. Baldwin is afraid to put a tax on foreign food. He knows it is right, but he thinks people will not vote for it.

He says the course he recommended to us was the safest and surest to take. But we don't want to take the safest and surest course, we want to take the bravest and best course.

But, after all, we must recognise, those of us who support Empire Free Trade, that Mr. Baldwin has come half-way with us. He will help us to break down the system of free imports, and that is something.

Safeguarding.

He has come a mile on the road to fiscal freedom. But we would remind Mr. Baldwin that the good Book says: "And whosoever shall compel thee to go a mile, go with him twain."

Come along, Mr. Baldwin! We like your safeguarding policy; it decreases imports of foreign manufactured goods. Come and help us to increase our exports of British manufactured goods, too.

Since we are out for the policy of decreasing the imports of foreign manufactured goods, why not help us to decrease the imports of foreign foodstuffs too? If the policy is good for the manufacturer, it is good for the farmer.

When we have Mr. Lloyd George against us, too. He has a policy for the farmer—it is free imports, but an embargo on East Prussian wheat if it is subsidised, and on the wheat of the United States Federal Farm Board, too.

While I welcome Mr. Lloyd George in his new declaration of fiscal faith, I see that his Liberal colleagues, as we anticipated, are not going very far down the road with him.

'Bounty' and 'Rebate.'

I read in the "Liberal Magazine," issued since Mr. Lloyd George's speech in the House of Commons, that there is no bounty on wheat exported from East Prussia, and—would you believe it?—I paid sixpence for that piece of information.

Then I observe at the end of the article: "The system is not a bounty; it is a rebate of duty levied on imported wheat, granted only to the extent to which wheat has also been exported."

Can you understand the difference between a bounty on the one side—which the "Liberal Magazine" says does not exist—and rebate on the other side—which the "Liberal Magazine" says does exist?

Mr. Lloyd George told us in the House of Commons that we imported 100,000,000 tons of wheat per annum. It is a big figure. No wonder the farmers cannot get fiscal justice when the leader of a great party makes the mistake of supposing that every man, woman, and child in Great Britain consumes two and a half tons yearly of wheat.

In fact, each of us, under Mr. Lloyd George's calculations is required to consume 15lbs. of wheat every day. I am afraid he will have to go back to forcible feeding.

Mr. Lloyd George went to the country at the general election of 1918. He had a colleague in those days in the Government of the country, and he wrote a letter to his colleague, Bonar Law, just at election time. It became an important document in the election.

Pledge of 1918.

I quote from the letter:—

The object we have in view is to increase to the greatest possible extent production in this country, so that no man or woman may want, and that all who do an honest day's work may have comfort for themselves and their children.

That was the pledge Mr. Lloyd George made in 1918. He said, too, that the war had taught us the danger of being dependent on other countries for vital supplies on which the life of the nation may depend. Further, it was declared that one of the great objects aimed at was to maintain the agricultural position.

That was in 1918. The agricultural position was to be maintained so that no man or woman might want.

I have received in the last fifteen days about ten thousand letters from farmers.

One man writes to me to say:—

Your policy comes too late for me. I am no longer a farmer; I have been sold out.

Another writes to say:—

I have been a very wealthy man with a capital of about £8,000. I have lost nearly all of it in farming. I don't think I have £1,000 left, if all my crops and stock were sold to-day. What am I to do? God only knows how I am going to carry on much longer if something is not done for us.

Laughter.

When Mr. Lloyd George discussed Empire Free Trade in the House of Commons members shook with laughter. I wonder what the farmer thought, whose £8,000 had dwindled to nothing! The farmer whose crops and stock, if sold up, would not realise £1,000 out of all the capital he had embarked so confidently in the cultivation of the land, fortified by the promises of Mr. Lloyd George that the one great object would be to maintain the agricultural position.

In that same election Mr. Lloyd George promised to look at every problem with the point of view of maintaining greater production, without any theoretical ideas about free trade and protection.

He has looked at Empire Free Trade from the point of view of party advantage, recklessly disregarding the position of those in want.

But if the battle of Empire Free Trade is to be won you must co-operate in it. If you cannot co-operate, then you must make a struggle for yourselves, for you are the guardians of the broad acres of England.

You are the keepers of the English soil.

You have got your children; they will grow up; they will want furniture and boots and food and comfortable surroundings; but unless you defend the land they will be defrauded, they will have no occupations.

The farmers of England have been exceedingly slothful in all political interests in the past. Their organisations appear to take a dispassionate and detached view of politics. If you are to save yourselves now you must make exertions.

"Complete Sympathy."

For my part, I am in complete sympathy with you. If you support my policy I believe it will show you a way out of your difficulties, and your difficulties are the troubles of the English race.

If you do not support my policy I will support your policy, if you will bring one forward, for I know there cannot be any prosperity in Great Britain unless the farming industry is restored again to the position it used to occupy.

So I pledge myself, so long as I am engaged in politics, to fight the farmers' battle with all my might.

"This I beg of you," concluded Lord Beaverbrook. "Realise your responsibilities, and forthwith determine to take your part in the political struggles of the immediate future, looking to the protection of industry, including the agricultural industry in Great Britain. For the next half-hour or more Lord Beaverbrook was bombarded with questions from all parts of the crowded hall.

One man asked whether American cotton, upon which Preston was largely dependent, would be taxed.

VOTE OF THANKS.

AGRICULTURE'S BENEFITS IN THE POLICY.

Lord Beaverbrook replied that there must be a tax on foreign raw materials. At the same time, he added, when raw material was made use of for the purpose of manufacturing an article to be exported, there was a system in existence under which the Government paid a rebate equal to the amount of the duty.

There were several other solutions. A certain length of time must elapse before the Empire supplies could be built up to satisfy all demands.

Another member of the audience called attention to a letter written to a

local paper by an influential politician, anticipating the meeting, stating that the farmer would have to pay higher prices for his cattle food by being restricted to Colonial produce.

Lord Beaverbrook: I cannot tell you off-hand to what extent foodstuffs are imported from foreign countries, but I do know a great deal of foodstuffs are exported from Great Britain to Holland and Denmark to fatten pigs, which are sold back here at prices cheaper than we can produce.

Another questioner asked: How is the policy of Empire Free Trade to be reconciled with the efforts of the present Government towards peace and disarmament, and what about South Africa?

Tariffs and War.

Lord Beaverbrook replied that tariffs did not make for war. Whoever would suggest that the tariff barriers of the United States made for war? The object of the crusade was to bring about a fiscal union similar to that in the United States.

The consolidation of the British Empire would make for strength, which made for peace. The most splendid case could be made out for South Africa being included in the economic union.

Another asked why the Americans pitched the tea into Boston Harbour and why, if the Dominions were anxious to progress with Free Trade, they did not offer potatoes at less than £40 a ton.

Lord Beaverbrook said he did know about the potatoes from the Dominions. What they had to worry about was the import of potatoes from France and Spain.

He saw the inference of the reference to the "Boston Tea Party"—that if we tried to impose fiscal measures on the Dominions they might rise in rebellion. It was not proposed to impose any tariff restrictions.

They were asking the Dominions to join in a great economic union. Who would believe that the United States could have achieved her present prosperity if tariff barriers had existed between each State?

The statement made by the Right Hon. A. C. McCurdy, that the price of wheat might fall, was raised by one member of the audience.

Middlemen's Profits.

Lord Beaverbrook said he believed wheat should sell at something approaching 55s. At present the middlemen, dealing in foreign wheat—French and Belgian—were making huge profits, and it might be possible to eliminate them.

A further question was: By what means did Lord Beaverbrook want to introduce his policy, through a political party or a party of his own?

"I don't care," Lord Beaverbrook replied, "what party gives us Empire Free Trade. If no party gives us Empire Free Trade, then we will take it for ourselves."

After these questions, Mr. Frank Jones, chairman of the Lancashire county branch of the National Farmers' Union, who presided, thanked Lord Beaverbrook very heartily for his visit, and also expressed his pleasure and pride at the attendance of so many members of the executive of the branch.

"Although many of them, like myself, are well on in middle life," he

said, "we are still open to take on new things if they will help agriculture."

"It is a well reasoned, well thought-out, national policy we have heard, put forward by a patriotic man, and we are very short in this country of patriotic men who put country before party."

"I wish Lord Beaverbrook every success," he said, "and would like to pledge every man in this room to assist him."

Moving a hearty vote of thanks to Lord Beaverbrook, Mr. Jones complimented him on the manner in which he had put his policy before Lancashire men.

Mr. James Hamilton, of Wigan, seconded.

One great advantage of Lord Beaverbrook's policy was that it did not belong to any political party. "In the present constitution of the House of Commons," he said, "it is surely time that all right-thinking men, if they are prepared to do anything at all for agriculture, should think seriously and, I hope, support Lord Beaverbrook's policy."

"I think it is a very feasible and sensible policy, and one we should support."

Supporting the resolution, which was carried with acclamation, Mr. R. K. Wadsworth, of Handforth Hall, Cheshire, said many farmers in different parts of the country were anxiously asking and considering what use this policy would be to British agriculture.

"There are very great benefits indeed to agriculture in Lord Beaverbrook's policy, and anything I can do to help will be done freely," he said.

97

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C7

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. no 10.

Lontoo

10/3 - 80

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

No

760/106

19/3.30

5 97

2, MORETON GARDENS,

SOUTH KENSINGTON,

S.W.5.

Maaliskuun 10 p:nä 1930.

Herra Ministeri,-

Ohellisena kunnioittaen lähettän raporttini No.10 - 1930,
jonka otsakkeena on

Intia.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimän kunnioitukseeni
vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

A.H. Saastamoinen

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

N^o

ULKOKOKOUKSEN KÄSIKIRJA		
2 MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		
15/3/30	2	12
FINNIA	LUKKA	---
5	CZ	

Intia.

Ensi keskiviikkona, maaliskuun 12 päivänä, on Gandhi, Intian nationalistien ja itsenäisyysmiesten johtaja, ilmoittanut alkavansa taistelun hallitusta vastaan - civil disobedience - joka taistelu on kai tarkoitettu tavallaan passiiviseksi vastarinnaksi, kieltäytymiseksi maksaa veroja ja esimerkiksi puheiden ja kokousten pitämiseksi ilman lupaa. Gandhin mystillisyydelle on kuvaavaa, että tämä suuri taistelu Englannin valtaa vastaan Intiassa aloitetaan marssilla Ahmedabad-nimisestä paikasta Jalalpur Taluka-nimiseen paikkaan, noin 200 km pohjoiseen Bombaysta, ja että tähän marssiin ottaa osaa paitsi Gandhia, johtajana, sata hänen oppilastaan. Tämän suureksi tarkoitettun virran alku on siis vallan väkivaltainen, pikku puole, mutta vaikkakin on aivan liian aikaista ennustaa mitään, voi se mahdollisuus olla olemassa, että tästä voi koitua vähitellen mitä valtavin vyöry tai että tämä ristiretki voi ainakin toistaiseksi kuivua kokoon lähimpään poliisikamariin. Matkaa Ahmedabadista Jalalpur Talukaan on noin 200 kilometriä ja on Gandhilla aikomus kulkea tuo matka kymmenessä päivässä pitäen kokouksia matkan varrella ja koota lisäkannattajia. Jalalpur Talukassa on aikomus alkaa varsinainen "vastarinta", mikä kai ensi aluksi merkitseisi kieltäytymistä suolaveron maksamisesta. Mitä tämän jälkeen tulee tapahtumaan on tulevaisuuden peitossa. Se kai kumminkin on todennäköistä, ettei

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

Gandhi jaksaa pitää kannattajiaan kurissa, vaan että vallattomuuksia ja kurittomuuksia voi tapahtua, joilla voi olla vakavat seuraukset.

Kaikesta päättyen ei asema Intiassa vielä tällä hetkellä ole erikoisesti vaarallinen, vaikkakin se mahdollisuus on otettava huomioon, että Gandhin toimenpiteet voivat riipaistamukaansa suuremman osan Intian asukkaista ja muuttaa pahasti tilannetta.

Intian ruhtinaat pitivät askettain kokouksen, jossa he esiintöivät ehdottoman uskollisuutensa Kuningasta ja Keisaria kohtaan. Samalla he kumminkin lausöivat toivomuksenaan, että brittiläinen Intia saisi mahdollisimman pian dominionin aseman. Intian ruhtinaat ovat, kuten tiedetään, sisäisesti itse-
naisia - enemmän tai vähemmän - ja lienee heidän katsottava olevan Englantiin nähden suunnilleen liittolaisen asemassa. Näissä intialaisissa valtioissa on noin 70 milj. asukasta. Englannin vallan alaisissa osissa on noin 250 miljoonaa. Sikäli kuin tiedetään, pitäisi näissä "alkuasukasvaltioissa" olla olot rauhalliset ja eräät ruhtinaat näyttävät antaneen sanomalehdille haastatteluja, joissa he lausuvat, ettei heidän maissaan harjoiteta minkäänlaista kiihoitusta ja etteivät he salli agitaattorien tuloa maihinsa brittiläisen vallan alaisista osista. He syyttävät englantilaisia turhasta pehmeäkattöisyydestä ja väittävät, että varsinaisia vallankumouksellisia on koko Intiassa vaan kourallinen, joista parhaiten selviytyi-

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

Nº

si lujuudella. Ainakin suurimmilla näistä intialaisista valtiosta on vähän omaa sotaväkeäkin, yhteensä noin 30.000 miestä. Aseistus on puutteellinen. Nykyään on näillä "alkuasukasjoukoilla" kyllä uudenaikaiset englantilaiset kivärit, mutta tykit ovat suustaladattavia.

Tämän yhteydessä voinee olla mielenkiintoista mainita, että englantilaisia sotajoukkoja on Intiassa 60.000 miestä, ja intialaisia joukkoja, jotka kaikkein suurimmalta osaltaan ovat englantilaisten upseerien komennuksessa, on noin 150.000 miestä. Tuttavani korkeassa asemassa Intiassa palvelleet upseerit ovat useasti lausuneet minulle, että he pitävät intialaisia joukkoja hyvin luotettavina.

Englannin hallituksen asema Intiaan nähden on varsin vaikea. Ilmeisesti on totta, että Englanti on Intiassa sotilaallisesti niin vahva, että sen olisi asevoimin helppo tukahduttaa heti alkuunsa kaikki kapinayritykset. Asevoimiin ei Englanti - yhtä vähän porvarit kuin työväenpuolue - haluaisi turvautua ennen kuin vasta viimeisessä hätätilassa. Eräs tuttavani englantilainen kenraali, joka on palvellut kauan Intiassa ja jota pidän hyvänä havainnon tekijänä, lausui minulle aivan näinä päivinä, että niin kauan kuin Englanti voi olla turvautumatta asevoimiin ei hän pidä asemata vaarallisena Intiassa, mutta jos asiat kehittyvät aseellisiksi yhteentörmäyksiksi on mahdotonta ennustaa, mitä seurauksia siitä voi olla. Hän itse oli varsin toivorikas Intiaan nähden ja lausui, että vaikkakin hänellä on suuria sijoituksia Intiassa ei hän vielä

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

Raportti No.10 - 1930.

ole myynyt pois yhtään ainoata osaketta. Hän oli myöskin siinä käsityksessä, että Gandhin asema Intiassa ei olisi enää läheskään niin luja kuin mitä se oli muutama vuosi sitten. Samaa lausui minulle kenraali Kirke muutama kuukausi sitten.

On tietysti hyvin ilmeistä, että Englanti koettaa nyt, kuten ennenkin, noudattaa mitä varovaisinta ja hillityintä politiikkaa Intiassa. Englannin valta Intiassa perustuu ehkenpä suurimmalta osaltaan Intian kansojen välisiin rotu- ja uskonnollisiin vastakohtiin. Muhamettilaisia on noin 70 miljoonaa ja ovat he jatkuvassa riidassa hindujen kanssa. Muhamettilaiset ovat aina olleet uskollisia Englannille ja ilmeisesti ovat he sitä vielä nytkin. Englantilaiset luottavat myöskin aivan erityisesti muhamettilaisiin ja ovat intialaiset sotajoukot suurimmalta osaltaan kokoonpannut heistä. Muhamettilaiset ovat fyysillisesti voimakkaita ja ovat hyviä sotilaita, jota vastoin suuri osa hinduista on heikkoja ja uskonnollisista syistä kieltäytyvät käyttämästä aseita.

Englanti voi nähtävästi myöskin laskea kannattajakseen n.s. parias-luokan, joita arvellaan olevan neljästäkymmenestä seitsemänkymmeneen miljoonaan. Heillä ei maan olojen mukaan ole juuri mitään oikeuksia, vaan ovat he kaikesta päättäen jotakuinkin orjien asemassa. Englantilaiset vallanpitäjät ovat koettaneet helpottaa heidän asemaansa, ainakin sikäli kuin se on voinut tapahtua loukkaamatta liian paljon Intian hallitsevia luokkia. Muutama viikko sitten tuli ensimmäinen "koskematon" - untouchable - valituksi Intian parlamenttiin. Sanomalehdistä sain sen käsityk-

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

sen, että tässä vaalissa olivat englantilaiset takana. Intian oloissa oli se ennen kuulumaton tapahtuma.

Luodessa katsauksen Intian oloihin tällä hetkellä (9/3/1930) on mainittava, että pari päivää sitten vangittiin Gandhin lähin mies, Patel, ja tuomittiin kolmen kuukauden vankeuteen. Tämä on hyvin merkittävä tapaus, sillä Patel on kuulema vississä osissa Intiaa vielä suurempi nimi kuin Gandhi ja lisäksi on hän Intian parlamentin puheenjohtajan veli.

Mieliala Intian parlamentissa näyttää olevan hyvin kiihtynyt ja hallituksen kimppuun on viime päivinä hyökätty häikäilemättömästi.

Parlamentin vähemmistöllä - muhamettilaisilla, europalaisilla, englantilais-intialaisilla, sikkeillä, parsiilla ja Intian kristityillä - oli muutama päivä sitten kokous, jossa esitettiin, että Intia suostuisi ottamaan osaa Englannin hallituksen esittämiin neuvotteluihin Lontoossa tänä sykeynä.

Toiselta puolen on pantava merkille, että Intian parlamentissa näyttää sentään olevan muhamettilaisiakin, jotka ovat asettuneet kiivaasti vastustamaan Englannin valtaa.

Joka tapauksessa voi todeta sen, että asema Intiassa on tavallista vaikeampi. Tuleeko se suorastaan kriitilliseksi on vaikea mennä ennustamaan. Kun ottaa huomioon, että Intian asukkaat ovat vielä paljon heterogenisempi massa kuin esimerkiksi Euroopan kansat, on hyvin mahdollista, että tulen täytyy kyteä kauan ennen kuin se puhkeaa ilmiliekiksi. Tavallisesti on helpoin sammuttaa tuli ensimmäiseen alkuunsa, mutta tuleeko Englannin hallitus sen tekemään, on ehken kyseenalaista. Englannin hallituksen

FINNISH LEGATION

Raportti No. 10 - 1930.

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

taholta on Intian kansoille viime aikoina useasti huomautettu, ettei mitään lainrikkomista tulla sallimaan ja Vallabhai Patelin vangitseminen puhuisi mielestäni siihen suuntaan, ettei Englanti jäisi odottamaan liekin kasvamista tulipaloksi. Tämän päivän "Observer" julkaisee sähkösanoman Intiasta, jossa Gandhin vangitsemista pidetään mahdollisena.

Lisättäköön vielä, että kun Gandhi viime viikolla lähetti "ultimatumin" Intian varakuninkaalle käytti hän lähettinään erästä englantilaista, joka on liittynyt hänen kannattajiinsa. Samoin ilmoittaa Gandhi, että kun hän lähtee retkelleen jättää hän koulunsa - jonkunlainen seminari tai yliopisto - erään englantilaisen neidin huoltoon, joka niinikään on liittynyt gandhilaisuuteen. Tämä neiti on kuulema vasta neljä vuotta sitten muuttanut Intiaan ja on antanut koko suuren omaisuutensa Gandhin käytettäväksi. Tämän neidin isä oli amiraali ja oli aikanaan Englannin Intiassa olevan laivaston päällikkö.

Intian kysymys on tietenkin hyvin arka kohta Englannin työvänehallitukselle ja monien muitten vaikeitten kysymysten ohella on se erinomaisen raskas kiviriippa hoidettavaksi. Harha-askel yksin tässä kysymyksessä voi olla kohtalokas ei ainoastaan MacDonalldille vaan koko valtakunnalle. Näin ollen ei asioita voi olla seuraamatta huomattavalla jännityksellä, vaikkakin tahdon vieläkin painostaa ettei Intian kysymys voi läheskään sillä tulla ratkaistuksi, että Englannin hallitus nyt panee intialaiset itsenäisyyshenkilöt tiukalle. Toivottavasti Englannin hallitus

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

No

tulee ainakin onnistumaan siinä, että vaikeudet selvitetään rauhallisten neuvottelujen tietä. Englanti on juhlallisesti luvannut, että se tulee antamaan Intialle dominionin aseman ja syrjästäkatojona olen minä mitä täydellisiimin vakuutettu siitä, että se tulee pitämään sanansa. Tästä luulisi olevan pohjaa neuvotteluille ja myönnytyksien tekoon puolin ja toisin. Samoin luulisi intialaisten tajuavan, ettei heidän ainakaan pitkään aikaan ole mahdollista saavuttaa paljoakaan aseellisen taistelun kautta. Anarkian ja julman sekamelakan he nähtävästi kylläkin pystyvät saamaan aikaan vähitellen, mutta kysyä voisi, merkitsevätkö tällaiset argumentit-mitään sellaisille fanatikoille kuin Gandhille ja hänen kannattajilleen ?

Intian valtiosihteerinä, kapteeni Wedgewood Benniä olen tavannut muutaman kerran. Hän kuului aikaisemmin liberaaleihin, mutta muutti työväenpuolueeseen pari vuotta sitten. Henkilökohtaisesti hän on mitä mukavin mies, jonka kanssa on hauska keskustella. Kun tapasin hänet ensimmäisen kerran, lausui hän hetkeäkään miettimättä : "Olen ollut Suomessa yhden kerran ja jos matkani osuu sinne uudestaan haluaisin mennä Karjalaan saakka nähdäkseni Kalevalan laulumaita". Nämä spontaniset sanat liikuttivat minua aikailalla ja siksinpä tunnenkin jonkunlaista lukkarinrakkautta Benniä kohtaan. En tiedä, voiko häntä kutsua suureksi valtiomieheksi - sellaisena häntä ei pidetä - mutta nokkela, intelligentti ja humaninen mies hän kyllä on.

Lontoossa, maaliskuun 9 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s: *A. H. Laastamoine,*

098

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5°

OSASTO: C2

ASIA:

Ministeri Saastamoisen rap. no 11.

Lontoo

10/3 1930

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

761/107

20 163 fac. 30

15/3-30

5

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Maaliskuun 10 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisenä kunnioittaen lähetan raporttini No. 11-1930,
jonka otsakkeena on

Espanja.

Vastaanottaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

A. H. Saastamoinen

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

LONDON.

N^o

2, MORETON GARDENS, ULKOASIAIKASTA SOUTH KENSINGTON, No 20/163 Sae. 1930 S.W. 5.		
15/3.30	1930	1930
RYHMÄ	OSALTO	ADIA
	S	27

Espanja.

Englannissa seurataan luonnollisesti Espanjan tapahtumia suurella mielenkiinnolla. Asemata siellä pidetään huolestuttavana, mutta samalla niin sekavana, että vältetään lausumassa kantaa puoleen tai toiseen. Tämä onkin hyvin ymmärrettävää sillä uusi suuntahan on vasta aivan alussa eikä tietenkään ole vielä saanut kyllin lujaa otetta ja horoskoopin asettaminen nyt on kai aivan mahdotonta.

Espanjan tapahtumistahan en minä luonnollisestikaan voi enkä kykene raporteeraamaan, sen vaan tahdon sanoa, että porvarillinen sanomalehdistö Englannissa näyttää suurimmalta osaltaan olevan kuninkaan puolella. Vuosien varrella olen pannut merkille, että kuningas Alfonsolla on Englannissa hyvä nimi. Hänen puolisonsahan on englantilainen prinsessa ja tämäkin jo merkitsee jotakin. Kuningas Alfonso näyttää myöskin pitävän tapana käydä täällä mahdollisimman usein ja on hän suuren yleisönkin puolelta saanut erinomaisesti hyvän vastaanoton reippaan käytöksensä ja erinomaisen hyvän englannin kielen taitonsa kautta.

Noin vuosi sitten oli minulla keskustelu, kuten aikanaan kerroin, Foreign Officen pohjoisen osaston silloisen päällikön Villiersin kanssa Espanjan oloista ja piti hän niitä hyvin huonoina sekä ennusti kasvavia vaikeuksia. Tässä suhteessa näytti hän olevan hyvin informoitu.

FINNISH LEGATION

Raportti No. 11 - 1930.

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

N^o

Näin päivinä tapasin erästä englantilaista tuttavaani, joka oli juuri palannut Espanjasta. Hän oli ollut tällä kertaa ainoasteen maan eteläosissa, joten hänen persoonalliset näkemyksensä ovat rajoitetut. Hänen mielestään oli Andalusiassa varsin rauhallista, ainakin ulkonaisesti. Hänen tapasmansa sekä espanjalaiset että englantilaiset olivat antaneet suurta tunnustusta Primo de Riveralle monessa suhteessa, mutta olivat olleet sitä mieltä, että hänen olisi pitänyt erota puolisoista vuotta sitten. Sikäli kuin hän oli kuullut ei Berengueria oltu pidetty erikoisesti lahjakkaana henkilönä, ei ainakaan Primo de Riveran veroisena.

Kysyessäni tuttavaltani, mitä hänen käsityksensä mukaan tulee Espanjassa tapahtumaan, sanoi hän saaneensa sen vaikutelman, että kuningas kannattajineen yhdeltä puolen ja hänen vastustajansa toiselta puolen näyttäisivät hänen mielestään jokseenkin yhtä vahvoilta, mutta arveli sittenkin, että vaaka kallistuisi kuninkaan eduksi.

Omasta puolestani lisään vaan, että olen kuullut kerrottavan, vaikkakaan en ole voinut tiedon todenperäisyyttä kontrolloida, että Cityssä oltaisiin nykyään varsin varovaisella kannalla Espanjaan nähden.

Lontoossa, maaliskuun 9 päivänä, 1930.

L ä h e t t i l ä s:

A. H. Laastamovius

5902

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: Cg

ASIA:

Ministeri Saastamoisen rap. no 12.
Lontoo

10/3-30

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

762/108

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

10 p:nä maaliskuuta 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetan raporttini
No. 12-1930, jonka otsakkeena on:

Suojelustullivirtaukset Englannissa II.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s:

A. H. Saastamoinen

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

H e l s i n k i .

FINNISH LEGATION

LONDON.

No 762/108

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
21/63 Ave. Row. 5.

15/3.30

Suojelustullivirtaukset Englannissa II.

Raportissani helmikuun 11 päivältä koetin antaa kuvan siitä virtauksesta, joka taistelee suojelustullien asettamisen puolesta Englantiin ulkomailta - ei valtakunnan muista osista - tuotaville tavaroille. Tässä raportissani lausuin sen käsityksen, että tämä suunta on Englannissa kasvamassa sekä puhtaasti taloudellisista että valtakunnallisista syistä. Kuluneet viikot ovat vahvistaneet käsitykseni oikeaksi ja on mielestäni mielenkiintoista luoda lyhyt kuvaus tapausten kulkuun siltä ajalta, mikä on kulunut mainitun raporttini päiväyksestä.

Tasmaalleen neljä viikkoa sitten tästä päivästä julkaisi lordi Beaverbrook päälehdessään "Daily Expressissä", että hän on perustanut uuden puolueen "The United Empire Party" (Yhdistynyt valtakunnan puolue), jonka tarkoituksena on taistella yleisvaltakunnallisen tullijärjestelmän puolesta. Tähän yhtyi lordi Rothermere ja näissä merkeissä alkoivat Englannin mahtavimmat sanomalehtikuninkaat taistelun yhdistyneen valtakunnan puolueen hyväksi. Paras osa heidän lukemattomien sanomalehtiensä palstoista omistettiin tämän uuden puolueen hyväksi ja jäseniä ja puoluerahastoa ruvettiin keräämään kaikella sillä melulla ja pauhulla, joka on ominaista näille sensationellisille sanomalehdille. Puoluerahasto nousi nopeasti 100.000 puntaan ja jäsenluku noin 200.000. Koska tämän

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

uuden puolueen jäsenet olivat etupäässä konservatiiveja, näytti konservatiivisen puolueen asema koko lailla uhatulta. Rothermere, tavoilleen uskollisena, kohdisti suuren osan voimistaan Baldwinia vastaan; Beaverbrook oli tässä suhteessa hieman hilytympi.

Vaikkakin tämän uuden puolueen perustaminen oli Englannin sisäpolitiikassa ja myöskin valtakunnallisessa politiikassa hyvin huomattava tapaus, jota koetin mitä tarkimmin seurata, oli minusta ylivoimaista koettaa muodostaa itselleen selvää kuvaa ja käsitystä siitä, mitä tämän uuden puolueen muodostaminen todellisudessa tulisi sellaisenaan merkitsemään. Sen kyllä voi todeta, että sen ajama perusaate, Englannin taloudellisen elämän parantaminen ja sen suojeleminen ulkomaista kilpailua vastaan, sai voimakasta vastakaikua varsinkin konservatiivien piireissä, mutta yleistään tästä oli mielestäni mahdotonta vetää lopullisia ja positiivisia johtopäätöksiä, sillä olihan Baldwin, kuten minäkin toin aikanani esiin, pääasiallisesti asettunut samalle kannalle vaikkakin ehken suuren yleisön mielestä epäselvällä tavalla. Minun mielestäni ei siis ollut luonnollista, asiallista pohjaa tämän uuden puolueen jatkuvalle olemassa-ololle ja tapausten kulku on täysin osoittanut, että minun arveluni olivat hyvin perustellut. Maaliskuun 4 päivänä piti Baldwin puolueensa neuvostossa uuden puheen, jossa hän itse asiassa toisti sen, mitä hän oli lausunut puheessaan helmikuun 5 päivänä, mutta selvensi tai muutti sikäli

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

kantaansa elintarvetulleja koskevassa asiassa, että hän lupasi valtaan tultuaan asettaa tämän kysymyksen kansanäänestyksen alaiseksi (Englannin peruslaki ei tunne kylläkään referendumia), kun sitä ennen on voitu todeta, mitä etuja dominionit ovat taipuvaiset antamaan tullipolitiikassaan Englannille. Tällä tavoin tahtoi hän nostaa elintarvetullit kokonaan pois puoluepolitiikasta ja antaa ratkaisevan sanan tässä tärkeässä asiassa välittömästi Englannin kansalle.

Nyt myöhemmin on käynyt ilmi, että lordi Beaverbrook itse keksi tämän ulospääsyn vaikeasta umpikujasta. Baldwin hyväksyi tämän esityksen ja on vaikeaa ainakin vielä tällä hetkellä nähdä, antautuiko hän tällä alttiiksi millekään erityiselle vaaralle. Sen suuren voiton hän kumminkin sai, että lordi Beaverbrook asetui täysin kannattamaan häntä ja ilmoitti niille henkilöille, jotka olivat tehneet lahjoituksia United Empire Partylle, että rahat palautetaan heille takaisin. Lordi Rothermere julisti myöskin "Daily Mailissa", että hänkin pääasiallisesti hyväksyy Baldwinin uuden ohjelman.

Tällä tavoin on konservatiivisessa puolueessa tapahtunut ei ainoastaan suuri eheytyminen, ei kuitenkaan täydellinen, sillä lordi Rothermere seisoo vielä erillään muutamissa suhteissa, vaan puolue on saanut itselleen voimakkaan lähtökohdan uusia vaaleja varten. Joskaan ei kukaan vielä voi sanoa, tuleeko konservatiivinen puolue voittamaan suojelustullipolitiikan merkeissä, niin sen verran voi mielestäni kylläkin sanoa, että suojelustullien asettaminen herättää voimakasta vastakaikua laajoissa pii-

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

reissä Englannissa ja vissiä sympatioja myöskin dominioneissa ja siirtomaissa. Vuosikymmenen kestänyt työttömyys on suuresti kyllästyttänyt Englannin kansaa ja sosialistien lupausten täydellinen kokoonluhistuminen tässä kaikkein tärkeimmässä sisäpoliittisessa kysymyksessä on tietysti ankarasti järjyttännyt työväenpuolueen asemaa. Samoin on suuri osa Englannin kansasta kylästynyt näkemään Suur-Britannian ja sen dominioneitten suhteitten hiljalleen höltyvän ja toivoo se tässäkin suhteessa valtakunnallisen suojelustullipolitiikan tuovan uusia, terveitä ja voimistuttavia tuulia brittiläiseen imperiumiin. Tällä hetkellä tuntuisi siltä, että työväenpuolueella ja liberaaleilla pitäisi olla melkoisia vaikeuksia löytää hyviä aseita konservatiivejä vastaan, mutta voivathan asiat tietysti muuttua ja tuoda uusia valtteja varsinkin työväenpuolueelle. Sellainen olisi esimerkiksi laivastokonferenssin päättyminen johonkin konkreettiseen tulokseen. Tällä hetkellä ei asema näytä erikoisen toivorikkaalta, mutta toiselta puolen on vaikea uskoa, etteikö jotain hyvältä näyttävää formelia sittenkin löydettäisi. Pahana kompastuskivenä tulee kumminkin kaikesta päättäen olemaan Snowdenin uusi budjetti, jonka luullaan kasvavan 50 miljoonalla punnalla ja päättyvän melkoiseen vajaukseen.

Lordi Rothermere julkaisee tämän päivän "Daily Mailissa" johtavan pääkirjoituksen, jossa hän lausuu, että United Empire Partylla on vielä monta suurta tehtävää joiden toteuttamiseksi se tulee ponnistamaan kaiken voimansa.

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

No

United Empire Party, ei Rothermeren mukaan, voi tyytyä yleisvaltakunnalliseen vapaakauppaan, vaan tahtoo se saada aikaan korkeat suojelustullit ulkolaisille teollisuustuotteille, mistä sitten saataisiin rahoja maanviljelyksen tukemiseksi.

Toisekseen vaatii Rothermere, että valtion menoja on armottomasti vähennettävä.

Kolmanneksi vaatii Rothermere, että tuhoisa helläkitisyys Intiassa on lopetettava.

Neljänneksi, että suhteet Moskovan kanssa ovat katkaistavat.

Viidenneksi, että ylähuone on uudistettava siten, että sillä tulee olemaan todella jotain sanomista.

Onko tässäkin suhteessa suurta eroa todellisuudessa Rothermeren ja Baldwinin välillä on minusta avoin kysymys. Baldwinin teollisuutta suojelevat määräykset ovat mielestäni jotakuinkin sama käsite kuin suojelustullit, ja selittää, että nämä olisivat kaksi eri asiaa on käsitykseni mukaan hiuksen halkomista. Mitä toiseen, kolmanteen ja neljänteen kohtaan tulee luulin, että Baldwin toteuttaisi ne varsin mielellään, jos kohta onkin selvää, että Baldwin taitavana valtiomiehenä ei ulkonaisesti koskaan käyttäisi jyrkkiä sanoja Intiasta. Mitä viidenteen kohtaan tulee, koetti Baldwin pari vuotta sitten suunnitella ylähuoneen reorganisointia samassa hengessä kuin Rothermere tänään esittää, mutta eivät olosuhteet sallineet hänen toteuttaa ajatuksiaan. Tässäkin kohdassa ovat siis Baldwin ja Rothermere

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

hyvin lähellä toisiaan. Luulisi siis, että Rothermerellä ei asi-
allisesti olisi helppoa ensi vaaleissa taistella konservatiivie-
ta puoluetta vastaan, kuten hän teki ja pääasiallisesti myöskin
Beaverbrook vaaleissa vuonna 1929, mikä epäilemättä suuresti
vaikutti konservatiivien tappioon.

Kun kuukausi sitten kirjoitin tästä asiasta lausuin, että
meidän on tarkasti seurattava suojelustulliasian kehittymistä
Englannissa. Nyt on minulla yhä suurempi syy sanoa samaa, Joskin
toisin voi kiydä täytyy todeta, että ainakin tällä hetkellä on
innostus suojelustullien hyväksi hyvin vahva, vahvempi kuin mitä
se oli kuukausi sitten ja sikäli kuin voi nähdä, kulkee tendenssi
kasvavasti tähän suuntaan. Valmiit teollisuustuotteet, kuten pa-
peri, ovat tietysti pahimmassa vaarassa. Maataloustuotteet, kuten
voi, voi tulla samaan kategoriaan, vaikkakin on pidettävä mieles-
sä, että tullien aikaansaaminen elintarpeille tulee olemaan monen
suuren vaikeuden takana. Suurin osa Englannin kansasta ei varmaan
kaan niitä haluaisi, mutta toisaalta on Englannin maataviljelevä
väestö pitänyt niin voimakasta ääntä hätätilastaan, että jotain
ilmeisesti tullaan tekemään tämän Englannissa tosin vähälukuisen,
mutta tälläkin tavattoman tärkein väestöluokan hyväksi. Osoitukse-
ksi siitä, miten vakavassa pulassa on Englannin maatalous tah-
don sanoa, jos sanomalehtitiedot ovat luotettavat, että viime
vuonna pienennettiin vehnän viljelystä 25 prosentilla. Maanvil-
jelijät väittävät, etteivät he saa myydyksi kurojaan ja ohriaan
millään hinnalla. Samaa väitetään perunoistakin. Kaiken tämän

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

vuoksi väitetään Englannin maanviljelijäin olevan rahallisesti niin ahtaalla, että suuri osa heistä menisi heti nurin, elleivät luottolaitokset koettaisi ylläpitää heitä voimiensa mukaan. - Kaiken tämän vuoksi täytyy uskoa, että seuraavissa vaaleissa tulevat kaikki puolueet kiinnittämään suurempaa huomiota kuin koskaan ennen maatalouden tukemiseen. Loppujen lopuksi kai meille ulkomaalaisille on samaa, missä muodossa tämä apu annetaan, sillä joka tapauksessahan on tarkoitus pienentää ulkomaista elintarvetuontia ja se tietysti tulee koskemaan meitä muodossa tai toisessa.

Elisessä "Observerissä" omistaa Garvin koko katsauksensa suojelustullipolitiikan selvittelylle, etenkin United Empire Partyn kehityksen seuraamiselle. Hän myöntää, että konservatiivien rintama on lujasti vahvistunut, vaikkakin hän pitää liian aikaisena sanoa, onko heillä mahdollisuutta tulla aseman herroiksi. Jos he voivat kehittää kyllin suurta energiaa pitää hän konservatiivien voittoa mahdollisena, mutta hän epäilee kumminkin, jaksavatko he puristaa itsestään niin paljon voimaa kuin tähän tarvittaisiin. Garvin ei ole aivan suoraan lausunut, mikä kanta hänellä on suojelustullipolitiikkaan nähden, mutta minusta tuntuu siltä, että hän sydämessään sen hyväksyy. Parlamentin hajottamista pitää hän mahdollisena kolmen kuukauden sisällä.

Lontoossa 10 päivänä maaliskuuta 1930.

L ä h e t t i l ä s

R. H. ...

59

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C7.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen raportti 13.

Lontoo

18/3 1980.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

876/122

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N ^o 22/163 D. 10 30		
24/3.30	70	L.H.
RYHMÄ	OSASTO	ADIA
5	07	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		

Lontoossa 18 päivänä maaliskuuta 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetan raportti-
ni No. 13-1930, jonka otsakkeena on

Laivastokonferenssi.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän
kunnioitukseni vakuutus.

Lähettäjä:

A. H. Saastamoinen

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

FINNISH LEGATION

LONDON.

Nº

22/63	1780
24/3.30	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON	
S.W. 5.	

Raportti No.13 - 1930.

Laivastokonferenssi.

Laivastokonferenssin kulkua on ollut hyvin vaikeata seurata. Sen detaljien kuvaamista en ole yrittänytkään, koska konferenssin töiden ja tulosten seuraamista varten on lähetetty tänne erikoinen asiantuntija, amiraali von Schoultz, joka on tarkasti tehnyt selkoa asiain kulusta. Tästä huolimatta olen koettanut pysytellä tapahtumain tasalla, myöskin yksityiskohtia myöten, sikäli kun se on ollut syrjäiselle mahdollista, ja vetää kaiken tämän perusteella johtopäätöksiä.

Se, mitä mielestäni voi todeta, on Englannin ja Amerikan välien pysymisen hyvinä. Tämä onkin Englannin kannalta katsottuna minun ymmärtääkseni kaikkein tärkeintä näissä neuvotteluissa, eikä ainoastaan niissä, vaan Englannin koko ulkopolitiikassa. Amerikalaisille tämä on tietenkin myöskin hyvin mieluista. Näin ollen voitaisiin siis sanoa, että anglo-amerikalainen yhteisymmärrys on syventynyt. Tämä on jos sellaisenaan mitä tärkein asia ja on mielestäni katsottava suureksi takeeksi maailmanrauhan säilymiselle. Ellei yhä jatkuvien neuvottelujen aikana satu mitään, mikä häiritseisi englantilais-amerikalaisia hyviä suhteita, voitaisiin hyväpuolelle merkitä ainakin näiden maailman kahden suurimman valtakelijän lähentyminen. Haittaa ei siitä mielestäni olisi muille maille.

FINNISH LEGATION

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

Näyttää myöskin siltä, että neuvottelut Englannin, Yhdysvaltojen ja Japanin välillä olisivat sujuneet suhteellisen tyydyttävällä tavalla. Niinpä onkin aika paljon kirjoitettu kolmen suurimman merivallan välisen sopimuksen mahdollisuudesta. Liian aikaista on kumminkin ruveta ennustamaan mitään tässä suhteessa.

Että Ranskan vaatimuksia tulisi olemaan hyvin vaikeata sovittaa yhteen varsinkin Englannin mielipiteitten kanssa, oli selvää alusta saakka. Niin on käynytkin. Viime viikolla varsinkin näyttivät englantilais-ranskalaiset vastakohtat niin suurilta, että ne ajaisivat neuvottelut täysin karille. Englantilaisten lehtien mukaan olisivat monet ranskalaiset sanomalehdet ilmaisseet ilonsa ja tyytyväisyytensä tämän perspektiivin johdosta. Tällä hetkellä näyttäisi asema tässä suhteessa jonkun verran toivorikkaammalta Tardieun äskeisen lausunnon perusteella.

Mielenkiintoista on havaita, miten karikkoiset englantilais-ranskalaiset neuvottelut ovat reagoineet Englannissa. Poikkeuksetta ovat englantilaiset sanomalehdet ja aikakausjulkaisut osoittaneet tyytymättömyytensä Ranskan menettelyyn, tuomalla kumminkin ajatuksensa julki tyypillisellä tyynellä tavallaan. Niinpä esimerkiksi eräs Englannin tunnetuimmista sanomalehtimiehistä ja poliittisista kirjailijoista, Mr. Wickham Steed, kirjoitti äskettäin, ettei Ranskan pitäisi sallia sen käsityksen leviävän Suur-Britanniassa, että Ranska käyttää laivastonsa suurentamiseksi niitä miljooneja, jotka Englanti jalomielisyydessään antoi laivaneuvotteluissa sille anteeksi. Sama kirjoittaja lausuu eräässä toisessa yhteydessä, että ulkomaalaiset vetävät

FINNISH LEGATION

LONDON.

Raportti no. 13 - 1930.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

ilmeisesti liiaksi pitkälle meneviä johtopäätöksiä Englannin sisäpoliittisista ja valtakunnan välisistä vaikeuksista ja arvelevat, että Englantia ei tarvitseisi ottaa huomioon yhtä paljon kuin ennen, sekä varoittaa rakentamasta johtopäätöksiä tällaisen käsityksen varaan.

Omasta puolestani olisin taipuvainen uskomaan, että Wickham Steed on oikeassa, vaikkakin olen mielestäni varsin selvillä niistä erinomaisen suurista vaikeuksista, joiden kanssa Englanti saa taistella sekä täällä kotonaan että valtakunnassaan.

Englantilaisen sanomalehdistön painostus Ranskaan on viime päivien aikana ollut hyvin suuri, kuten ylläolevakin osoittaa. Englantilaiselta taholta on painokkaasti koetettu osoittaa esimerkiksi, että vedenalaiset eivät ole etupäässä puolustusase, vaan hyökkäysase. Tässä suhteessa eivät englantilaiset argumentit ole mielestäni olleet kovinkaan vakuuttavia. Kiintoisampaa oli lukea eräässä "Daily Telegraph" in viime viikon numerossa, jossa eräs asiantuntija - luulisin, että kirjoitus oli joko hallituksen inspiroima tai ainakin sen hyväksymä - kuvaa, miten tehokkaiksi ovat tulleet ne keinot, joilla vedenalaisia voidaan ahdistella. Niinpä hän sanoo m.m., että jopa 500 mailin (800 km) päästä voidaan todeta torpedon räjähtäminen ja määritellä sukellusveneen paikka hyvin suurella tarkkuudella. Täten voidaan vedenalaisen kimppuun lähettää sekä sotalaivoja että lentokoneita ja siis panna tehokkaita esteitä tämän aseiden käyttämiselle.

Kaikista näistä esityksistä huolimatta ei Ranska eikä myöskään Japani ole tulleet sen taipuvaisimmiksi luopumaan kansastaan vedenalaisiin nähden ja tällä tavalla on siis tämä asia

FINNISH LEGATION

Raportti No. 13 - 1930.

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

haudattu. Asia ei luullakseni tule sen kauniimmaksi sen kautta, että vedenalainen sota "humanisoitaisiin", sillä käytännössä se ei kaiketi merkitseisi yhtään mitään.

Ranskan ja Japanin kanta on tässä asiassa aivan erikoisesti ymmärrettävissä, sillä kummallekin maalle tarjoo niiden maantieteellinen asema vedenalaisten käyttämisessä suuria etuja. Voihen ajatella, että Englanti todellakin kotivesillään voisi hyvinkin tehokkaasti taistella uusien keksintöjensä avulla vedenalaisia vastaan, mutta epäillä voinee, eikö suurista vedenalaisista (noin 3000 tonnia) olisi Englannilla tavatonta haittaa kaukaisilla vesillä, kuten esim. pohjois- ja etelä-Atlannilla ja Intian merellä.

Kosketellessa vielä englantilais-amerikalaisesta yhteisymmärrystä on mitä tärkeintä pitää mielessä, miten yksimielisiä nämä molemmat maat ovat kieltäytymisessään antaa mitään takeita Ranskalle sen tapauksen varalta, että tämä maa suostuisi pienempään laivasto-ohjelmaan. Englannin kansa ja hallitus ovat tässä asiassa varmaankin mitä suurimmassa määrin yhtä mieltä. Samaa voi tietenkin sanoa Yhdysvalloista. Osoituksena ja hyvänä todistuksena Englannissa vallalla olevista mielialoista tässä suhteessa liitän tähän kokonaisuudessaan professori Garvinin kirjoituksen viime sunnuntain (16/3/1930) "Observer"istä. Tämä kirjoitus on joka suhteessa hyvin tärkeä. Erikoisesti viittaaan siihen kohtaan, missä Garvin sanoo, ettei Englanti voi millään ehdolla suostua mihinkään lisäsitoumuksiin. -Tätä argumenttia on Garvin käyttänyt m.m. vastustaessaan Englannin yhtymistä finanssiavun antamiseen aiheettoman hyökkäyksen alaiseksi joutuneille maille. - Samoin on intressanttia todeta, mitä Garvin lausuu Locarno-paktista.

11
FINNISH LEGATION

- 5 -

Raportti no. 13 - 1930.

LONDON.

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

Tällä hetkellä on Konferenssin huomio keskitetty ranskalais-italialaiseen vastakohtaan. Päästäänkö tässä asiassa minnekään on vaikeaa sanoa.

Kuten tänään sähköitin, lausui komentaja-luutnantti Kenworthy (työväenpuolue) parlamentissa eilen, että laivastokonferenssi tulee päättyään hirveään fiaskoon (terrible failure). Voihan hyvinkin käydä niin, mutta eiköhän sittenkin ole luultavaa, että jotain positivistakin saadaan aikaan, ainakin siinä muodossa, että neuvottelut voidaan aloittaa uudelleen jonkun vuoden kuluttua.

Lontoossa, maaliskuun 18 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saastamoinen

IF THE CONFERENCE FAILS?

TO-DAY AND THE FUTURE.

CONVERSATIONS AT CHEQUERS.

A LAST EFFORT FOR AGREEMENT.

FIRST PRINCIPLES IN CONFLICT.

THE OTHER SIDE OF SECURITY.

(By J. L. GARVIN.)

For several days there has been little prospect of a Five-Power agreement in any good moral sense. Nor in any useful practical sense, nor in any sense corresponding to PRESIDENT HOOVER'S original appeal for a signal step in naval disarmament on the basis of the Pact. It was hoped that success in this respect would favourably influence the approaching discussions at Geneva upon general disarmament. We must state as quietly as possible the principles in conflict, and examine with equal clearness the consequences of failure. This is the best, and, indeed, the only service which public comment at the moment can render.

The fundamental commonplaces ought to be remembered at every hour, but are forgotten by public opinion whenever detailed debate on disarmament begins. The Five Powers have bound themselves NEVER to go to war with each other in any circumstances. "Instead of which," as the celebrated judge remarked, "their armaments maintain the thought of war, the fear of war, and preparations for waging war by methods of unparalleled horror." The "Never, Never Pact" is pre-eminently an American achievement. The four other Powers are all parties to the Covenant, and are solemnly pledged themselves to the general reduction of armaments. When Germany was disarmed by a supreme Coalition, the ex-Allies and their great Associate vowed that they would follow suit.

I.

ments we must reduce them. There will be no other way. Upon this the mind of the vast majority of the British people is inexorable and no Government can change it.

II.

THE DOCTRINE OF GUARANTEES.

The French request for increased guarantees as a condition of reducing the formidable building programme now in swing and in sight took shape in two suggestions. The United States has been urged to enter into a formal agreement for consultation in the event of hostilities. America declines to tie her hands in advance. She keeps free to determine who may be the real aggressor if peace and the Pact are broken; and to take action or remain neutral according to her judgment of merits and circumstances. Pressure of any kind can only harden this attitude. A less insistent method on the part of France would be more likely to succeed, the nature of all the English-speakers being what it is.

As regards the suggestion of a Mediterranean pact with Britain as the chief guarantor, our duty is sun-clear and our decision must be as resolute. Henceforth we cannot go a step further in these matters than America will go. Minding our own business in the British Empire gives us enough to do and more than enough. It will require the whole of our resources and sagacity. In no circumstances whatever can we add to our commitments in Europe or undertake contingent obligations to go to

horror. The Never, Never Pact is pre-eminently an American achievement. The four other Powers are all parties to the Covenant, and are solemnly pledged themselves to the general reduction of armaments. When Germany was disarmed by a supreme Coalition, the ex-Allies and their great Associate vowed that they would follow suit.

I.

A PARTING OF THE WAYS.

Yet as regards the object of a complete Five-Power agreement, the Conference for several days has been hanging between life and death, with a distinct leaning to the worst. Its fate may be settled to-day in the grave conversations at Chequers between Mr. RAMSAY MACDONALD, who has made a noble struggle, and MONSIEUR TARDIEU. The latter statesman represents conspicuously the fixed French doctrine of Security either by unabated and elaborated armaments—military, maritime, and winged—or by definite guarantees of support in case of emergency. The FRENCH PREMIER returned to London yesterday. The last chance of any good agreement, as distinguished from face-saving formulas, lies in a renewed consideration of alternatives.

If to-day's discussions at Chequers promise no change in the French thesis there will be no hope of adjustment, but there must be no recrimination on this side. Our neighbours, whose feeling is burnt into them by the War, will follow their convictions for as long as they deem advisable. We must be true to our own. It is the parting of the ways, and if different roads have now to be taken divergence must lead far. No further sacrifice of our own judgment and interests need be expected, for it never will be made. It will remain for us to do our duty according to our own lights, and to act as both wisdom and necessity require. In the spirit of the Pact and of a revised Covenant, our freedom to keep out of war must be absolute. Instead of increasing our European commitments and entangle-

As regards the suggestion of a Mediterranean pact with Britain as the chief guarantor, our duty is sun-clear and our decision must be as resolute. Henceforth we cannot go a step further in these matters than America will go. Minding our own business in the British Empire gives us enough to do and more than enough. It will require the whole of our resources and sagacity. In no circumstances whatever can we add to our commitments in Europe or undertake contingent obligations to go to war. There must be no armed intervention by Britain unless a sufficient number of other signatories to the Pact decide after consultation to intervene. Any other attitude on our part would be madness. A Mediterranean guarantee would put our fingers between the two blades of the scissors. It would lead to suspicion, friction, and antagonism between us and both France and Italy. An attack by us in any circumstances on either France or Italy is unthinkable and must remain unthinkable. The doctrine of guarantees does not reduce armaments. It implies them. It is not the way to seek peace and ensue it.

III.

LOCARNO AND THE MORAL.

The Locarno policy is cited as a model. Instead, the ineffective and disappointing sequel of that policy is the plainest warning. We involved ourselves temporarily, and received no thanks. What were the objects? It was hoped that Locarno would smooth the way for all future conferences like the present, which is nevertheless in serious jeopardy. Locarno was meant to promote disarmament and to soften the French interpretation of Security. So far it has not had the slightest effect in either sense. It has only increased French naval precautions against ourselves. Germany renounced Alsace-Lorraine, thus not only pledging herself never to attack France, but removing all reason for attack. What more could Germany do? What more could Britain do? The whole purpose of this country was to promote disarmament by bringing about real reconciliation and co-operation between

our ex-Ally, our ex-enemy, and ourselves. But five years have passed, and these results have not followed.

* * *

So much for the whole doctrine of special guarantees, and for the two principles that have stood in absolute conflict during the last few days. Nay, it is a profound difference not only between two principles, but between two mentalities and between two separated views of the whole future of civilisation. France thinks of more and more precautions against war in a manner that in Britain's profound conviction would ultimately lead to war. On the contrary, the British people, like the American people, believe that the only way to Peace is to take more risks for Peace. When our great CLIVE, opening his vest, said: "Shoot and be damned!" he was safer than if he, too, had drawn a pistol. The undefended frontier between the United States and Canada has been for over a hundred years the world's true example.

IV.

MEMORY, REGRET AND RESOLVE.

The failure of the Conference would force us to build more cruisers and destroyers than we wish, and to develop all the anti-submarine devices which, in the cool opinion of our experts, are a more potent agency than our neighbours suppose. Where would be the net gain to France? Mr. COBDEN himself, when a foremost friend to France, as we all wish to be, and though a champion of public economy, said that he would rather vote £100,000,000 for the fleet than see our Naval position weakened by comparison with France. Mr. SNOWDEN to-day desires to be the unflinching apostle of economy on armaments, but at bottom he is an Englishman of the hardest Yorkshire grit, and he will repeat at need what Mr. COBDEN declared.

* * *

The FRENCH PREMIER knows that on our soil he is amongst personal friends despite the tragic and as yet irreconcilable division of minds at this moment between two nations who are little more than twenty miles apart, and might have remained bound to each other by immortal memories. France holds our dead—the dead of the islands, of the Dominions, of every part of the British Empire, even the dead from every little community founded by our world-wandering race outside the Empire.

* * *

peace; and they amount, in fact, to the strongest of all guarantees to France against every kind of unprovoked attack.

* * *

Next, to complete the review of the chief European factors, what would be the effect on our own position towards Italy if the Conference failed? With that gifted and advancing people—whose internal system is their own affair—we have a historic friendship. Nothing has occurred to impair it. In the Conference SIGNOR GRANDI and his colleagues have strengthened it. SIGNOR MUSOLINI is determined, so far as in him lies, to maintain it.

* * *

The present French interpretation of Armed Security—combining military supremacy, air-supremacy, and submarine supremacy—compels Italy to assert her general claim to full naval Parity with her Mediterranean neighbour. She has not the revenue to build up to that claim, and her actual programme is modest by comparison. This is what matters. Again, Italy no less than Germany is resolved to cultivate the best relations with America as well as with Britain. While she keeps the Pact the seas, on which she vitally depends, cannot be closed against her. What is this but another factor of security for France no less than for Italy? The Kellogg Pact is not as empty as our neighbours rather assume. Combined with the new maritime conditions of the English-speaking world, it is an actual operative force for peace and a mighty one.

VI.

THE THREE OCEANIC POWERS AND FRANCE.

What of the position towards Japan if the Conference fails? There we enter into a different order of considerations, and we cannot now pursue them to the full. Enough to say that there is no reason whatever for pessimism on this part of the question. If no Five-Power agreement worth having can be secured—and we repeat that we would rather have an honest break-up than a false success authorising an actual increase of armaments, but disguising the truth—it will be the binding duty of the leading oceanic peoples to work further, and without delay, for a Three-Power agreement. There is good reason to think that continued effort will succeed.

* * *

This means much to us. France does not know how much it means. For the most of her dead rest at home. Had we our war-graves at home with all the crosses, had they fallen here in the land that bore them, we should be a different people, a more spiritual and a keener people. Memory would be visible to all of us, and the solemn symbolism amongst us of the vastness of the sacrifice would be such that no mind could escape its influence. But the greatest God's acres of the British Empire are across the Channel and the bulk of British democracy never sees them. For us, any quarrel above those graves is bitter. Our relations with France since the Armistice have involved us in an extraordinary conflict of judgment and emotion. Our own sense of right and reason henceforth must thoroughly prevail, whatever the sacrifice of faithful feeling, if to-day's conversations at Chequers lead to no result.

V. GERMANY AND ITALY.

We have dwelt fully on the main concern of the moment. Briefly we must touch on the rest. Germany ought to have been a member of this Conference. In the twelfth year since the Armistice, her moral equality as one of the greatest of peoples ought to have been recognised at St. James's in the name of peace and reconciliation. She holds again the blue riband of the Atlantic passage; and the Ersatz Preussen has shown as never before how brains may be packed into tonnage. Her maritime and naval ability is second to none. Her high degree of world-knowledge and technical instruction is an invaluable element at every kind of international conference. STRESEMANN was guided by deep, far-seeing wisdom, and has bequeathed his tradition to his successors. Germany resolved above all never to have another rupture with America and will never violate the Kellogg Pact. Everything will tend henceforth to make war as unthinkable between Germany and either of the English-speaking Powers as between America and Britain themselves.

Is that not another good reason from the French point of view why the Conference should not fail? The new maritime conditions of the world are in fact an informal but none the less powerful reinforcement of all the post-war influences making for

Between this country and the United States there is no real difficulty. Not only that. Further ways of effecting an identity of mind remain open and must be taken. The one solid bedrock certainty of the situation is that Anglo-American settlement will be preserved at all costs in the spirit of the HOOVER-MACDONALD negotiations, though some modification of its basis, as hitherto contemplated, would be compelled by a rigid adherence of France to her present naval programme. By deplorable inescapable necessity we may have to increase our building in certain categories against our will. America may have to follow suit against her will. All misunderstandings can be eliminated by a regular exchange of programmes and ideas.

The "undefended frontier," as it has existed for generations, stretching for three thousand miles across the longest land-frontier of the British Empire, must and will become the example in the maritime relations of the English-speaking world. There is not the least reason for fear of American Parity. There would be no reason for fear of more than Parity. That might even become desirable in our own interest, if an unabated French programme compelled us to make increased provision for our home waters and our Mediterranean communications. There are many signs that a great change in French feeling and opinion will take place during the next few years. Whatever else happens, there must be no campaign of reproach against our neighbours. That is forbidden by wisdom in the cause of Peace.

We leave MR. RAMSAY MACDONALD and MONSIEUR TARDIEU to their critical conversations at historic Chequers to-day. On the moral side, why should not French statesmanship nourish instead of chilling the goodwill of the whole English-speaking world? To bring about at this last moment a warm and active and growing goodwill in that sense would be an element of security, invisible indeed, but in real effect as strong as steel. It would be a supreme asset in emergency. BISMARCK never was a deeper realist than when he emphasised the vital value of the *imponderabilia* in international relations. And it was no German, but RICHELIEU himself, who said that a good foreign policy should seek every day to improve relations with every people.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen raportti no 14.

Lontoo

31/3 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

1075/130

ULKOASIAINMINISTERIÖ

N° 25/164/pe. D. 130

10/4-30

5 C 7

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Raportti no. 14-1930.

Herra Ministeri,

Tämän mukana pyydän saada lähettää majuri E.W.Polson Newmanin minun pyynnöstäni laatiman katsauksen poliittisesta asemasta Suur-Britanniassa. Omasta puolestani tahdon sanoa, että pidän tätä katsausta varsin hyvin vastaavana olevia oloja.

Mitä työttömyyskysymykseen tulee on se käynyt, kuten yleensä on odotettukin, entisestään pahemmaksi. Viime viikon keskiviikkona, maaliskuun 26 päivänä, julaistun tilaston mukaan kasvoi työttömyys sitä edellisen viikon kuluessa yli 59,000 hengellä ja oli silloin 1.621.800. Uutta, suurta lisäkasvua odotetaan. Tämä työttömyyden lisääntyminen on tapahtunut etupäässä Skotlannissa ja johtuu se suureksi osaksi äsken voimaan astuneesta laista, jonka mukaan työttömyysavustusta anovien ei tarvitse enää esittää yhtä päteviä todistuksia kuin ennen siitä, että he todella ovat parhaansa mukaan koettaneet hakea työtä.

Kuten tunnettua on työttömyyskysymystä varsinaisesti hoitanut Mr. J.H.Thomas apunaan Lancasterin herttuakunnan kansleri, Sir Oswald Moseley (nuori ja hyvin rikas mies), yleisten töiden ministeri Lansbury ja eräs alivaltiosihteeri Johnston. Thomas on vanha, tunnettu tekijä puolueessaan ja rauhallinen, harkitseva mies, jolla, kuten usein olen huomauttanut, on kaikkialla maassa varsin hyvä nimi. Hän on ollut mitä vilk-

kaimmassa kosketuksessa Englannin kaikkien talouspiirien kanssa ja on näitten neuvottelujen pohjalla koettanut parhaansa mukaan etsiä keinoja työttömyyden vähentämiseksi joskin tähän saakka ilman vähintäkään menestystä. Hänen radikaliseemat apulaisensa, ennen kaikkia paronetti, Sir Oswald Moseley ovat olleet hyvin tyytymättömiä tuloksiin ja esitti Sir Oswald joku aika sitten oman suunnitelmansa erälle hallitustovereilleen. Kaikesta päättäen oli tämä suunnitelma laadittu hyvin jyrkän sosialisoinnin pohjalla ja kun MacDonald viivytteli sen esittämistä hallitukselle, uhkasi Moseley erota hallituksesta. Äskettäin tuli tämä ohjelma esille hallituksen istunnossa, jossa sitä kannattivat useat hallituksen jäsenet, mutta asettui sitä vastustamaan "kaksi hallituksen huomattavinta jäsentä" - Snowden kai lienee niistä yksi - ja ehdotus kaatui. Thomas oli myöskin uhannut erota, jos Sir Oswaldin esitys olisi tullut hyväksytyksi ja lisäksi ilmoitti hän pitävänsä Moseleyn menettelyä epälojalisena tekona itseään vastaan. Erät sanomalehdet ovat tietävinään, että pääministeri olisi antanut Thomasille vallan menetellä apulaistensa suhteen, miten hän katsoisi viisaimmaksi. Mutta onko tämä totta, on mahdotonta sanoa. Joka tapauksessa on parlamentissa yhä useimmin sattunut tapauksia, että puolueen vasen siipi on äänestänyt hallitusta vastaan ja tämä osoittaa, ettei MacDonaldin asema ole suinkaan helppo edes puolueen sisäisissä asioissa.

Tahdon yhä uudestaan sanoa, että työttömyyskysymys on Englannin tärkein sisäpoliittinen kysymys, ja kun työväenpuolue on sen hoidossa tähän saakka täydellisesti epäonnistunut, on se julmasti painava kiviriippa MacDonaldin kaulassa.

Kuten majuri Polson Newmankin sanoo, voisi laivasto-

konferenssin kaatuminen aiheuttaa suuria vaikeuksia nykyiselle hallitukselle. Se seikka, että tällainen konferenssi on koolla, on pannut suurta sordiinia vastustuspuolueille ja sen tähden voi nykyinen asema näyttää valoisammalta MacDonaldille kuin mitä se on todellisuudessa. Lähiviikot voivat tuoda paljon uutta nykyiseen asemaan.

Pari päivää sitten oli minulla taas keskustelu erään Englannin huomatuimman historioitsijan, professori Goochin kanssa. Hän oli hämmästyttävästi pessimistinen Englannin taloudellisen elämän perspektiiveihin nähden. Hän ei nähnyt teh-
tymisen mahdollisuuksia missään. Tällaisia synkkiä ajatuksia kuulee silloin tällöin myöskin ekonomisissa piireissä. Keskustellessani professori Goochin kanssa rohkenin esittää vasta-
väitteitä, jotka mielestäni olivat hyvin perustellut, sillä olen parhaani mukaan koettanut tunkeutua asioitten ytimiin puolelta ja toiselta ja minun mielestäni on nykyistä tilannetta pidettävä sittenkin loppujen lopuksi vähitellen tasoittuvana murroskautena, joskin erinomaisen vaikeana. - Tahdon lisätä, että professori Gooch on valtiolliselta katsantokannaltaan vasemman siiven liberaali.

Muutama päivä sitten oli minulla intressantti keskustelu amiraali Richmondin kanssa (täysi amiraali), jota pidän erinomaaisesti intelligenttinä miehenä. Hän oli sitä mieltä, että laivastokonferenssi aloitti työnsä väärästä päästä ottamalla heti esille laivastoteknilliset kysymykset. Hänen mielestään olisi ensin pitänyt selvittää poliittiset suuntaviivat ja vasta mahdollisimman suuren yksimielisyyden synnyttyä ryhtyä pohtimaan teknillisiä näkökantoja. Hänen mielipiteensä oli, että aivan konkreettisia pienennyksiä olisi ollut mahdollista saada aikaan näin menetellen ja todella valmistamalla tekenilliset kysymyk-

set hyvin, mitä hänen käsityksensä mukaan ei oltu tehty. - Koska amiraali Richmondia pidetään hyvin huomattavana henkilönä ja meripoliittisena kirjailijana, on hyödyllistä kiinnittää huomiota hänen sanoihinsa. Tahdon vielä lisätä, että hänen mielestään lähtevät kaikki maat kongressista pois pahasti nolattuina paitsi Ranska, jolla alusta saakka oli selvä ja harkittu ohjelma, josta se on järjestelmällisesti pitänyt kiinni. Ranskan ohjelmaa piti hän hyvin harkittuna ja Ranskan merisotilaallisia vaatimuksia vastaavana. Yhdysvaltoja hän sitä vastoin arvosteli mitä ankarimmin.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saastamoinen

Lontoossa, maaliskuun 31 p:nä 1930.

K. Herra Ministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

REPORT ON THE POLITICAL SITUATION IN GREAT BRITAIN.
BY MAJOR E.W.POLSON NEWMAN.

At present the political situation in this country is very obscure, and I think this is chiefly due to the peculiar positions of the two opposition parties.

The Labour Government, which gained ground owing to their successes at the Hague over the Reparations Settlement and the evacuation of the Rhineland, is now suffering from their lack of success in other directions. Among the latter the most outstanding and far-reaching is the Government's complete failure even to improve the unemployment situation—a fact which is doing the Labour Party more harm than anything else. While the Russian question occupies small space in the minds of the people of this country, India and Russian influence in that country may at any time place the Government in a very tight corner. I recently had a conversation with Lord Lloyd, late Governor of Bombay, on the subject of India, and I gathered from him that, while there was no actual reason for disquietude as long as a calm attitude was preserved in Government circles, there was so much inflammable material about that a small incident in India or an untimely or ill-advised speech in England might give rise to trouble at any time. At the same time, Lord Lloyd was quite confident that the Government of India had the necessary means of keeping

under control any outbreaks that might occur. It is also generally believed that the forthcoming budget will be a formidable obstacle which may have serious results. Hence the present rapprochement between the Liberal and Labour Parties, by which the former will help the latter through their budget difficulties in return for support, real or imaginary, when the question of electoral reform is introduced. I think the position of the Labour Government is still fairly strong, chiefly owing to the fact that nothing really constructive has been put forward to take its place, but that all the same they are slowly but steadily losing ground. The outcome of the Naval Conference may have an important influence on the present Government's future.

The Conservative Party under Mr Baldwin is still in a comparatively weak position, although it gained some strength and cohesion as result of the appearance of the United Empire Party, which is now recognized to be little more than a manoeuvre on the part of newspaper proprietors to increase the circulation of their newspapers. Sir David Hughes-Morgan, one of the leading newspaper proprietors in the provinces, supports this view. While Lord Beaverbrook must be taken seriously up to a certain point as an exponent of Empire Free Trade, Lord Rothermere is a pure newspaper-monger of no political significance. In 1924, when the late Mr Bonar Law was Prime Minister, Lord Rothermere offered the Premier the full support of his newspapers, at a private interview, in exchange for a substantial step in the peerage and certain other con-

-cessions including an important appointment in India for one of his brothers; and when this offer was summarily rejected, Lord Rothermere became a political enemy of the Conservative Party. This not only shows the character of the man, but it accounts to a considerable extent for the hostility of the Rothermere Press to Mr Baldwin and his party. Nor can the past record of Lord Beaverbrook stand the light of day, as he came to London, as Mr Aitken, with a thoroughly bad reputation in Canada, and this is confirmed by almost every Canadian with whom I have discussed the matter. I very much dislike having to refer to two of my fellow-countrymen in these terms, but I feel that it is essential that the Finnish Government should know the truth about those who play such an important and influential part in British journalism.

Although Mr Baldwin's recent declaration of policy certainly created a good impression, especially his views on safeguarding which is being more and more recognised as a future necessity, there is still a certain atmosphere of dissatisfaction and want of confidence in the Conservative ranks, which I attribute partly to a lack of force and fighting qualities in Mr Baldwin's leadership. I do not think that the Conservative Party is at present in a fit state to fight an election, and I do not think that it will be ready until the policy of safeguarding has had time to sink more deeply into British minds, educated on Free Trade ideas, and until a more forcible and more spectacular method of presenting Conservative

policy has been devised, possibly by a more forcible and more spectacular leader. It may be that a new leader may come from the House of Lords. If imperial unity and interests are going to dominate Conservative policy, it is necessary to re-educate the people in patriotic imperial enthusiasm (I do not mean "imperialistic" ideas) before ^y any declaration of policy can become an election cry; and a good, strong and appealing election cry is essential before the Conservative Party can hope for substantial success at the polls. Recently the Conservative Party has improved its position by steps, but it has usually gone forward two steps and then slipped back one or more. I think its recovery will be slower than has been anticipated, but that it will form the next Government of the country. At present, that is as much as can be said with comparative safety.

The Liberal Party, on the other hand, is in the position of being in some ways allied to Labour and in other ways to the Conservatives. Safeguarding is opposed to all Liberal principles, while Socialist legislation receives little support from the right and centre of the Liberal Party. Perhaps the greatest danger to Liberalism in this country is the feeling in the industrial Midlands that the days of Free Trade are over and that Great Britain must protect her industries in order to maintain her position in the world markets. I believe that if Manchester definitely decides in favour of safeguarding the days of Liberalism in this country are numbered.

I believe the present position to be that the Government are slowly but steadily losing ground, but that the Liberals will keep them in power for some little time yet, although the time will come sooner or later when they are faced with an untenable position. I do not think that a general election is probable before the late autumn in any case; and that, although the Conservative Party has found its direction, it still has to formulate a strong and definite line of action before any change can be anticipated. It is quite possible that important events may occur in the autumn of this year.

London. 31st March, 1930.

E. G. Wilson *W. G. Wilson*

2902

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C7

ASIA:

Ministeri Saastamoisen raportti no 15.

Lontoo

2/4 1980.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1101/137

ULKOASIAIN		
No 24/163 ke. 2 80		
8/4.30	No	1101
5	C7	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W.5.		

Huhtikuun 2 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini
No.15, jonka otsakkeena on
Englannin työttömyys.
Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

Lähettiläs:

A. H. Saastamoinen

K.Herra Ministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

ULKOASIAMINISTERIÖ		
24/163 (ae) D. 10 30		
7/4-30	9	LIL
RYHMÄ	CLASS	ADIA
5	09	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Raportti No. 15 - 1930.

Englannin työttömyys.

Tänään julaistun työttömyystilaston mukaan oli Suur-Britanniassa maaliskuun 24 päivänä kaikkiaan 1.638.800 työtöntä. Kasvu edelliseen viikkoon nähden verrattuna on 17.042. Verrattuna samaan aikaan viime vuonna on työttömyyden enemmys nyt 505.944 ja on työttömien luku työväenhallituksen aikana kasvanut kaikkiaan 538.675 hengellä.

Edellisellä viikolla oli työttömien kasvu yli 59.000 ja on siis tämän viikon nousu hyvin paljon pienempi. Työministeriö ilmoittaa, että tämä työttömien luku on melkein yksinomaan johtunut siitä laista, joka tekee avunsaannin työttömille paljon helpommaksi kuin ennen ja osoittaisi siis tämä, että nyt on työttömyydessä päästy jonkunlaisen tasapainoon. Tähän vuodenaikaan paranevat tavallisesti aina työmarkkinat. Ilmasuhteet ovat myöskin tänä vuonna hyvin edulliset, mikä luonnollisesti on monella alalla vaikuttanut edullisesti.

Eilispäivänä ehdisteltiin "työttömyysministeri" Thomasia taas aika lailla parlamentissa. Häntä muistutettiin m.m. siitä, että hän ilmoitti parlamentissa vuoden lopulla, että yhtenä seurauksena hänen matkastaan Kanadaan viime syksynä oli, että kanadalaiset hiilenostajat olivat sitoutuneet ostamaan melko paljon hiiltä Englannista ja että eräs liike oli tätä

tarkoitusta varten tilannut viisi kappaletta 7000 tonnin suurista erikoisalusta, mutta ettei näiden rakentamisesta ollut tullutkaan mitään. Thomas vastasi tähän, että lamauskausi laiva-alalla oli tehnyt tämän tarpeettomaksi. Eräs parlamentinjäsen, joka kuuluu vakuutuslaitos Lloydsin johtokuntaan, huomautti tähän että jokaiselle asiantuntijalle on tunnettu asia, että 7000 tonnin tyyppi tähän tarkoitukseen on aivan sopimaton. Ilmeisesti tahtoi hän tällä panna kyseenalaiseksi, oliko tuossa laivatilauksessa yleensä mitään perää.

Viime aikoina on työväenhallituksen taholta huomattavalla voimalla tuotu esiin, että suuri työttömyys johtuu melkoiselta osalta siitä, että Englannin teollisuuden modernisointi olisi melkoisena tekijänä työttömyyden lisääntymiseen, mikä osoittaisi ettei taloudellinen asema maassa olisi itse asiassa niin huono kuin miltä se näyttää työttömyystilaston valossa. Minun mielestäni on syytä luulla, että tässä väitteessä on todella jotain perää ja on lohdullista voida todeta tämä.

Nykyään viitataan tietysti Saksassa ja Yhdysvalloissa ja Italiassakin vallitsevaan työttömyyteen ja on MacDonaldin hallitus saanut tästä jonkun verran moralista tukea.

L ä h e t t i l ä s:

P. H. Saastamoinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C7

ASIA:

Ministeri Saastamoisen rap. no 16.

Lontoo

9/4 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1164/149

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 271164 re. D. 1230		
14/4.30	No	L.H.
A	OSASTO	A
5	C 7	
2, MORETON GARDENS,		

SOUTH KENSINGTON,

S.W. 5.

Huhtikuun 9 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini no.16-
1930, jonka otsakkeena on:

Muutama sana Englannin sisäpoliittisesta asemasta.

Vastaanottekaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

P. H. Kasanen

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

ULKOASIAI		30
28/164	Pa	
14/4-30	No	
100	OSASTO	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W.5.		

Raportti no.16 - 1930.

Muutama sana Englannin sisäpoliittisesta asemasta.

Tänään, keskiviikkona, julkaisee työministeriö tavamukaisen viikkotilaston työttömyydestä.

Edellisellä viikolla näyttää työttömien luku taas nousseen aika ikävällä tavalla, nimittäin 38.701 hengellä ja oli työttömiä siis maaliskuun 31 päivänä kaikkiaan 1.677.500 henkeä. Kesäkuun 3 päivänä oli työttömiä kaikkiaan 1.100.125 ja on siis työttömien lisääntyminen MacDonaldirikana kasvanut 50%. Koska työttömyyskysymys on Englannin sisäpoliittisistä kysymyksistä kaikkein tärkein ja kiinnittää enemmän huomiota puoleensa kuin mikään muu seikka, katson velvollisuudekseni aina - säännöllisistä viikottaisista toistamisista huolimatta - alleviivata tämän kysymyksen erinomaisen suurta tärkeyttä.

Muista sisäpoliittisistä seikoista tahdon mainita, että työväenpuolueen ja liberaalien "linnarauha" näyttäisi olevan edelleen vahvistumassa. Yhteisenä pohjana on vapaakaupan puolustaminen kasvavaa suojelustullipolitiikkaa vastaan. Ilmeisinä aloitteentekijöinä tässä lähentymisessä ovat herra ja rouva Snowden, jälkimäinen luultavasti yhtä paljon kuin hänen miehensä.

Konservatiivisella puolueella oli taas suuri puoluekokous viime viikolla täällä Lontoossa. Baldwin toisti siinä jo

aikaisemmin esittämänsä ohjelman; taistelun kotimaisen teollisuuden suojelemisen puolesta (safeguarding-suojelustullipolitiikka sanottuna ilman koristeita) ja mahdollisimman suuren valtakunnallisen taloudellisen yhtenäisyyden aikaan saamiseksi. Tärkeänä kohtana hänen puheessaan oli todistelu siitä, että tulevaisuudessa ei ole konservatiiveilla tarkoitus ajaa tullien asettamista elintarpeille, koska tämä kysymys, jos konservatiivit tulisivat valtaan, jätetään kansan itsensä ratkaistavaksi yleisen kansan äänestyksen kautta.

Työväenpuolue ja liberaalit luonnollisesti julistavat ja selittävät, että konservatiivien todellisena tarkoituksena on ajaa läpi elintarvetullit ja että kysymys referendumista on vaan maskeerausta.

Olen usein maininnut, että Englannin maatalviljelevä väestö ei nousisi täyteen miljoonaan henkeen. Koska tästä ei ole ollut yksityiskohtaisia selostuksia, olen monta kertaa ajatellut, etteikö tällä pienellä luvulla - 1/45 osa kansasta - tarkoitettaisi todellisuudessa maataloustöihin suoranaisesti osaaottavia henkilöitä. Joku aika sitten oli minulla tilaisuus keskustella tästä erään nykyisen hallituksen jäsenen kanssa ja häneltä sain sen vastauksen, että tähän lukuun todella sisältyisi maatalousväestö kokonaisuudessaan perheineen päivineen. Tämä on todella aivan hämmästyttävä seikka ja osoittaa suoraan mitä räikeimmällä tavalla, mikä epäsuhte on olemassa Suur-Britanniassa toiselta maatalouden ja toiselta puolen muitten elinkeinojen välillä. Tässä tietysti on vaikuttavin syy siihen, miksi Englannin on pakko ylläpitää voimakasta laivastoa ja miksi niin suuri osa Englannin kansasta on syvästi epäilevällä kannalla laivaston pienentämiseen nähden. Elintarpeitahan täällä ei sanota millään hetkellä olevan kuin seitsemäksi viikoksi

MacDonald lausui eräässä puheessaan Yhdysvalloissa, että jo yhden kuukauden saarto tuntuisi Englannissa jo mitä ankarimmalla tavalla - ja näin ollen merkitsee merien herruus Englannille sanan täydessä merkityksessä elämää tai kansakunnan kuolemaa ja häviämistä. Kaikkeen tähän nähden voi varsin hyvin ymmärtää, että suuri osa ja lopuksi ehken kaikkein suurin osa Englannin kansasta, sen epäilemättömästä ja rehellisestä rauhanrakkaudesta huolimatta, seuraa sydämessään pelokkain tuntein MacDonaldin laivastopolitiikkaa.

Kun siis arvostelee Englannin sisäpoliittista asemaa tällä hetkellä voi mielestäni sanoa, että vaikkakaan ei voi väittää että konservatiivisen puolueen keskuudessa vallitseisi silmiinpistävää voimaa, niin ei asema ole kovin helppo työväenpuolueella ja liberaaleillakaan. Viime vuoden vaalit tapahtuivat ennen kaikkea työttömyyskysymyksen merkeissä ja kun kehitys tässä suhteessa nimenomaan on poikkeuksetta joka ainoa viikko kulkenut epäedulliseen suuntaan, voi jo yksin tämä kysymys hyvinkin viedä MacDonaldin hallituksen hautaan ja nostaa konservatiivit valtaan suojelustullipolitiikan vuoksi. Huolimatta siitä, että suojelustullikysymyksessä työväenpuolue (tapaukset osoittavat, ettei työväen itsensä keskuudessa vallitse tässä suhteessa ehdotonta yksimielisyyttä) ja liberaalit kulkevat käsi kädessä, on kumminkin muistettava, että työttömyyskysymyksessä on eroavaisuus työväenpuolueen ja liberaalien välillä ainakin yhtä suuri kuin työväenpuolueen ja konservatiivien välillä ja näin ollen voi entente cordiale työväenpuolueen ja liberaalien välillä näyttää lujemmalta kuin mitä se todellisuudessa on. Sitä minä katsoisin voivani varmuudella väittää, että kun laivastokonferenssi on päättynyt, alkaa parlamentissa mitä ankarin taistelu. Nyt tällä hetkellä on hyödytöntä mennä profeteeraamaan milloin uusia

Vaaleja voi odottaa. Sen verran voi ilmeisesti kumminkin sanoa, ettei tästä tarvinne hyvin kauan olla epätietoinen. Budjetti-keskustelusta, joka alkaa tämän kuun puolivälissä, tulee varmaankin jo näkymään merkkejä siitä, mihin suuntaan tuulet tulevat puhaltamaan. Snwodenilla tulee kaikesta päättäen olemaan kuumat päivät Churchillin ja Sir Robert Hornen -- ent. finanssi-ministeri hänkin (hän on viime aikoina taas pitkän sairautensa jälkeen tullut kovasti esille) - kriitillisissä käsissä.

Koska laivastokonferenssista on peräti vaikeaa laatia pätevää erikoiskatsausta käsittelen sitäkin tässä yhteydessä muutamain sanoin.

Tänään näyttää taas sanomalehtien mukaan tunnelma olevan vähän optimistisempi. Japanin, Yhdysvaltain ja Englannin välillä näyttäisi saavutetun jonkunlaista yksimielisyyttä ja jonkunlaisen sopimuksen aikaansaaminen näiden kolmen suurimman merivallan kesken näyttäisi siis hämmöittävästä taivaanrannalla. Kuitenkin väitetään, että julkisuuteen annetut lausunnot olisivat kauniimmat kuin tilanne todellisuudessa. Tätä vahvistaa sekin, mitä muutama päivä sitten kuulin eräältä Yhdysvaltain tšekäläiseltä sotilasasiamieheltä, everstiluutnantti Wessonilta. Hän puhui hyvin ylimielisesti japanilaisista käyttäen keskustelussaan koko ajan halveksivaa nimitystä "Japs" ja lausui vahvasti alleviivaten, että vaikkakin Japani on jonkunverran myöntyväinen meriasioissa painaa se vaa'an kumminkin toiseen suuntaan suunnittelemalla suurta ilmailuvoimien lisäämistä.

Koska edelleen puhutaan ja kirjoitetaan paljon Kansainliiton XVI pykälän tulkitsemisesta tahdon vaan panna merkille, että suurin osa Englannin julkisesta sanasta näyttää olevan

Vaaleja voi odottaa. Sen verran voi ilmeisesti kumminkin sanoa, että tästä tarvinne hyvin kauan olla epätietoinen. Budjettikeskustelusta, joka alkaa tämän kuun puolivälissä, tulee varmaankin jo näkymään merkkejä siitä, mihin suuntaan tuulet tulevat puhaltamaan. Snwodenilla tulee kaikesta päättäen olemaan kuumat päivät Churchillin ja Sir Robert Hornen -- ent. finanssi-ministeri hänkin (hän on viime aikoina taas pitkän sairautensa jälkeen tullut kovasti esille) - kriitillisissä käsissä.

Koska laivastokonferenssista on peräti vaikeaa laatia pätevää erikoiskatsausta käsittelen sitäkin tässä yhteydessä muutamia sanoja.

Tänään näyttää taas sanomalehtien mukaan tunnelma olevan vähän optimistisempi. Japanin, Yhdysvaltain ja Englannin välillä näyttäisi saavutetun jonkunlaista yksimielisyyttä ja jonkunlaisen sopimuksen aikaansaaminen näiden kolmen suurimman merivallan kesken näyttäisi siis hämmöittävän taivaanrannalla. Kuitenkin väitetään, että julkisuuteen annetut lausunnot olisivat kauniimmat kuin tilanne todellisuudessa. Tätä vahvistaa sekin, mitä muutama päivä sitten kuulin eräältä Yhdysvaltain tšekäläiseltä sotilasasiamieheltä, everstiluutnantti Wessonilta. Hän puhui hyvin ylimielisesti japanilaisista käyttäen keskustelussaan koko ajan halveksivaa nimitystä "Japs" ja lausui vahvasti alleviivaten, että vaikkakin Japani on jonkunverran myöntöväinen meriasioissa painaa se vaa'an kumminkin toiseen suuntaan suunnittelemalla suurta ilmailuvoimien lisäämistä.

Koska edelleen puhutaan ja kirjoitetaan paljon Kansainliiton XVI pykälän tulkitsemisesta tahdon vaan panna merkille, että suurin osa Englannin julkisesta sanasta näyttää olevan

hyvin jyrkästi sillä kannalla, ettei Englanti saa tässä suhteessa tehdä vähintäkään myönnytystä ranskalaisten esityksille. Kaikkein jyrkin tämän suunnan kannattaja on edelleen hyvin lähellä liberaaleja seisova professori Garvin kirjoituksissaan "Observerissa".

Lontoossa, huhtikuun 9 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saastamoinen

3902

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5^u

OSASTO: C7.

ASIA:

Ministeri Saalteeniuosen raportti: no 17.

Lontoo

9/4 1980.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1165/150

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
No	29/164 he. D. 30
16/4.30	No
RITMA	5
	27
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.	

9 päivänä huhtikuuta 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetan raport-
tini No. 17 - 1930, jonka otsakkeena on

Englanti ja Venäjä.

Ottakaa vastaan, Herra Ministeri, syvim-
män kunnioitukseni vakuutus.

Lahettilias: *A. H. Järvelin*

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procope,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^oEnglanti ja Venäjä.

2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		
16/4-30	3	16/4
RYHMÄ		
5	C7	

Sikäli kuin minä pystyn tulkitsemaan Englannin yleisen mielipiteen suhtautumista Venäjään haluaisin väittää, että vastenmielisyys tätä maata kohtaan on yhä syventynyt ja laajentunut kansakunnan enemmistön keskuudessa. Työväen puolue tekee tässä suhteessa ainakin osittain poikkeuksen, eikä tämä poikkeus rajoitu yksinomaan ruumiillisen työn tekijöihin, vaan yhtä suuressa määrässä koskitta se tämän puolueen henkisiä voimia. Kahdelta eri taholta tiedän m. m., että dominioneitten ja siirtomaitten valtiosihteeri, lordi Passfield ja hänen rouvan-
sa, jotka kuuluvat puolueensa suuriin teoreettisiin voimiin, ovat hyvin itsepintaisesti sitä mieltä, että oloja Neuvostoliitossa mustataan systemaattisesti ja tarkoituksellisesti ja että totuus on se, että bolsheviikit, joistakin erehdyksistä huolimatta, edustavat demokraattista maailmankatsomusta ja humanista edistymistä. Toinen näistä kertojistani on tunnettu historioitsija, professori G.P. Gooch (liberaali). Hän kertoi lisäksi, että ollessaan Passfieldien luona päivällisillä, missä tilaisuudessa oli läsnä Venäjän suurlähettiläs Sokolnikoff, oli mukana ollut myöskin eräs kuuluisa ent. englantilainen ambassadööri ja oli hänkin lausunut bolshiviikkien valtakunnasta samaan suuntaan käyviä käsityksiä kuin isäntäväki itse. Professori Gooch, vaikka hän onkin suuri vasemmistolainen, tuomitsee kovasti bolshevismin vaikkakin hän tiedemiehen tarkkuu-

della koettaa ottaa huomionsa kaiken sen hyvän, mitä bolshevikit mahdollisesti ovat saaneet aikaan. Professori Goochin kantaa kuvaavat hyvin hänen sanansa: "Me englantilaiset emme koskaan ole ymmärtäneet Venäjää, yhtä vähän entistä kuin nykyistä." - Muuten kertoi professori Gooch, että hän koetti saada aikaan keskustelua Sokolnikoffin kanssa, mutta ettei siitä tullut mitään tämän vähäisen englanninkielen taidon vuoksi.

Sen jälkeen kun Englanti teki viime syksynä sopimuksen Venäjän kanssa olen Foreign Officessa välttänyt koskettelemasta Venäjän kysymystä ja samoin panin merkille, että sielläkin vältettiin ottamasta sitä puheen aiheeksi. Viime aikoina on mielestäni Foreign Officessa tässä suhteessa tapahtunut muutos. Joku aika sitten oli minulla tilaisuus tavata Sir Victor Wellesleytä, Deputy Under-Secretary of State, (arvojärjestyksessä vakinaisen alivaltiosihteerin lähin mies) joka omasta aloitteestaan ja mitä avomielisimmin puhui Venäjästä. Hän lausui m.m. suoraan, ettei Englannin uusi suurlähettiläs Venäjällä, Sir Esmond Ovey, ole tähän saakka pystynyt antamaan sen tarkempia tietoja Venäjän oloista kuin aikanaan Norjan lähettiläs Urbye. Tämän raportit olivat kulkeneet siihen suuntaan, että olot Venäjällä ovat kulkemassa aste asteelta huonompaan päin. Wellesley oli hyvin intressoitu kuulemaan, mitä meillä Suomessa ajatellaan Venäjän oloista ja siitä, mihin suuntaan ne meidän mielestämme ovat menossa. Vastasin tähän, että sikäli kuin minä voin oikein tulkita meidän edustajiemme käsityksiä, ovat ne samanlaiset kuin hänen kertomansa mukaan Urbyen kuvaukset. Mainitsin samalla, että Suomen sanomalehtien tiedot Venäjältä käyvät täysin yhteen yllämainittujen havaintojen ja johtopäätösten kanssa ja että niissä piireissä esim. liikemaailman keskuudessa,

joilla on tilaisuus seurata Venäjän oloja ja tapahtumia on se käsitys varsin levinyt, että Venäjä ajautuu taloudellisesti yhä ahtaammalle.

Sir Victor Wellesley kertoi myöskin - keskustelu tapahtui luonani maaliskuun 27 päivänä - että eräs Moskovan suurlehetystön sihteereistä oli juuri tullut Moskovasta ja oli antanut aivan samanlaisen kuvauksen Venäjän oloista kuin mitä minä olin tehnyt. Erityisesti jäi mieleeni, että tämä sihteeri - Watkins muistaakseni - oli lausunut että huononevista oloista huolimatta istuvat bolshevikit Englannin lehetystön mielestä hyvin tiukasti satulassa.

Kaksi päivää sitten oli luonani Foreign Officen pohjoisen osaston virkamies Mr. Laurence Collier, joka hyvin avomielisesti kertoi Foreign Officen mielipiteistä Venäjän suhteen. Hänen kertomansa mukaan olisi täällä käymässä ollut Moskovan suurlehetystön sihteeri lausunut, että tietojen saamisen kannalta oli hänen mielestään aivan yhäntekevää, oliko Englannilla Moskovassa lehetystö tai ei, sillä tähän saakkaiten kokemusten mukaan on heillä ollut hyvin vaikeata tehdä siellä itsenäisiä havaintoja. Venäjän maaseudulta on melkein mahdotonta saada luotettavia tietoja. Collierin lausunnon mukaan olisi Foreign Officella ainoastaan Kievisssä sellainen edustaja (konsuli), joka on pystynyt toimittamaan arvokkaita tietoja. Tässä suhteessa mainitsi hän, että Ukrainassa heidän tietämykseen on levottomuutta havaittavissa.

Kysyin Collieriltä, onko Englannin ja Venäjän neuvottelut alkaneet niistä asioista, joista puhutaan Henderson-Dovgalevskyn sopimuksessa. Hän vastasi tähän myönteisesti ja lausui, että pohjoisen osaston päällikön, Mr. Seymourin, tehtävänä on neuvottelujen hoito. Foreign Officella, niin hän kertoi, ei ole

mitään harhakuvia neuvottelujen merkityksen suhteen. Samoin lausui hän, että Englannin ulkoministeriön käsitys on se, että taloudellisessa suhteessa ei Venäjään voi kiinnittää mitään toiveita.

Täydentäkseni vielä kuvausta keskustelustani Sir Victor Wellesleyn kanssa tahdon mainita, että hän näytti olevan hyvin tyytyväinen sen johdosta, että saksalais-venäläiset suhteet ovat nykyään hyvin huonot, mutta arveli kumminkin, että ne tulevat vähitellen paranemaan, sillä hänen mielestään kulkevat näitten kahden maan edut yhteen. Kysymykseen siitä, mitä minä ajattelen tästä, vastasin, että jo syksystä 1915 saakka olen ollut siinä käsityksessä, että Saksalla ja Venäjällä on niin paljon yhteisiä intressejä, että niiden täytyy löytyä toisensa ennen tai myöhemmin. Wellesley lausui uudelleen, että hänellä on tästä asiasta aivan sama käsitys kuin minulla.

Ettei Foreign Officessa ole mitään helliä tunteita Venäjää kohtaan, yhtä vähän nykyistä kuin mahdollista valkoista Venäjää kohtaan, on seikka, minkä toteamiseen ei suinkaan tarvita mikroskooppia. Vaikkakin väitän, että Foreign Officen virkamiehillä, ainakin niillä, joita hyvin tunnen, on suoranaista inho bolshevikkeja vastaan, olen ainakin Wellesleyn suusta kuullut suoraan, että bolsheviikit ovat sittenkin pienempi vaara heille kuin "tuleva Venjä." Tästä vedän sen johtopäätöksen, että lähimpänä alternatiivina nykyiselle hoidolle pidetään kiihko-nationalistista hallitusta. Professori Goochkin lausui, ettei Venäjän kanssa ole kypsynyt tasavaltaiseen valtiojärjestelmään ja ettei tämä järjestelmä ehken muutenkaan sovi venäläiselle kansanluonteelle.

Sanomalehdistö on koko talven kiinnittänyt vilkasta

huomiota Venäjän asioihin. Nyt tänään on lehdissä melkoisin otsikoin selostus siitä, että Lontoossa oleva Moskovan pääkonsuli Lytcheff on antanut erineisille Lontoossa oleville Neuvostoliiton konsulaarisille virkamiehille käskyn palata heti Moskovaan kuolemanrangaistuksen uhalla. "Morning Post" esimerkiksi on tietävinään, että ulkoministeri Hendersonilla ja sisäasiainministeri Clynesillä olisi ollut eilen, huhtikuun 8 päivänä, neuvottelu tämän asian johdosta. Nähtävästi pidetään silmällä sitä mahdollisuutta, että Kutiepoffin juttu voisi uusiutua täällä.

Mitä tulisi tapahtumaan, jos konservatiivinen puolue tulisi valtaan, on tietysti mahdotonta mennä sanomaan, Bolševikkien käyttäytymisestä riippuisi nähtävästi ennen kaikkea, katkaistaisiinko välit tai ei. Eivät ne nykyään ole läheiset eikä sydämelliset. Moskova on tehnyt jotakuinkin kaikkensa saattaakseen Hendersonin ja MacDonaldin mahdollisimman kiusalliseen asemaan, eivätkä nämä näytä tekevän kovinkaan suuria ponnistuksia salatakseen tunnelmiaan. Moskova on Englanninkin suhteen ajanut politiikkansa niin vinoon kuin ajatella voi ja on täten yhä edelleen kylmentänyt välejänsä koko anglo-saksilaisen maailman kanssa.

Lontoossa 9 päivänä huhtikuuta 1930.

Lähettiläs:

A. H. Saastamoinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: Cg.

ASIA:

Ministeri Saastamoinen raps. no 18.

Lento.

5/5 1980.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

1355/186

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,

ULKOASIAINMINIST. S.W. 5.		
No Toukokuun 5 päivä 1930.		
10/5-30	No	LEL
RYHMÄ	OSASTO	ALIA
5	02	

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini
no. 18-1930, jonka otsakkeena on

Intia.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän
kunnioitukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Saarimäki

Herra Ulkoasainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

SUOMEN LÄHETYSTÖ		
3/1/65		20
10/5	No	L
RYHMÄ	OSASTO	ACIA
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W.5.		

Raportti no. 18-1930.

Intia.

Kuten tänään sähkösanomalla ilmoitin on Mahatma Gandhi, intialaisten itsenäisyysmiesten ja "tottelemattomuusliikkeen" johtaja, vangittu tänä aamuna Suratissa noin 300 km. päässä Bombaysta pohjoiseen. Tämä on tietysti tulos Gandhin alkuunpanemasta "passiivisesta" vastarinnasta, joka viikko viikolta ja päivä päivältä on kasvanut ja laajentunut ja kuten arvata sopi, on passiivisuudesta muodostunut monin paikoin Intian eri puolilla, aktiiviseksi yhteentoukaksi kansanjoukkojen, poliisin jopa sotaväenkin välillä. Katsoen Gandhin asemaan Intiassa "pyhänä miehenä" on hyvin käsitettävissä, että Intian hallitus on ollut hyvin hidas vangitsemaan hänet. Vasta tulevaisuus voi näyttää, onko tämä politiikka ollut oikea. Joka tapauksessa on Englannin menettelytapa osoittanut Intian kansoille ja koko maailmalle, että se on koettanut äärimmäisyyteen saakka välttää kärjistämästä kriitillistä tilannetta Intiassa ja on se siis nyt, niin ainakin luulisi, sangen lujassa moraalisisessa asemassa.

Mitä kaikkea Intiassa on tapahtunut varsinkin viime päivinä, ei ole aivan helppo sanoa, sillä Intiasta tulevat tiedot ovat sensuurin alaiset. Ilmeisesti ovat levottomuudet monin paikoin saaneet varsin vakavan luonteen.

Peshawarissa, Intian luoteisrajalla, joka on aina ollut levotonta seutua, näyttää viime viikolla olleen yhteentörmäyksiä kansanjoukkojen ja sotaväen välillä. Tämä käypi ilmi siitä tiedoituksesta, että kaksi joukkuetta Garhwalin jääkäripataljoonasta (Garhwalilaisia pidetään hyvinä ja luotettavina sotilaina) oli kieltäytynyt ampumasta kansanjoukkoja ja jopa osa heistä oli antanut riisua itsensä aseista. Toisekseen todistaa aseman vakavuutta se, että varakuningas on saattanut voimaan kovakouraisen painoasetuksen vuodelta 1910. Kolmantena hyvin huomattavana seikkana pidetään Intian lainlaatijakunnan puhemiehen, herra Patelin, luopumista paikaltaan ja liittymistä Gandhilaisiin.

Joka tapauksessa voi todeta, että asema Intiassa on vakava. Millä tavoin MacDonaldin hallitus koettaa päästä tästä jättiläispulmasta on vaikeaa mennä ennustamaan. Kaikki Englannin puolueet ovat yksimielisiä siitä, että Intian oikeuksia on laajennettava ja että Englanti tulee pitämään sanansa on mielestäni kaiken epäilyksen ulkopuolella. Ero on varmasti siinä, ryhdytäänkö oikeuksia laajentamaan nyt heti, vaan kuljetaanko Intian itsenäistymistä kohti asteittain, vuosikymmenien aikana, kuten liberaalit ja konservatiivit tahtovat. Maassa, jossa lukutaidottomia on 92 prosenttia ja kantoja, kieliä ja uskontoja on satoja, ei tietenkään ole helppoa muodostaa "kansallista" hallitusta. Näin sivustakatsojasta tuntuisi siltä, kun ottaa kaikki seikat huomioon, että Intian kansoille olisi parasta olla vielä Englannin ylihallinnon alaisina ja kypsyä vähitellen itsehallintoon. Tuleeko näin käymään, on eri asia. Ilmeisesti on suuri osa Intian sivistyneistöstä aivan fanaattisesti sitä mieltä, että Intian itsenäisyys (olkooppa se sitten dominionin asema tai joku muu muoto) on toteutettava heti. Joku aika sitten olin tilaisuu-

dessa keskustelemaan tästä asiasta erään intialaisen professorin kanssa eikä hän välttänyt käyttämästä mitä rajuimpia sanoja englantilaisista. Mielenkiintoista oli panna merkille, että hän samalla lausui, että jos englantilaiset ajetaan ulos Intiasta, tulevat Intian "taistelevat kansat" - muhamettilaiset, sikhit (professori oli itse sikh) y.m. - laskemaan valtansa alle kaiken muun Intian. Tätä samaa olen aina kuullut englantilaisilta ja sikhiläisen professorin puheet osoittavat vaan, etteivät englantilaisten kuvaukset ole liioiteltuja. Todennäköisenä seurauksena englantilaisten poistumisesta Intiasta olisi katkera sota kaikkea ja kaikkia vastaan, mikä nähtävästi saattaisi Intian paljon perusteellisempaan sekasorttoon kuin Kiinan, jonka asukkaat ovat luonnostaan hyvin rauhallisia ja lisäksi varsin homogeenisiä niin suhteessa kuin toisessa.

Aseman vaarallisuutta Intiassa ei vielä tällä hetkellä pidä arvioida liian suureksi. Ensiksikin on muistettava, että vaikka levottomuutta voi olla koko paljon, on kumminkin todennäköistä, että kaikkein suurin osa intialaisista on aivan rauhallista ja välinpitämätöntä väkeä. Toisekseen on aina pidettävä mielessä Intian heterogeenisuus, joka tekee Englannille aina mahdolliseksi "hajoittaa ja hallita". Kolmanneksi on luullakseni oikea lähteä siitä, että ainakin toistaiseksi on Englannin sotilaallista voimaa pidettävä niin ylivoimaisena, ettei varsinaista aseellista kapinaa tarvitse ottaa lukuun - jos Englannin intialaiset joukot pysyvät uskollisina. Toistaiseksi lienee tuskin syytä uskoa, että kuri intialaisissa joukoissa olisi siinä määrin höltynyt, ettei intialaisia joukko-osastoja voisi pitää suurimmalta osalta luotettavina. Tulevatko ne kumminkin aina pysymään sellaisina on avoin kysymys.

Joka tapauksessa on tilanne Intiassa ikävä ja lisää kovasti Englannin niin monessa suhteessa tuntuvia vaikeuksia. Finanssiasemaa eivät Intian levottomuudet missään tapauksessa helppoita, vaan vaikeuttavat niitä yhä entisestään. Vienti Intiaan voi hyvinkin pienetä ja tämä olisi tietysti Englannille tavattoman kova kolaus, koska taloudellinen tilanne täällä muutenkin on hyvin raskas. Välillisesti tämä vaikuttaisi meihinkin monella tavalla.

N.s. Simonin komitean lausunto Intian oloista ja sen hallinnon uudestaan järjestämisestä on jo osittain valmis ja on painatuksen alaisena. Tämä lausunto tulee kuulema julkaittavaksi kahdessa osassa. Ensimmäinen osa on historiikki ja selonteko Intian asioista ja oloista tällä hetkellä. Toinen osa käsittelee hallinnon uudistamista. Ennen tämän mietinnön julkaisemista ei Englannin hallitus eikä parlamentti voi ryhtyä ainakaan hyvin radikaalisiin muutoksiin Intian hallinnossa. Senpä tähden odotetaankin mietinnön julkaisemista suurella jännityksellä, jopa kärsimättömyydellä. Todennäköisesti valmistuu mietinnön ensimmäinen osa tässä kuussa. Toinen osa julkaistaneekin koko joukon myöhemmin.

Kun tarkastaa oloja Englannissa Intian kysymyksen valossa, niin tuntuu se ajatus hyvin läheiseltä, että Englannille on onneksi, että sillä on tällä hetkellä työväenhallitus. Jos konservatiivit olisivat nyt vallassa, niin olisi mitä todenmukaisinta, että menettelivätpä ne miten harkitusti ja hienotunteisesti tahansa, ne olisivat mitä silmittömimmän ristitulen alaisina sekä työväenpuolueen että liberaalien taholta. Nyt sitä vastoin saa hallitus olla hyvin rauhassa ja on ainakin tähän saakka tässä kysymyksessä voinut nojautua

myöskin molempiin vastapuolueisiin. Ellei aivan tavattomia satu, voi hallitus, niin minusta sivustakatsojana näyttäisi, laskea yhä edelleen tähän vastapuolueiden lojaaliseen suhtautumiseen.

Jos Intian levottomuudet yhä jatkuvat - minä puolestani pelkään, että ne tulevat jatkumaan - niin voivat ne tuoda suuria ja ikäviä seurauksia mukanaan. On jo kauan ollut tunnettu asia, että Intian radikalimmat ainekset ovat läheisessä kosketuksessa Moskovan kanssa. On vaikea uskoa, että Moskova jaksaisi tai haluaisi pitää sormensa erossa sen kannalta katsoen näin kiitollisesta apajasta. Että tämä taas voisi tuoda mukanaan hankauksia Englannin ja Neuvostoliiton välillä, olisi hyvinkin luultavaa ja mahdollista ja koska Intia on niin tärkeä ja arka kysymys Englannille, niin ei se ajatus ole ainakaan kokonaan mahdoton, etteikö Moskova voisi saada Englannin vastaansa täydessä haarniskassa.

Yhä edelleen tahdon painostaa sitä, että Intian levottomuuksien jatkuminen tulisi ilmeisesti tuomaan mukanaan ikäviä seurauksia kansainväliselle liike-elämälle. Jo yksin tämä seikka on niissä harvinaisen vaikeissa oloissa, joissa maailmassa nyt eletään, mitä huolestuttavin. Jo yksin tämän syyn vuoksi olisi mitä toivottavinta, että Intian vaikeuksista löydetttäisiin joku ulospääsy. Minusta kumminkin tuntuu siltä, että tämä Intian sekava vyyhti ei niin hevin selviä.

Lontoossa, 5 päivänä toukokuuta 1930.

L ä h e t t i l ä s: *A. H. Laastamoinen*

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Ministeri Säästövoimien rap. no 4.

Lontoo

12/5 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1386/195

ULKOA: 32/105 lae. 30
18/5.30.
5 C7

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Toukokuun 12 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini no. 19-
1930, jonka otsakkeena on

Tilanne Englannissa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

Lähettäjä: *P. H. Saarstamoinen*

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
32 / 165 Pae. 19 30		
17/5.30	2	LIIV.
2, MORETON GARDENS,		
SOUTH KENSINGTON,		

S.W. 5.

Raportti no. 19 - 1930.

Tilanne Englannissa.

Työttömyys on yhä edelleen osoittanut nousua. Huhtikuun 28 päivänä 1930 oli se 1.698.400. MacDonaldin hallituksen aikana on työttömyyden lisäys siis ollut 598.275. Että tämä on erittäin vakava asia on tarpeetonta erikoisesti alleviivata.

Oikeudenmukaisuuden vuoksi on kumminkin huomautettava, että tämä valitettava työttömyyden kasvaminen johtuu arvattavasti myöskin yleisestä kansainvälisestä huonosta taloudellisesta ajasta, mutta sittenkin pysyy totena, että työväenpuolueen viimekevyeiset suuret vaalilupaukset ovat kuukausi kuukaudelta ja päivä päivältä osoittautuneet aivan ontoiksi ja paikkansa pitämättömiksi. Koska Englannin hallituksen ulkopolitiittiset ja kansainväliset harrastukset - neuvottelut Haagissa, MacDonaldin matka Amerikkaan, laivastokonferenssi, sopimuksen teko Venäjän kanssa ja yleisvaltakunnalliset asiat, kuten tapahtumat Intiassa ja Palestiinassa ja neuvottelut Egyptin kanssa - ovat vieneet kansakunnan huomion suureksi osaksi pois sisäpoliittisista kysymyksistä, on hallitus saanut olla pääasiallisesti varsin rauhassa, mutta arvattavasti joutuu sen toiminta työttömyysasiassa vähitellen ankaran seulomisen esineeksi.

Työttömyysasian vuoksi on nähtävästi tulossa eräs henkilömuutos hallituksessa. Kuten aikanaan mainitsin, on hallituksen jäsen, Sir Oswald Mosley, eräs "työttömyysministerin"

apulaisista, ollut hyvin tyytymätön päämiehensä toimintaan ja näyttää nyt siltä, että hän joko tulisi eroamaan nykyisestä asemastaan tai kenties koko hallituksesta. Tämä tapahtunee lähi päivinä. Tuleeko tämä aiheuttamaan erikoisia vaikeuksia hallitukselle on vaikea sanoa. Sivusta katsojasta tuntuisi siltä, ettei Sir Oswald Mosleyn ero sellaisenaan olisi kovinkaan suuri asia. Toisaalta voi se mahdollisuus kumminkin olla olemassa, että työväenpuolueen vasemmisto, joka näyttää olevan hyvin aktiivinen, voisi saada tästä lisää vettä myllyynsä ja heikentää sillä tavoin hallituspuoluetta. Monen mielestä on jo juopa näiden kahden suunnan välillä niin suuri, että olisi vaikeata pitää ryhmää koossa. Eroavaisuus katsantokannoissa näyttää tosiaan olevan melkoinen, mutta toisaalta on kumminkin otettava huomioon, että jyrkkään suuntaan, jota johtaa glasgowilainen James Maxton, ei tällä hetkellä kuulu enempää kuin vähän yli kaksikymmentä parlamentin jäsentä, eli siis vähemmän kuin 10% koko parlamenttiryhmästä. Seuratessa parlamenttikeskustelija saa sentään sen käsityksen, että radikaalisia aineksia olisi todellisuudessa paljon enemmän.

Snowdenin budjetti ei ole erikoisesti mielenkiintoinen. Tällä tarkoitan sitä, ettei se osoita erityisesti, että Snowden tahtois toteuttaa sosialistista ohjelmaa meidän päivinämmen - täällä paljon käytetty sanontatapa - joskin hänen on ollut pakko etupäässä työttömyyskysymyksen vuoksi nostaa budjettia 47.600.000 punnalla. Viime vuoden tilinpäätös osoitti 14.500.000 punnan vaillinkia, minkä Snowden luonnollisesti koettaa kaataa edeltäjänsä, Churchillin, "kevytmielisen talouspolitiikan tilille". Että Churchill viimeisessä budjetissaan todellakin haravoi tyhjäksi kaikki ladonpohjat on kylläkin totta, mutta yhtä hyvin pitää paikkansa se väite, että työväenhallituksen

aikana ovat menot suuresti lisääntyneet. Budjettikeskustelua jatkuu vielä ja huolimatta siitä, että konservatiivinen puolue arvostelee hallitusta ankarasti, samoin kuin toisaalta Maxtonin ryhmä, on tuskin pelättävä, että hallitus kaatuisi siihen. Kuten tiedetään vaatii vanha parlamentaarinen tapa Englannissa hallitusta eroamaan, jos sen budjettiin tehdään yhden ainoankaan pennin muutos. Tavallista on, että vastustuspuolue esittää budjettiin 100 punnan vähennystä.

Snowden saa kokoon tarvitsemansa 47.600.000 puntaa seuraavalla tavalla:

1) Rating Relief Suspense Account nimisestä rahastosta, jossa on 20 miljoonaa puntaa, otetaan £.16.000.000.

2) Tuloveroa nostetaan neljästä shillingistä neljään ja puoleen shillingiin punnalta. Samalla kumminkin helpoitetaan tuloveroa kahdesta shillingistä kuudesta pencestä punnalta ensimmäisestä 250 punnan tulosta. Tähän saakka oli tulovero 2 shillingiä punnalta ensimmäisestä 225 punnasta. Tulokseksi tästä on, että alle 800 punnan tulosta maksetaan nyt hieman vähemmän veroja kuin aikaisemmin, mutta 1.500 punnasta lähtien käy verorastus jo hyvin tuntuvaksi.

Tämä veroitus tulee tuottamaan 24 miljoonaa puntaa vuodessa.

Suurten tulojen veroa nostetaan läpi linjan. Tähän saakka oli alin vero 9 penceä punnalta ja on se nyt 1 shillingiä punnalta. Korkein vero oli tähän saakka 6 shillingiä punnalta ja tulee se nyt olemaan 7 shillingiä 6 penceä. Tämän veron lasketaan tuottavan 7.000.000 puntaa vuodessa.

(Tässä yhteydessä tahdon huomauttaa, että kaikkein korkeimmista tuloista maksetaan nyt veroa 17 shillingiä punnalta.)

4) Perintövero 120.000 punnan ja sitä suuremmista omaisuuksista tulee olemaan 50% entisen 40% asemasta.

5) Olutveroa nostetaan 3 shillingiä tynnöriltä, mistä lasketaan karttuvan 3.000.000 puntaa vuodesta.

Ylläolevasta näkyy, että veroitus on tässä maassa aivan luille ja ytimille käypä ja oikeana täytynee pitää sitä käsitystä, että veroituspolitiikka panee taloudelliselle elämälle erinomaisen raskaita vaikeuksia. Koettaessa arvioida, mitä mahdollisuuksia on olemassa Englannin taloudellisen elämän virkoamiselle on tämä veropolitiikka pidettävä tarkasti mielessä.

Nykyisen hallituksen asema. Tällä hetkellä on itse asiassa hyvin vaikeata muodostaa itselleen selvää kuvaa hallituksen asemasta.

Kuten muistetaan sai Snowdenin esiintyminen Haagissa harvinaisen suurta kannatusta osakseen koko maassa, Snowden oli epäilemättä hallituksen suosituin mies. Cityssäkin oli hänellä mainio nimi ja johtui tämä suosio osittain myöskin siitä lapsellisestä käsityksestä, että Snowden tulisi suorastaan vähentämään verotaakkaa. Sitä mukaan kuin tultiin huomaamaan, että veroruuvia tultaisiin yhä kiristämään, on Snowdenin nimi nimenomaan finanssipiireissä laskenut ja hänestä puhutaan nykyään Cityssä suurella kylmyydellä. Minun mielestäni oli aivan mahdotonta olettaakaan, että minäkäänlainen verojen vähentäminen voisi tulla näissä oloissa kysymykseenkään. Näin ollen on mielestäni vaikea sanoa muuta kuin että Snowden on edelleenkin hallituksen suurin voima ja luulisin, että tämä tulee taas erityisesti näkyviin, kun työttömyyskysymystä tullaan arvostelevaan. Snowden ei valitustelussa luvannut työttömyyskysymyksessä todellisuudessa mitään ja näin ollen on hänen asemansa tässä suhteessa hyvä.

Pääministeri MacDonald ja ulkoasiainministeri Henderson

ovat osoittaneet erinomaista tarmoa ulkopoliittisissa asioissa. Mitä lopullista merkitystä tulee laivastokonferenssilla olemaan ja mitä se vaikuttaa nykyisen hallituksen asemaan on vielä epäselvää. MacDonaldin hallituksen hyväksi on laskettava vähentyvät menot laivastorakennuksessa - jos hyvin käy eikä esim. Ranskan ja Italian välinen kiristyminen veisi näiden laivastojen huomattavaan laajennukseen ja siten sopimuksen rikkoutumiseen - mutta toiselta puolelta on otettava huomioon se, että MacDonaldin hallituksen menettelyn kautta on Englanti luopunut kaiken tähänsaakkaisen ulkopoliittikkansa pääkohdasta, merien herruudesta, mikä voi kehittyä Englannin maailmanvallalle kohtalokkaaksi.

Minun mielestäni on pakko todeta, että laivastokonferenssin tulokset ovat Englannissa saaneet kutakuinkin viileän vastaanoton. Vasemmiston mielestä ei saavutettu kylliksi ja oikeiston mielestä taas leikattiin siipiä liiksi.

Jokseenkin yleinen on se käsitys, että MacDonald ja Henderson olivat menemäisillään Ranskan vaatimuksiin sikäli kun kysymys oli Välimerestä ja että heitä tästä pidätti dominioneitten ja vastapuolueitten jyrkkä vastarinta.

Laivastokonferenssin suurin saavutus englantilaiselta kannalta katsoen on välien pysyminen hyvinä Yhdysvaltain kanssa. Jos Yhdysvaltain senaatti ratifioi sopimuksen ja jos englantilais-ameriikkalaiset suhteet jatkuvat siihen suuntaan kuin englantilaiset haluaisivat, olisi MacDonaldin ~~xxixixix~~ politiikka saanut todella monumentalisen voiton, mutta tässäkin suhteessa ei ole helppoa ennustaa, millainen lopputulos - sikäli kuin sitä yleensä voi nähdä - tulee olemaan. Yhdysvalloissa näyttäisi olevan paljon kylmyyttä Englantia vastaan ja näin ollen ei tuen ja avun saaminen Yhdysvalloista ole kenties selviö ilman muuta.

Englantilaisten lehtien mukaan olisi Japanissa koko lailla katkeruutta Englantia ja Yhdysvaltoja vastaan, joiden painostuksesta Japani suostui rajoittamaan laivastonsa lisärakennuksia. Minun mielestäni Japani voi olla tuloksiin sikäli hyvin tyytyväinen, että se tämän sopimuksen kautta on suojattu mahdollista amerikalaista aggressiivista politiikkaa vastaan. Tämä on kylläkin suuri saavutus, mutta asialla on myöskin toinen puoli. Japani on kovasti yliasuttu ja verrattain köyhä maa ja tarvitsee ilmeisesti enemmän tai myöhemmin lisää maa-alueita. Lähinnä olisi Asian manner, Mandschuria etupäässä, mutta tämä tie on jokseenkin täysin tukossa. Japanin-Venäjän sodan aikana oli Mandschuriassa noin 4 miljoonaa asukasta, mutta nyt siellä lasketaan olevan 25 miljoonaa kiinalaista, joten japanilaisella asutuksella suuressa mittakaavassa ei siellä liene juuri mitään mahdollisuuksia. Japanilaisia lienee Mandschuriassa noin 125.000 ja on heillä suurliike hallussaan, mikä tietysti merkitsee paljon, mutta ei anna ratkaisua Japanin maantarupeelle. Japanin laajentuminen etelään päin esim. Filipineille, Hollannin Intiaan ja Australiaan, jotka ilmastollisestikin ovat sille erittäin sopivat, on mahdotonta ilman voimakasta laivastoa ja tässä suhteessa Lontoon sopimus tekee tällaisen suunnitelman toteuttamisen entistään vaikeammaksi. Kaikesta tästä syystä on hyvinkin ymmärrettävää, jos Japani tulevaisuutta ajatellen, alkaa tuntea katkeruutta Englantia kohtaan, jota sillä ei ole ollut ennen, ja jota Englanti voi kerran saada kärsiä paljon. Toisaalta puolen täytyy taas todeta, ettei Englannilla ole luonnollisestikaan mitään etua siitä, että Japani saisi jalansijaa Tyynen Valtameren eteläosissa ja näin ollen on MacDonaldirin lähehtyminen Yhdysvaltoihin päin tässäkin suhteessa hyvin harkittu.

MacDonaldin Venäjän politiikkaan ei maa suhtaudu yksimielisesti. Kuten jo aikaisemmin olen ilmoittanut, tunnustavat MacDonald ja Henderson että heillä on Neuvostotasavaltaisen liiton suhteen ollut paljon syytä tyytymättömyyteen. Kumminkin on ilmeistä, että työväenpuolue sellaisenaan on tyytyväinen tähän politiikkaan. Sama käsitys on ainakin jossakin määrin liberaalisella puolueella myöskin. Konservatiivinen puolue on tietysti aivan toisella kannalla, mutta tähän on ollut selvää alusta saakka. Näin ollen voi todeta, elleivät bolsheviikit tee suuria tyhmyyksiä, ettei MacDonaldin hallitus tässä suhteessa ole tähän saakka heikentänyt itseään suurten massojen silmissä. Ilmeistä on, ettei työväenpuolue ainakaan pidä Henderson-Dovgalevskyn sopimusta ollenkaan epäedullisena, päinvastoin on siltä taholta toistetusti lausuttu sekä puheissa että kirjoituksissa, että tämä sopimus osoittaa Englannin ulkoministerin puolelta todellista valtiotaitoa ja kaukonäköisyyttä.

Intia on antanut tavatonta huolta nykyiselle hallitukselle ja minun käsitykseni mukaan viittaavat merkit siihen suuntaan, että vaikeudet ovat vaan kasvamassa. Hallituksen politiikasta Intiassa viime kuukausien aikana voi olla eri mieltä. Personallisesti olen siinä käsityksessä, että hallituksen menettelytapa - sikäli kuin sitä näin syrjäinen kykenee arvostelemaan - on hyvin ymmärrettävissä ja puolustettavissa. Pannaanko Intiassa arvoa Englannin hallituksen erinomaiselle tehdyille ja pitkämielisyydelle on kysymys, johon on turhaa mielestäni yrittää vastata, mutta sen ainakin luulisi, että sivistyneen maailman pitäisi antaa arvoa tälle humaniselle politiikalle.

Heikoin kohta MacDonaldin hallituksen toiminnassa on ollut työttömyyskysymyksen hoito. Työttömyyskysymyksen merkeissä sai työväenpuolue viime keväänä vaalivoittonsa ja saman kysy-

myksen vuoksi sai liberaalinen puolue yli 2.000.000 ääntä lisää, mutta mahdollista on, että juuri tämä sama kysymys voi muodostua MacDonaldin hallituksen kaatumiskiveksi.

Se täytyy mielestäni kumminkin sanoa, että hallituksen viime syksyinen julistus Intian kansoille, jonka sanamuoto oli sellainen, että sen voi hyvin ymmärtää niin, että Englanti olisi valmis hetimiten myöntämään Intialle dominioonin aseman, oli ilmeisesti hyvin heikosti harkittu, kuten aikanaan Lloyd George ja Baldwin siitä lausuvat parlamentissa. Tämä julistus voi muodostua kohtalokkaaksi englantilais-intialaisille suhteille ja samalla kohtalokkaaksi MacDonaldin hallitukselle. Ehkä jo läheinen tulevaisuus tulee näyttämään, onko Englannin hallituksen menettelytapa ollut oikea tai väärä. Arvostellessa nykyisen hallituksen kestävyyttä on sen suhtautuminen Intian ongelmien ratkaisuun kaikkien suurimpia tekijöitä. Henkilökohtaisesti olisin taipuvainen luulemaan, että tässä peräti polttavassa ja arkaluontoisessa asiassa tulee MacDonaldin hallitus olemaan kulissien takana hyvinkin läheisessä yhteistyössä vastapuolueitten kanssa. Kun on kysymys Intiasta on muistettava, että liberaalien ja konservatiivien katsantokantojen välillä ei ole mitään eroavaisuutta sikäli kun minä voin nähdä ja siitäkin syystä on sivustakatsojan mielestä tuiki välttämätöntä MacDonaldin ottaa huomioon vastapuolueitten mielipiteet.

Ekonominen tilanne Intiassa on hyvin lamassa, mikä seikka suuresti vaikeuttaa Intian kysymyksen hoitoa.

Empire Free Trade - valtakunnan sisäinen vapaakauppa - jonka tarkoitus ei ole ainoastaan valtakunnallisen taloudellisen eheyden lujittaminen, vaan valtakunnallisen yleisen eheyden vahvistaminen, on tärkeimpiä kohtia englantilaisessa

politiikassa. Konservatiivinen puolue on asettunut kannattamaan tätä suuntaa, mikä merkitsee sitä, että se on asettunut suorastaan suojelustullipolitiikan kannalle. Tässä kysymyksessä toimivat työväenpuolue ja liberaalinen puolue yhdessä - jälkimmäinen ainakin virallisesti. Viime viikolla oli eräät täytyevaalit täällä Lontoossa ja voittivat siinä konservatiivit aivan jyrkällä Empire Free Trade-ohjelmalla ja saivat vaalivoiton. Tämä on sitäkin merkittävämpää, kun ilmeisesti monet liberaalit antoivat kätensä konservatiiviselle kandidaatille, eikä ainoastaan sitä, vaan esiintyi useita liberaalisia puhujia konservatiivisen ehdokkaan hyväksi. Tämän täytevaalin merkitystä pidetään hyvin suurena ja suuntaa osoittavana.

Empire Free Trade-kysymys ja työttömyyden vastustamiskysymys kulkevat monessa suhteessa käsi kädessä - konservatiivien mielestä ei esim. työttömyyskysymystä voi muuten ratkaista - ja on helppo nähdä, ellei ihmeellisiä muutoksia satu, että tässä on tulevien vaalien keskeisin kysymys. Tämä on sitäkin mutkallisempi probleemi, sillä tässähän ei ole kysymys ainoastaan Englannin mielipiteestä, vaan yhtä suuressa määrässä dominioneitten kannasta ja tahdosta. Australian äskeinen tullitariffien jyrkkä korottaminen on kova muistutus Englannille siitä, että Australia tahtoo kulkea omia teitään - tämä voi ehken olla satunnainen ilmiö Australiassa vallitsevan ankeran taloudellisen pulan vuoksi, sillä poliittisesti on Australia hyvin uskollinen Englannille, - mutta toisaalta on tullitariffien käsittely Kanadassa Englannin kannalta katsoen varsin rohkeaseva.

Hyvin oleellisena osana tässä kysymyksessä on Englannin maataloudellisten etujen suojeleminen, joka näyttää olevan mitä vakavimmassa määrin tuen tarpeessa. Vapaakauppamiehet ovat

nyt, kuten ennenkin, mitä jyrkimmällä tavalla nimenomaan suo-
jelustullien asettamista vastaan elintarpeille - nimittäin
ulkovaltakunnallisista maista tuleville elintarpeille - mutta
näitten vastustajat, nimenomaan maanviljelijät, vastaavat tä-
hän, että kysymys on aivan yksinkertaisesti siitä, annetaanko
maatalouden lopullisesti rappeutua, vaan koetetaanko sitä py-
syttää hengessä. Keskustelin Englannin maataloudesta joku aika
sitten erään nykyisen hallituksen alivaltiosihteerin kanssa,
joka myönsi suoraan, että viljan viljelys ja siihen liittyvät
maataloudelliset haarat ovat todella niin ankarassa pulassa,
kuin miksi sitä yleisesti kuvataan, vaan että karjatalous sitä
vastoin on paremmassa asemassa.

Empire Free Trade-ajatuksen toteuttaminen olisi meidänkin
karjataloudellemme ankara isku ja samoin voisi se pahasti
koskea esim. paperiteollisuuttamme ja näin ollen olisi meidän
kannaltamme toivottava, että vapaakaupan kannattajat voittai-
sivat. Mutta samalla täytyy kumminkin kysyä itseltään miten
käy brittiläiselle imperiumille ellei sitä yhdistäviä siteitä
vahvisteta ja miten käy Englannin taloudelliselle asemalle,
ellei siihen saa uutta henkeä. Työttömyyden pahin puoli on
vielä sen sosiaalinen puoli. Työttömyys kalvaa kansan moralia
ja syö sitä kuin rutto.

Englannin ja Egyptin välillä on taas ollut, kuten tie-
detään, pitkiä neuvotteluja, mutta ajautuivat ne karille
Sudanin kysymyksen vuoksi. Sudan on muodollisesti englantilais-
egyptiläinen kondominiumi, mutta todellisuudessa hoitaa Englan-
ti Sudania yksinään ja on se 80-luvulta, jolloin englantilainen
hallinto alkoi, mennyt suunnattomasti eteenpäin ja on nyt tär-
keä tekijä maailman parhaimman puuvillan tuottajana. Egypti
vaati oikeuksiensa laajentamista Sudanissa, haluten m.m. lä-
hettää sinne pataljoonan sotaväkeä, mutta MacDonaldin hallitus

kieltäytyi tästä. Tosin kerrotaan, että MacDonald ja Henderson olivat neuvottelujen loppuvaiheissa olleet suostumaisillaan myönnytysten tekoon, mutta olisi Lloyd George uhannut kaataa hallituksen heti ja tämän pelossa oli hallitus peräänantamaton.

Minun käsitykseni mukaan ovat englantilais-egyptiläiset neuvottelut vahvistaneet Englannin hallitukseen asemaa.

Taloudellinen tilanne on Englannissa, kuten usein olen esiintuonut, raskas, ja tuntuisi siltä, että monet pitäisivät taloudellisen aseman parantamista hyvin vaikeana. Professori Gooch esimerkiksi, jonka mielipiteestä tässäkin kysymyksessä olen maininnut, näyttää edelleen olevan hyvin itsepäisesti pessimisti. Vaikeimpana kohtana hän pitää Englannin yliasutusta. Hänen käsityksensä yleisestä taloudellisesta asemasta maailmassa on se, että tuotanto tulee pitkät ajat pysymään suurempana kuin kysyntä ja ennustaa huonojen aikojen jatkumista myöskin Pohjois-Amerikassa.

Englannin poliittinen orientointi kulkee käsitykseni mukaan askel askelelta yhä enemmän yleisvaltakunnalliseen lähentymiseen, joka niin minä arveleisin, loitontaa sitä Euroopan asioista dominioneitten vuoksi. Tämä on meidän kannaltamme valitettavaa.

Loppulausuntoani Englannin hallituksen asemasta tällä hetkellä sanoisin, että vaikkakin se on hyvin vaikea ei se nyt juuri näyttäisi uhahtulta. Konservatiivien taktiikan kannalta olisi kai edullista, että MacDonald saisi vielä taistella vaikeuksiensa kanssa heikontakseen asemaansa niin suuresti, että vahva konservatiivinen vaalivoitto olisi taattu. Laskemattomia tekijöitä on, kuten ylläolevassakin olen koettanut esittää,

miltei lukemattomia, jotka voivat muuttaa tilannetta Englannissa voimakkaasti suuntaan ja toiseen hyvinkin nopeasti ja kaiken tämän vuoksi ei ole mahdollista lausua tämän enempää asioitten mahdollisesta kehityksestä puoleen tai toiseen.

Lontoossa, toukokuun 12 p:nä 1930.

L u h e t t i l ä s : *A. H. Suurvaara*

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C7.

ASIA:

Ministeri Saastamoisen rap. no 20.

Lontoo

14/5 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1456/199.

ULKOASIAINMINISTERIÖN		
N ^o 33/165 lue. - 30		
19/5.30	N ^o	LVI.
RYHMÄ	OK. N ^o	
5	7	
2, MORETON GARDENS,		
SOUTH KENSINGTON,		

S.W.5.

Toukokuun 14 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetan raporttini
no.20-1930 jonka otsakkeena on

Englannin työttömyys ja ulkomaankauppa huhti-
kuussa.

Vastanottakaa, Herra Ministeri, syvimmin kun-
nioitukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. A. Santavuori

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

Raportti no. 20-1930.

Englannin työttömyys ja ul-
komaankauppa huhtikuussa.

Tänä päivänä julaistun tilaston mukaan oli toukokuun 5 päivänä työttömiä kaikkiaan 1.712.000 henkeä eli 13.614 enemmän kuin edellisellä viikolla ja 579.295 enemmän kuin samana päivänä vuosi sitten. MacDonaldin aikana on työttömyys lisääntynyt kaikkiaan 611.875 hengellä, sillä työttömien lukumäärä kesäkuun 3 päivänä 1929 oli 1.100.125 henkeä.

Edelliset numerot otettuna yhdessä tilaston kanssa ulkomaisen kaupan kehityksestä osoittavat, miten vaikea on Englannin taloudellinen asema.

Vienti Yhdistyneestä Kuningaskunnasta oli viime huhtikuussa kaikkiaan £54.705.519. Maaliskuun vienti tänä vuonna oli £61.606.160 ja huhtikuun vienti vuonna 1929 £70.620.853.

Tuonti viime huhtikuussa oli £83.922.401 ja viime maaliskuussa £93.420.482. Vuoden 1929 huhtikuussa oli tuonti £104.128.731.

Kuten näkyy eivät nämä numerot ole lainkaan rohkaisevia ja meillekin, ollen suuresti riippuvaisia Englannin markkinoista, eivät ne ole ollenkaan miellyttäviä todeta.

Talletukset pankeissa nousivat viime kuussa 30 miljonnalla punnalla. Finanssiasemaa voi kaikesti sanoa lujaksi, mutta luottamuksen puute taloudellisissa piireissä on niin suuri,

että halvasta rahasta huolimatta on liike-elämä lamassa. Rahan halpeneminenhan tavallisissa oloissa johtaa aikanaan suurempaan virkeyteen, mutta tällä hetkellä sellaisesta ei näy vielä merkkejä. Levottomuudet Intiassa ovat tietysti ikävä tekijä ja samoin pidetään Kiinassa taas puhjennutta sisäistä sotaa vakavana ilmiönä. Sekä Foreign Office^{sta} että toiselta täysin ensiluokkaiselta taholta olen saanut Kiinaa koskevat tiedot.

Lontoossa, toukokuun 14 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A. N. Jaastromönen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rap. 21.
Lontoo.

15/5 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
LONTOOSSA

N° 1466/202

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 37/168 fac		U. 10.30
lo/5.30	No	LII.
RYHMÄ	0	ASIA
5	C7	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		

Toukokuun 15 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini
no. 21-1930, jonka otsakkeena on

Eräs keskustelu Yhdysvaltain suurlähettilään
Dawesin kanssa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s: *A. H. Jaastamoinen*

Herra Ulkoasiainministeri
Hj. J. Procopé,
Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

ULKOASIAMINISTERIÖ		
K: 37/165 P. 19. 1930		
20/5.30	2	LII.
RYHMÄ	ASIA	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W.5.		

Raportti no. 21-1930.

Eräs keskustelu Yhdysvaltain
suurlähettilään Dawesin kanssa.

Eilen oli minulla tilaisuus keskustella Yhdysvaltain Lontoossa olevan suurlähettilään, ent.varapresidentti Dawesin kanssa taloudellisesta tilanteesta maailmassa yleensä ja Yhdysvalloissa erittäin.

Kysymykseeni siitä, minkälainen taloudellinen tilanne on Yhdysvalloissa tällä hetkellä ja millaiseksi hän luulee sen kehittyvän, vastasi kenraali Dawes, että Yhdysvalloissa vallitsee ekonomisen elämän alalla syvä ja vakava lamauskausi. "Käsitykseni mukaan tulee se jatkumaan. Tällä en tarkoita läheisintä tulevaisuutta, vaan sanokaamme esimerkiksi lähinnä tulevaa puoltatoista vuotta".

"Minkälainen on ekonominen tilanne Suomessa?"

"Raskas se on sielläkin, vaikkakin finanssiasema on viime aikoina jonkun verran parentunut. Kauppatase on varsin tyydyttävä ja olisi sillä mahdollisuutta olla vielä hiukan parempi, jos voisimme harjoittaa vientiä Amerikkaan. Tavattomat suojelustullit tekevät sen kumminkin aivan mahdottomaksi useimmilla aloilla".

"Meillä on suojelustullien alalla menty äärimmäisyyksiin kuten täällä Englannissa päinvastaiseen suuntaan

vapaakaupan alalla. Minä luulisin, että meillä on korkein tullimuuri jo saavutettu, josta sen täytyy ruveta laskemaan, sillä kauppahan ehdottomasti tyrehtyy, jos me emme salli kenenkään myydä mitään maahamme, mutta tehdomme sen sijaan itse vapaita markkinoita ulkomailla".

"Minusta näyttää siltä, että taloudellinen tilanne maailmassa olisi yleensä varsin raskas", lausuin puolestani.

"Epäilemättä se sitä on", vastasi maailmankuulu finanssimies.

Lontoossa, toukokuun 15 päivänä 1930.

L ä h e t t i l ä s: *A. H. Jaastamoinen*

29/11 ✓

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C7.

ASIA:

Ministeri Säästämöisen rap. 22.
Lontoo.

23/6. 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1785/264

ULKOASIAINMINIST.		
35/165tao. 32		
2/2.30	No	L
AFRICA	EUROPE	ASIA
5 C7.		
2, MORETON GARDENS,		
SOUTH KENSINGTON,		

S.W.5.

Kesäkuun 27 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen saada lähettää raporttini no.22-1930, jonka otsakkeena on

Sisäinen tilanne Suur-Britanniassa ja brittiläisessä imperiumissa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

Lähettäjä: *A. H. J. Procopé*

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

LONTOOSSA

N^o2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,

S.W. 5.

ULKOASIAINMIIN		
35/165	Rae	1.30
27.30		L
	GLASTO	ACIA
5	eg.	

Sisäinen tilanne Suur-Britanniassa
ja brittiläisessä imperiumissa.

Työttömyys.

Kesäkuun 25 päivänä julaistu tilasto - vastoin tavallisuutta ei kahteen viikkoon ole julaistu työttömyystilastoa - osoittaa suorastaan hämmästyttäviä numeroita. Työttömyys on viimeisten kahden viikon aikana lisäytynyt 110.193 henkilöllä! Ja tämä kaikkein edullisimpana vuodenaikana, jolloin esim. rakennustyöt ovat suurimmillaan ja heinänteko maaseudulla täydessä käynnissä. Työttömiä oli kuluvan kesäkuun 16 päivänä 1.885.300 henkilöä eli siis 762.587 enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. Baldwinin erotessa oli työttömiä 1.100.125 henkeä.

Tämä kehitys työttömyyden alalla osoittaa, miten vaikea taloudellinen asema on Suur-Britanniassa ja osittain epäilemättä myöskin, miten vaikea se on koko maailmassa. Edelleen osoittaa se yhä kasvavalla voimalla, miten kevytmielinen oli työväenpuolueen ja liberaalisen puolueen kriitikki viime vuosien aikana ja nimenomaan vaaliaikana konservatiivisen puolueen menettelytavoista. Kaikkein tärkeimmässä kysymyksessä on MacDonaldirin hallitus osoittanut täydellistä kykenemättömyyttä ja langettanut itsestään murhaavan poliittisen ja talouspoliittisen tuomion. Kun vuosi sitten hra Lansbury, nykyisen hallituksen yleisten töiden ministeri, kutsui Baldwinia parlamentissa murhamieheksi

(viitaten työttömyyskysymyksen hoitoon), niin voisi kysyä, jos koettaisi käyttää Lansburyn puhetavoja, millä nimellä olisi kutsuttava MacDonaldia ja hänen puoluettaan ?

Totuuden nimessä on kumminkin sanottava, että työttömyyden juuret Englannissa ovat hyvin syvällä ja näin ollen, jos vaali- ja muut puheet ja kirjoitukset jätetään unohduksen yöhön, on MacDonaldin hallituksen epäonnistuminen työttömyyskysymyksen hoidossa tietenkin pienempi kuin miltä se tilaston valossa näyttää. Mutta näin sanoessa on, kuten jo lausuin, MacDonaldin vaaliohjelma, lupaukset, vakuutukset ja raivokkaat hyökkäykset laskettava täysin arvottomiksi ja kevytmielisiksi purkauksiksi "muuten vain".

Työttömyyskysymystä olen käsitellyt miltei joka-ainoassa raportissani puolelta ja toiselta, mutta kun se on keskeisin päivänkysymys kannattaa siitä yhä vielä lausua muutama sana.

Syyt työttömyyteen ovat, kuten sanoin, hyvin syvällä. Yksi tekijöistä on Englannin teollisuuden vanhoillisuus. Toinen syy on Englannin ammattijärjestöjen melkein diktatorinen valta, joka osittain estää teknillistä uudistamista, mutta varsinkin pakoittaa melkoisessa määrässä työnantajia käyttämään enemmän työväkeä kuin mikä olisi välttämätöntä. Kolmas syy on julma veroitus, joka ottaa pois pääoman taloudesta ja siirtää sen valtion käytettäväksi. Kuten olen aikanaan saattanut hallituksen tietoon, nousee veroitus kaikkein suurimmista tuloista 17 shillingiin punnalta, mikä tietysti merkitsee samaa kuin yksityisen yritteliäisyyden "yhteiskunnallistuttamista". Perintövero nousee korkeimmassa luokassa 50% omaisuuden arvosta, mikä ajan mittaan tietenkin hävittää yksityisen omaisuuden. Neljäs syy on kaikkien maiden harrastus luoda kaikilla mahdollisilla aloilla omia teollisuuksia, mikä tietysti koskee ennen kaikkea Englannin taloudellisiin hermoihin maailman

tyypillisimpänä, vaikkakaan ei enää suurimpana teollisuusmaa-
na. Viidentenä syynä Englannin taloudellisiin vaikeuksiin on
mainittava esim. Kiinan ikuiset levottomuudet, jotka ovat pa-
hasti häirineet Englannin vientiä sinne ja Kiinassa olevia
englantilaisia taloudellisia yrityksiä. Huomattavana lisäteki-
jänä on varsinkin nyt otettava huomioon Intian levottomuudet
ja brittiläisten tuotteiden boikottaus siellä. Viime aikoina
on tämä laskettava hyvin huomattavaksi tekijäksi ja pelättävä
on, että se muodostuu yhä suuremmaksi. Lopuksi on mainittava
yleismaailmallinen taloudellinen pulakausi, joka Lontoosta
katsoen näyttää aivan peloittavalta.

Tätä taustaa vastaan on tietysti katsottava Suur-Britan-
niassa vallitsevaa pulakautta ja näin ollen voi ymmärtää, että
hallituksen toimenpiteillä on paljon vähemmän mahdollisuuksia
parantaa tilannetta kuin mitä esimerkiksi viime vuoden vaali-
taistelun aikana nimenomaan liberaalisen ja työväenpuolueen
taholta koetettiin uskotella kansalle.

Työttömyyskysymystä ja sen syitä analysoidessa on kummin-
kin vielä muistettava työttömyysavustukset. Samalla kuin tässä
menetellään hyvin humanisesti ja vississä määrässä hyvin ei-
kein, on kumminkin ilmeistä, että tässä on yksi syy työttömyy-
teen, varsinkin sen jälkeen, kun nykyinen hallitus poisti mää-
räyksen siitä, että avustusta hakevien on osoitettava, että he
todella ovat koettaneet hankkia itselleen työtä.

Joka tapauksessa on työttömyyskysymyksen hoito työväen-
hallituksen aikana vienyt mitä perinpohjaisimpaan haksirikkoon
eikä voi ajatella muuta kuin että se vie vähitellen MacDonal-
din hallituksen karille. Tänä päivänä mainitsee eräs lehti,
että MacDonald muka laskisi, että hallituksen kaatuminen ta-
pautuisi ensi marraskuussa.

Riitaisuudet konservatiivisessa puolueessa.

Kuten tunnettua on Englannin suurin sanomalehtikuningas ja rikkain mies, lordi Rothermere, (hänen omaisuutensa arvioidaan 30 miljoonaksi punnaksi) aina vihannut Baldwinia ja koettanut kaivaa maata hänen jalkainsa alta kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla. Vaikkakaan sanomalehtimoraalista ei yleensä kannata paljon puhua missään maassa, niin ei ainakaan Rothermere ole tehnyt itseään syylliseksi kunniallisten ja totuudenmukaisten keinojen käyttämiseen. Baldwinia on hän herjannut uupumattomasti vuosikautia ja on hän tässä suhteessa saavuttanut melkein saman tason kuin eräät sanomalehtikuninkaat Suomessa. Tämä sanomalehtisota vaikutti epäilemättä melkoisesti konservatiivien tappioon viime vaaleissa ja on hänen jälkeen koettanut tehdä Baldwinille ja hänen hyvin maltilliselle ja demokraattiselle suunnalleen konservatiivisessa puolueessa kaikkea mahdollista vahinkoa. Vuoden alkupuolella perusti hän yhdessä erään toisen suuren sanomalehdenomistajan, lordi Beaverbrookin kanssa, uuden puolueen nimeltä "Empire Free Trade Party" - valtakunnan vapaakaupan puolue - jonka ohjelmaksi oli valtakunnallisen tulliliiton aikaansaaminen. Virallisesti tämä puolue eli vain parisen viikkoa, sillä Baldwinin ja Beaverbrookin välillä saatiin aikaan kompromissi eikä tällä uudella puolueella ollut siis mitään loogillista olemassa-olon oikeutta eikä aihetta. Baldwin asettui mahdollisimman laajan valtakunnallisen tulliliiton kannalle, mutta asettui lordi Beaverbrookin ehdotuksesta elintarvetulleihin nähden kannattamaan tämän kysymyksen jättämistä kansanäänestuksen varaan. Sivumennen sanoen ei Englannin laki tunne mitään kansanäänestystä, mutta kun kysymys vapaakaupasta ja suojelustulleista on lähes vuosisadan ollut yhtenä Englannin yleisen mielipiteen suurimpana kiistakysymyksenä tuntui kansaan vetoaminen varsin oikealta ja luonnolliselta ja ennen

kaikkea demokraattisia periaatteita tyydyttävältä. Viime viikkojen aikana ovat kumminkin nämä mahtavat aatelismiehet keskittäneet tulensa tämän ohjelmakohdan poistamiseksi - huolimatta siitä, että Beaverbrook itse oli tämän ajatuksen keksijä. Tämä meni niin pitkälle, että Baldwin kutsui toissapäivänä puolueensa hallinnon koolle ja sai siellä suuren enemmistön puolelleen. Rothermeren ja Beaverbrookin menettelytapa paljastui pahasti. Baldwin, jonka yksi sympeattinen puoli on kovien sanojen välttäminen vastustajistaan, käytti tällä kertaa ei ainoastaan hyvin sotaista, vaan suorastaan karkeanpuoleista kieltä. Mielenkiintoista on panna merkille, että molempien vastustuspuolueitten lehdet ovat tervehtineet Baldwinin puhetta mielihyvällä ja lukuunottamatta Rothermeren ja Beaverbrookin omia lehtiä ovat konservatiiviset lehdet asettuneet kannattamaan Baldwinia.

Mielenkiintoista on panna merkille, että konservatiivisen puolueen hallinnon johtajaksi on näinä päivinä valittu Mr. Neville Chamberlain, Sir Austen Chamberlainin nuorempi veli, jota pidetään erinomaisen kyvykkäänä ja lujana miehenä. Hän oli Baldwinin hallituksessa terveysministerinä, joka meillä vastaisi lähinnä sosialiministeriä ja varsin yleinen oli se käsitys, että hän oli konservatiivisen puolueen taitavin hallitusmies. Personallisesti on hän suorastaan harvinaisesti miellyttävä ja puoleensavetävä ja näin syrjästäkatsojan mielestä tuntuisi tämä^{vaali}/hyvin onnistuneelta. Hänen edeltäjästään, hra Davidssonista - nim. konservatiivisen puolueen hallinnon johtajasta - sain minä^a aina sen käsityksen, että hän oli tyypillinen, ahdasmielinen "puoluepomo". Neville Chamberlain on tyypillinen englantilainen valtiomiestyyppi, hieno persoonallisuus, voimakas ja taitava henkilö, joten se johtopäätös tuntuisi oikealta, että konservatiivinen puolue saa hyvin tuntu-

van voimalisäyksen hänen kauttaan. Neville Chamberlain on, kuten suurin osa hänen puoluelaisistaan, suojelustullien kannalla, ja yhä suuremmalla todennäköisyydellä voinee ennustaa, että konservatiivinen puolue koettaa pyrkiä valtaan suojelustulliohjelmalla. Katsoen taloudelliseen tilaan Englannissa, joka kuvastuu hyvin työttömyystilastossa, on se mahdollisuus otettava vakavasti huomioon, että tämä suunta voisi voittaa vaaleissa. Joku ulospääsy on nykyisestä ehdinkotilasta löydettävä ja kieltämättä on myönnettävä, että valtakunnallinen vapaakauppa tarjoaa paljon mahdollisuuksia. Ja sen vuoksi, kun tässä yhtyvät sekä taloudelliset että valtakunnalliset edut, on tähän kiinnitettävä sitä suurempaa huomiota.

Lyhyesti sanoen, on sekä valtiollinen että taloudellinen tilanne Suur-Britanniassa mitä jännittävin ja on kehityskulun seuraaminen joka suhteessa mitä kiintoisin.

Jos vaalit toisivat konservatiivit valtaan, on hyvin todennäköistä, että Englannin suhde Moskovaan alkaisi lipua katkeamista kohti hyvin nopeasti. Konservatiivinen puolue ei luullekseni ole koskaan ollut vihamielisempi Moskovaa ja bolsheviikkilaisuutta vastaan kuin nyt. Bolsheviikkien salainen toiminta Intiassa on voimakkaasti lisännyt englantilais-venäläistä vastakohtaa eikä se tässä suhteessa rajoitu yksinomaan konservatiiveihin, vaan ainakin jossakin määrin työväenpuolueeseen ja liberaaleihin. Katsottuna Suomen etujen kannalta on minun mielipiteeni aina ollut se, että niin kauan kuin bolsheviikit hallitsevat Venäjää, olisi meille eduksi, että Englannissa olisivat vallalla konservatiivit, mutta jos "valkeat ryssät" olisivat Venäjän valtiaita, olisi meidän kannaltamme parasta, että joko liberaalit tai työväenpuolue hallitseisivat Englantia.

Kuvatessa sisäpoliittista asemaa Suur-Britanniassa on vielä mainittava huomattavana seikkana, että MacDonald esitti muutama päivä sitten, että kaikki puolueet toimisivat yhdessä työttömyyskysymyksessä. Lloyd George on taipuvainen tähän, mutta Baldwin ei siihen suostu. Tästä voi ensistäkin nähdä, että MacDonald huomaa nyt, että hän tässä kysymyksessä on menettänyt pelin ja toisekseen, että Baldwin pitää vaalivoittoa mahdollisena.

Kuten aikamani ilmoitin, alkoi rouva Snowden jo vuoden loppupuolella työskennellä yhteistyön aikaansaamiseksi työttömyyskysymyksessä, kaukonäköisesti kyllä. Snowdenit, sekä herra että rouva, näyttävät suurta roolia politiikassa, ja nimenomaan työttömyyskysymyksessä ovat he soutaneet niin peräti taitavasti, että jos heidän puolueensa ajautuu kivelle, kuten näyttää, hiin tulee tämä katastrofi kutakuinkin kokonaan sivuuttamaan heidät. Niin minä ainakin luulisin. Verotuskysymyksessä purjehtii Snowden sitävastoin itsepäisessä ja pahassa vastatulessa ja vapaakaupan ehken kaikkein sitkeimpänä kannattajana olisi hänen tappionsa suuri, jos suojelustullimiehet pääsisivät valtaan.

MacDonaldin asema on melko vaarallinen ja hänen vastustajanaan taivaanrannalla on yhä enemmän näkyvissä Sir Oswald Mosley. Hänen puolustuspuheensa parlamentissa hänen erotessaan hallituksesta oli puhetaidollinen mestarinäyte ja voi sanoa, että hänen kaatumisensa oli kaatumista eteenpäin.

Intia.

Intiassa ovat vakavat levottomuudet yhä jatkuneet enkä luule, että olisi oikeutta olettaa, että ne tulisivat väheneämään. Joku aika sitten keskustelin Intian asioista Intian valtiosihteerin Wedgewood Bennin kanssa eikä hän vähäksynyt Intian tapahtumia, jos kohta ei ollut niistä hermostunutkaan tai ei

ainakaan sitä näyttänyt. Intiassa alkavasta sadekaudesta - monsoon - odotti hän ainakin hetkellistä rauhoittumista.

Kuten tunnettua on Simonin komitean kauan odotettu mietintö julaistu nyt kokonaisuudessaan.

Ensimmäinen osa, joka on selostus Intian oloista, käsittää vähän yli 400 sivua, mutta kaikkine liitteineen muodostaa se tuhansia sivuja. Toinen osa, joka käsittää komitean johtopäätökset, on yli 300 sivun suuruinen.

Simonin komitea esittää, että Intiassa järjestettäisiin n.s. maakunta-autonomia ja maakuntaeduskunnat valitseisivat edustajat koko Intiaa käsittävään parlamenttiin, joka jo nyt on olemassa. Samalla se kumminkin esittää, että varakuninkaalla olisi ratkaisovalta - ei ainoastaan veto-oikeus - ja että sotalaitos olisi kokonaan erillään Intian hallinnosta, siis yksinomaan riippuvainen Englannista.

Simonin ehdotus siis ei merkitse mitään dominionin asemaa Intialle ja vaikkakin on hyvin mahdollista, että tässä esitetty järjestely tosiasiallisesti sopisi Intialle erinomaisen hyvin, niin näyttää jo nyt siltä, että Intiassa ei olla ollenkaan tyytyväisiä tähän mietintöön. Oppositio näyttää päinvastoin hyvin voimakkaalta ja pettymys vielä suuremmalta kuin oli odotettu.

Englannin parlamentti ei tietenkään ole sidottu Simonin komitean mietintöön, mutta katsoen siihen, että mietintö on yksimielinen ja että valiokunnassa olivat kaikki puolueet edustettuina - Sir John Simon on liberaali, ent. sisäministeri ja Englannin kaikkein kuuluisimpia juristeja - on mietinnön asiallisuus sekä moraalinen vaikutus hyvin suuri - ja on sen esityksiä todennäköisesti vaikea sivuuttaa. Lukuunottamatta työväenpuolueen päälehteä (Daily Herald) on mietintö saanut Englannin sanomalehdistössä erittäin hyvän vastaanoton. "Daily Heraldinkin" arvostelu on mitä varovaisin ja lievin, mutta siinä viitataan

kumminkin siihen, että Simonin komitea ei puhu mitään dominionin asemasta, joka Intialle on luvattu.

Sanomalehdistössä on ollut laajoja selostuksia mietinnön toisestakin osasta, mutta kun minulla ei ole vielä ollut tilaisuutta perehtyä näihin laajoihin asiakirjoihin ja vetää siis itsenäisiä johtopäätöksiä, en toistaiseksi tahdo yksinomaan sanomalehtiselstusten perusteella lähteä lausumaan mitään lopullista mielipiteitä tästä erinomaisen mielenkiintoisesta asiasta. Sen vaan tahdon sanoa tunnelmana, että Intia tuskin tyytyy tehtyihin esityksiin ilman suuria muutoksia. Näin ollen on pakko vetää se johtopäätös, että Intiassa tulee levottomuus ja kiihtymys jatkumaan. Tämä onkin yleispoliittiselta ja tabuspoliittiselta kannalta katsoen - Intian levottomuudet vähentävät Englannin ostokykyä ja vaikuttavat siis välillisesti meihinkin - tärkeintä todeta meille ulkomaalaisille.

Tässäkin raportissa on minun pakko alleviivata, että sekä Suur-Britannian oma että sen valtakunnallinen, sisäpoliittinen asema on raskas. Tämä tietysti vaikuttaa epäedullisesti kansainväliseen asemaan ja kansainväliseen talouspoliittiseen asemaan, seikka, mikä meillekin suomalaisille on joka suhteessa enemmän kuin ikävä todeta.

Lontoossa, kesäkuun 27 p:nä 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Järveläinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C2.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen rep. no 23.

Lontoo.

16/9. 30.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^o

1952/283

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
36/166/ae. D. 1. 30.		
19/8.30		L
RYHMÄ		
5	C2.	
2, MORETON GARDENS,		
SOUTH KENSINGTON,		
S.W. 5.		

16 päivänä heinäkuuta 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raporttini
No. 23-1930, jonka otsakkeena on

Sisäpoliittinen asema Suur-Britanniassa ja
brittiläisessä valtakunnassa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän
kunnioitukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. K. J. Procopé

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

Sisäpoliittinen asema Suur-Britanniassa
ja brittiläisessä valtakunnassa.

L. NOAS AIRMAIL (77)		
36/66 no. 30		
29/8/30	E	L
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	eg	

Työttömyys.

Tämänkin raportin alan kiinnittämällä kaikkein ensiksi huomiota työttömyyskysymykseen, koska se valaisee paremmin kuin mikään muu ekonomista asemaa tässä maassa ja samalla välillisesti koko maailmassa.

Tänä päivänä julaistu työttömyystilasto osoittaa, että työttömiä oli Suur-Britanniassa heinäkuun 7 päivänä kaikkiaan 1.933.500 henkeä. Työttömien lukumäärä on siis taas kovasti kasvanut - viikon kuluessa 42.925 hengellä ja sitä edellisellä viikolla noin 75,000 hengellä - ja osoittaa se valitettavan selvällä tavalla, miten vaikeassa taloudellisessa murroskaudessa täällä eletään. Samalla osoittaa se, kuten jo viittasin, miten suuri taloudellinen depressioni vallitsee koko maailmassa, sillä käsittäähän Englannin kauppa koko ihmiskunnan ja kuvastuu Englannin taloustilastossa näin ollen melko hyvin yleismaailmallinen taloudellinen asema.

Selvyiden vuoksi mainitsen taas uudestaan, että 3 päivänä kesäkuuta 1929, siis Baldwinin hallituksen kaatuessa, oli työttömiä kaikkiaan 1.100.125. Työttömyys on MacDonaldin aikana kasvanut siis 833.375 hengellä heinäkuun 7 päivään mennessä.

Vaikkakin on selvää, että työttömyys on seurauksena maailman yleisestä talouspoliittisesta menosta suurimmalta osalta, lankeaa tästä kaikesta huolimatta raskas varjo MacDonaldin hallitukselle. Sen vallassaolo on tuonut epävarmuuden tunnetta maahan ja on siten ollut haittana terveelle kehitykselle. Verojen

korotus on lisännyt jo ennestään hyvin raskasta taakkaa sekä yksityisille kansalaisille että liike-elämälle ja on pannut tällä tavoin vaikean jarrun yritteliäisyydelle ja toimeliaisuudelle. Englannin kansa saa nyt maksaa kalliisti kaikesta tästä ja sen mukana kaikki ne maat, jotka myyvät tavaroita tänne, meidän maamme niiden mukana. Eikä valopilkkuja näy taivaanrannalla tällä hetkellä, katsoipa minne tahansa.

Suojelustullivirtaukset.

On hyvin käsitettävissä, että tällaisissa raskaissa oloissa ajatus suojelustullien aikaansaamisesta kotimaisen teollisuuden tukemiseksi on voittanut alaa. Eräiden johtavien finanssimiesten julistus, jossa asetuttiin suojelustullipolitiikan kannalle, on tehnyt syvän vaikutuksen maassa. Hyvin monet lausunnot julkisuudessa käyvät siihen suuntaan, että tämä julistus olisi suorastaan lopullisesti ratkaissut tämän kysymyksen. Samoja ajatuksia olen kuullut lausuttavan myöskin diplomaattisissa piireissä. Omien havaintojeni pohjalla, jolloin olen koettanut ottaa huomioon kaikki näkökohdat, taloudelliset ja yleisvaltakunnalliset tekijät, olen tullut samaan tulokseen. Suojelustullien introduointi Englantiin näyttäisi minusta vaan ajankysymykseltä. MacDonaldin hallituskautena se ei tapahtune, vaikkakin merkkejä on olemassa, että työväenkin keskuudessa alkaa olla suojelustullipolitiikan kannattajia, mutta todennäköisesti alkavat työvänehallituksen päivät olla luetut. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että uusia vaaleja voisi odottaa sanokaamme noin puolen vuoden sisällä. Monet pitävät niitä mahdollisina jo syksyn kuluessa.

Jos suojelustullipolitiikkaan mennään, niin pelkään pahoin, että tullimuuri tulee olemaan korkea. Sama käsitys oli m.m. tunnetulla ruotsalaisella teollisuusmiehellä, herra Wallenbergillä,

joka näinä päivinä kävi luonani kuulemassa mielipidettäni suojelustullikysymyksestä. Herra Wallenberg pelkäsi kovasti, että tämä tulee koskemaan pahasti Ruotsin etuihin. Samaa pelkäsi hän myöskin Suomen paperiteollisuuteen nähden ja heitti esille ajatuksen suomalais-ruotsalaisesta yhteistoiminnasta etujemme suojelemiseksi. - Ei kenties voine olla vailla merkitystä mainita, että hra Wallenberg oli suorastaan hälyytetty suojelustullien mahdollisen introdusoimisen vuoksi.

Baldwin, kuten tunnettu, on sillä kannalla, että suojelustullien asettaminen elintarpeille olisi jätettävä kansanäänestyksellä ratkaistavaksi ja on hän tämän vuoksi joutunut mitä katkerimpaan, jatkuvaan sotaan lordien Rothermeren ja Beaverbrookin kanssa. Epäilemättä ei ajatus elintarpeille asetettavista suojelustulleista miellytä kovinkaan suurta osaa Englannin kansasta, mutta kun tässä on kysymys Englannin, sen dominioneitten ja siirtomaitten etujen yhteen sovittamisesta, niin ei näitäkään tulleja voi pitää mahdottomina. Näin ollen on meidänkin otettava huomioon tämä peräti vakava mahdollisuus.

Intia.

Tilanne Intiassa on valitettavasti kehittynyt yhä pahempaan suuntaan. Mitään odottamatonta ei tässä kylläkään ole edes näin syrjästäkatsojalle, mutta ikävä vaan on todeta, että näin on käynyt. Varsinkin hindut pitävät tiukasti kiinni siitä, että Intian on kiireimmiten saatava dominionin asema. Vähempään he eivät tyydy. Englannin nykyinen hallitus on taas varakuninkaan kautta antanut julistuksen Intialle, jossa yhä uudestaan alleviivataan, että hallitus pysyy lupauksessaan suoda Intialle dominionin oikeudet. Tosin ei julistuksessa sanota, milloin tämä toteutettaisiin, mutta eihän voi ymmärtää muuta kuin, että tämä tapahtuisi suurimmalla mahdollisella kiireellä.

Englannin hallitus on selvästi ilmituonut sekä varakuningaan julistuksen kautta että muuten, ettei se katso Simonin Komitean lausunnon sitovan käsiään, vaan että se on valmis ryhtymään intialaisten kanssa neuvotteluihin täysin vapaalta pohjalta, ilman mitään ennakkokäsityksiä.

Mahdollistahan on, että Englannin hallitus on tässä osunut oikeaan, mutta yhtä mahdollista on, että se on rientänyt luonnollisen kehityksen edelle. Joka tapauksessa on se saanut käsiinsä kysymyksen, jonka veroista vaikeudessa ei Englannilla usein ole ollut, eikä olisi ollenkaan ihmeellistä, jos Intian kysymys kaataisi nykyisen hallituksen.

Konservatiivit eivät tietenkään ole hyvillään Intian varakuningaan ottaman kannan johdosta, eivätkä suinkaan salaa käsityksiään ja tunteitaan, mutta toisaalta ovat he pahassa asemassa sen kautta, että varakuningas on heidän omia miehiään ja tuli Baldwinin nimittämänä virkaansa.

Ylläolevalla olen tahtonut esittää muutamia pääpiirteitä Suur-Britannian ja koko valtakunnan sisäpoliittisista, nykytärkeistä kysymyksistä. Tässä en tietenkään ole voinut esittää mitään uutta. Kaiken tämänhän olen tuonut joka katsauksessani esille uudestaan ja uudestaan ja luulen, että näitä samoja näkökohtia saan jatkuvasti toistaa kuukausi kuukaudelta. Valitettavasti täytyy havainnontekijän todeta, että tilanne on raskas ja että ulospääsy siitä näyttää kaikkea muuta kuin helpolta. Ihmeteltävää ei ole, että englantilaisen yleisön mielenkiinto tällaisina aikoina on ylivoimaisesti kohdistunut heidän omiin vaikeuksiinsa ja että heiltä riittää hyvin vähän intressiä tapahtumiin oman maailmansa ulkopuolella.

Lontoossa 16 päivänä heinäkuuta 1930.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Lawrence

58

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 07.

ASIA:

Ministeri Saastamoisen rap. 24.

Lontoo

24/2-80.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 1998/292

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
n:o 87/166 ae. B. 19 30		
29/7.30	?	LVL
FINLAND	OSAKO	ASIA
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON,		
5	02	S.W. 5.

24 päivänä heinäkuuta 1930.

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetan raporttini No. 24,
jonka otsakkeena on

Lepuan liike ja Englanti.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

P. H. Saustamoinen

K. Herra Ulkoasiainministeri,

Hj. J. Procopé,

H e l s i n k i .

38/166			10 30
29/7-30	?	LIIK	
		ASIA	
	5	E3	

Lapuan liike ja Englanti.

Suomalaisista lehdistä olen huomannut, miten suurta huomiota Lapuan liike on herättänyt ennen kaikkia Skandinaviassa, mutta myöskin Suomen lahden eteläpuoleisissa maissa ja nähtävästi jossakin määrin esimerkiksi Saksassa. Suur-Britanniassa sitä vastoin ei Suomen tapauksiin ole kiinnitetty suurin piirtein katsoen juuri minkäänlaista huomiota. Tällä oleva ei tätä lainkaan ihmettele, sillä englantilaisella yleisöllä on enemmän kuin täysi työ koettaessaan seurata omia ja valtakuntansa sisäisiä asioita.

Suomen asioita on tarkimmin nytkin seurannut "TIMES". Suomessa olevalta kirjeenvaihtajaltaan on se saanut sähkösanomia melko usein - toisinaan oikeita, toisinaan väritettyjä. Kuten tunnettua julkaisi "Times" heinäkuun 8 päivänä pääartikkelin, jossa se sympatisella tavalla käsitteli tapahtumia maassamme. Tällä "Timesin" artikkelilla oli mitä suurin merkitys, mutta näyttää siltä, että se olisi Suomessa mennyt jotakuinkin huomaamatta - ihmeellistä kyllä. Hambros Bankista kuulin, että ennen tämän artikkelin ilmestymistä olisi joku suomalaisten arvopaperien omistaja käynyt pankissa tiedustelemassa, olisiko viisasta pitää suomalaisia arvopapereita hallussaan. Pankissa oltiin annettu rauhoittavia tietoja ja oltiin tarjouduttu ostamaan arvopaperit. Omistaja ei kumminkaan ollut halukas niitä myymään. "Timesin" kirjoituksen jälkeen ei kuulema Cityssä ole Suomen suhteen havaittu mitään levottomuutta.

Tunnetussa liberalisessa viikkolehdessä "The Economist" oli heinäkuun 12 päivänä hyvin epämiellyttävä väliartikkeli Suomesta. Tämän johdosta käännyin vanhan Suomi-ystävän, Mr. H.M.

Bellin, puoleen, joka saman lehden 19 päivän numerossa julkaisi selostuksen tilanteesta Suomessa ja tapauksista maassamme. Luulen, että tällä englantilaisen miehen kirjoittamalla kirjeellä oli hyvä vaikutus.

"Manchester Guardian", joka vapaussodasta saakka on suhtautunut maahamme omituisella tavalla, kirjoitti Suomen tapahtumien johdosta lyhyen artikkelin, joka oli laadittu Berlinistä saatujen, sensationellisten uutisten pohjalla ja joka oli ikävä. Suomessa näyttään tämä artikkeli otetun hyvin juhlallisesti. "Manchester Guardian" on tietysti huomattava julkaisu, mutta muistettava on sittenkin, että sen levikki on aivan harvinaisen pieni, noin 60,000. Näin ollen ei sen kirjoituksille ole pantava enemmän arvoa kuin mitä ne ansaitsevat.

Suurin osa Englannin sanomalehdistöstä ei ole edes julaissut sähkösanomia Suomesta.

Paitsi Suomen asioita seuraavat liikemiespiirit eivät muut ole henkilökohtaisissa keskusteluissa ollenkaan koskettelleet Lapuan liikettä. Jotakuinkin ainoa poikkeus tästä on Ruotsin lähettiläs Palmstierna, joka eräillä päivällisillä otti asian puheeksi.

Foreign Officen herroja olen pitänyt tapausten tasalla. Sieltä en ole huomannut vielä tähän saakka mitään levottomuutta. Nähtävästi on Englannin uusi lähettiläs Suomessa, Mr. Sperling, pitänyt Foreign Officea hyvin ja korrektisti informoituna.

Maisteri Kedon ilmoitusten mukaan olisi Saksan valtiopäivien puhemies Loebe ottanut Lapuan tapahtumat esille parlamenttien välisen kongressin kokoukseen osaaottaneitten sosialistien kesken. Hänen aloitteestaan oli pääministeri Svinhufvudille lähetetty sähkösanoma syntynyt. Ruotsalaiset sosialistit olivat kuulema ehdoittaneet vielä jyrkempää sanamuotoa.

Formestari Hakkilan kyyditsemisjuttu on ennen kaikkea ollut valitettava tapaus. Sellaisia ei saisi millään ehdolla uudistua yhtä vähän kuin minkäänlaista muutakaan väkivaltaa ja harkitsemattomuutta.

Jos Lapuan liike pysyy tiukasti rauhallisena ja yksinomaan kommunismia vastustavana, isänmaallisena virtauksena, niin pitää se maailman porvarilliset ainekset sympatisina ja vahvistaa se maamme kansainvälistä asemaa ainakin konservatiivisissa ja finanssiipiireissä, mutta väkivaltaisuuksista sen täytyy ehdottomasti pysyä irti. Ekonomisen tilanne varsinkin on mitä huonoin koko maailmassa ja näin ollen on vältettävä ehdottomasti kaikkea, mikä voisi horjuttaa luottoamme.

Lontoossa, 24 päivänä heinäkuuta 1930.

L ä h e t t i l ä s : *A. H. Saastamoinen*

2902

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C2.

ASIA: _____

U.a. Asianhoit. Wälitankseu rap. no 25.

Lontoo.

28/8-30.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 2278/335

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Elokuun 27 pna, 1930		
39/166 hci: 1030		
4/9.30	1	1030
5	CZ.	

Herra Ministeri,

Ohellisena kunnioittaen lähetän raportin no.25-1930,
jonka otsakkeena on

Lapuan liike ja Englannin lehdistö.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

V.a.asiainhoitaja:

Eino Warkkari

Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N^oLapuan liike ja Englannin lehdistö.

2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		
39/166	la	1080
4/9.30	3	111
5	EQ	ACIA

Kuten lähetystö aikanaan jo on tiedoittanut, julkaisi takäläinen "The New Statesman" niminen viikkolehti t.k. 2 päivän numerossaan laajahkon kirjoituksen Lapuan liikkeestä, antaen sille sangen räikeän ja epäystävällisen sekä useissa kohdin totuudesta poikkeavan sävyn. Lähetystö on myöskin jo tehnyt selkoa (vrt. sähkös. no. 142, 12.8.30 ja kirj. no. 2073, 16.8.30) niistä toimenpiteistä, joihin se asian johdosta ryhtyi. Majuri Polson Newmanin oikaiseva kirje on jo tehnyt vaikutuksen, ja siihen nähden, että lehden toimittaja keskustelussaan majurin kanssa heti avomielisesti myönsi etukäteen ymmärtäneensä kirjoituksen olleen "controversial" sekä odottaneensa sen johdosta vastalauseita, antaa mielestäni aihetta toivoa, että saamme Ministeriöstä luvatus artikkelin siinä julaistuksi. Olisi suotavaa, että sanottu artikkeli olisi ankarasti asiallinen, ilman minkäänlaista suorastaan polemisovaa sävyä.

"Suomen Sosiaalidemokraatissa", joka julkaisi kirjoituksen pääpiirteissään, näin mainittuna, että "The New Statesman" olisi saanut artikkelin kirjeenvaihtajaltaan Suomessa. En luule kuitenkaan asian olevan näin, vaikkakaan en itsessään pidä mahdolltomana sitä, että se ehkä olisi inspiroitu kotoa käsin. Lehden mainitsee saaneensa ^{een} "from a correspondent" (eikä "from a

Finnish correspondent"); tähän voi olla tarkoituksellista harhaan johtamista, mutta sopii huomauttaa, että seuraavassa numerossa oli kirjoitus ^{Saksan} Italian fascismista "from an German correspondent". Painavampi seikka on kuitenkin itse kirjoituksen kokoonpano ja sävy sekä eräät naurettavat kömpelyydet asiatiiedoissa, jotka mielestäni viittaavat siihen, että kirjoitus on täällä laadittu, koskapa tietävä suomalainen kirjoittaja tuskin olisi - kirjoituksen haitaksi! - niihin langennut ja lisäksi olisi varmaankin käyttänyt terävämpiä ja asiallisempia argumentteja kuin esim. voimarkkinoitamme! Samaan käsitykseen tuli myöskin Polson Newman käydessään toimittajan puheilla, ja samaa vakuutti minulle myös pari päivää sitten eräs tšekäläinen ystäväni, joka tuntee lehden toimittajan ja joka omasta puolestaan uskoi, ettei kirjoittaja ollut hyvinkään kaukana lehden omasta toimituksesta. On näet muistettava, että "The New Statesman", jonka tunnettu sosialisti Sydney Webb (nykyinen Lordi Passfield) v. 1913 perusti, edustaa lähinnä n.s. fabiolaista sosialismia, joten sen kielteinen suhtautuminen Lapuan liikkeeseen on helppo ymmärrettävissä. Lisäksi tulee vielä eräs seikka, jonka valossa saattanee ymmärtää lehden epäystävällisen suhtautumisen maahamme ja joka ei liene vaila mielenkiintoa, minkä vuoksi sen tässä mainitsen. Lehden toimittajana on alusta saakka ollut eräs Mr. Clifford Dyce Sharp, joka Maailman sodan aikana toimi Englannin urkkijalaitoksen palveluksessa Tukholmassa. Kertojani mukaan hän on fanaattinen saksalaisvihollinen ja sellaisena hän ei vielääkään ole jaksanut sulattaa eikä antaa anteeksi Suomen saksalaisystävällistä orientoitumista noina vuosina - seikka, mikä hyvinkin on voinut osaltaan vaikuttaa nyt puheenaolevan kirjoituksen sävyyn.

Lapuan liikkeestä on äskettäin julkaistu eräs toinenkin kirjoitus, joka, päinvastoin kuin yllä kosketeltu, on laadittu

mitä ystävällisimpään ja ymmärtäväisimpään sävyyn ja joka jo siitäkin syystä sekä lisäksi eräiden siihen liittyvien seikkain vuoksi kannattaa tulla tässä mainituksi. Se on nimeltään "The downfall of Communism in Finland; a notable achievement" ja on painettuna "The Whitehall Gazette" 'n äskettäin ilmestyneeseen heinäkuun numeroon, joka seuraa mukana liitteenä.

Jo kerran aikaisemmin on lähetystöllä ollut aihetta kiinnittää huomiota tähän julkaisuun, joka ilmestyy kerran kuukaudessa (kuun lopulla) ja tulee ilmaiseksi lähetystölle. Viime vuoden lokakuun numerossaan se julkaisi näet erinomaisen onnistuneen ja myötämielisen kirjoituksen Suomesta (vrt. lähetystön kirj. no. 2584-256 15.11.29, UM:n sähkö no. 96 10.12.29 ja läh. sähkö no. 127 12.12.29). Lähetystö teki tällöin tiedusteluja saadakseen selville kuka oikeastaan oli sanotun lehden takana, mutta kukaan ei näyttänyt tietävän - tai tahtovan tietää - siitä juuri mitään. Kuultiin vain että, lehteä levitettiin ilmaiseksi aristokraattisiin ja diplomaattipiireihin, eksklusiiveihin klubeihin j.n.e., mutta koko julkaisu, jota saadun käsityksen mukaan pidettiin itsessään merkityksettömänä, näytti olevan jonkinlaiseen salaperäisyyteen verhottuna.

Lapuan liikettä koskevan artikkelin ilmestyttyä lähitin kohteliaan kirjeen lehden toimittajalle (artikkelin oli kirjoittanut eräs hänen vakinaisista avustajistaan), esittäen hänelle kiitokseni lehden sympaatisesta ja ymmärtäväisestä suhtautumisesta viimeaikaisiin tapahtumiin Suomessa. Samoihin aikoihin mainitsi tohtori Tancred Borenius, että hän vanhastaan tuntee hyvin lehden omistajan ja toimittajan, joka on nimeltään J.D. Maundy-Gregory sekä kertoi minulle hänestä ja hänen toiminnastaan erinäisiä mielenkiintoisia yksityiskohtia. Pari päivää sitten sain lisäksi tilaisuuden tutustua häneen henkilö-

4.

kohtaisesti hänen järjestämällään lounaalla. Tällöin minulla oli hänen kanssaan Lapuan liikkeestä laaja keskustelu, minkä kuluessa saatoin m.m. oikaista joukon harmillisia asiavirheitä, jotka valitettavasti heikentävät ylempänä mainitun kirjoituksen arvoa. Mr. Maundy-Gregory osoittautui olevan sangen mielenkiintoinen tuttavuus: herttainen, keski-ikäinen, vilkaspuheinen mies, jonka pääharrastuksena on antibolshevistinen toiminta, minkä seikan hän minulle avomielisesti myönsi. Hän näyttää olevan poliittisesti hyvin kouliutunut ja lukenut herä (omaa tämän meän suurimman poliittisen yksityiskirjaston) ja tuntevan läheltä kansainvälisen politiikan pyörteitä. Olenkin usein kiinnittänyt huomiota siihen, että "Whitehall Gazette" 'n ulkopoliittiset artikkelit vaikuttavat erittäin hyvin informoiduilta, sisältäen tuon tuostakin mielenkiintoisia kulissien takaisia tietoja. Varsinkin Sovietin asioita lehti seuraa erittäin tarkoin, julkaisten niistä tuon tuostakin mielenkiintoisia kirjoituksia ja paljastuksia, jotka näyttävät viittaavan erittäin päteviin lähteisiin. Tietojeni mukaan onkin enemmän kuin todennäköistä, että Mr. Maundy-Gregory'lla on intiimit suhteet Scotland Yard'iin, ja rohkenisin lyödä vetoa, että eräs pöytävierasta, sanotulla lounaalla, muuan eversti, joka kuuluu olevan Mr. M.-G:n läheisimpiä avustajia lehdessä, on Secret Service'n miehiä. Tämän lisäksi näyttää ilmeiseltä, että hänellä on myöskin hyviä suhteita Foreign Office'en, m.m. hän on läheinen ystävä diplomaattikunnan marsalkan, kenraali Sir John Hanbury-Williams'in kanssa. Mainittakoon myöskin, että hän ilmeisesti ylläpitää merkittäviä suhteita myöskin venäläisiin emigranttipiireihin tuolla ja mannermaalla. Ollen upporikas mies Mr. Maundy-Gregoryn kummit tulla omalla kustannuksellaan julkaista ja levittää lehteään, josta menee poliittisiin piireihin

ja johtavalle lehdistölle myös kontinentilla. Hän myönsi, ettei sen painos ole suuri eikä sen lukijapiiri ole välittömästi kovin laaja, mutta on sitä vaikutusvaltaisempi. Tarjoamalla pätevää ja hyvin informoitua aineistoa sanomalehdistölle eri maissa Mr. M.-G. katsoo myöskin voivansa välillisesti vaikuttaa julkaisullaan laajemmaltakin.

Lapuan liikkeestä hän puhui mitä suurimmalla ihailulla, pitäen sitä mahtavana herätysshuutona koko Euroopalle ja Suomen oloja hän näytti melko lailla tuntevan, suhtautuen maahamme yleensäkin hartaalla myötätunnolla. Peittelemättä hän sanoi olevansa käytettävissämme, jos hän voi tehdä jotakin maamme hyväksi, ja mitä erityisesti Lapuan liikkeeseen tulee katsoi hän tärkeäksi, että siitä saataisiin leviämään täällä laajemmalta oikea käsitys, luvaten tehdä tässä suhteessa voitavansa.

Vaikkakin suhtaudun toistaiseksi hieman epäilevästi siihen, että Mr. M.-G:lla oli huomattavampaa vaikutusvaltaa, (hän tekee jonkun verran eksentrisen vaikutuksen ja lienee melko turhamainen), luulen kuitenkin, että hän voi olla meille hyödyksi kirjoitusten välittäjänä sanoma- ja aikakauslehtiin, joihin täällä, kuten tunnettua, on hyvin vaikeata saada "propaganda"-artikkeleita. Tässä tarkoituksessa aionkin käyttää hyväkseni hänen ystävällistä kehoitustaan käydä lähi päivinä hänen luonaan vielä tarkemmin juttelemassa Lapuan liikkeestä ja sen tunnetuksi tekemisestä täällä. Lisään vielä, että hän lupasi painattaa lehteensä tuonnempana vielä uuden kirjoituksen lapualaisuudesta, jos niin haluan.

Siihen nähden, että Mr. Maundy-Gregory haluaa poliittisessa toiminnassaan pysyä mahdollisimman "piilossa", rohkenen pyytää, että hänen nimensä sekä hänen suhteistaan antamani tiedot pidettäisiin täysin luottamuksellisina.

Mitä sitten Englannin lehdistöön muuten tulee, ei siinä viime viikkoina ole esiintynyt mitään merkittävämpää Lapuan liikkeestä lukuunottamatta yksityisiä sähkösanomia silloin tällöin. "Times"'n kirjeenvaihtaja lähettelee melko säännöllisesti lyhyehköjä sähkötiedotuksia. Ne ovat useimmiten kylläkin asia-tiedoiltaan ehkä oikeita, mutta on niiden kohteeksi säännöllisesti valittu vain jollain tavoin kielteisiä ja epäedullisia puolia, jotka asettavat tapahtumat jollain tavoin kieroon va-loon. Tämä seikka, jonka tässä mainitsen Lapuan liikkeen yhtey-dessä, pitää yleensäkin paikkansa sanotun kirjeenvaihtajan tie-doituksesta kuten lähetystön on täytynyt lukuisia kertoja vuo-sien kuluessa huomauttaa. Ei voi välttää sitä vaikutelmaa, että tämä kirjeenvaihtaja tarkoituksellisesti valikoi uutisaineston-sa siten, että se mahdollisimman paljon vaikkakin ehkä asialli-esti oikeina tuo esiin negatiivisia ilmiöitä maastamme ja ta-pahtumista siellä, siksi harvoin näet saa lukea hänen sähkösa-nomainsa joukossa sellaista mikä loisi edullista valaistusta oloihimme; on ikäänkuin hän koettaisi kaikin tavoin karttaa jokaista sellaista tietoa. Kun Rautatiehallitus sijoittaa jonkun pienehkön hiilitilauksen Puolaan, sähköttää kirjeenvaihtaja sii-tä heti epäsuopeutta provosoivassa muodossa tänne, osoittaakseen kuinka Suomessa taas syrjäytetään Englannin markkinoita. Kun sotalaitos tekee jonkun tilauksen Ruotsista, uudistuu sama tar-koituksellisesti ilkeämielinen ruikutus. Erikoisella nautinnol-la kirjeenvaihtaja varsinkin selostaa aikajottaista rikostilas-toamme, vetäen välistä esiin jonkinjoutavia pikku detaljejakin. Ja mainitakseni vielä yhden kuvaavan esimerkin: kun arkkipiispa Johanson kuoli, oli tärkein seikka, mitä kirjeenvaihtaja lyhy-essä sähkösanomassaan alleviivasi, se, että arkkipiispavainaja oli "aina ollut tsaari Nikolain lojaalinen kannattaja" kuten sa-nat kuuluivat.

Jos kyseenä oleva kirjeenvaihtaja on, kuten täällä väitetään, suomalainen, voi vain mitä ankarimmin paheksua sitä tapaa jolla hän hoitaa tiedotusta omasta maastaan.

"Manchester Guardian"issa on ollut viime viikkoina muutamia yksityisiä sähkösanomia Lapuan liikkeestä, koskien etupäässä yksityisiä "kyyditsemis"tapauksia. Kuvaavaa kylläkin on että ne on saatu lehden Berlinin kirjeenvaihtajalta ja näyttävät perustuvan lähinnä sikäläisten sosialistilehtien tietoihin sekä ovat vastaavasti väritettyjä. Kuvaavana esimerkkinä tästä mainitsen, että lehdessä oli kuluvan kuun 20 p:nä lyhyt Berlinin sähkösanoma, jossa päällekirjoituksella "Finnish Lappo outrages" kerrottiin parista "kyydityksestä" sekä lisättiin sitten, että pahin, mitä Suomen kommunisteista voidaan sanoa, on että "he ovat saattaneet olla tahdittomia ja loukata hurskaiden suomalaisten uskonnollisia tunteita". Kun on toivotonta ryhtyä polemisimaan lehdessä jokaisen pienen sähkösanoman johdosta vääriä käsityksiä vastaan, olen päättänyt koettaa erään liberaaliseen puolueeseen kuuluvan ystäväni välityksellä saada lahteen lyhyen selostavan ja oikaisevan kirjoituksen tai ainakin toimittajalle osoitetun kirjeen. Tässä yhteydessä sopii mainita, että lehti eilen painatti erään Moskovan-kirjeenvaihtajansa sähkösanoman, jossa "Izvestian" mukaan kerrottiin kreivi Buxhövdénille erehdyksessä lähetetystä rahanpyyntökertokirjeestä ja moskovalaisten siitä tekemistä johtopäätöksistä. On valitettavaa, että tuollaisia itsessään mitättömiä erehdyksiä saa sattua, koska ne vastustajien taitavasti hyväkseen käyttäminä voivat aikaansaada kaikkea muuta kuin mairittelevaa mainintaa suurmaailman lehdistössä.

Kommunistinen päivälehti "Daily Worker" on julaissut sangen runsaasti räikeäsanaisia ja tahallaan vääristettyjä uutisia Lapuan liikkeestä. Ne ovat aivan ilmeisesti jonkun Helsingissä olevan Sovietin pressiagentin lähettämisiä koskapa ne selvästi ovat

venäjänkielisen henkilön laatimia. Tämän johtopäätöksen olen tehnyt siitä pienestä tosiasiasta, että henkilö- ja paikannimet säännöllisesti esiintyvät venäläisen oikeinkirjoituksen mukaan tavattuina; esim. Myllymäki muodossa Myullyumyaki j.n.e. On tietenkin selvää, ettei tähän lehteen kannata kiinnittää mitään huomiota; sen levikki on mitättömän pieni eivätkä tavalliset lehtiagentuurit ota edes vastaan sen tilauksia. Merkityksetön on samoin eräs kommunistiselta vivahtava kuukausilehti "The World of Labour", jonka viime numerossa oli parin sivun pituinen kirjoitus Lapuan liikkeestä. Se pysyi sangen asiallisissa rajoissa ja oli sävyiltäänkin verraten maltillisesti kirjoitettu. Siinä mainittiin erikoisesti, että Lapuan marssin aikana oli Valtioneuvoston torilla saapuvilla myöskin Englannin uusi lähettiläs, seikka, josta "Daily Worker" (ja hieman myöskin "Daily Herald") piti pahaa melua. Mitä viime mainittuun Labour puolueen pää-äänenkannattajaan tulee, on merkille pantavaa, ettei se tähän mennessä ole artikkelin muodossa sanallakaan koskettanut tapahtumia Suomessa. Aikaisemmin lehdessä oli eräitä hyvinkin räikeäsävyisiä sähkösanomia, mutta viime aikoina ei siinä ole näkynyt juuri mitään uutisia Suomesta. Tämä lehden pidättyväinen suhtautuminen on sangen huomattavaa, semminkin kun tietää, että parisen kuukautta sitten Labour-taholla lienee - kai meikäläisten aatevaljien yllytyksestä - suunniteltu protestikokouksia ja vastalauseilmaisuja. Saaneeko tässä nähdä hallituksen vaikutusta.

Lontoossa, elokuun 27 p:nä 1930.

Eino N. Laugas
v.a. asiohjoittaja.

THE DOWNFALL OF COMMUNISM IN FINLAND:
A NOTABLE ACHIEVEMENT.

115.8

THE
WHITEHALL
GAZETTE
 AND ST. JAMES'S REVIEW.
 JULY, 1930.
 [The Monthly Edition, issued the end of the Current Month.]

NATIONAL SAVINGS CERTIFICATES.

There is no safer security than the Savings Certificate. It has the guarantee of the British Government. After short notice, Certificates may be cashed at any time, the owner receiving whatever interest is due to date. No Income Tax is payable on Certificates, and the interest earned need not be included in any Income Tax Return.

IN TEN YEARS.

		£	s.	d.		£	s.	d.
50	Certificates, costing	40	0	0	will grow into	60	0	0
100	" "	80	0	0	"	120	0	0
500	" "	400	0	0	"	600	0	0

No individual may legally hold more than 500 Certificates whether they are:

- 15/6 Certificates (1st Issue) on sale prior to 1st April, 1922;
 - 16/- Certificates (2nd Issue) on sale from 1st April, 1922, to 30th September, 1923;
 - 16/- Certificates (3rd Issue) on sale from 1st October, 1923;
- or any combination of these.

EACH MEMBER OF A FAMILY MAY POSSESS CERTIFICATES UP TO A MAXIMUM OF £500.

SAVINGS CERTIFICATES are obtainable through a Savings Association or from a Bank, or Money Order Post Office

The National Savings Committee,
 Sanctuary Buildings - 18, Great
 Smith Street, Westminster, S.W.1

THE WHITEHALL GAZETTE.

[II.]

G.

R.

KING GEORGE'S FUND FOR SAILORS.

IN AID OF MARINE BENEVOLENT INSTITUTIONS.

(Incorporated by Royal Charter.)

Patron:

HIS MAJESTY THE KING.

President:

H.R.H. THE DUKE OF YORK, K.G.

Since the inauguration of the Fund the Council has distributed £362,000 to care for the Sick, Wounded and Distressed Sailors, their Widows, Dependents and Orphans.

CONTRIBUTIONS WILL BE RECEIVED BY

The Chairman:

H.R.H. THE DUKE OF CONNAUGHT, K.G., K.T., K.P.,

Or The Hon. Secretaries, Trinity House, Tower Hill, E.C. 3.

Cheques should be made payable to "King George's Fund for Sailors."

Secretary: J. BUNNY, Esq.,
Clarks Place, Bishopsgate,
E.C. 2.

TWO SHILLINGS
AND SIXPENCE
EACH MONTH.
For One Year 35/-,
including postage.

THE
WHITEHALL
GAZETTE

ALL COMMUNICATIONS
TO BE ADDRESSED:-

38, Parliament St.,
Whitehall, London
Tel.: - Vic. 8499.

AND ST. JAMES'S REVIEW.

[1.]

38, Parliament Street,
Whitehall, London.

JULY, 1930.

[2.]

THE COURT OF ST. JAMES.

[3.]

THE LORDS AND COMMONS.

[4, 5, 6 & 7.]

THE TREASURY AND HOME
AFFAIRS.

[The Freedom of the Press: Dangers of
Censorship (By Sophist).]

[The Royal Thames Yacht Club:
Commodore The Lord Queenborough,
G.B.E.]

[Lord Queenborough (Coloured Cartoon
by Sphinx).]

[8, 9, 10 & 11.]

THE EMBASSIES AND FOREIGN
AFFAIRS. (By the Foreign Commissioner.)

[The Downfall of Communism in Finland:
A Notable Achievement.]

[The League for the Protection of Western
European Culture: A Brief Survey.]

[12.]

THE POLITICAL CARTOON. (By Tabard.)
["Menace."]

[13 & 14.]

THE INVESTIGATOR. (By Gellius.)

[Franco-Italian Relations:
The Power of Fascism.]

[15.]

UNPOPULAR CELEBRITIES.

[An Expert Hospital Deceiver:
Joseph Howarth].

[16, 17 & 18.]

BRITISH ENTERPRISE.

[Wages and Production:
Overseas Comparisons with Great Britain.]

[19 & 20.]

WHITEHALL ECHOES.

[The Church and the State: An Historical
Survey (9.)]

[21.]

THE SERVICES.

[Broadcasting Stations of Great Britain,
Northern Ireland and the British Empire.
(Power, Wavelengths and Mileage.)]

[22.]

THE WHITEHALL ALMANACK.

[July and August Records.]

[23.]

DEPARTMENTAL TELEPHONES.

THE COURT OF ST. JAMES.

THEIR MAJESTIES THE KING AND QUEEN, with the Court, will leave Cowes for Sandringham, on Monday, August 11, breaking their journey at Buckingham Palace.

Their Majesties the King and Queen, with the Court, after a short stay at Sandringham, will proceed to Balmoral Castle, Scotland, at the end of August. This will be His Majesty's first visit to Scotland since his illness.

Her Royal Highness Princess Mary, Countess of Harewood, has graciously consented to Distribute the Awards at the Annual Show of the Harrogate Agricultural Society, at Harrogate, on Friday, August 8, and Saturday, August 9, respectively.

Her Royal Highness the Duchess of York will Celebrate the Thirtieth Anniversary of her Birthday, at Glamis Castle, on Monday, August 4, b. 1900.

His Majesty the King has been pleased to Appoint the Venerable Alfred Edward John Rawlinson, Archdeacon of Auckland and Canon of Durham, to be one of the Chaplains to His Majesty, in the room of the late Canon H. P. Cronshaw.

His Majesty the King has been pleased to Approve the Appointment of Mr. Robert Kerr Hannay, M.A., LL.D., F.R.S.E., Professor of Ancient History and Palæography in Edinburgh University, to be His Majesty's Historiographer in Scotland, in the room of Principal Robert Sangster Rait, resigned.

His Majesty the King has signified his Approval of the following Promotions and Appointments on the Staff of Officers of the King's Bodyguard for Scotland—Royal Company of Archers:—

To be Captain: Lieutenant Brigadier-General Sir Robert Gilmour, Bt., C.B., C.V.O., D.S.O., *vice* Captain the Duke of Buccleuch and Queensberry, K.T., promoted.

To be Lieutenants: Ensign the Duke of Roxburghe, K.T., M.V.O., and Ensign Lord Lamington, G.C.M.G., G.C.I.E., *vice* Lieutenant Brigadier-General Sir Robert Gilmour, Bt., C.B., C.V.O., D.S.O., promoted, and the late Lieutenant Lord Newlands.

To be Ensigns: Brigadier-Colonel the Earl of Lauderdale, O.B.E., and Brigadier-Colonel Lord Henry Scott, *vice* Ensign the Duke of Roxburghe, K.T., M.V.O., and Ensign Lord Lamington, G.C.M.G., G.C.I.E., promoted.

To be Brigadiers: Brigadier - General Edward W. D. Baird, C.B.E., and the Earl of Haddington, M.C., *vice* Brigadier-Colonel the Earl of Lauderdale, O.B.E., and Brigadier-Colonel Lord Henry Scott, promoted.

Her Majesty Queen Elizabeth of Greece will join His Majesty King George of Greece in London, on Tuesday, August 5.

His Majesty King George of Greece will honour the Earl of Lonsdale with a visit to Lowther Castle on Monday, August 11, rejoining Her Majesty the Queen of Greece in London on Sunday, August 17.

His Royal Highness the Prince of Wales has been graciously pleased to Accept the Invitation of the Lords Commissioners of His Majesty's Treasury to be a Trustee of the National Gallery in succession to Sir Herbert Cook, Bt., whose term of Office has expired.

His Royal Highness the Prince of Wales has sent his Annual Subscription to the Alexandra Orphanage in London, of which His Royal Highness is the President.

THE LORDS AND COMMONS.

"Contrasted sayings carry their own commentaries, and, by reason of oddity of association and contradiction, rarely lack for humour. Each however, will view such variances as his own humour moves him, always remembering, 'tis hoped, that but for differences of opinion progress would cease and society be savourless."—DR. PARR.

"This country, in my opinion, spends far too much on education."—SIR JOHNSTON FORBES-ROBERTSON.

"The danger of our society to-day is that our people are half-educated."—DR. CYRIL NORWOOD (*Headmaster of Harrow*).

¶ ¶ ¶

"British workmanship is still second to none, but we would like to see British goods advertised better than they are."—COUNCILOR ASHTON (*Blackpool*).

"British goods can and should sell on their merits and not on sentiment."—SIR OSWALD MOSLEY.

¶ ¶ ¶

"Welsh people are ready to take up arms in the cause of right at any time, and, if they have not an enemy thrust upon them, they will make one."—SIR R. ARMSTRONG JONES.

"The people of Wales are incurably modest."—SIR W. ARBUTHNOT LANE.

¶ ¶ ¶

America has come nearer to the abolition of poverty, fear and want than humanity has ever reached before."—MR. HOOVER.

"English workers live more sanely and have more comforts and luxuries than American workers."—MR. J. G. PEARCE.

¶ ¶ ¶

"The Englishman is far too apt to hide his light under a bushel."—SIR HERBERT AUSTIN.

"Whatever may have been the chief characteristics of the Englishman in the past, it is certainly not that of silence in the present."—W. W. CRAWFORD.

¶ ¶ ¶

"Politics is the art of looking for trouble, finding it whether it exists or not, diagnosing it incorrectly, and applying the wrong remedy."—SIR ERNEST BENN.

"To unite peace with security in the bonds of political matrimony—that is our problem."—MR. J. RAMSAY MACDONALD.

"As much damage may be done to the man or the nation by underwork as by overwork."—LIEUT.-COLONEL A. H. GAULT.

"There is only one thing that can save us from Robotism, and that is that our young people shall have plenty of time for leisure."—MR. GEORGE LANSBURY.

¶ ¶ ¶

"We are in danger of making life too much a matter of luxury and pleasure."—MR. HERBERT MORRISON, M.P.

"I have never met anyone, however anti-Puritanical, who did not frown on the pleasure of somebody else."—MR. ROBERT LYND.

¶ ¶ ¶

"Real rationalisation means that efficiency is the order of the day, and waste is being eliminated."—MR. J. H. THOMAS.

"Parliament is the institution that needs rationalising more than any other in the country."—COMMANDER KENWORTHY, M.P.

¶ ¶ ¶

"A rich man in the United States gets very little respect."—MR. H. L. MENKEN.

"Millionaires are over-respected in this world."—MR. WALTER RUNCIMAN.

¶ ¶ ¶

"In Australia, cricket is not a pastime, but a religion."—LORD HARRIS.

"The cult of sport is an excellent recreation and ought to be a valuable discipline, but as a religion it is only an evidence of decay."—MR. A. G. GARDINER.

¶ ¶ ¶

"The demand for alteration of divorce laws must be great enough to strengthen the hand of Government to turn back the anger of Churches."—MR. DOUGLAS TIMMS.

"Men and women who resort to the divorce courts are bad citizens."—BISHOP WELLDON.

THE TREASURY AND HOME AFFAIRS.**THE FREEDOM OF THE PRESS:
DANGERS OF CENSORSHIP.**

[By Sophist.]

IT is a commonplace to say that, to the modern mind, and in what concerns this country at least, a fettered Press is unthinkable. Yet the common revival of the censorship here, during days of national emergency and stress, and amongst certain other peoples its apparent permanency, should be sufficient reminder of the struggle of the Press to attain its present autonomy. The mass of the people have indeed at all times owned to a partiality for free speech and a free Press, more especially when an unpopular government has been under the lash. Many a surreptitious publication, from the date of the Marprelate Pamphlets to that of the Letters of Junius, goes to establish the zest with which the commoner approves the exposure of weaknesses or abuses in any department of the public administration. But there can be no comparison between this former *sub rosa* distribution of clandestine leaflets and the scattering far and wide of the modern leader, bold and unrestrained. For Church and State, alike jealous and suspicious of the Press, combined to curb its activities. Thus, quickly upon the introduction of printing into England, came the passing of the Licensing Act; and before as much as a paragraph could be printed, it had to receive the sanction of the appointed public official. Eventually, the Star Chamber took over the control of licensing, retaining it until 1640. In 1679, the Licensing Act, virtual vesting of the government with a kind of dictatorship, expired. Milton's *Areopagitica* "for the Liberty of Unlicensed Printing" may have had some remote share in bringing about this desirable consummation. But still, the justices of England were ready to give judgment that none but the government might lawfully publish political news. The expression "Freedom of the Press" could not in fact be applied with any truth before the early eighteenth century. Even in that century, the first to see a newspaper press,

reports of parliamentary proceedings came under the ban of the law. Libels, of course, then as now, were punishable like any other criminal offence. The tactics of the first daily newspaper, issued in Anne's reign, and its trenchant criticism of the government, were speedily counteracted by the deliberate imposition of heavy taxes with the express purpose of diminishing its circulation. Curiously enough, the establishment of the newspaper press and the rise of party government were almost simultaneous events; and the progress of journalism concurred and kept pace with the growth of the new political system. To-day the Press and Politics, erstwhile dissociated by force, hold close communion. Governments can no longer bend the Press to their will. We think back on the days of Milton's appeal, for the rejection of licensing, to "your faithful guidance and undaunted wisdom, Lords and Commons of England." We wonder just how far the Press defers to either Chamber, or to its accredited representatives. Caught up perhaps in the tide of an inevitable reaction, we ask whether it may not be true that the Press has in mind to overleap its bounds, to instruct the successive governments, to rule the State.

The unquestionable right of the Press to mould public opinion on political points, to place before the people the facts and the details, the implications and the commitments of present or proposed governmental action, to interpret and to dissect item by item the programme of each and every political party, will not be generally disputed. But, that this right extends to the enforcing of features of policy either on an existing government or on the leaders of any recognised and reputable political party will not be so readily conceded. Now, even journals professedly neutral and independent reveal, in practice, a notable bias towards some particular party. And this is only natural; for, however much a great newspaper may aim at aloofness, it cannot escape being influenced, perhaps unconsciously, by the knowledge, constantly attested, that the Press has wider facilities than any party organisation as such for gauging the political feeling of the country. Apart from the lesson

TREASURY AND HOME AFFAIRS.

of its correspondence columns and of the readers' reception or rejection of its leading and topical articles, the very circulation of a newspaper, rising and falling mostly according to its exposition of the policy of whatever political party it endorses, or in view of its attitude towards the government's conduct of affairs, is the best proof of the extent of its political sway. So ubiquitous has this become of late years that no political party of consequence can afford to be without the support of at least one prominent daily. In this connexion, the recent successful experiment of the Socialists in calling upon Capitalist aid to establish their main organ on a sound financial, and therefore circulative, basis is noteworthy; a most intriguing harnessing of Socialism and Capitalism; a masterly compromise of principle and expediency! Within the last decade of Politics, moreover, victory at the polls has practically been won for parties by newspaper slogans, or "stunts," as the opposition would call them. The opportune publication of the notorious Red Letter, of dubious authenticity, is still fresh in the memory.

The dicta of the newspapers have borne fruit not only in election crises. It is safe to assume that they have secured, if not a reversal, then at any rate vital modifications in the policy of more governments than one. This reversal and these modifications, leaving untouched no side of the field of domestic and foreign affairs, are most often the result of pressure by journals which, having helped to set up the government they presently harass, may really be supposed to be supporting the government's programme in its broad outlines. Only, they are now exacting the price of their support; and the cabinet that refuses to pay is a bold one! Happily, British governments and their Press seconders continue to cooperate and to think in unison; and yet the danger indicated is by no means imaginary. Of course, whenever a government yields before the reiterated demands of some organ of the Press, it does so as cautiously as possible in order to camouflage the reasons for its retreat, and to disguise its susceptibility to newspaper lobbying. It is not easy then for the man in the street to detect the influence of the journal he subscribes to upon

party councils or shadow cabinets. The readers of newspapers, other than that responsible for the altered plans of government or party, must of necessity be even less conversant with the facts; for they are sedulously kept in ignorance of the activities and ascendancy of a rival organ. In some sense, therefore, this pressure so frequently exerted upon cabinets, prospective cabinets and party executives, at the instance of the great journals, may be described as insidious. And one truth emerges: that successive governments have, in effect, by certain changes of policy—whether or not such changes take place, as it were, in *foro publico*—and by the side-stepping of issues and electoral promises, tended to identify the voice of the Press with the voice of the people. To what extent, then, should the leaders of a political party, in a majority or of the opposition, allow organs of the Press, sympathetic or otherwise, to interfere in salient and settled questions of policy and party procedure?

Let us admit the usefulness of a strong Press to any party seeking office. Let us admit the service of the newspapers in keeping before an existing government the views of that government's supporters. Let us admit, furthermore, that the Press may have a value not only for a particular party organisation, but for the country as a whole, in so far as it fulfils the duty of impressing on the government and the parliamentary opposition the views of any considerable section of the community. It may, indeed, with advantage, agitate to the extent of inducing Parliament to give due attention to such views, when definitely expressed by the majority of the people, or even by a sufficient minority. But so flagrant an abuse of the power of the Press as the enforcing of a major issue on cabinet councils must surely never be tolerated: for there is every risk that the Press, while representing a certain view to be the conviction of a large proportion of the people, may itself, with its own vast capacity for persuasion, have in the first instance imposed this way of thinking on the people. It is, moreover, possible for a wealthy newspaper magnate to employ all the limitless resources at his disposal for two ends differing only in degree of badness. He is able to prime his readers, who are incidentally voters, with the

TREASURY AND HOME AFFAIRS.

details and fictitious glamour of a policy which may be, at best, a personal whim—the *idée fixe* of the newspaper proprietor himself, and, at worst, a non-disinterested something—a grinding of his own private axe, irrespective of the good of the Commonwealth. Secondly, it is within his power to aim at intimidating the government for the time being, with the threat of bringing about its downfall by estranging the electorate. Nor is this the gravest danger, notwithstanding that the weakening or disruption of a prominent political party by a newspaper owner is a certain catastrophe. The logical outcome of this unfair pressure would constitute a far more grievous calamity: for an organ of the Press, having once experienced so great a triumph, will not rest content until it can dictate to every party, this being the fashion born of initial success. The prospect of a continuity of that kind of tyranny is most unpleasant. Yet so many and so extended are the facilities of the Press for political propaganda that, if the Press should have at any time availed to overawe the government—no matter how insecure that government might have been—to the extent of imposing on it, in a question of first importance, a policy of which the ministers disapproved, no single party could hope afterwards to win through as an independent political unit.

So far, this argument has been mainly hypothetical, though not wholly so. The signs are there for the reading! And if it ever comes to a clash of opinion and policy between a powerful group of newspapers and a political party or coalition of parties, it is imperative that the party leaders take advantage of every means modern civilisation offers to combat any untoward or unfair interference by the Press. Wireless might be a first resource; and it is encouraging to know that the parties may make use of this medium, and have in fact already done so. Wireless plus television will give that ubiquity, which the Press can impart to the written word, not only to the much more persuasive spoken word, but to the most dominating factor of all—personality. The kinema also affords opportunities not to be despised or neglected by the strongest of political organisations.

Nor are these the only methods of securing an effective liaison between party council and the electorate. Now, the first duty of a government is to rule the country according to its conception of what is right. Willing to listen to any reasonable contention whatever its source, a government must refuse to be swayed against its better judgment, and decline still more to be bullied by any personage or corporation who have received no mandate from the nation. The first duty of a party council is to carry out resolutely the policy that has been placed before its supporters, and has seemed good to them. The Press has its own appropriate function to fulfil. It is for it to include among its other activities that of moulding and echoing the political sentiments of the community. If it instructs large bodies of electors in such issues as are of national importance, and, conversely, if it keeps before cabinets and potential cabinets the unvarnished opinions of these electors, it may be of incalculable value. So much an enlightened Press may and should do. But it must never attempt to become the final court of appeal, over the head of government and Parliament. In the empire of Politics, the Senate and People possess their own inviolable province, bounded by a Rubicon which no Cæsar of the Press may rightly overpass!

q q q

THE ROYAL THAMES YACHT CLUB:**COMMODORE THE LORD
QUEENBOROUGH, G.B.E.**

THE love of sport is inherent in us as a nation, and as an island country, one of our chief pastimes always will be that of sailing; yachting and sailing have done much to foster British seamanship. Sailing Clubs are numerous all round the coast, but perhaps the Royal Thames Yacht Club has done more than many to develop yachting in certain circles. It was established as far back as 1775 and was originally known as The Cumberland Society. Many famous men have figured in its archives but seldom a more vigorous worker than its present Commodore. Lord Queenborough has led a very active life: the Royal Thames is a very real part of it.

THE WHITEHALL GAZETTE.

["Whitehall Gazette" Copyright.
(Painted from Life).]

"ROYAL THAMES."

[Lord Queenborough, G.B.E. (Commodore).]

THE EMBASSIES AND FOREIGN AFFAIRS.

[By the Foreign Commissioner.]

**THE DOWNFALL OF COMMUNISM
IN FINLAND: A NOTABLE
ACHIEVEMENT.**

THE Red Dictators of Moscow, whose chief aim is World Revolution, have always looked with contempt upon the demands of other Governments to cease propaganda in the latter's countries, a propaganda which calls for an uprising and the complete destruction of all law and order.

If ever diplomatic steps were taken by this or that Government, the Soviets played the rôle of the fool, who does not understand the meaning of their demands, and naively answered that they, the Soviet Government, never dreamt of carrying on anti this or anti that Government propaganda in any country. That if such propaganda took place, it was entirely due to the action of the Third International, which has nothing to do with the Soviet Government, being an independent and entirely different organisation to the latter.

The fact that the Third International, as well as the Soviet Government, are but branches of the Communists, headed by the Moscow Politburo, with "Comrade" Stalin at the head, was glossed over by those to whom such answers were addressed, and the "legende" of the non-interference with interior matters of this or that country progressed, filling the hearts of the Moscow Politburo with joy, and gave them further enthusiasm to carry on their destructive work all through the world. If the Moscow Kremlin appeared unafraid, and did not meet the demands of those far-off countries, large and small, it has nevertheless doubled its energy in mischievous propaganda work in the States which are adjacent to them, especially because these latter seemed too small and weak to be of any importance to impose their demands on the Dictators of Moscow.

Among these neighbouring States, called Limitroph States, a special place must be given to Finland, which with a very scattered population, has the misfortune to have over a thousand kilometre frontier to Soviet Russia. The frontier lies in dense

forests, along marshes and lakes, and it offers the Soviets exceptional opportunities for going in and out Finland unnoticed. On the other hand, it must be mentioned that at the beginning of the Bolshevik Revolution, i.e., 1918-19, Finland was overrun by Bolshevik troops, and was threatened with complete destruction, as the Reds were for a while the real Dictators in the country, supported by Russian troops, who were stationed in Finland, and where, after the Bolsheviks assumed power in Russia, turned Red, killing and looting all over Finland. But the instinct of self-preservation, love of their country, and the feeling of responsibility induced the Patriots of Finland to join under the gallant leadership of a former Russian officer, a Finn by origin, General Mannerheim, and by doing so, they helped him to become the saviour of his country and people. He organised an anti-Bolshevik army of Finns of all ages and without distinction, who joined as soldiers the Shutzcorps in order to fight the Reds, and to preserve the independence of their country.

After blood-thirsty civil war, in which many thousands of people were killed on both sides, General Mannerheim and the Finnish Patriots succeeded in bringing about normal conditions in the country. They formed a Parliament, selected a President, after which General Mannerheim retired, but was always ready to come to the help of his country if needed. The Shutzcorps continued to function, and it was really a magnificent sight to watch these staunch enemies of Bolshevism march voluntarily at parades. One could often see next to a young Finnish peasant, a workman, and an elderly man, a professor of this or that Finnish University, marching as simple soldiers in the ranks of the Shutzcorps. But notwithstanding this, the Parliamentary life of the country soon went astray, owing to a feeling of the danger of Communism. Many Socialists were elected, and if they were anti-Communists, nevertheless they always opposed any energetic action being taken against these latter, owing to the fear of reaction. Obviously this was not lost sight of by Moscow, and the Communistic Party acquired a sufficiently large number of places

EMBASSIES AND FOREIGN AFFAIRS.

in the Parliament, and being in the pay of Moscow, they prepared for a Revolution in Finland, thinking that success there would encourage Communists the world over. This Communistic development went so far that in the outlying districts of Finland, especially on the frontiers of Soviet Russia, the Bolsheviks thought it absolutely safe to terrorise those who did not subscribe to their creed. All appeals made by those good-minded, solid farmers to the Central Government never reached the ears of people who were kept busy with "high politics." So, hatred on the one hand, and acts of violence, on the other, was the atmosphere which presently spread all over the agricultural and timber areas of Finland. Into these latter, the Bolsheviks, in order to injure the work of the timber-felling population, began to import huge amounts of timber and agricultural produce at prices far below the cost of production, taking away this produce from the miserable population of Russia, who have become slaves of the Soviet Paradise. This dumping of goods was aimed to undermine the honest, hard work of the Finnish people, and to spread discontent and strife inside the rural and timber-felling areas of Finland.

Meanwhile, the Reds looked upon Finland as the promised land for Communism, and daily redoubled energy in their mischievous work. The peasant groups began to lose their patience, but the Government, with a large percentage of Social Democrats among them, did not take things seriously. In April, the peasants destroyed in the town of Vaza a Communistic printing plant; those who took part in this destruction were arrested and brought before the local courts. This was too much for the peasantry, who formed a group of over 1,000, and marched to Vaza, and released their compatriots. The peasant revolt against interference with their ideals grew rapidly. At the beginning of July, it was known that the Communists in and outside Finland were alarmed. The peasants of the Lappe district, under the leadership of Kosola, then took matters in hand. They began to arrest all the Red Shirts; those who actively protested received a good thrashing in a sort of peasant paternal way. Then the lower portion of their clothes was stripped off and

they thus enjoyed the fresh air without their nether garments; the recipe of Signor Mussolini, viz., *Oleum Ricni*, was not administered, but nevertheless the onlookers roared with laughter. In this counter-revolution, only one Communist was killed for objecting to such an operation, the others preferred to appear in that unusual manner rather than risk their lives for the sake of holding "high the Communistic banner." Having dealt with the Communists in this way, they then took them to the Soviet frontier, and forced them to cross over to Soviet Russia. The Soviet authorities did not receive them very enthusiastically, especially as they were without visas, and now there is a lively interchange of diplomatic notes between the Soviets and Finland on the subject. If Finland is forced to accept the return of its citizens professing the Communistic creed, there is no doubt that these latter will be glad to come back, but they are not likely to risk losing a portion of their apparel by indulging in Communistic propaganda in view of the early approach of Autumn and Winter. The Government, after useless efforts to stop the development of the Lappe movement, resigned. A new Government, a more moderate one, with the famous Swinhovood, was formed on July 5. On July 7, moving in military formation and columns, the Lappe people marched through Helsingfors, and by that time they had already a regular programme, which they in a peaceful, but in a very firm way presented to the Government and Parliament. The chief points were to disband the Communistic Party, and make it illegal throughout the country.

A new Parliamentary election was ordered on the basis of a new voting law, i.e., the vote must be exercised only by people who have a certain amount of property, and who are taxpayers. Here a new situation arises, and a rather complicated one. The Finnish Parliament has a considerable number of Social Democratic members, who obviously have no property, and in this way, instead of there being over a million voters, this law, if passed, will curtail the vote to about 600,000 people. On the other hand, the Communistic work was so destructive that even the Social Democrats, if not approving of the Lappe people openly, in their hearts sympathised

EMBASSIES AND FOREIGN AFFAIRS.

with the blow administered to Communism in Finland, as the majority of the Finnish Social Democrats are, after all, Finnish patriots. It is said that the law for this curtailment of voting rights will be presented in the near future, and there is sufficient reason to believe that the Social Democrats will abstain from voting, and then the vote will be accepted by the rest of the Parliament and by the Government. In this case the well-known Finnish Patriot, Swinhovood, who took over the leadership of the Government after the Lappes' action—and he is an old Social Democrat himself—will stay in power. The Communist Party is already disbanded and declared illegal. If the Social Democrats vote against this new law, then rumour says, that Mannerheim, whose appearance amongst the Lappe people at their arrival in Helsingfors caused a huge demonstration when he was acclaimed as a national hero, will take the lead and disband the Government, and hold the elections on the new basis, which will then force the new Parliament to recognise it *post facto*.

Many Communists ran away like rabbits to foreign countries, and, not as one would think, to the Soviet Paradise, of which they praised the conditions so much, but preferred to go to Sweden and Norway or elsewhere. There they, together with their adherents, organised meetings of protests against the Finnish "oppressors" and the Finnish "Fascists," as they named the Lappe peasants. They attacked in their speeches all the leaders of the Finnish nation, but, curiously enough, all their hatred was concentrated on the Finnish Social Democrats, who, according to them, did not stop this reactionary movement, and were cowards.

It should be noted that, obviously, the peasantry in the Border States, and some day in Soviet Russia too, must follow the example of these courageous and thorough-going patriots—the Lappe people. It must not be lost sight of that the peasants in all the Border States are fired with patriotism, religious fervour, and with a due sense of the rights of private property. It is these elements which will force the unstable and leaking ship of Bolshevism on to the rocks, where it must of necessity perish.

**THE LEAGUE FOR THE PROTECTION
OF WESTERN EUROPEAN CULTURE :
A BRIEF SURVEY.**

THE religious persecution in Soviet Russia has raised an unanimous feeling of protest in the whole civilised world. This persecution, studied at closer quarters, appears to be a determined struggle against Western Culture. Therefore, one must be thankful that the united action in the Western Countries against religious persecution in Russia has once more indicated the solidarity of West European Culture and the united will to protect it in moments of supreme danger.

Heretofore, one has looked upon Bolshevism as a logical manifestation of a practical effort to enforce in life a new social and economic system, based on Marxism. The European West has wrongly anticipated that the revolutionary extremism of this experiment should by and by reconcile itself to the possibility of a co-existence of Bolshevism and Western Culture. Only now does one begin to realise that such a co-existence is impossible, that Bolshevism is an international development, and that it either will lead to the defeat of Western Culture, or will itself be broken down by a collision with the latter. During the thirteen years of Bolshevism in Russia it appears to have developed with great energy all through the World, whilst the European Culture has lost ground. The next few years will be decisive. At the same time it is obvious that the question whether Western Culture can successfully survive such an undermining development does not depend on the development of State or States in the domain of economics only. The development of vital elements of Western Culture seems rather to be the necessary aim and problem in this struggle against Bolshevism. The offensive—taken by Bolshevism itself—points out to us where lie the fundamental factors of our West European Culture.

These factors are the responsible personalities, individuals and not the irresponsible masses. These are the organic units which resolve out of our moral environment, such as:—The Family, Society, Church and State,

EMBASSIES AND FOREIGN AFFAIRS.

and not unities organised under the pressure of Terror, forming collectives in which the individual and every free manifestation of life is sacrificed to the benefit of an abstract and lifeless idea. These are, on a world-wide scale, ideas, which are protecting our private and public relations beyond the limits of a single human life, for instance, Labour and its reasonable compensation, the protection of the Fruit of Labour and Property, Duties and Rights deriving from inheritance. To all this Bolshevism is opposed, it denies all legal rights to the Fruit of Labour, and that of Property, beyond the limits of a single human life. According to Bolshevism, the "Mass," the "Crowd," has rights superior to the Individual. This side of Bolshevism may be noticed when one studies the systematic offensive developed by Bolshevism along three lines. These are: Attacks on Property, destruction of the Family, and the uprooting of Religion. Whilst in Russia, the destruction of Property, as well of the Family, has already taken place, this struggle in the rest of the world continues. Not only are there all through the world Communist Parties dependent with their Press on the pay of Moscow, but outside of strictly party organisations there are others, which are greatly under the influence, and somewhat under control, of the Bolsheviks, viz., the Free-thinkers, the Atheists, who systematically lead an anti-religious campaign.

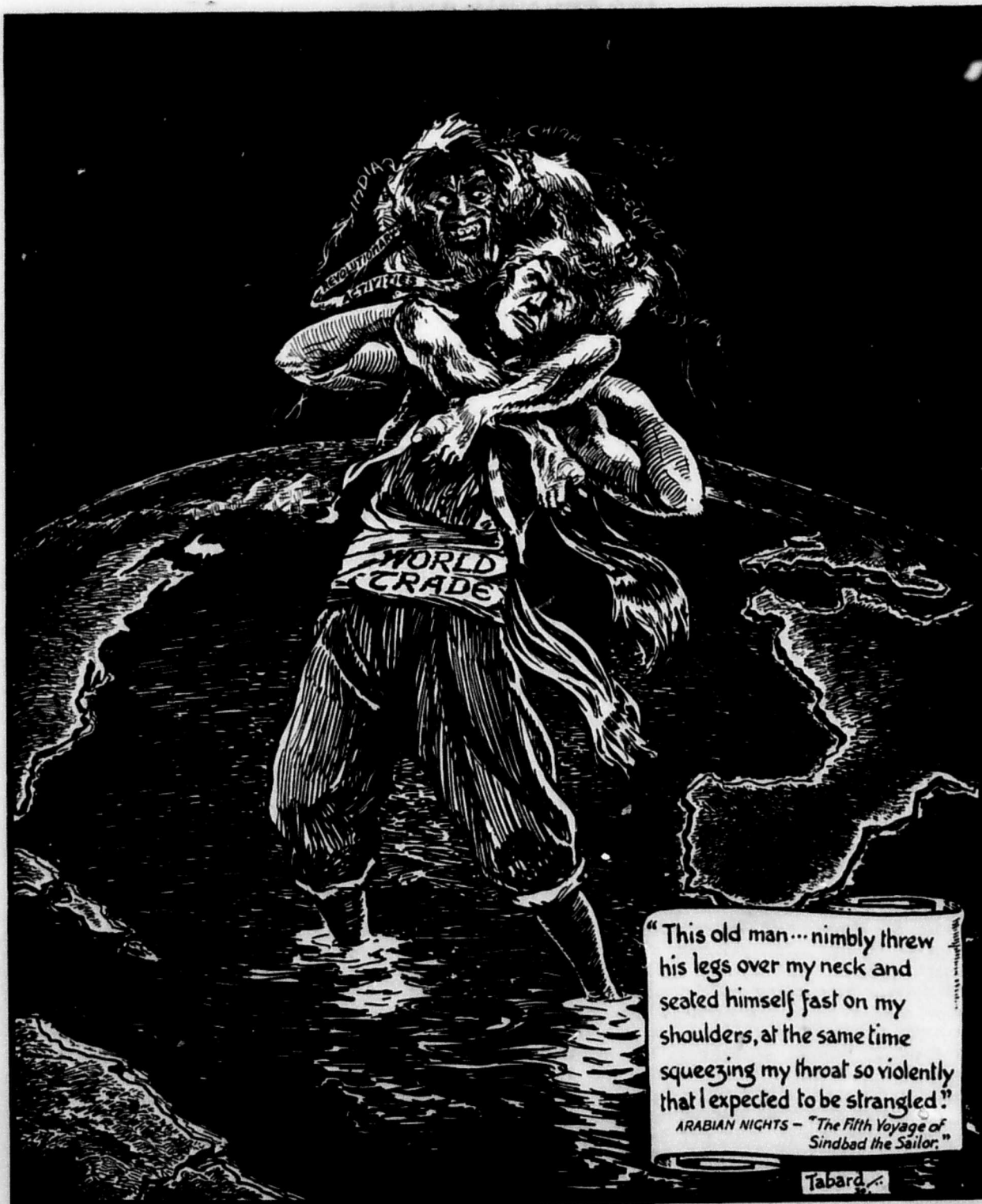
There is no doubt that post-war development is favourable to Bolshevism, as in all the chief economic States of Europe one sees the development of a disseminating process, as far as private property is concerned. Also in this sense, the pressure of the Socialistic Parties against the non-Socialistic ones, is an important factor. The process of Proletarianism, as well as that of Bureaucratism of human masses, destroying the Family tradition, and, at the same time, the development of public amusements, is wind to Bolshevik sails. Every attempt that aims to stop the decline of our Culture has to cope with two main problems.

On the one hand, one must persuade the leaders, who carry responsibility, that the danger is immediate, and that they must combine all their efforts to protect West European Culture; on the other hand, we must try to attract the masses, to explain to them

and make them understand the sense and value of our Culture, and to prove to them that, notwithstanding their difficulties and hardships, what real cataclysms they will have to endure if this Culture shall succumb to Bolshevism. Both these aims can be reached only in a combined and united effort. To the first, i.e., the leaders, we must urge the idea of European action; to the second, the masses, we must, through extensively-organised propaganda, explain the work of our League for the Protection of Western European Culture.

The League for the Protection of Western Culture has as its chief aim, the shaping of public opinion, especially as far as the Press is concerned, and the propagation of the idea in the masses of how ignominious and terrible is the life of the individual under Bolshevik rule in Soviet Russia, how many cultural values have been destroyed there, values, without which any European cannot imagine normal existence. The League for the Protection of Western European Culture must help all efforts tending to the maintenance and creation of private property. The League must demand the sanction of all laws, regulations and by-laws which would tend to the protection of the Family. Also laws concerning the housing problem, the material support of families with many children, the support and development of schools with Christian teaching, etc. We do not mean by this that the League aims to take in hand the fulfilment of these laws and regulations, but only propaganda and the protection of these ideas in public life.

As a natural consequence, the League must pay special attention to the development and strengthening of the Religious Sense, and come in touch with those organisations which are in charge of these religious activities. It must be noted that, for the last ten years or so, Materialism has considerably undermined religious feelings and faiths. The League insists on the fact that Faith must become part of Honour and of moral self-consciousness, and that the masses must come back to Faith. Faith must become the pivot of our Public and Private Life, not only by united active and energetic propaganda, and only by a positive work to stabilise European Culture, can the League acquire the sympathies of the masses.

"MENACE."

THE INVESTIGATOR.

[By Gellius.]

**FRANCO-ITALIAN RELATIONS:
THE POWER OF FASCISM.**

IT is difficult for Englishmen to understand why all this sabre-rattling by Fascist orators in Italy should have thrown Frenchmen into hysterics; should have sent General Pétain to walk his staff off their legs on mountain paths while he inspected the frontier fortresses; should have despatched another general to go round the defences of Tunis; for even if the worst were to come to the worst, France has the largest and most efficient army and air force now existing, and has, besides, the right to call upon the Serbians, whose army ranks next in efficiency to the French. It is idle to remind Frenchmen of these facts, or to tell them that if Signor Mussolini was really meditating an attack upon them, the last thing he would do would be to put them on their guard by telling them what a devil of a fellow he is; they shake their heads and say: "That is all very well, but he would not be rattling his sabre at all if he had not been certain that the Germans would be behind him. The Germans have been waiting for just this opportunity for wiping out the Treaty of Versailles."

A Frenchman who returned from Rome a day or two ago was in the deepest dejection. He had seen young Fascists being trained in martial exercises in the gymnasia in Genoa; he had witnessed the abject state of poverty in which some millions of Italians are now living in Rome and other cities; he had listened to militant speeches in which the audience had been roused to a pitch of enthusiasm amounting to dementia; he had noted that, even on the wireless, the intervals between the acts of an opera were given up to rousing Fascist speeches. He failed to connect this campaign of "boosting" Italy with the poverty he had seen; he would listen to no suggestion that the sabre-rattling was intended for home consumption, and was meant to justify the continuance of the Fascist régime. He had remarked, however, that the Italian Custom House gave him and his

fellow-travellers far less trouble than the French Customs did on his return journey, and that he had had nothing but politeness wherever he went. The French are not in the mood to reason calmly about these things; they have just expelled from France Signor Stephane Denotari, the Head of the local Fascists in Nice, for the crime of having dressed two young Italian girls in the old Nicois native costume to parade in a procession in Milan—not, on the face of it, a proceeding likely to subvert empires—and now every word pronounced by a Fascist leader is telegraphed verbatim to the Paris Press, and is scanned with lowering brow over the morning coffee.

One must not make too light of the danger of this new form of Fascist propaganda in Italy. No one knows the mass-psychology of the Italians better than Signor Mussolini; indeed, he has reason to know it far better than the Kaiser understood the mass-psychology of the Germans. To make reiterated suggestions to a nation that it is being hemmed in and belittled was the root cause of the Great War, and it may go dangerously near provoking another conflict. It wrecked the Naval Conference in London, because Fascism did not dare publicly to confess inferiority to France in its naval programme when it has been sedulously instilling the conviction that Italy was the centre of the earth. Among the upper classes in Italy, the imminence of war has become an obsession. Girls of the highest social class are now flocking to the hospitals to watch surgical operations, and so harden themselves against the day when their services will be required. These girls are artless in their patriotism. It was, they say, from Rome that the nations acquired their culture, and to Rome they must still look. We know to what pass that word "Kultur" brought the world in 1914. If you hint to these damsels that the French, the British and the Germans have themselves done something in that line, they will dismiss you with a gesture: "On the material side, perhaps, a little, but on the spiritual and literary, less than nothing."

THE INVESTIGATOR.

I suppose that if you caught a child young enough, and surrounded it with flatterers until it was grown up, it would develop the same curious disease that afflicted the Germans before the war and is running its course in Italy to-day. Who knows what nation may become the next sufferer? The Portuguese also have had a great past, and the Greeks an even greater. With an individual the nonsense is knocked out of him in a public school, but there is no public school for nations.

The disease seems to have reached an acute stage in Archbishop Caruana of Malta, who, during the Whitsun High Mass in St. John's Cathedral, disappointed his congregation by avoiding a direct attack upon the Prime Minister, and confined himself to the diverting statement that in Catholic countries the Civil Authorities—judges, ministers and police—give obedience to the Bishop, and that in every conflict between Church and State, the Church has always proved itself to be right. Apparently, the crowd congregated outside the Cathedral did not share this view, for the Archbishop's state coach was compelled to jolt him to his palace at a brisk trot, with mounted police to guard him, and the things that the crowd shouted after him should have called a blush to any Archbishop's cheek.

Englishmen can afford to smile at the Fascist aspirations concerning Malta and their other Mediterranean possessions, for they are in no danger from the Fascists or anyone else. Fascism is a notable force in that it can imbue the great majority of a country with patriotic enthusiasm. Even the great families in Italy seem to have come entirely under its fascination. A few days ago, when Mussolini gave a reception to the aristocracy of Florence, ladies with pedigrees stretching back into the mist of the Middle Ages, when presented to the blacksmith who has become the foremost figure in Europe, named themselves "Maria Teresa Ricasoli, six children," "Nora Giucuardini, seven children," "Maria Teresa Corsini, four children," omitting their titles, and choosing only the distinction which would appeal most to the heart of the Duce. No wonder that he showed his pleasure. Times

have strangely changed since the Italian aristocracy esteemed themselves according to the smallness of their families. The Italian Press is proclaiming the change as an indication that the nobility will now follow the example of the middle and lower classes in making Italy "fecund, prosperous, powerful, envied and feared."

Let us not forget the service rendered to Western Europe by Fascism when it expelled Bolshevism from Italy eight years ago. It was a close thing. The red flag had already been seen in the streets of Milan, and on a certain Sunday Communist speakers, schooled from Moscow, were to proclaim the "Dictatorship of the Proletariat" from platforms in the city. During the week, a number of men who foresaw the red ruin into which Communism would plunge the country, held a private meeting. A speaker turned to the two grandsons of Garibaldi and asked them to assume leadership of a counter-movement. "Look at us," they exclaimed, "do we look the kind of men that could lead any national movement?" And in truth neither had been endowed with the presence or the fire required for such an enterprise; for such positions something more than a historic name is required. Then one who had not previously spoken said rather diffidently: "I know a man who could lead us, but he was once a militant Socialist. He is a blacksmith, named Mussolini." No one present had heard of him; the speaker went off to find him. The effect he produced has been described to me by one who was present. It was not in his physique or his features; it was in the magnetic quality in his eyes and in his quick decision. He listened to what they had to say before he spoke. "You want me to lead you? I will do so on one condition, that any order I may give shall be obeyed without question." It was a demand from an unknown man that most people would hesitate to concede, but they were so deeply impressed by him that they accepted him on his own terms. We all know what happened—how for a compelling reason none of the Communist orators delivered his speech on the ensuing Sunday—how men flocked to enrol themselves under this great leader, and Italy was saved.

UNPOPULAR CELEBRITIES.

AN EXPERT HOSPITAL DECEIVER:

JOSEPH HOWARTH.

THERE is a peculiar class of person which occasionally provides us with a distinctly unpopular celebrity in the shape of a born, or in technical language, "congenital humbug." These persons, when they appear amongst us, are a decided menace to society, inasmuch as they outrage the most charitable feelings of mankind. How difficult it is to deal with these individuals on account of their real, or assumed, irresponsibility, is well illustrated by the memorable case of Joseph Howarth, concerning which there is still some controversy.

¶ ¶ ¶

Joseph Howarth was born in 1905, of respectable parents at Burnley. While still quite a boy, he ran away from home and joined the Royal Navy, from which he was discharged after only six months' service, and his parents did not hear of him again until they were notified that he was receiving three years' Borstal treatment. On his release from Borstal, he returned to Burnley, and found work in a local brickyard. In December, 1924, he married, but his wife left him after two weeks, so abominable was his conduct, and so viciously lazy and self-indulgent was he that from that moment until the present time neither his father, mother or wife have had anything to do with him in any shape or form. It was now Howarth developed the peculiar form of fraud which has made him at once one of the most extraordinary and despicable unpopular celebrities that has ever figured in our gallery. He practised and developed to amazing perfection the imitation of serious accidents so as to obtain the reposeful comforts of hospital treatment given in such cases. He played his skilful tricks in such great centres as Preston, Halifax, and in various parts of Scotland, and when brought to book, would remark with a vacant grin: "I am mentally defective." Is he? That is

where the controversy has arisen, and whether it has been settled by the procedure which we shall now relate is still an open question in the minds of many legal and medical experts.

¶ ¶ ¶

Joseph Howarth is now under safe control for amazing fauds, typical of his general procedure, committed at Basingstoke, and described by prosecuting counsel, Mr. Blake Odgers, to Judge Barnard Lailey, K.C. It was to this effect: In November last, Howarth was found lying on the pavement in the main street of Basingstoke by a police officer, to whom he said he had fallen from a motor van and broke his thigh. He was rushed to hospital, put to bed and treated for his supposed injury, the thorough examination of which was deferred in order to give the injury needful rest. Howarth enjoyed himself immensely, keeping the ward amused by his queer sayings. Later, when the examination was made, and, of course, no broken bone was disclosed, Howarth, still alert, was ready with another trick. He told the doctor that he had been recently in contact with a smallpox case in Manchester, where an outbreak had been notified. At once the medical officer of health for the borough had the whole hospital put in quarantine, with the consequence that visitors to patients were barred, and all operations put off until the fresh fraud was laid bare.

¶ ¶ ¶

On the facts becoming known, the Basingstoke doctor declared Howarth an absolute humbug, who knew well what he was doing. On the other hand, Dr. Smythe, who had had Howarth under special observation in Winchester Gaol, declared that, in his opinion, the man was a mental defective. Judge Barnard Lailey accepted this evidence, and ordered Howarth into safe custody until the order could be made under the Lunacy Act, committing Howarth to a proper Asylum for life. So Joseph Howarth remains in the lazy comfort which is his soul's hobby. But which of the doctors was right still seems an open question.

BRITISH ENTERPRISE.**WAGES AND PRODUCTION:
OVERSEAS COMPARISONS WITH
GREAT BRITAIN.**

TO-DAY, Germany, one of our most vigorous industrial competitors, is making a great effort, with definite Government support, to reduce overhead costs in order to resuscitate her heavy industries. A drastic price-cut, based on a $7\frac{1}{2}$ per cent. wage reduction, which the German Government has imposed on the Westphalian Iron and Steel Industries, is of the gravest importance to British Enterprise. It means stark competition, especially in the iron and steel industries, of the bitterest character. The main trouble in the British Iron and Steel Industries is that its capacity for output was enormously increased during the war, and it is difficult to find markets for its products now that the call for munitions has ceased. The Master Cutler of Sheffield and President of the Chamber of Commerce states that Sheffield is producing 50 per cent. more steel and steel products than in the best pre-war year, and employing many thousands more hands. At the present time, it is not German so much as French and Belgian competition that the British Iron and Steel Industry is up against. It is impossible that our present low prices can be maintained in the face of a reduction of three or four marks a ton in German pig iron prices, and if prices fall in Great Britain, the wages of British Workmen must also fall. German wages in the iron and steel industry were already substantially lower than the British before the present cut. The average wage in Great Britain is £3 per week. In Germany, the average weekly wage of skilled workers is 54s. per week. Moreover, the German workers average hours are 52 per week as against the British workers 48. Altogether, it is estimated that the average German wage is at least 70 per cent. of the British.

It will be impossible for British manufacturers to keep pace unless British wages and selling prices are reduced. We are up against the fight of our lives. Employers and

Trade Unions together will have to fight the new menace. Stupid and petty restrictions will have to be abandoned; trade union rivalries and jealousies will have to be jettisoned; restrictions of output and ca-canny will have to be discarded. Our iron and steel prices have fallen by 20 per cent. since 1924, and are now only 15 per cent. above pre-war level, notwithstanding a relatively much higher standard of wages. The result is reflected in the continued high rate of unemployment, the large overdrafts at the banks, and the heavy writing down of capital. We are also gravely handicapped by higher costs and almost paralyzed in addition by ruthless taxation. Lord Bearsted informed the shareholders of the Shell Trading and Transport Company that the Government taxes paid by his group—excluding the consumption taxes such as the fourpenny duty in this Country—amounted to almost double the sum which was distributed in dividends amongst all the shareholders of the group, and that it almost equalled the total amount paid by the group throughout the world in salaries and wages. This takes no account of the rates, and surely such a statement from a Captain of Industry, who speaks with authority, provides food for reflection. These burdens are incomparably heavier than they are in any Country with which we have to compete in industry. Independent of rates and taxes, wages are too high in this Country compared with commodities produced. We all believe in high wages, but these cannot be obtained unless the value of "real wages" will meet them. While cash wages in the iron and steel trade of France, Belgium, Luxembourg and Czecho-Slovakia do not exceed 50 per cent. of those paid in this country, German wages are under 70 per cent. A further cut of $7\frac{1}{2}$ per cent. will bring them to about 60 per cent. of British wages. The effect of such a reduction on our industry is apparent. It obviously cannot be met by Rationalisation.

If wages are reduced in this country, the cost of living will come down in proportion, this will enable British Enterprise to compete and give renewed confidence throughout the Country. A reduction of 10 per cent. in the sheltered trades alone means lower production

BRITISH ENTERPRISE.

costs, increased export trade and reduced unemployment.

Taxation alone represents £15 2s. 8d. or more per annum per head of the population, and the Social Services represent £3 18s. 0d. per head. Burdens such as these can only be borne in times of great commercial prosperity, but under present conditions the individual suffers from lack of employment. In spite of these facts, a Bill to make the reduction of wages illegal has been sponsored by Mr. Kirkwood, Mr. Maxton and other members of the "left wing" group in the House of Commons. The Bill lays down that present rates of wages shall be fixed by the Wages Board, to be set up by the Board of Trade, as the minimum rates. Employers who pay wages at less than the minimum rate, clear of all deductions, will be liable on summary conviction to a fine not exceeding £20 and to a fine not exceeding £5 for each day on which the offence is continued after conviction.

We do not wish to decry the importance of trade unions trying to secure all the "labour" legalisation possible, but we do warn them against placing too much dependence upon reform by law. Suppose the Socialist Government pass this Bill. The hideous fact will remain that Acts of Parliament cannot give us what we want. The wagon of human progress cannot be drawn by Acts of Parliament. It is no use for us to unhitch ourselves and to harness the law to the pole. There is no power in the law either to drag at the traces or to roll at the wheel.

The Labour movement in this country has oscillated between belief in trade union power and political action, and until quite recently the organised workers had an idea that political interference could override economic facts. At the General Election of 1929, the Socialist Party promised, collectively and individually, that it alone would solve—and quickly solve—the problem of unemployment. Mr. Philip Snowden stated:—

"In our first session we shall deal with unemployment, and bring relief and hope to the workers of this land. We shall not disappoint those who have shown a belief in us."

Now that there are 800,000 more people on the "dole" than there were when the

Socialists came in, and the Rt. Hon. J. H. Thomas has given up the job of curing unemployment, it is not surprising that a large number of those who voted Socialist last time are beginning to realise that with one in every five of the normal working population unable to obtain employment, Free Trade Politics are futile. The Socialist Government have been chiefly concerned in devising means for increasing the burden and costs of our industries.

In a very comprehensive address delivered before the Royal Statistical Society, Professor J. H. Richardson, who has recently been appointed to the Chair of Industrial Relations at the Leeds University, gave details of the relative value of wages paid to workers in different countries. He said:—"Comparisons of wages in different countries are often made by converting money wages from foreign countries into sterling by the rates of exchange, but this may give misleading results, owing to differences in the cost of living. Comparisons should be by means of real wages—the purchasing power of the workers' money wages in relation to the commodities they ordinarily consume." Statistics compiled by the International Labour Office show that the cost at the beginning of this year of the chief food commodities, together with fuel and light, according to prices in large cities, was about 30 per cent. in the United States, and about 20 per cent. more in Canada and Australia than in Great Britain. The cost in Germany, Switzerland, Denmark, Sweden and the Irish Free State were 5 and 10 per cent. higher than British costs. On the other hand, costs in Czecho-Slovakia were 10 per cent., and in Poland 20 per cent. below the British level. Such differences must be taken into consideration in comparing the real value of money wages. Approximate comparisons of real wages can be made for countries in which there is considerable similarity in the habits of consumption of the workers and their families by calculation how much bread, meat, butter, milk, eggs, potatoes and other commodities can be purchased by the wage in each country. The average hourly wages prevail in the large cities only, and show the relative purchasing power of the wages in relation to the chief food commodities and

BRITISH ENTERPRISE.

coal, wood, gas and electricity. On this basis the following comparisons are calculated on the average hourly wages of adult workers in typical occupations:—

Relative Real Hourly Wages, January, 1930.

United States... 197	Irish Free State 97
Canada 165	Netherlands ... 87
Australia ... 148	Germany ... 78
Sweden 108	Czecho-Slovakia 70
Denmark ... 107	Poland 62
Great Britain... 100	

The wages our export industries are able to pay must necessarily be governed by the world-market price for the particular article exported. The most serious competition our manufacturers who cater for export trade have to meet at the present time is not the competition of cheap coloured labour abroad, but the competition of cheap white labour, and the cheapest white labour in the world to-day is that engaged in industry in the United States of America. This cheap white labour in America, however, is paid the highest rate of wages per individual that obtains in any part of the world. Representatives of large American Export Houses have gloomy forebodings regarding the future of American foreign trade. They see all countries moving in a coldly calculating way to bottle up the trade of the United States, and shut out American products, as a retaliation against their new tariff schedules. Italy's recent increase of duties on imports of motor cars is regarded as aimed primarily at the United States, despite official reassurances from Washington. Government officials are kept busy trying to explain away these foreign economic conditions, which, it is feared, are certain to achieve some measure of success.

Great Britain's move in the direction of "Empire Economic Union," and the recent gathering in Paris of representatives of fourteen European countries to consider ways and means of combating the menace of the new American Tariff, has been noted with trepidation in the United States. In a recently published book, called *America Conquers Britain*, Mr. Ludwell Denny gives a remarkable frank exposition of the struggle. He diagnoses the situation as follows:—"No one knowing the facts can say that British

and American foreign trade and investments are not directly competitive. No one knowing the facts can say that the fight is clean. No one knowing the facts can say that hands-across-the-sea speeches or naval armament truces have removed the danger of armed war, which historically has resulted from economic war. There is not room in the contracting modern world for two conflicting empires as large and as predatory as Britain and America. Either the supremacy of America will be recognised by Britain in peace or that supremacy will be asserted in battles of blood. Machines gave Britain power over the world. Now better machines are giving America power over the world and Britain. We are not content with the richest country on earth. Geniuses of mechanical efficiency, we cannot organise an equitable distribution of our national wealth. Instead, we exploit nations less rich. But we shall not make Britain's mistake. Too wise to try to govern the world, we shall merely own it. What chance has Britain against America? Or what chance has the world?"

The idea of a United States of Europe as an effective bulwark against the tremendous export trade from the United States of America, forecasted for the not very distant future, has received such wide publicity of late that it must now be taken as almost coming within the realm of practical politics—or rather practical economics. Leading European Statesmen and prominent business men look upon an economic alliance between the different nations as necessary in order to counterbalance the self-sufficiency, and high tariff walls of the U.S.A. British Industrialists point out that the choice for the British Empire in the new world grouping is either to join forces with the United States of Europe, or else to devote all its energies whole-heartedly to the development of the great British Imperial Complex. "What we have to create in this country," says Lord Melchett, "is belief and faith in the British Empire, the vital importance of keeping it together in peace and in war, the essential fact that within its wide boundaries are resources, consuming capacity, markets and developments of so vast a nature that we have only touched the fringe, and no man can say where the limits will be."

WHITEHALL ECHOES.**THE CHURCH AND THE STATE:****AN HISTORICAL SURVEY. [9].**

THE advantage of the Elizabethan Settlement, as a compromise, lay in the fact that the two parties to the arrangement—the Catholics and the Protestants—remained in the Church. The Catholics considered themselves the true heirs of the Church of the Middle Ages, though they had ceased to be Roman Catholics, and had repudiated the Pope and the more startling of his “errors,” such as the sale of indulgences. The Protestants, who inclined to the doctrine of the Reformed Church of the Continent, laid their emphasis upon the Bible and upon the faith of the individual, rather than upon ecclesiastical tradition, seeking thereby a return to the doctrines of primitive or Pauline Christianity.

The disadvantage of the Settlement was pointed out by Archbishop Grindal—who succeeded Archbishop Parker—when he expressed the conviction that in suppressing religious controversy, the Government was likely to suppress religion altogether. About the year 1573, a certain earnest section of the clergy, of Puritanical inclination, formed an organisation for the purpose of holding meetings amongst themselves, with a view to the betterment of their preaching and the general improvement of their religious knowledge and practice. For, it was as true in Elizabethan times as it is to-day, that a good preacher can fill a church which even the most saintly priest, who is not apt in his discourse, has found too large for his congregation.

These meetings were termed “Prophecies,” and were inaugurated at Northampton, whence they spread over the country with rapidity, to the alarm of the Queen, who commanded the Bishops to suppress them. This, Archbishop Grindal boldly refused to do, and was instantly suspended from his duties for his pains. Upon his death, in 1583, the disciplinarian, Whitgift, was appointed to the vacant See.

Whitgift proceeded to establish a highly

unconstitutional tribunal, called the High Commission Court, which was empowered to enquire into all offences against the Acts of Parliament which related to the Church. The powers of this Court were wide, and the procedure uncompromising. No jury sat to protect the accused from tyranny, and the mind of the Bench was highly prejudiced. The main causes heard in the Court resulted in the punishment of absentees from Divine Service, and the deprivation of all beneficed clergy who held opinions at variance with the Articles. Lord Burghley told Archbishop Whitgift that the procedure of the Court “savoured too much of the Romish Inquisition.” And in fact it is not easy to disagree with his Lordship, for the procedure differed from the Romish Inquisition in but little, save that its punitive powers did not include the capital penalty.

¶ ¶ ¶

Now in this repressive policy, the Government, by its very severity, assisted in no small measure the development of a deep devotional attitude with which, at this time, the Church began to be associated. Whether or no this devotional attitude was suggested or was intensified by the defeat of the Armada, with the general rejoicing over which the Church uncompromisingly associated itself, as is suggested by Somervell, is a matter for speculation. Certain it is that King Phillip of Spain considered his failure in the light of a divine reflection upon his laxity in the matter of burning heretics. Probably, however, the main responsibility for the access of piety at this period lay with religious oppression originated by Whitgift, and which resulted in the rallying of the people to the losing cause, from the same motive that inspires them to espouse the cause of a martyr, however objectionable may seem the principles expressed which leads to his martyrdom.

Then came additional support for Anglicanism in Richard Hooker's *Laws of Ecclesiastical Polity*, the first four books of which were published in 1594. The story of the origin of this work is not without interest,

WHITEHALL ECHOES.

as showing the conditions which prevailed in the Church at this period. In 1585, Hooker was appointed Master of the Temple. His predecessor not having been in the habit of preaching, a Puritan, named Travers, had been appointed to "lecture" in the Temple Church on Sunday evenings. These lectures were not, however, discontinued upon the appointment of Hooker; with the result that on Sunday Hooker preached in the morning, while Travers refuted him in the evening. Soon afterwards, upon being deprived of his lectureship by the Archbishop, Travers defended his doctrines, and also his attitude to Hooker, in a pamphlet, to which Hooker replied in another pamphlet. But Hooker, feeling that the subject required more detailed treatment than the obligations of his benefice allowed him to give to it, secured his transfer to a country living, with a view to composing an exhaustive treatise on all the questions involved. The *Laws of Ecclesiastical Polity* was designed to controvert the Puritan contention that nothing is right, and no action justified unless backed by direct Biblical authority, supported by a text; and to establish the proposition that God's Laws derive their authority from man's reason and conscience under divine guidance. The State is a divine institution, because it is a necessary institution; and episcopacy and royal supremacy are justified for the reason that, through them, the unity of Church and State, as different aspects of one Divine Commonwealth, is best maintained.

Throughout the reigns of James I. and Charles I., the devotional tendency which became apparent in Queen Elizabeth's reign continued to gain in force. And, though Anglicanism progressed at an unprecedented pace, Puritanism, moving with a steadier gait, at last outran its rival. In 1626 died Bishop Andrewes, the Anglican, revered and mourned by all, from the King downwards. In 1631, George Herbert's little volume of religious poems, *The Temple*, was published, which exercised very much the same sort of influence as did Keble's *Christian Year*, two hundred years later. Anglicanism was gaining, but it was

riding for a fall, with Puritanism at its heels. The last great Anglican Archbishop was Laud, who brought logic and history to his religion, and knew not ecstasy or religious fervour. Like Parker, before him, he stood for decency and order, and hated enthusiasm with an awful loathing. Like his Elizabethan predecessors, he sought to suppress theological discussion by a systematic and rigorous persecution of his Puritan opponents. The nice points of theological thought or argument held for Laud no interest. He was a ritualist, occupied—or rather pre-occupied—with problems of ceremony. But he was a great man. His failure, and ultimate martyrdom, were due rather to the policy which, at a wrong time, he pursued, than to the principles for which he stood, which remain to-day as sound as they were under the Stuarts. He wanted unity, and he wanted discipline. His persecution of the Puritans was encouraged by the success of the counter-reformation on the Continent, where unity was gaining ground against the divided Protestant sects; and his insistence upon correct vestments and ecclesiastical procedure was prompted by his attitude towards the Church, an attitude which Gardiner so well expresses in the following passage:—"To him, the Church was not so much the temple of a living Spirit, as the palace of an invisible King."

His enemies dubbed Laud a Papist; but the following words, penned by the Archbishop himself, should satisfy the reader of the falseness of the accusation—even had he not upon the scaffold proclaimed himself a Protestant. "No one thing," he wrote, "hath made conscientious men more wavering in their own minds, or more apt and easy to be drawn aside from the sincerity of the religion professed by the Church of England, than the want of uniform and decent order in too many churches of the Kingdom. It is true the inward worship of the heart is the great service of God, and no service is acceptable without it; but the external worship of God in His Church is the great witness to the world that our heart stands right in that service of God. And a great weakness it is not to see the strength which ceremonies—things weak enough in themselves, God knows—add even to religion itself."

THE WHITEHALL GAZETTE.

[21.]

THE SERVICES.

[BROADCASTING STATIONS OF GREAT BRITAIN, NORTHERN IRELAND AND THE BRITISH EMPIRE.]

STATION	CALL SIGN	POWER [Kilowatts in the Aerial.]	WAVELENGTH (Metres)	DISTANCE FROM LONDON (Miles)	STATION	CALL SIGN	POWER [Kilowatts in the Aerial.]	WAVELENGTH (Metres)	DISTANCE FROM LONDON (Miles)
<u>Aberdeen</u>	... 2 B D	... 1	... 301.5	... 400	<u>Liverpool</u>	... 6 L V	... 0.13	... 288.5	... 175
<u>Adelaide,</u> <u>Australia</u>	... 5 C L	... 5	... 409	10,023	<u>London Regional</u>	2 L O	... 30	... 356.3	...
<u>Auckland,</u> <u>New Zealand</u>	... 1 Y A	... 0.1	... 333.3	12,096	<u>London National</u>	2 L O	... 30	... 261.3	...
<u>Belfast</u>	... 2 B E	... 1	... 242.3	... 312	<u>Manchester</u>	... 2 Z Y	... 1	... 376.4	... 160
<u>Bombay, India</u>	... V U B	... 2	... 357.1	4,493	<u>Melbourne,</u> <u>Australia</u>	... 3 L O	... 5	... 371	10,576
<u>Bournemouth</u>	... 6 B M	... 1	... 288.5	... 100	<u>Moncton, N.B.,</u> <u>Canada</u>	... C N R A	... 0.5	... 322.4	2,817
<u>Bradford</u>	... 2 L S	... 0.13	... 288.5	... 175	<u>Montreal,</u> <u>Canada</u>	... C N R M	... 1.6	... 411	3,207
<u>Calcutta, India</u>	... V U C	... 2	... 370.4	5,025	<u>Montreal,</u> <u>Canada</u>	... C K A C	... 1.5	... 411	3,207
<u>Calgary, Canada</u>	C N R C	... 1.8	... 434.8	4,389	<u>Newcastle</u>	... 5 N O	... 1	... 288.5	... 260
<u>Cape Town,</u> <u>South Africa</u>	... Z T C	... 1.5	... 375	5,875	<u>Ottawa, Canada</u>	C N R O	... 0.5	... 434.5	3,318
<u>Cardiff</u>	... 5 W A	... 1	... 309.9	... 130	<u>Perth, Australia...</u>	6 W F	... 1.5	... 1,250	8,832
<u>Christchurch,</u> <u>New Zealand</u>	... 3 Z C	... 0.05	... 250	11,879	<u>Plymouth</u>	... 5 P Y	... 0.13	... 288.5	... 190
<u>Colombo, Ceylon</u>	—	... 1.5	... 800	5,461	<u>Rangoon, Burma</u>	V U R	... 0.35	... 350	5,589
<u>Daventry,</u> <u>Midland National</u>	5 X X	... 25	... 1,554.4	... 73	<u>Regina, Canada</u>	C N R R	... 0.5	... 312.3	4,078
<u>Daventry,</u> <u>Midland Regional</u>	5 G B	... 25	... 479.2	... 73	<u>Saskatoon,</u> <u>Canada</u>	... C N R S	... 0.5	... 329.5	4,009
<u>Dundee</u>	... 2 D E	... 0.13	... 288.5	... 350	<u>Sheffield</u>	... 6 F L	... 0.13	... 288.5	... 140
<u>Dunedin,</u> <u>New Zealand</u>	... 4 Y A	... —	... 461.5	11,958	<u>Stoke</u>	... 6 S T	... 0.13	... 288.5	... 120
<u>Durban,</u> <u>South Africa</u>	... Z T D	... 1.5	... 406.5	5,944	<u>Swansea</u>	... 5 S X	... 0.13	... 288.5	... 120
<u>Edinburgh</u>	... 2 E H	... 0.350	... 288.5	... 325	<u>Sydney,</u> <u>Australia</u>	... 2 F C	... 5	... 442	9,835
<u>Edmonton,</u> <u>Canada</u>	... C N R E	... 0.5	... 516.9	4,147	<u>Toronto, Canada</u>	C F C A	... 0.5	... 356	3,525
<u>Glasgow</u>	... 5 S C	... 1	... 398.9	... 340	<u>Toronto, Canada</u>	C K C L	... 5	... 357	3,525
<u>Hull</u>	... 6 K H	... 0.13	... 288.5	... 155	<u>Toronto, Canada</u>	C N R T	... 0.5	... 356.9	3,525
<u>Leeds</u>	... 2 L S	... 0.13	... 200	... 170	<u>Vancouver,</u> <u>Canada</u>	... C N R V	... 0.5	... 291	4,769
					<u>Winnipeg,</u> <u>Canada</u>	... C N R W	... 0.5	... 384.4	3,885

THE WHITEHALL ALMANACK.**JULY.**

- 1 **Tues.** Dominion Day, Canada.
 2 **Wed.** H.R.H. the Prince of Wales visited Tees-side. Henley Regatta opened.
 3 **Thurs.** H.M. the King of Spain Presided at Ibero-American Benevolent Society Banquet.
 4 **Fri.** H.M. the Queen visited Queen Mary's Hospital for the East End.
 5 **Sat.** The King's Cup Air Race.
 6 **Sun.** **Third Sunday after Trinity.** T.M. the King and Queen's Thirty-seventh Wedding Anniversary.
 7 **Mon.** H.R.H. the Prince of Wales attended Banquet of National Union of Students, Savoy Hotel.
 8 **Tues.** H.M. the King formally Opened new India House, Aldwych.
 9 **Wed.** H.M. the Queen Opened Bethlem Hospital at Monk's Orchard, Eden Park.
 10 **Thurs.** Their Majesties' Fifth Court, Buckingham Palace.
 11 **Fri.**
 12 **Sat.** H.R.H. the Prince of Wales attended Annual Sports of National Police Athletic Association, Wardown Park, Luton. The Rt. Hon. The Earl of Birkenhead's Birthday, b. 1872.
 13 **Sun.** **Fourth Sunday after Trinity.**
 14 **Mon.** H.R.H. the Duke of Gloucester attended Ball in Aid of Toc H, Hyde Park Hotel.
 15 **Tues.** **St. Swithun's Day.** H.R.H. Prince George attended Banquet of Children's Country Holiday Fund, Grocers' Hall.
 16 **Wed.** H.R.H. Princess Louise, Duchess of Argyll, Opened Annual Pound Day at the London Mothers' Convalescent Home, Sunningdale.
 17 **Thurs.** H.R.H. the Prince of Wales attended Bedfordshire Agricultural Show, Ampthill.
 18 **Fri.**
 19 **Sat.**
 20 **Sun.** **Fifth Sunday after Trinity.** H.M. King George of Greece's Birthday, b. 1890.
 21 **Mon.** H.R.H. Princess Mary, Countess of Harewood Opened the Queen's Hospital, Sidcup.
 22 **Tues.** H.R.H. the Duke of York Opened Fourth World's Poultry Congress, Crystal Palace.
 23 **Wed.** Woolwich Garrison Searchlight Tattoo.
 24 **Thurs.** Their Majesties' Afternoon Garden Party, Buckingham Palace.
 25 **Fri.** **St. James.**
 26 **Sat.**
 27 **Sun.** **Sixth Sunday after Trinity.**
 28 **Mon.**
 29 **Tues.**
 30 **Wed.** H.R.H. the Duke of York visited Lochaber Hydro-Electric Works, Fort William.
 31 **Thurs.** **Trinity Law Sittings ended.**

AUGUST.

- 1 **Fri.** **Lammas Day.** Scottish Quarter Day. Prorogation of Parliament.
 2 **Sat.** **St. Stephen, P. and M.**
 3 **Sun.** **Seventh Sunday after Trinity.**
 4 **Mon.** Bank Holiday. Cowes Royal Regatta Week opens. H.R.H. the Duchess of York's Birthday, b. 1900.
 5 **Tues.** Oyster Season opens. Southern Command Tattoo, Tidworth.
 6 **Wed.**
 7 **Thurs.** **Old St. James's Day.**
 8 **Fri.** H.R.H. Princess Mary, Countess of Harewood, distributes Awards at Annual Show of Harrogate Agricultural Society.
 9 **Sat.**
 10 **Sun.** **Eighth Sunday after Trinity.**
 11 **Mon.** Half-Quarter Day. T.M. the King and Queen with the Court, leave Cowes for Buckingham Palace.
 12 **Tues.** Grouse Shooting begins.
 13 **Wed.**
 14 **Thurs.** **Old Lammas.**
 15 **Fri.** **Assumption of Blessed Virgin Mary.**
 16 **Sat.** **St. Roch, C.**
 17 **Sun.** **Ninth Sunday after Trinity.**
 18 **Mon.** **St. Helen, Empress.**
 19 **Tues.**
 20 **Wed.** **St. Bernard, Abbot.**
 21 **Thurs.**
 22 **Fri.** **St. Andrew of Ireland, D. and C.**
 23 **Sat.**
 24 **Sun.** **Tenth Sunday after Trinity. St. Bartholomew.**
 25 **Mon.** **St. Gregory, Abbot and Confessor.**
 26 **Tues.**
 27 **Wed.** **St. Hugh of Lincoln.**
 28 **Thurs.**
 29 **Fri.**
 30 **Sat.**
 31 **Sun.** **Eleventh Sunday after Trinity.**

DEPARTMENTAL TELEPHONES.

ADMIRALTY.

Victoria 9000. Whitehall, S.W. 1.

AGRICULTURE AND FISHERIES.

Victoria 8700. 10, Whitehall Place, S.W. 1.

AIR MINISTRY.

Holborn 3434. Kingsway, W.C. 2.

CEREMONIAL DEPARTMENT.

Gerrard 3007. St. James's Palace.

COLLEGE OF ARMS.

Central 6936. Queen Victoria Street, E.C. 4.

COLONIAL OFFICE.

Victoria 8840. Downing Street, S.W. 1.

CORNWALL, DUCHY OF

Victoria 3641. Buckingham Gate, S.W. 1.

CUSTOMS AND EXCISE, BOARD OF

Royal 5721. Custom House, E.C. 3.

DIPLOMATIC CORPS, MARSHAL OF

Gerrard 3007. St. James's Palace.

ECCLESIASTICAL AND CHURCH ESTATES COMMISSION.

Victoria 4896. Millbank, Westminster, S.W. 1.

EDUCATION, BOARD OF

Victoria 9800. King Charles Street, S.W. 1.

EXCHEQUER AND AUDIT DEPARTMENT.

City 9941. Victoria Embankment, E.C. 4.

FOREIGN OFFICE.

Victoria 8440. Downing Street, S.W. 1.

GOVERNMENT HOSPITALITY FUND.

Victoria 7210. Treasury Chambers, Whitehall, S.W. 1.

HEALTH, MINISTRY OF

Victoria 9800. Whitehall, S.W. 1.

HOME OFFICE.

Victoria 2770. Whitehall, S.W. 1.

INDIA OFFICE.

Victoria 8920. King Charles Street, S.W. 1.

INLAND REVENUE, BOARD OF

Regent 3540. Somerset House, W.C. 2.

JUDGE-ADVOCATE-GENERAL'S OFFICE.

Victoria 2870. 68, Victoria Street, S.W. 1.

LABOUR, MINISTRY OF

Victoria 9200. Montagu House, S.W. 1.

LANCASTER, DUCHY OF

Temple Bar 9020. Lancaster Place, Strand, W.C. 2.

LAW OFFICERS' DEPARTMENT.

Victoria 1234. Extension 96. Royal Courts of Justice, W.C. 2.

MINT, ROYAL

Royal 0786. Tower Hill, E. 1.

OVERSEAS TRADE (DEVELOPMENT AND INTELLIGENCE), DEPARTMENT OF

Victoria 9040. Old Queen Street, S.W. 1.

PENSIONS, MINISTRY OF

Victoria 8470. Sanctuary Buildings, Great Smith Street, S.W. 1.

PUBLIC PROSECUTIONS, DIRECTOR OF

Regent 0127. Whitehall, S.W. 1.

PUBLIC RECORD OFFICE.

Holborn 0741. Chancery Lane, W.C. 2.

SCOTLAND YARD.

Victoria 7000. Embankment, S.W. 1.

SCOTTISH OFFICE.

Victoria 7464. Whitehall, S.W. 1.

SCOTTISH EDUCATION DEPARTMENT.

Victoria 7464. Whitehall, S.W. 1.

STATIONERY OFFICE, HIS MAJESTY'S

Victoria 3820. Westminster, S.W. 1.

TRADE, BOARD OF

Victoria 3840. Gt. George Street, S.W. 1.

TRANSPORT, MINISTRY OF

Victoria 8660. 6, Whitehall Gardens, S.W. 1.

TREASURY, THE

Victoria 1234. Whitehall, S.W. 1.

TRINITY HOUSE, CORPORATION.

Royal 2411. Tower Hill, E.C. 3.

WAR OFFICE.

Victoria 9400. Whitehall, S.W. 1.

WORKS, H.M. OFFICE OF

Victoria 9160. Storey's Gate, S.W. 1.

THE WHITEHALL GAZETTE can be obtained at the Offices, 38, Parliament St., Whitehall (Telephone: Victoria 8499); and from the following Firms: Messrs. Eyre and Spottiswoode, 27, Victoria St., Westminster; Messrs. May and Williams, 24, Bury St., St. James's.

Printed by Barnard & Westwood, Ltd., 44, Tottenham Street, London, W.1., and Published by the Proprietor at 38, Parliament Street, Whitehall, London.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C7.

ASIA: _____

Ministeri Saastamaisen rap. no 26.

Lontoo.

13/10 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 2599-393.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
427/67/ae. D. 10 ^o		
18/10.30	3	12
RYHMÄ	LUKIO	KOKO
5	CP	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON,		

S.W.5.

Lokakuun 13 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Tämän mukana pyydän saada lähettää raporttini no.26, jossa selostan keskusteluni Foreign Officessa Mr.Collierin kanssa ja joka koski pääasiallisesti askeisia vaaleja Suomes-sa ja niiden merkitystä.

Raporttissani en ehken osannut kyllin ilmituoda sitä mielenkiintoa, mitä Mr.Collier osoitti puolustuskysymysträmme kohtaan ja tahdon tällä tavoin aivan erikoisesti alleviivata tätä kohtaa.

Samoin pyydän saada kiinnittää huomiota siihen, mitä Mr.Collier lausui pakkotyövoiman käyttämisestä metsätöissä Venäjällä. Koska Mr.Collier lausui mielihyvällä ottavansa vastaan meidän tätä asiaa koskevan materialimme, niin esittäisin, että se lähetettäisiin minulle voidakseni antaa sen edelleen Mr.Collierille. Aikanaan tulen ilmoittamaan, minkä vaikutuksen se tekee täällä ja tämän perusteella, ja ottaen huomioon kaikki muut näkökohdat, tulen palaamaan asiaan ja tekemään mahdollisesti uusia esityksiä tämän asian suhteen.

Sanomalehdet kiinnittävät muuten melkoista huomiota tähän pakkotyövoiman käyttöön, kuten lähetystön Helsinkiin toimittamat leikkeleet osoittavat. Oloja Venäjällä seurataan

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.N^oKeskustelu Foreign Officessa
10/10/30 Mr. Lawrence Collierin
kanssa Suomen vaaleista.

Koska torstai-iltana, lokakuun 9 päivänä, oltiin saatu lopulliset tiedot vaalien tuloksista, päätin mennä seuraavana päivänä tekemään niistä tavanmukaisen ilmoituksen Foreign Officen pohjoisella osastolla. Katsoen siihen, että tämän osaston päällikkö, Mr. H. J. Seymour, on nykyään korviaan myöten kiinni Venäjän asioissa, sillä parhaillaanhan neuvotellaan Englannin ja Moskovan välillä Henderson-Dovgalevsky sopimuksen edellyttämistä finanssiasioista, katsoin viisaimmaksi mennä tapaamaan Mr. Collieria. Hän sitäpaitsi hoitaakin meidän asiointamme ja tuntee niitä varsin hyvin, oikeinkin hyvin, on ilmeisesti maamme vilpitön ystävä ja on hyvin paljon helpompi puhutella kuin peräti harvasanainen ja epäselvä Mr. Seymour.

Mr. Collier lausui peittelemättä ilonsa vaalituloksien johdosta, joista hän oli lukenut ensimmäiset uutiset saman päivän "Timesista". Englannin lähetystö Helsingissä ei ollut niistä mitään sähköttänyt. Englannin lähetystön ilmoitusten mukaan ei porvarillisella taholla Suomessa olisi ollenkaan oltu vakuutettuja siitä, että porvarilliset saisivat määrän enemmistöä ja olivat siis tulokset Mr. Collierin mielestä odotuksia paremmat. "Nythän siis kaikki menee hyvin ja lailli-

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

yleisestikin mielenkiinnolla, kuten esim. "Timesin" tämän-
päiväinen pääartikkeli ja samassa numerossa alkanut artik-
kelisarja Venäjältä osoittavat. Kaikkia tätä asiaa koske-
via kirjoituksia olen seurannut tarkasti ja voin sanoa
että Venäjällä käyneiden englantilaisten kuvaukset ovat
sangen synkkiä.

Mielialasta Foreign Officessa Venäjään nähden - ai-
nakin vakinaisten virkamiesten keskuudessa - antaa mielestä-
ni tämän mukana seuraava raporttini varsin valaisevan kuvan.

Koska raportistani käy tämä puoli kyllin selvästi il-
mi ei minulla ole syytä siihen sen enempää kajota, sen vaan
tahdon sanoa, että Suomeen nähden ollaan Foreign Officessa
ystävällisiä kuten aina ennenkin. Selvemmän muotoon ei tämä
meille peräti suopea tunnelma voi helposti pukeutua kuin
missä se ilmeni herra Collierin kanssa keskustellessani.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioituk-
seni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

R. H. Jaantamminen

sessä järjestyksessä", lausui Mr. Collier.

Herra Collier kysyi sitten, luulisinko minä, että vaalitulokset tulisivat aiheuttamaan mitään muutosta hallituksen kokoonpanossa. Vastasin kielteisesti ja otaksun, etten tässä erehtynyt.

Keskustelimme sitten Suomen asioista yleensä ja tämän kuluessa kävi monella tavalla ilmi, että hra Collier oli hyvin peittelemättä tyytyväinen asiain kulkuun meillä. Tässä yhteydessä tulin koskettelleeksi puolustuskysymystämme ja mainitsin otaksuvani, että nykyinen hallitus, jonka takana on enemmän voimaa eduskunnassa ja maassa kuin mitä meillä on tavallista, voi tässäkin suhteessa saada aikaan ainakin kaikkein välttämättömmimpiä parannuksia. Alleviivasin painokkaasti, ettei Suomessa kukaan haluaisi sotilastarkoituksiin sijoittaa penniäkään, jos se vaan olisi mahdollista.

Mr. Collier sanoi olleensa tilaisuudessa seuraamaan puolustuskysymystämme ja viittasi tässä suhteessa Despardin raportteihin, joista, kuten hän sanoi, käy ilmi, että meillä meripuolustuksen alalla on hyvin paljon korjaamisen sijaa, m.m. meripuolustuksen johdossa. Näin ollen oli hän hyvillään kuullessaan, että nykyiset olot tarjoavat mahdollisuuksia parannusten tekoon.

Keskustelu siirtyi sitten taloudelliseen tilanteeseen meillä. Minä huomautin hänelle, että viime elokuun lopulla oli meillä jo aktiivinen kauppatase, mikä tähän vuodenaikaan (nim.näin aikaisin) on peräti harvinaista. Vertailun vuoksi mainitsin numeroita vuosilta 1928 ja 1929 vastaavalta ajalta. Myönsin tietenkin samalla, ettei näistä numeroista kumminkaan käy ilmi koko totuus. Vientitavaroittemme hinnat ovat pahasti laskeneet, nimenomaan sahatavaroiden, mikä on pääasiallisesti aiheutunut Venäjän epälojalisesta kilpailusta, pakkotyövoiman

käyttämisestä.

"Foreign Officessa olemme tätä kysymystä seuranneet tarkoin. Ehdottomasti luotettavia tietoja, jotka kelpaisivat y todistusmaterialiksi, on tietysti vaikea saada, mutta todennäköistä on, että vankien käyttämistä metsätöissä on katsottava pakkotyövoiman käyttämiseksi. Minulla ei ainakaan ole tässä suhteessa mitään epäilyksiä ja olen koettanut koota niin paljon tätä koskevaa materialia kuin on mahdollista. Avoin kysymys on sittenkin, tulisiko tämä pakkotyövoiman käyttö sen englantilaisen lain puitteisiin, joka kieltää vankiloissa valmistettujen tuotteiden tuonnin Englantiin".

Tämän huomautuksen johdosta vastasin, että tämä pakkotyövoiman käyttö on niin ilmeinen ja että sillä rikotaan ainakin kysymyksessä olevan lain tarkoitusta ja henkeä, ellei ehken suorastaan sen kirjainta. Samalla mainitsin siitä, että meillä on tässä suhteessa koottu yhtä ja toista arvokasta materialia ja asettaisimme sen kernaasti hänen käytettäväkseen, jos hänellä ei ole mitään sitä vastaan.

Mr. Collier sanoi ottavansa sen vastaan suurimmalla mielihyvällä.

Venäjän oloista ei ollut mitään suoraista puhetta. Keskustelun kuluessa havaitsin kumminkin monessa yhteydessä, että Collier oli asioista hyvin perillä ja että Venäjän ekonominen hätä oli saanut osakseen ansaittua huomiota. Samassa huoneessa istui tällä kertaa eräs toinenkin herrasmies (Mr. Watkins, ellen erehdy nimessä), joka pari kuukautta sitten tuli takaisin Moskovassa olevasta Englannin ambassadista, ja kun keskustelimme Collierin kanssa pakkotyövoiman käytöstä heitti hän silloin tällöin väliin jonkun sanan, josta ei suinkaan jäänyt epätoiseksi siitä, mikä käsitys hänellä oli bolsheviikki-valtakun-

nasta. Kun ottaa huomioon, että Collier on pohjoisen osaston päällikön läheisin mies ja luullakseni tämän osaston suurin työvoima, niin ei tunnu väärältä vetää se johtopäätös, että bolsheviikki-neuvottelijoilla on kuljettavanaan karu ja kivinen tie Englannin ulkoasiain ministeriössä. Noin kolme viikkoa sitten tapasin viimeksi alivaltiosihteeri Oliphantin, jonka piiriin pohjoinen osasto kuuluu ja vaikkakaan hän ei lausunut sisimpiä ajatuksiaan alkavista finanssineuvotteluista Moskovan edustajain kanssa, niin en luule erehtyvani hänenkään nähdessä. Ennen MacDonaldin hallitukseen tuloa hän ei suinkaan sallanut ajatuksiaan Moskovan suhteen.

Lontoossa, lokakuun 13 päivänä 1930.

L a h e t t i l a s :

A. H. Santavuori

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 09.

ASIA: _____

Ministeri Seastamaisen rap. no 27.

Lontoo.

4/11-30.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 2781/42b

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
43/168/ae	P. 10 30
10/11-30.	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.	
5	CJ
Marraskuun 4 p:nä 1930.	

Herra Ministeri,

Ohellisena pyydän kunnioittaen saada lähettää
raporttini no.27-1930, jonka otsakkeena on

Mietteitä majuri Polson Newmanin raportin I/XI/1930
johdosta.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s : *A. H. Saarimies*

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W.5.

Nº

Mietteitä majuri Polson Newmanin
raportin I/XI/1930 johdosta.

Pyynnöstäni on majuri E.W.Polson Newman laatinut raportin poliittisesta tilanteesta brittiläisessä imperiumissa, jonka pyydän saada lähettää tässä omien huomautuksieni ohella.

-.-

Kanadan pääministerin Bennettin tarjous, josta majuri Polson Newman puhuu, sisälsi sen, että Kanada olisi valmis suomaan Suur-Britannialle 10% preferenssitullin. Tämä merkitsee sitä, että jos kanadalainen tulli joltakin artikkelilta olisi 30% saisi Suur-Britannia tästä tullista kymmenen prosentin alennuksen. Tulli Suur-Britanniaa kohtaan olisi siis 27%. - Ensin luultiin Englannissa, että Bennettin tarjous olisi merkinnyt sitä, että tullisuojan ollessa ulkomaita kohtaan esim. 30% olisi se Englantia kohtaan 20%.Kun todellinen tarkoitus tuli tunnetuksi, herätti se Englannissa luonnollisesti koko lailla pettymystä ja kiusallista huomiota. Ulkolainen havainnontekijä ei luonnollisestikaan voi olla kiinnittämättä huomiotaan asian valtekunnalliseen puoleen, eikä voi olla vetämättä sitä johtopäätöstä, että Kanadalla tämän perusteella näyttäisi olevan varsin vähän realipoliittista intressiä "brittiläistä imperiumia" kohtaan.

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

H e l s i n k i.

Baldwinin "vapaan käden politiikka" merkitsee sitä, että hän varaa itselleen täyden vapauden menetellä olosuhteiden mukaan neuvotteluissa dominioneitten kanssa yleisvaltakunnallisesta suojelustullipolitiikasta. Tällä hän tarkoittaa myöskin nimenomaan sitä, että hän on valmis asettamaan tullit ulkomailta tuotaville elintarpeille, jos hän tällä saa aikaan yhteisen talouspoliittisen rintaman - ja vahvistetun valtakunnallisen rintaman - emämaan ja sen eri osien välillä. - Tämä Baldwinin viimeinen deklaratio merkitsee asiallisesti sitä, niin minä ainakin sen selittäisin ja sama käsitys on monella englantilaisella, että todelliset erimielisyyden syyt Baldwinin ja Beaverbrookin välillä suojelustullipolitiikkaan nähden ovat poistettut. Tästä huolimatta Beaverbrookin sanomalehdistö jatkaa parhaastaan Baldwinia vastaan. Kumminkin luullaan, ja majuri Polson Newmankin on sitä mieltä, että sovinto syntyy vähitellen konservatiivisen puolueen enemmistön ja ainakin Beaverbrookin, ellei myöskin Rothermeren ryhmän välillä. Joskaan konservatiivinen puolue ei ole ylen tyytyväinen Baldwinin, häntähän pidetään heikkona ja "puolisosialistina", niin se on ainakin selvää, ettei se halua missään tapauksessa kulkea Beaverbrookin tai Rothermeren talutusnuorassa. - Baldwinin mahdollisina seuraajina konservatiivisen puolueen johtajina ja tulevina pääministerikandidaateina mainitaan Sir Robert Horne, Mr. Neville Chamberlain ja lordi Hailsham. Jos kohta nämä ovat hyviä nimiä, niin epäilevät monet olisivatko he sittenkään sen sopivimpia puolueen päämiehiksi kuin Baldwinkaan. Minun personallinen käsitykseni on se, että jos muutos on välttämätön, olisi hra Neville Chamberlain pystyvin tälle paikalle.

Tulipa kuka tahansa konservatiivisen puolueen päämieheksi, se ainakin on selvää, kuten majurikin sanoo, että

puolueen nuorempia voimia on otettava enemmän huomioon kuin tähän saakka. Tässä suhteessa on konservatiivinen puolue tehnyt suuria virheitä ja on ajanut riveistään nuoria, pystyviä aineksia suorastaan työväenpuolueen syliin. Niin ainakin olen kuullut väitettävän. Ilmeistä on, että vanhoilla miehillä ("old gang"), joista ennen kaikkea halutaan päästä irti, tarkoitetaan Sir Austen Chamberlainia ja lordi Brentfordia (Sir William Joynson-Hicks).

Marraskuun 2 päivän numerossa "The Observer"-lehteä lausuu J.L.Garvin, että MacDonalдин hallitus on kuollut, mutta ettei kukaan tahdo haudata sitä. Garvin on tässä epäilemättä hyvin lähellä totuutta. MacDonald on ajanut itsensä mitä vanhimmin karille eikä hän ilmeisesti pääse siitä irti. Enemmän kuin todennäköistä on kumminkin, ettei konservatiivinen puolue ryhdy kaatamaan nykyistä hallitusta ainakaan ennen, kun "Intian pyöreän pöydän konferenssi" on pidetty. Ja tuleeko siitäkään sen selvempää, on hyvin problemaattista. Tätä konferenssia varten ei todennäköisesti ole valmistettu edes mitään varsinaista ohjelmaa. Tavallaan tämä voi olla viisastakin rauhoittaakseen Intian yleistä mielipidettä, jottei näyttäisi siltä, että Englanti tahtois tyrkyyttää mitään omia suunnitelmiaan Intialle. Mutta toisaltahan on ilmeistä, että tässä piilee suuri heikkouskin. Jollei Englanti itse tiedä mitä se Intian suhteen tahtoo, niin ovat kai asiat koko lailla ilmassa. Simonin komitean mietintö olisi joka tapauksessa ollut hyvä ja järkevä lähtökohta, mutta siitäkin on MacDonalдин hallitus luopunut.

Intian kysymys ei kumminkaan tule olemaan ainoa vaikea pulma seuraavalle hallitukselle. Työttömyyskysymyksen järjestäminen tulee olemaan edelleen kova pähkinä purtavana. Todennäköistä on, että teollisuuden elvyttämiseksi on ryh-

dyttävä alentamaan työpalkkoja ja tämä voi hyvinkin aiheuttaa suuria työtaisteluita. Kun tällaisia perspektiivejä on näköpiirissä, on selvää, ettei kellään ole erikoista kiirettä ryhtyä kaatamaan nykyistä hallitusta, mutta toisaalta on todettava, että maan ja valtakunnan asiat ovat sellaisessa sekamelskassa, että nykyisestä hoidosta voinee olla vähitellen pakko tehdä loppu kaikkien ikävyyksien ja vaikeuksien uhralakin. Uusia vaaleja voitaneen ruveta odottamaan ensi vuoden alkupuoliskolla.

Reportissaan käsittelee majuri Polson Newman Englannin ulkopolitiikkaakin. Koska olen kosketellut tätä kysymystä niin usein ja myöskin niin äskettäin, en tahdo lausua siitä enempää. Se vaan on sanottava, että majuri tässä suhteessa lausuu ajatuksia, joilla on sängen suuri kaikupohja tässä maassa.

Lopuksi tahdon vaan lyhyesti sanoa, että Suur-Britannialla on kaikista merkeistä päättäen vaikeita ja raskaita aikoja edessään.

Lontoossa, marraskuun 4 päivänä 1930.

Lähettiläs:

R. H. Saastamoinen

REPORT ON THE POLITICAL SITUATION.

During the last week important events have taken place in the development of the political situation, although no outstanding change can be recorded. First, there is no longer any doubt of the Government's rejection of Mr. Bennett's offer of increased preferences made at the second session of the Imperial Conference. Secondly, Mr. Baldwin and his policy of "The Freehand" have received the confidence and support of the Conservative Party, although it is too soon to say that a satisfactory position has been reached, even leaving Lord Beaverbrook's supporters out of account. Thirdly, Lord Beaverbrook's Party has gained a victory in South Paddington, which may encourage efforts in other directions to the embarrassment of Conservative interests generally.

As far as one can see at present, it is unlikely that the present Imperial Conference will lead to any substantial results, but it is serving the good purpose of stirring up serious thought on the Empire Economic problem and of revealing the various divergent views which must eventually shape into a definite Empire policy. In such a fundamental question, in which time-honoured fiscal principles are involved, there is no question of a rapid decision, and it is better that no decision should be taken until the whole matter in all its aspects has received the fullest consideration of the electorate and until the next general Election has been held. Nothing can now be expected of the present Government, and it remains for the country to shape its views on what is now taking place with a view to electing a Government that will take decisive action. Meanwhile, the chief obstacle to progress is the divergence between Mr. Baldwin and Lord Beaverbrook on the question of food taxes, and it is difficult to see what will be the outcome of this controversy. While Lord Beaverbrook may gain substantial support in the South his position in the industrial North and Midlands is hopeless. Indeed, it may almost safely be said that his general position is hopeless, and that his agitation for a policy unacceptable

to the Dominions and to the great industrial areas of Great Britain can achieve no other object than to facilitate the progress of socialism. My personal belief is that in the course of time feeling will run so high against the present Government that Lord Beaverbrook will have to compromise with Mr. Baldwin in the interest of his newspapers. Although it now seems quite certain that Mr. Baldwin will lead the Conservative Party at the next election, there is little doubt that the younger Conservatives will have a much stronger influence than in the past.

What the country really wants is a strong British policy of economy at home and development and economic co-operation within the Empire; and there is great need of a definite foreign policy upholding our world-wide position in the interests of peace and clearly defining our intentions with regard to our present European commitments. It is also necessary that it should be clearly understood on the Continent that we will not under any circumstances entertain anything in the shape of new commitments or any extension of those already made. I think this is an opportune moment to say that the people of Great Britain will not be dragged into any European quarrels unless British vital interests are at stake or unless our present commitments in the strictest interpretation demand it. Indeed, in view of the present situation on the Continent, it seems to me that a detailed restatement of our European policy is called for, and cannot be postponed to the indefinite future.

A strong British policy, together with definite assurances regarding our present commitments and our categorical refusal to consider any further demands, would in my opinion do much to calm the political uncertainty prevailing in Europe.

To turn to Palestine, the White Paper on the Government's policy has created a storm in World Jewry, as was to be expected. I think that, considering the susceptibilities of the Zionists, the British Government might well have stated their intentions in a more palatable form, and would have been wise to have appointed a representative commission to examine the whole

question of the Palestine Mandate, as recommended by the late Lord Balfour, Mr. Lloyd George and General Smuts. Although I regard the Proposed policy of the British Government as a step in the right direction, I still hold to my belief that the time has not yet come when Jews and Arabs can be expected to co-operate, and I still favour for that reason the proposal contained in the attached article on the Palestine Report of the Shaw Commission. As it is quite impossible to forecast anything in Oriental countries, I prefer to wait and see how things shape before expressing any further opinion on this very difficult question.

E.W. Polson Newman.

Bracknell,
1.Nov.1930.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Ministeri Saastamaisen raportti no 28

Lontoo.

6/11 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 2801-431.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
44/162/100		
12/11-30	1930	LEH.
RUKKA	CHANCE	ACIA
5	07	
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W. 5.		

Marraskuun 6 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Oheisena kunnioittaen pyydän saada lähettää ra-
porttini no.28-1930 jonka otsakkeena on

Englamin liberalinen puolue.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

L ä h e t t i l ä s :

A. H. Laastamoinen

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

Helsinki.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

Nº

Raportti no. 28-1930.

All		30
44	168	ke.
12/	u-30	
1		
5	e8	

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Englannin liberalinen puolue.

Kuten tunnettua on Englannin ennen niin mahtava liberaalin puolue maailmansodan jälkeen viettänyt varsin kituvaa elämää. Puolueen sisäinen elämä on ollut aika ajoittain hyvinkäriäisiä. Erimielisyydet ovat ainakin osittain johtuneet Lloyd Georgan personallisuudesta, jota puolueen monet vaikutusvaltaiset jäsenet, kuten esim. lordi Grey ja Mr. Walter Runciman (ent. kauppaministeri) eivät ole pitäneet sopivana henkilönä johtamaan puoluetta. Vuoden 1929 vaaleissa esiintyi puolue kumminkin yksimielisenä ja ponnisti voimansa äärimilleen saadakseen edustajalukunsa parlamentissa nousemaan. Äänestäjien lukumäärä nousikin vajaasta kolmesta miljoonasta yli viiden miljoonan, mutta Englannin omituisen vaalisysteemin vuoksi ei se jaksanut voittaa kuin toistakymmentä lisäpaikkaa, saaden 59 edustajaa sen sijaa, että se suhteellisen vaalitavan perusteella olisi teoreettisesti voinut saada noin 140 edustajaa. MacDonaldin hallituksen aikana on se tukenut työväenpuoluetta eikä sen sisäisistä erimielisyyksistä ole kuulunut mitään erikoista, vaikkakin on voinut aavistaa, ettei sen sisäinen eheys ole voinut olla varsin suuri. Nyt on kumminkin esiintynyt kaksi huomattavaa tapausta, jotka osoittavat varsin räikeällä tavalla, miten suuria mielipiteiden eroavaisuuksia puolueessa on ja jotka voivat muodostua kohtalokkaaksi ei ainoastaan liberaaliselle puolueelle itselleen, vaan voivat

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

kiirehtiä nykyisen hallituksen kaatumista.

Sir John Simon, eräs entinen sisäasiainministeri, Lloyd Georgen jälkeen liberalisen puolueen huomattavin mies ja Englannin kuuluisimpia juristeja, on näinä päivinä ilmoittanut kirjallisesti Lloyd Georgelle (kirje saatettiin julkisuuteen 5.XI.1930), ettei hän enää kauan katso voivansa noudattaa liberaalisen puolueen parlamenttiryhmän päätöstä kannattaa MacDonaldin hallitusta, koska se hänen mielestään on tehnyt virheitä miltei jokaisessa asiassa ja on tällä tavalla menettänyt kokonaan hänen luottamuksensa. Tämän vuoksi tulee hän äänestämään hallitusta vastaan.

Tämä Sir John Simonin julkilausuma on herättänyt koko maassa ja kaikissa puolueissa mitä suurinta huomiota ja on sille useimmissa lehdissä omistettu johtavia kirjoituksia. Tämä tapaus olisi jo sinänsä ollut mitä merkillepantavin ja oireellisin, mutta on se muuttunut yhä tärkeämmäksi sen kautta, että liberalisen parlamenttiryhmän pääpiiskuri (Chief Whip) ja Lloyd Georgen tähän saakka kaikkein uskollisimpana pidetty asetoveri, kenraalimajuri, Sir Robert Hutchison, julkaisi samanaikaisesti samasisältöisen kirjeen. Tässä ilmoittaa Sir Robert ettei hän enää katso voivansa toimia parlamenttiryhmänsä luottamusmiehenä, koska hän ei voi hyväksyä sen päätöstä kannattaa edelleen nykyistä hallitusta. Äskettäin toimitetussa äänestyksessä parlamentissa, joka koski valtaistuinpuhetta, äänesti hän jo hallitusta vastaan ja tulee hän jatkuvasti kieltämään kannatuksensa MacDonaldilta. "Tilanne on se", lausuu hän, "että maa on ajautumassa peloittavaan tilanteeseen, eikä minulla ole vähäisintäkään luottamusta siihen, että nykyinen hallitus kykeneisi selviytymään vaikeuksista". Edelleen huomauttaa Sir Robert Hutchison, että hänen ja Lloyd Georgen välillä on kauan ollut erimielisyyksiä ja että erimielisyydet ovat vaan lisääntyneet.

Liitän tähän sanomalehtileikkeleenä otteet molemmista näistä mitä suurinta huomiota herättäneistä kirjeistä, koska niillä on suurta merkitystä jo nyt ja tulevat ne olemaan vastaisuudessa huomattavia historiallisia asiakirjoja.

Kuvatessani poliittista tilannetta täällä raportissani no.27 marraskuun 4 päivältä lausuin, että "maan ja valtakunnan asiat ovat sellaisessa sekamelskassa, että nykyisestä hoidosta voinee olla vähitellen pakko tehdä loppu kaikkien ikävyyksien ja vaikeuksien uhallakin". Käyttäessäni sanaa "sekamelskaa" ajattelin, että sitä voitaisiin ehken pitää ainakin hyvin voimakkaana, ellei suorastaan liiankin voimakkaana attribuuttina, mutta käytin sitä sittenkin, sillä olin mielessäni vakuutettu siitä, että se todella oli sana paikallaan. Etten tässä lausunut liikoja käy ilmi Sir Robert Hutchisonin sanoista: "Maa on ajautumassa peloittavaan tilanteeseen j.n.e." Näin epäilemättä on asianlaita. Puolestani olisin taipuvainen lausumaan sen käsityksen, etteivät Englanti ja sen valtakunta ole ainakaan viimeisten sadan vuoden aikana olleet niin vaikeassa sisäpoliittisessa asemassa kuin mitä ne ovat tällä hetkellä. Tästä huolimatta ei kumminkaan saa luulla, että brittiläinen imperiumi olisi luhistumassa kokoon. Niin pitkällä ei vielä olla. Se kumminkin on sanottava, että asiat eivät voi kulkea hyvään suuntaan, elleivät sisäiset riidat tasoitu, elleivät konservatiivit ja liberaalit rupea enemmän ymmärtämään toisiaan ja ellei sosialistien kokeiluista tehdä loppua. MacDonaldia ja hänen hallitustaan ei suinkaan voi syyttää hyvän tahdon ja kunniallisuuden puutteesta, mutta sitä on pakko syyttää suuresta kyvyttömyydestä ja mahdottomista vaalilupauksista, joita se ei ole kyennyt juuri ollenkaan tai ei ollenkaan toteuttamaan.

Mitä liberaaliseen puolueeseen tulee, on tietysti ennen- aikaista ruveta pitämään sille hautapuheita, vaikkakin se on hyvin heikossa tilassa. Lloyd George on sekä puolueen vahvuus

että heikkous. Mitä hän on enemmän on turhaa ruveta arvioimaan. Se vaan on selvää, että hän on suurin este yhteisen porvarillisen rintaman syntymisen tiellä. Näin sivustakatsojan mielestä olisi tällekin maalle mitä suurin onni, jos porvarilliset ainekset voisivat yhtyä. Liberalisella puolueella olisi tähän yhteistyöhön tarjottavana monta mitä ensiluokkaisinta miestä, joitten kyky, lahjakkuus ja kokemus asiain ollessa nykyisellä kannallaan menevät pahasti hukkaan maalta kokonaisuudessaan. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi Sir John Simon, Sir Herbert Samuel ja Mr. Walter Runciman. Nämä henkilöt muodostaisivat suuren voimanlisäyksen mille hallituskokoomukselle tahansa.

Lontoossa, marraskuun 6 p:nä 1930.

Lähettiläs:

R. H. Saastamoinen,

Manchester Guardian
6. 11. 20.

SIR JOHN SIMON'S LETTER

No Confidence in the Government

Sir John Simon yesterday issued for publication the following which he addressed to Mr. Lloyd George on October 25:—

"My dear Lloyd George,—Before you meet the Liberal members on Monday, and before Parliament opens next day, I feel I must write to you about our future policy, or at any rate about the attitude which I think should be adopted. At the party meeting there is bound to be a discussion on our relations with the Labour party, and the last thing I would wish is to take you unawares.

"The Labour Government has been in office for nearly 17 months, and has proved a complete failure in practically all departments. All your well-meant efforts to help it to do something effective and to get a more satisfactory understanding have produced no result, except that Liberals are exposed to the reproach that they were keeping in friendly contact with the Socialists in an effort to save their own skins.

"We are in danger of carrying offers of assistance to the point of subservience, and I do not believe that this is the way in which Liberalism is likely to become a more effective force in national and Imperial affairs.

"I gather that a principal legislative measure which the Government will ask the House of Commons to pass in the new session will be a reversal of the present trade union law. I remain of the opinion I expressed in 1927, and do not consider the reversal justified. In any case it would do nothing to meet our national emergencies.

"If, therefore, the question arises as to confidence in the Government I shall feel obliged to vote in such a way as will show that I at any rate have no confidence in it. I am well aware that various considerations of tactics might be urged against this view, but having thought the situation carefully over I hold that the plain course is best and that tactics must take care of themselves.—Yours truly,

"JOHN SIMON."

LIBERAL WHIP'S STATEMENT

Accumulating Differences

After his resignation of the post of Liberal Chief Whip was announced yesterday Sir Robert Hutchison said in an interview:—

"My resignation is an accomplished fact. Obviously I could not go against the decision of the party to abstain from voting in last night's division on the Conservative amendment to the Address and not resign.

"I informed the party of my intention before they re-elected me as Chief Whip at the beginning of the session. I begged to be excused from being reappointed, I raised the matter at the party meeting both on the Monday before Parliament met and on the Tuesday. I said that I was not a fit and proper person to continue as the Chief Whip of the party.

"Yesterday I informed Mr. Lloyd George that I intended to vote against the Government, despite the decision of the Liberal party to abstain. I voted against the Government, and, having done so, I now make way for another in my office as Chief Whip.

"This is not a new thing. Differences of opinion on policy between myself and Mr. Lloyd George have been accumulating for some time. The whole position is that this country is drifting into a very terrible position, and I have no confidence that this Government is able to cope with the situation. Further, the mere fact that it does intend to introduce a measure like the Trades Disputes Bill at this time shows that they are simply playing with the matter.

"It shows a lack of grasp of the whole situation by the Government. They are fiddling about with little things while the country demands an energetic programme. They do not realise the situation, and those in control of the Cabinet are not fit to deal with it. That is why I voted against the Government.

"You can say if you like that Sir John Simon is in agreement with me or that I am in agreement with him. At any rate, I shall most certainly vote against the Trades Disputes Bill."

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C7.

ASIA: _____

Ministeri Saastamaisen rap. 29.
Lontoo.

10/11 1930.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

LONTOOSSA

N° 2819/437

15/11/30		
15/11/30	10	10
5	C7	ASIA
2, MORETON GARDENS, SOUTH KENSINGTON, S.W.5.		

Marraskuun 10 p:nä 1930.

Herra Ministeri,

Oheisena pyydän kunnioittaen saada lähettää raporttini no.29-1930, jonka otsakkeena on

MacDonaldin hallituksen vallassapysyminen.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

Lähettiläs:

A. H. Saastamoinen

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

LONTOOSSA

2, MORETON GARDENS,
SOUTH KENSINGTON,
S.W. 5.

Nº

MacDonaldin hallituksen vallassapysyminen.

Joku päivä sitten lausuin sen käsityksen, että uusia parlamenttivaaleja voitaisiin odottaa vuoden 1931 alkupuoliskolla. Mieleissäni ajattelin, että vaalit luultavimmin tulisivat tapahtumaan toukokuun loppupuolella, kuten vuonna 1929. Tämän käsitykseni perustelin m.m. siihen, että siihen mennessä olisi "Intian pyöreän pöydän konferenssi" saatu pidetyksi ja että yleensä työväenhallitus olisi kevääseen mennessä joutunut "matkansa päähän". Edelleen pidin todennäköisenä, että kevääseen päästessä olisi konservatiivinen puolue päässyt konsolidoitumaan ja että se silloin olisi valmis vaalitaisteluun ja ottamaan hallitusvastuun niskoilleen. Samoin arvelin, että tulevien kuukausien aikana pääsisi liberalinen puolue myöskin selvyteen siitä, "ollako vai ei olla", mikä seikka osaltaan myöskin selventäisi tilannetta työväenpuolueelle ja konservatiiveille.

Näistä periaatteellisista näkökohdista pidän edelleen kiinni, vaikkakin viime päivinä kehitys näyttää menneen siihen suuntaan, että eräät valtiolliset havainnontekijät, kuten J.L.Garvin marraskuun 9 päivän "Observerissa", näyttävät kallistuvan siihen käsitykseen, että MacDonald voisi kaatua jo kahden tai kolmen kuukauden kuluttua. Garvinin mielestä on MacDonaldin hallitus siinä määrin ajanut itsensä loppuun, että

K.Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

se on näinä vaikeina aikoina äivan mahdoton jatkamaan maan asioitten hoitoa ja että sen tilalle olisi nopeasti saatava uusi hallitus. Garvin näyttää olevan sitä mieltä, että toistaiseksi olisi paras ratkaisu se - Intian kysymyksen vuoksi - että muodostettaisiin kaikkien puolueitten yhteinen hallitus.

Viime päivinä on Lontoossa levitetty huhua, että suuri osa työväenpuoluetta olisi siinä määrin tyytymätön Snowdenin taipumattomuuteen suojelustulliasiaassa - Snowdenhan on jyrkästi vapaakaupan kannalla - että aikomus olisi rekonstruoida hallitus uudelleen jättämällä pois Snowden, meriministeri Alexander ja Intian ministeri Benn. Jopa on puhuttu siitäkin, että pääministeri, joka on kuulema hyvin väsynyt mies ja suuren alakuloisuuden vallassa (tästä kuulin hyvästä lähteestä jo kolmatta viikkoa sitten), luopuisi hallituksesta ja että hänen tilalleen tulisi Arthur Henderson. Sekä MacDonald että Snowden ja Alexander peruuttavat jyrkästi edellisen tiedon. Jälkimäistä huhua ei ilmeisesti pidetä edes peruuttamisen arvoisena. Kaikesta tästä huolimatta näytään oltavan sitä mieltä, että erimielisyydet hallituksen keskuudessa ovat hyvin vakavat. MacDonaldin väpymyksen suhteen ei ole olemassa mitään epäilyksiä. Eikähän voi ihmetelläkään, jos hän olisi uupunut ja alakuloinen kaikkien niitten vaikeuksien ja vastoinkäymisten jälkeen, mitä hänellä on ollut.

Liberaalisen puolueen sisäiset vaikeudet arvostelee Garvin vieläkin suuremmiksi kuin työväenpuolueen, vaikkakin hänen käsityksensä mukaan tämän puolueen asiat ovat mitä huonoimmalla kannalla sekä sisäisesti että hallituspuolueena. Sir John Simonin ja Sir Robert Hutchisonin julkilausumaa pitää Garvin-kin hyvin pireellisena ja lausuu suorastaan sen käsityksen, että liberaalisen puolueen päivät ovat luetut. Ilmeistä onkin, etteivät Simon ja Hutchison ole läheskään ainoat tyytymättömät puolueessaan. Lloyd Georgeen nähden on Garvin sitä mieltä,

että hänen asemansa helpoittuisi, jos hän pääsisi irti rakoilevasta, kuolevasta puolueestaan. Ilman puoluetta olisi hän riippumaton valtiomies, jonka neroutta maa tällä tavoin voisi käyttää paljon paremmin hyväkseen kuin nyt.

Konservatiivinen puolue ei vielä ole selvillä vesillä, vaikkakin näyttäisi siltä, että Baldwinin asema puolueen johtajana olisi viime päivinä lujittunut. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että puolue ryhmittyy taas Baldwinin ympärille. Ainakin se on varmaa, ettei näköpiiriin ole ilmaantunut yhtään miestä, jolla olisi mahdollisuutta koota puoluetta paremmin. Kuten jo joku päivä sitten lausuin, ei varsinaista erimielisyyttä ohjelmaan nähden konservatiivien keskuudessa pitäisi enää olla olemassa. "Vapaan käden politiikallaan" pitäisi Baldwinin kyetä tyydyttämään eri virtaukset. Garvin on ilmeisesti myöskin sitä mieltä, että Baldwinin ohjelma on tyydyttävä ja että hänen puolueellaan vaaleissa on hyvät mahdollisuudet, mutta hän varoittaa Baldwinia ottamasta hallitukseensa Sir Austen Chamberlainia.

Käviä sitten niin, että MacDonald kaatuu kolmen tai vasta kuuden kuukauden perästä, niin joka tapauksessa näyttäisi tällä hetkellä siltä, että hän on tullut hallituskautensa viimeiseen jaksoon. On mahdotonta nähdä, mikä oljenkorsi voisi hänet pelastaa. Työttömyyskysymystä, joka toi hänet valtaan, ei hän ole kyennyt hoitamaan vähäisimmässäkään määrässä. Selvimpanä todistuksena tästä on se, ettei äskeisessä valtaistuinpuheessa tätä kaikkein tärkeintä kysymystä oltu kosketeltu yhdellä ainoallakaan sanalla. Tämä osoittaa, ettei MacDonaldilla ole enää mitään ohjelmaa tämän kysymyksen hoitamisen suhteen. Kokoonluhittuva valtakunnankonferenssi todistaa omalta kohdaltaan mitä selvimmin, että hän on menettänyt otteensa - jos hänellä sellaisia voisi sanoa koskaan olleenkaan - yleisvalta-

kunnallisiin asioihin nähden. Ja näinä päivinä kokoontuvan Intian konferenssin suhteen ei kai saane toivoa liikoja.

Suur-Britannia itse ja sen maailmanvalta ovat kieltämättä harvinaisen vaikeassa asemassa. Kuka ikinä saaneekaan hallituksen ohjat käsiinsä, hän saa olla selvillä siitä, että hänellä on edessään mitä myrskyisimmät ja mitä vaikeimmat ajat, joista selviytyminen vaatii mitä suurinta valtiotaitoa - ja mitä suurinta onnea. Kaikkea tätä ajatellessa ei voi olla sulkematta silmiään siltä mahdollisuudelta, että Lloyd George voisi sittenkin olla se mies, joka voisi taas tulla kysymykseen valtiolain ohjaajaksi. Hän on myrskyisten aikojen mies ja huolimatta korkeasta iästään on hän täysissä sielun ja ruumiin voimissa ja ilmeisesti yhtä täynnä taistelunhalua kuin maailmansodan aikoina. Vähän ennen kuolemaansa julkaisi lordi Birkenhead kirjoituksen "Strand Magazineessa", jossa hän ennusti tätä ratkaisua. Lordi Rothermere on aina ollut suojea Lloyd Georgelle ja niin arvoton kuin hänen sanomalehdistönsä onkin monessa suhteessa - enkä luule sen arvonannon yleisön silmissä kasvaneen viime aikoina - on hänellä kumminkin yhtä ja toista sanomista. Rothermeren kannatus voi tulla Lloyd Georgen osaksi, mutta tuskinpa Baldwinin, jota hän silmittömästi vihaa. Englannin kansa on tähän saakka suurten vaarojen aikana jaksanut unohtaa keskinäiset riitansa ja keskittyä suurten asiain ja suurten johtajain ympärille. Jos tulisi kysymykseen hallituksen muodostaminen kaikista puolueista voisi Lloyd George hyvinkin muodostaa keskeiseksi voimaksi. Hänellä on suuren johtajan ominaisuuksia, pelottomuus ja suurpiirteisyyys ennen kaikkea. Nähtävästi hänen nykyisissä oloissa pitäisi luopua eräästä kaikkein suurimmasta periaatteestaan, vapaakauppa-teoriasta, mutta jos hän tekisi tämän, ei hän sillä astuisi suinkaan uusille urille, sillä

monet periaatteensa hän on ennenkin heittänyt yli laidan. Tämä ominaisuus onkin hänelle niin luonteenomainen, että se on muodostunut hänen suurimmaksi heikkoudeksi, joka on vieroit-
 tanut hänestä ystävän toisensa jälkeen ja jättänyt hänet hyvin yksin. Mutta tässä yksinäisyydessä, tässä "riippumattomuudessa" voisi sittenkin loppujen lopuksi piillä hänen voimansa yhtä hyvin kuin se voi muodostua hänen tuhokseen. Joko Lloyd George tai Baldwin ! Loistava, lahjakas, laskematon Lloyd George, tai hillitty, tasainen, rauhallinen, vaatimaton Baldwin. Muuta vaalia tuskin on.

Lontoossa, marraskuun 10 p:nä 1930.

Lä h e t t i l ä s : *A. H. Jaastamoinen*